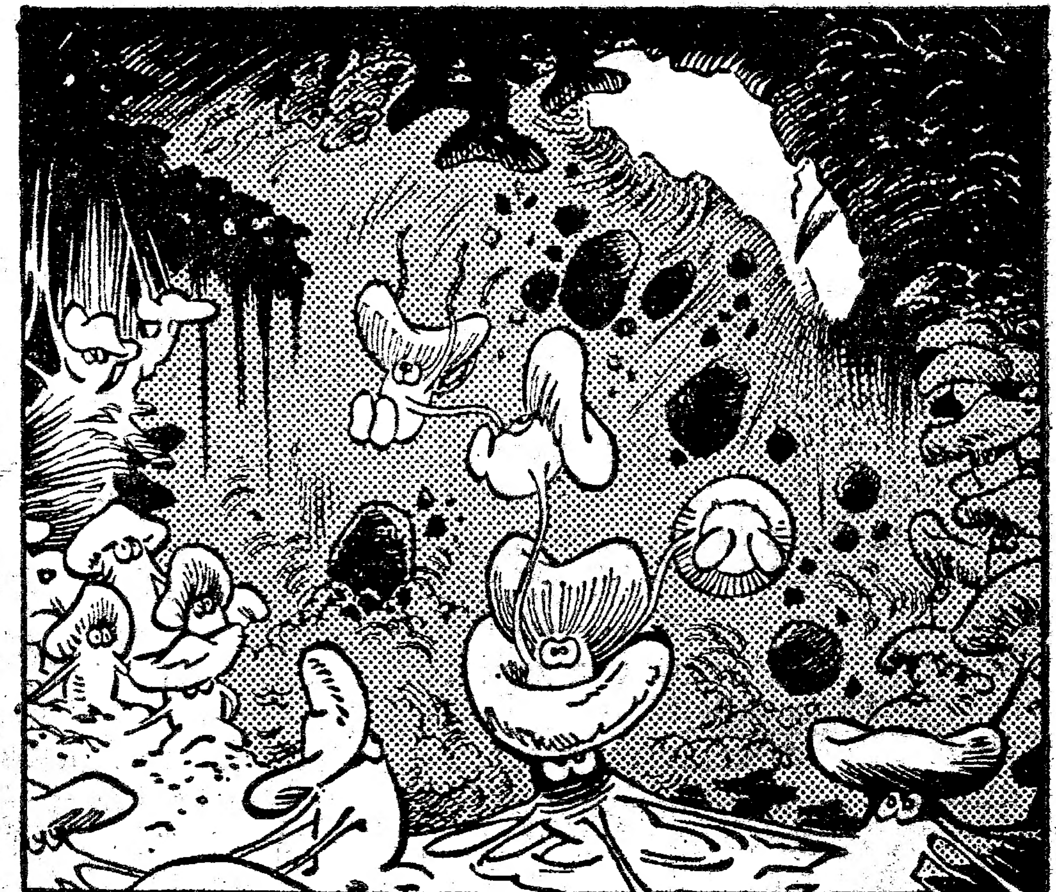
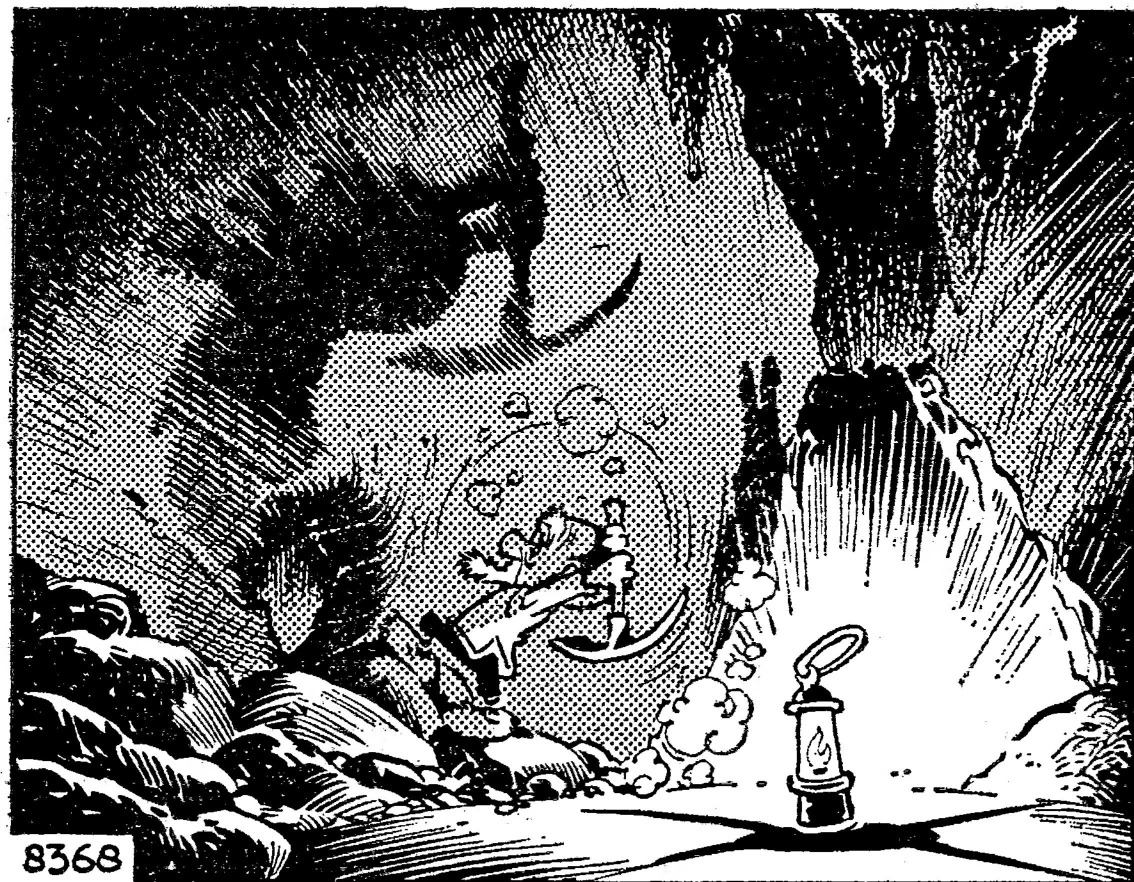

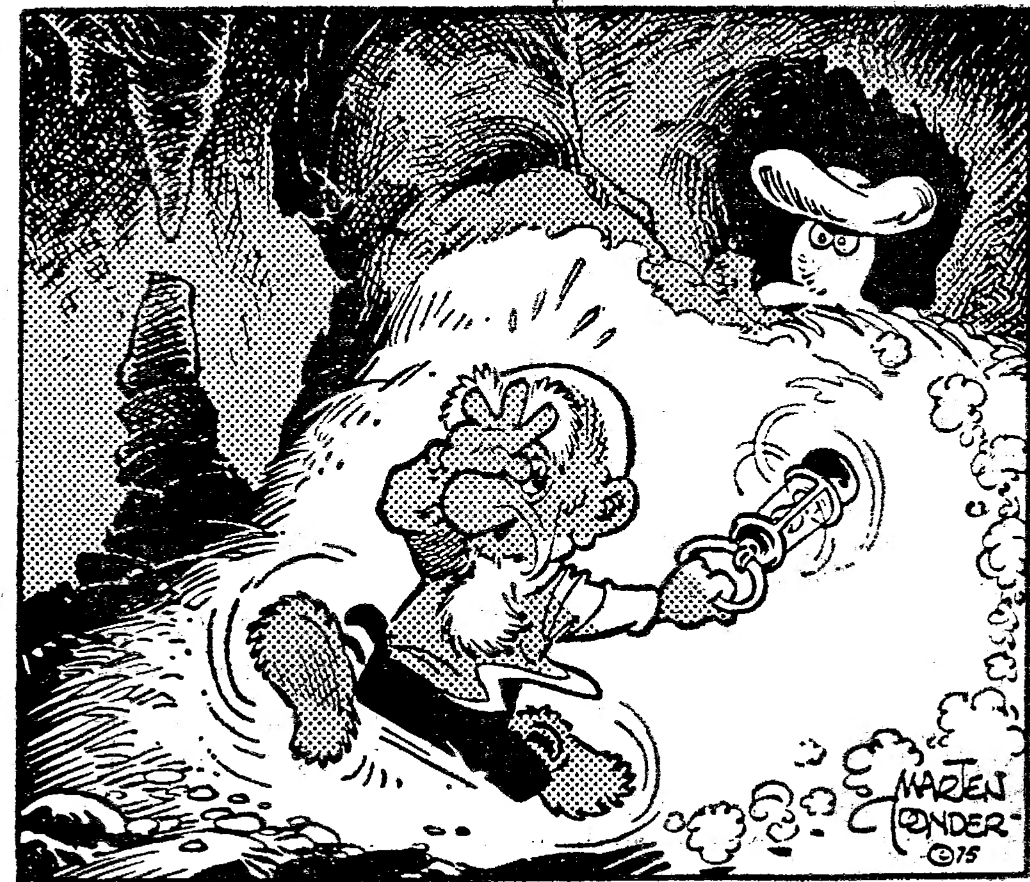
8367 Onder de Zwarte Bergen bevindt zich de onderwereld. Daar wonen de Kwillen, een levensvorm die nog niet door geleerden ontdekt is en daarom wetenschappelijk niet bestaat.
Het is een rustig volkje, dat een zwijgend leven leidt in de eeuwige stilte van hun holen en gangen. Want een taal bezitten ze niet en die hebben ze ook niet nodig. Onderling zijn ze namelijk verbonden door draden waardoor ze communicatie hebben; op die manier weet de een wat de ander weet, en daardoor is er nooit ruzie.
Natuurlijk is het een beetje moeilijk om zich te bewegen, wanneer men zo nauw verbonden is. Onder hun voeten zitten dan ook zuignapjes, waarmee ze zich kunnen vasthechten, want wie heeft er nu behoefte aan onrustig geloop, wanneer men zo voortdurend met begeleiding en inspraak bezig is?
Ze weten zeker dat ze de hoogste trap van beschaving hebben bereikt, maar in de laatste honderd jaar is het vermoeden gerijpt dat er boven hen ook leven bestaat. Ze hadden daarom besloten een afgezant te sturen om zich op de hoogte te stellen van het weten op de bovenaarde. De vraag was alleen: Hoe? Zou er een toegang zijn?
Daar dachten ze lang over na en ze dachten zo diep dat de spelonken verlicht werden door het zachte schijnsel, dat ze al denkend verspreidden.

Op een keer werden hun gedachten echter verbroken door geklop en gebonk, dat hol door de spelonken galmde. En plotseling ontstond er een gat in een van de wanden, zodat enkele Kwillen losraakten en naar beneden tuimelden. Erg was dat niet, want ze werden opgevangen in de hoed van anderen en meteen opgegeten. Zo ging er niets verloren, de kennis van de een is de kennis van allen.

75 09 30

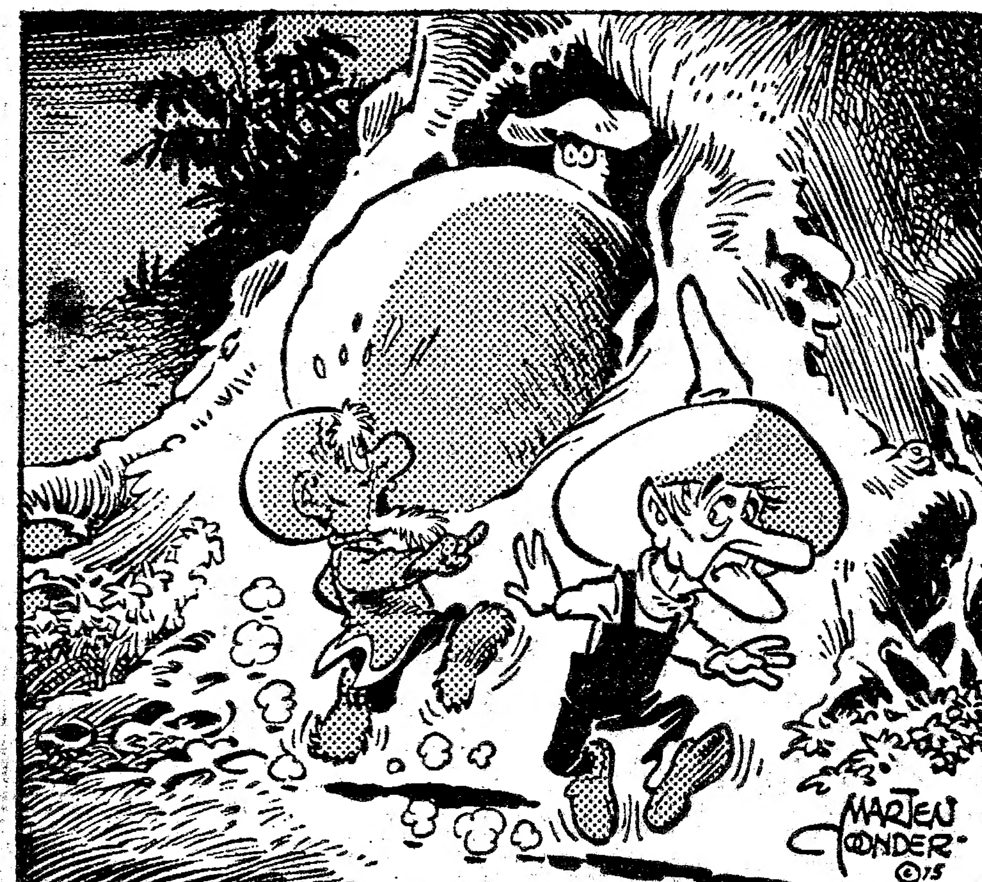
8368 In een grot was de dwerg Kwetal bezig met een houweeltje in de rotswand te hakken. Hij zocht vloeizilver voor zijn silicaat en op die plek had hij een mooie sproot gevonden.
„Deze loopt door de gravel naar de onderaarde", sprak hij hoopvol tot zichzelf. „Misschien zit het daarin".
Op dat moment ontstond er plotseling een gat in de wand en een beetje onthust bleef hij met het opgeheven houweel staan. Uit de opening scheen een zacht schijnsel naar binnen en het geplof van de vallende stenen galmde hol door grote ruimten erachter. Voorzichtig legde hij zijn werktuig weg en stak het hoofd door het ontstane gat.

„Een spelonk", stelde hij vast. „Als het maar niet de onderaarde zelf is! Het ruikt paars en het is altijd varig om hier een wand in barreltjes te kloppen."
Zijn ogen raakten nu gewend aan het schemerige licht en tot zijn schrik zag hij beneden zich een zacht deinende menigte die hem met bleke ogen aankeek. Maar dat was niet het enige, naast hem klonk het geluid van zuigende voetstappen en daar liep iemand met schuifelende tred tegen de muur op, naar hem toe.

Dit was te veel voor het ventje, het sloeg de hand voor de ogen en snelde de grot door om zo vlug mogelijk buiten te geraken.

8369 De spelonk waarin Kwetal naar vloeizilver had gezocht, had een uitgang tussen de wortels van een oude eik. Daarvoor zat Pee Pastinakel in het maanlicht een vuurtje te stoken. Want het begon herfst te worden en de nachten waren fris, hoewel het nog mooi weer was. De bladeren dwarrelden door de stille lucht en ritselden zachtjes op de grond, maar verder was er geen geluid te horen. Daarom schrok Pastinakel dan ook, toen Kwetal plotseling tussen het wortelwerk te voorschijn schoot.
„Wat doe je schielig!", zei het ventje verbaasd. „Heb je een barlemanje gezien?"
„Het is erger", hijgde Kwetal. „Ik hakte in een dunne sproot en toen heb ik een opening naar de onderaarde gemaakt! Nu is er een onderaardige gnoom los en hij heeft een weetmuts op!"
„Dat is lillek", mompelde Pee. „Onderaardig is altijd kwaadaardig".
„Weetik, weetik", riep de ander ongeduldig. „We moeten een sluit maken, dan kan hij niet verder. Fut heeft de gnoom niet, want hij heeft geen leden".

Pastinakel sprong op en met vereende krachten rolden ze een grote, ronde steen voor de opening tussen de wortels. Dat was zwaar werk en daarom was het een teleurstelling toen ze merkten, dat hij niet groot genoeg was; er bleef nog een spleet over. En in die spleet verscheen een vreemd figuurtje dat een bleek licht uitstraalde.
„Dat is 'm!" riep Kwetal uit, terwijl hij het op een lopen zette.
„Weggaan", gaf Pastinakel toe en hij voegde de daad bij het woord. „Het is niet goed iets met een gnoom te maken. En jij bent niet eens behoed!"

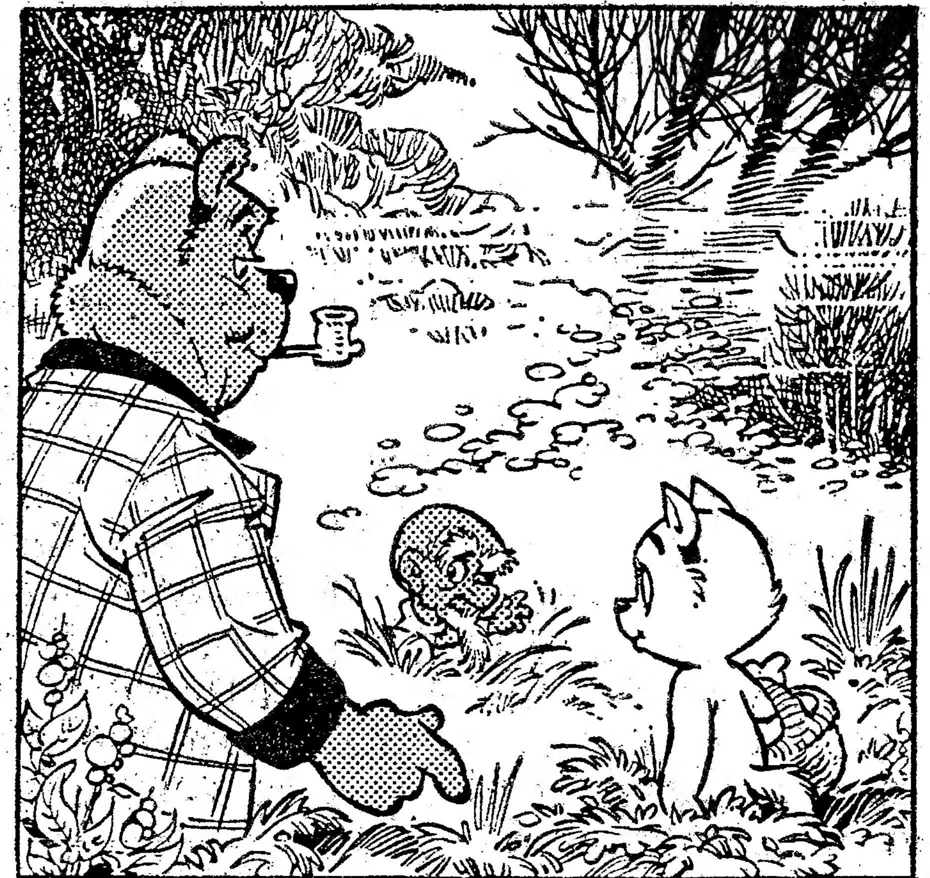

8370 Op een mooie najaarsmorgen maakte heer Bommel een wandeling door de omgeving. Vol welbehagen snoof hij de herfstgeuren op en zijn glimlach verdiepte zich, toen hij zijn buurvrouw gewaar werd.

„Hebt u iets verloren, mevrouw?", vroeg hij. „Kan ik soms helpen, als u begrijpt wat ik bedoel?"
„Ach nee, mallerd", zei het vrouwtje. „Ik pluk paddestoelen, maar er zijn er niet veel, dit jaar. Het is zeker te droog geweest. Jammer, hoor, ze zijn heel lekker als je ze goed klaar maakt. Ik denk dat er in het bos wel meer zullen groeien, maar daar durf ik niet zo goed in, als vrouw alleen".
„Is het anders niet?", hernam heer Ollie, „Geef mij uw mandje maar, dan zal ik een mooie oogst voor u halen. Voor mij betekent het niets, zo'n bos. Ik vertreed me daar dikwijls".
„Wat ben je toch dapper, Ollie!", riep juffrouw Doddel uit. „Durf je dat zo maar? Helemaal alleen? Zou je niet liever iemand bij je hebben?"
Een ogenblik keek heer Bommel haar getroffen aan, want er was iets in haar stem wat hem te denken gaf. Maar toen nam hij blozend de mand aan en glimlachte onzeker.
„Eh ja...", sprak hij. „Dat is te zeggen, nee, bedoel ik. Wat ik bedoel is, dat ik best alleen durf gaan. Tot ziens, mevrouw".
Hij verdween met hoge stappen over de heuvel en zijn buurvrouw keek hem wat teleurgesteld na.

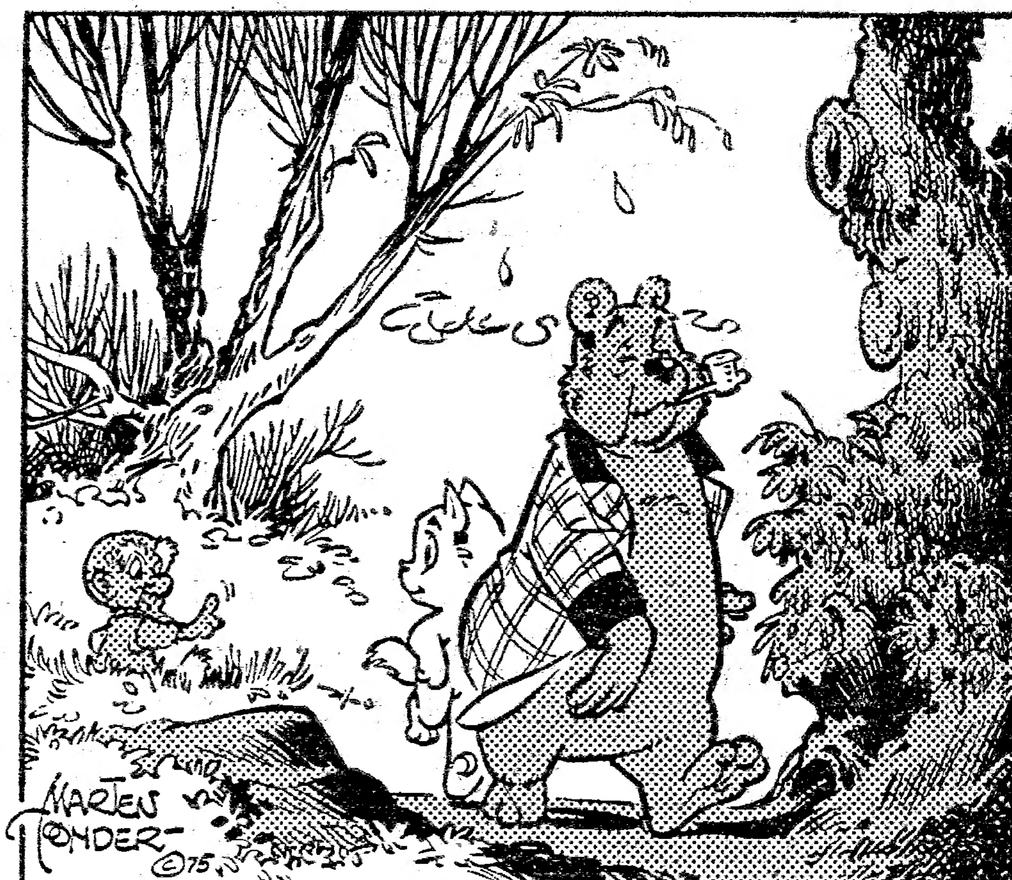

8371 Op weg naar het bos passeerde heer Ollie het huisje van Tom Poes en met een vrolijke groet hield hij de pas in.
"Wat sta je daar, jonge vriend?", riep hij uit. "Het is niet goed om niks te doen wanneer de natuur roept! Weet je niet dat dit de tijd is om paddestoelen te plukken? Daarom ga ik nu naar het bos, waar je een voorbeeld aan kan nemen. Weet je wat? Ga met me mee. Niet omdat ik niet durf, maar jij weet misschien wat de eetbare zijn als het mij even ontschoten is".
Tom Poes had daar wel zin in, daarom nam hij de mand aan die heer Bommel hem overreikte en trok zijn deur dicht. Niet lang daarna bereikten ze de rand van het woud, dat nevelig en donker voor hen lag. De varens groeiden daar hoog en er hing een diepe stilte, want wandelaars trof men er zelden aan.

Toch bewoog er zich iets tussen de planten en toen ze dichterbij kwamen, zagen ze een klein mannetje tussen de grassen zitten.
„Kwetal!", zei heer Ollie verrast. "Wat leuk je weer eens te zien".
"Leuk?", herhaalde het ventje. "Ik voel me onleuk, want ik kan geen vloeizilver vinden en ik had graag mijn silicaat klaar gemaakt voordat ik ga ipsen".
"O juist ja", hernam heer Bommel een beetje verward. "Vloeizilver, zei je?"
De dwerg knikte en er verscheen een hoopvol lichtje in zijn ogen.
"Dat heb ik nodig om op de achterkant van mijn silicaat te doen", legde hij uit. "Dan vormt het door tegenkaatsing beelden van voorwerpen, die zich ertegenover bevinden. Misschien kunt u me helpen? U hebt zo'n groot denkraam".

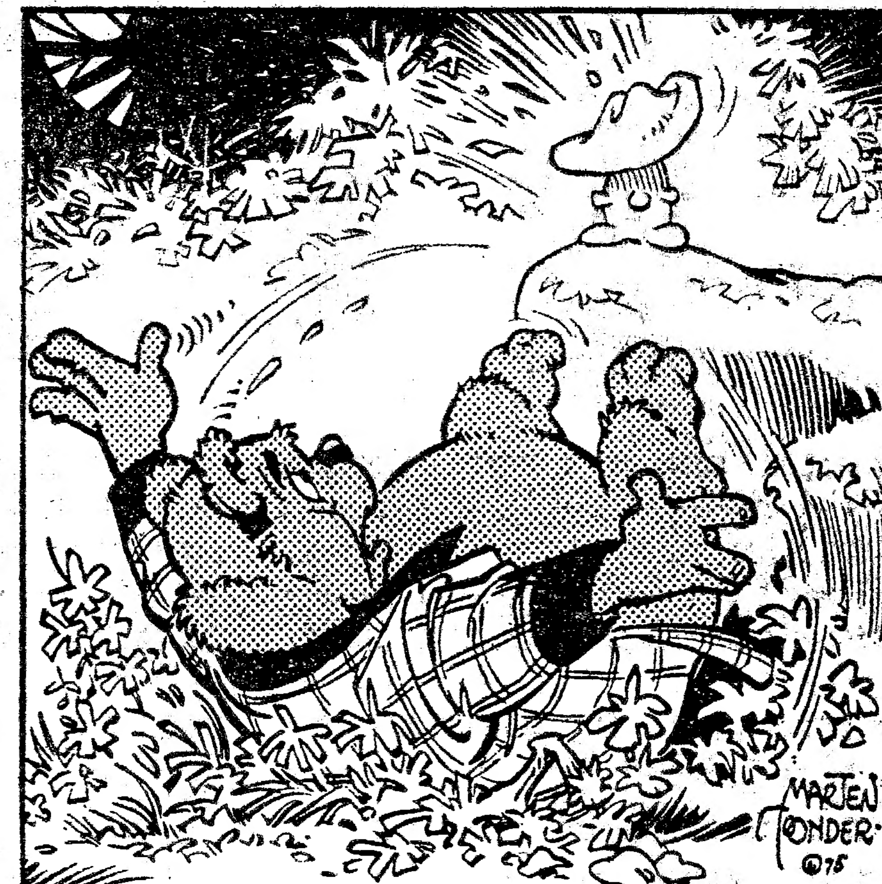
8372 Heer Ollie en Tom Poes gingen tegenover Kwetal in het gras zitten en toen zagen ze dat hij een klein apparaatje in de hand hield.

"Is dat het?,, vroeg heer Bommel. "Die silly kaat, bedoel ik, waarmee je tegenover kunt kaatsen?"

"O nee", zei de dwerg verveeld. "dit is gewoon maar een redenontleder. Nee, dit heb ik gemaakt terwijl ik naar het vloeizilver zocht. Als je het ene niet doen kan, moet je het andere doen, want de tijd dat je niets doet gaat naar de verturving".
"Heel goed gezegd", mompelde heer Ollie, die vermoeid naar de uitleg geluisterd had. "Zo is het, bedoel ik. Ik voor mij heb het ook druk. Ik ga paddestoelen zoeken".
"En het vloeizilver?", vroeg Kwetal teleurgesteld.
"Ik zal zien wat ik doen kan", beloofde heer Bommel opstaande. ,,Eerst het een en dan het ander, anders loopt het hoofd me om, als je begrijpt wat ik bedoel. Daarom ga ik nu eerst het bos in".
Hij begaf zich met vastberaden tred tussen de stammen en de dwerg keek hem bezorgd na.
"In het bos is het misschien niet veilig", waarschuwde hij. ,,Daar is een gnoom met een weethoed".
Maar Tom Poes was de enige die zijn woorden hoorde.

8373 Tussen de stammen hing nog de warmte van de afgelopen zomer, maar omdat de herfst voor vochtigheid had gezorgd, groeiden er heel wat paddestoelen.
,,We hoeven gelukkig niet ver te zoeken'', zei Tom Poes. ,,Alles wat daar staat is eetbaar''.
Hij liet zich op het mos vallen, maar heer Bommel keek misprijzend naar de kampernoeljes die hij begon te plukken.
,,Gemakzuchtig'', sprak hij tot zichzelf. ,,Zo is de jeugd. Ik voor mij ben daar niet tevreden mee. Ten slotte moet ik een hoogstaande dame een verrassing bereiden, zodat ik iets speciaals wil zoeken''.
Met deze gedachte wendde hij zich af en kroop op handen en voeten tussen de gele bolletjes, die hij links liet liggen.
,,Dat gewone spul is niets voor een heer van mijn stand'', mompelde hij. ,,Ik wil een zeldzame hebben, waarvan ze op zal kijken! Ik wil...''
Op dat moment werd zijn voortgang gestuit door een steen en toen hij gehinderd opkeek, zag hij daarop een grote witte zwam staan.
,,Zoiets bedoel ik!'', vervolgde hij verrast. ,,Dat is iets bijzonders! 'k Wil...''
Verder kwam hij niet, want tot zijn schrik begon de zware kam, die het groeisel sierde, te bewegen. Er stegen enige doffe klanken uit op, en toen sprak een ongeschoolde stem: ,,Kwil!''

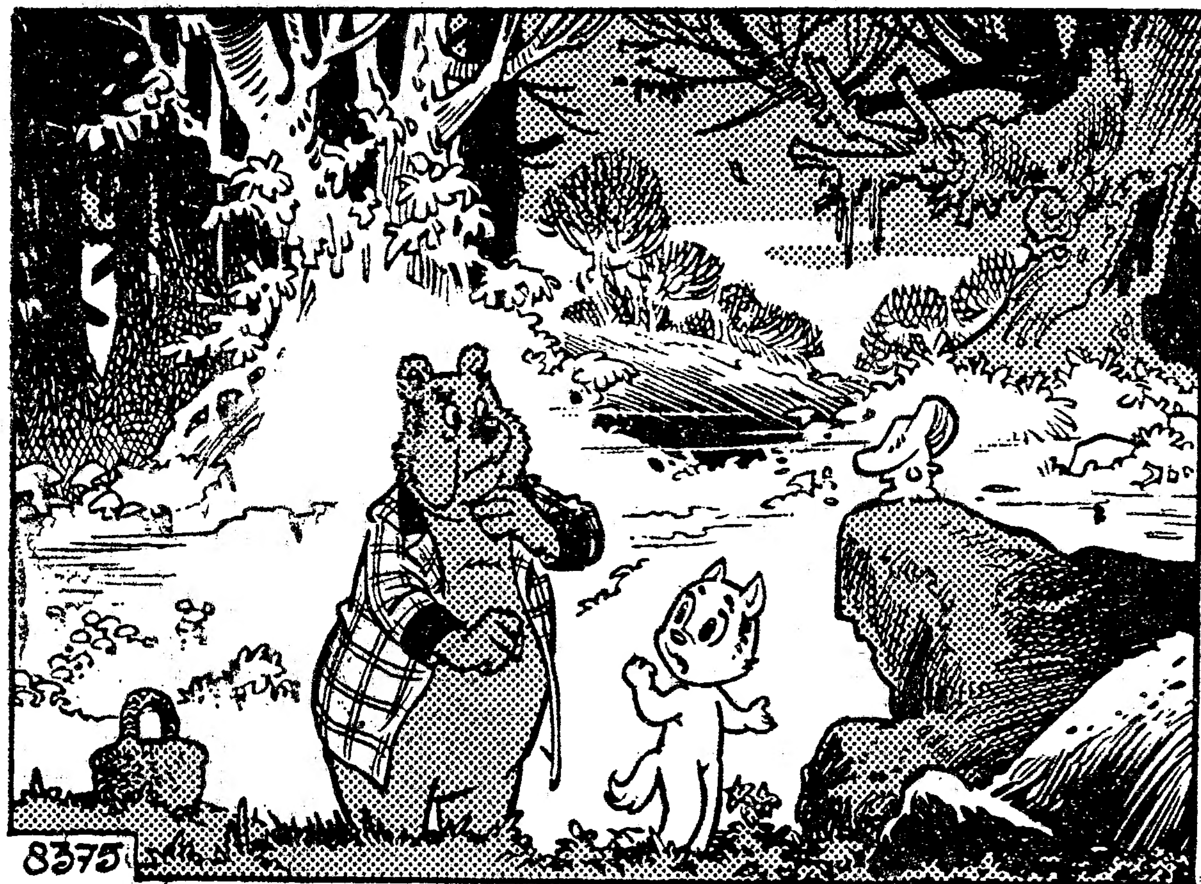

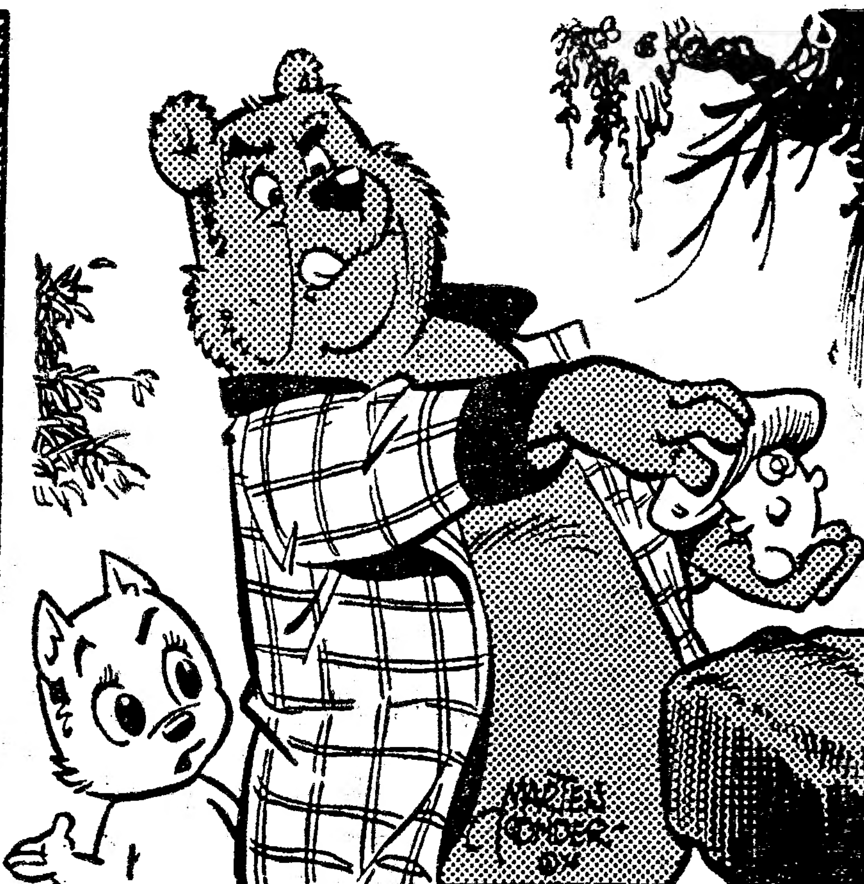

8374. Tom Poes had al spoedig een bevredigend aantal paddestoelen geplukt en hij besloot om te gaan kijken waar heer Ollie bleef. Want de waarschuwing van Kwetal zat hem een beetje dwars.
„We kunnen beter voorzichtig zijn", dacht hij. „Wanneer we in het Donkere Bomenbos komen, gebeuren er altijd vervelende dingen".
Maar net toen hij op wilde staan, klonk het geluid van brekende takken en kwam heer Bommel uit het struikgewas te voorschijn.
„Kom gauw, jonge vriend!", riep hij. „Ik heb daar een héél speciale paddestoel gevonden, die Kwil heet. Ik wil weten of die eetbaar is"

Tom Poes volgde hem nieuwsgierig en keek verbaasd naar de vreemde zwam die heer Ollie hem wees.
„Hm", zei hij aarzelend. „Zoiets heb ik nog nooit gezien. Erg betrouwbaar ziet hij er niet uit; misschien is hij wel vergiftig. Ik heb trouwens nog nooit van een Kwil gehoord".
„Dat doet er nu niet toe", roep heer Bommel ongeduldig uit. „'k Wil weten..."
Zijn stem stierf weg en onthutst staarde hij naar de hoed van de paddestoel, die opnieuw begon te bewegen.
„Kwil weten!", sprak de zwam.

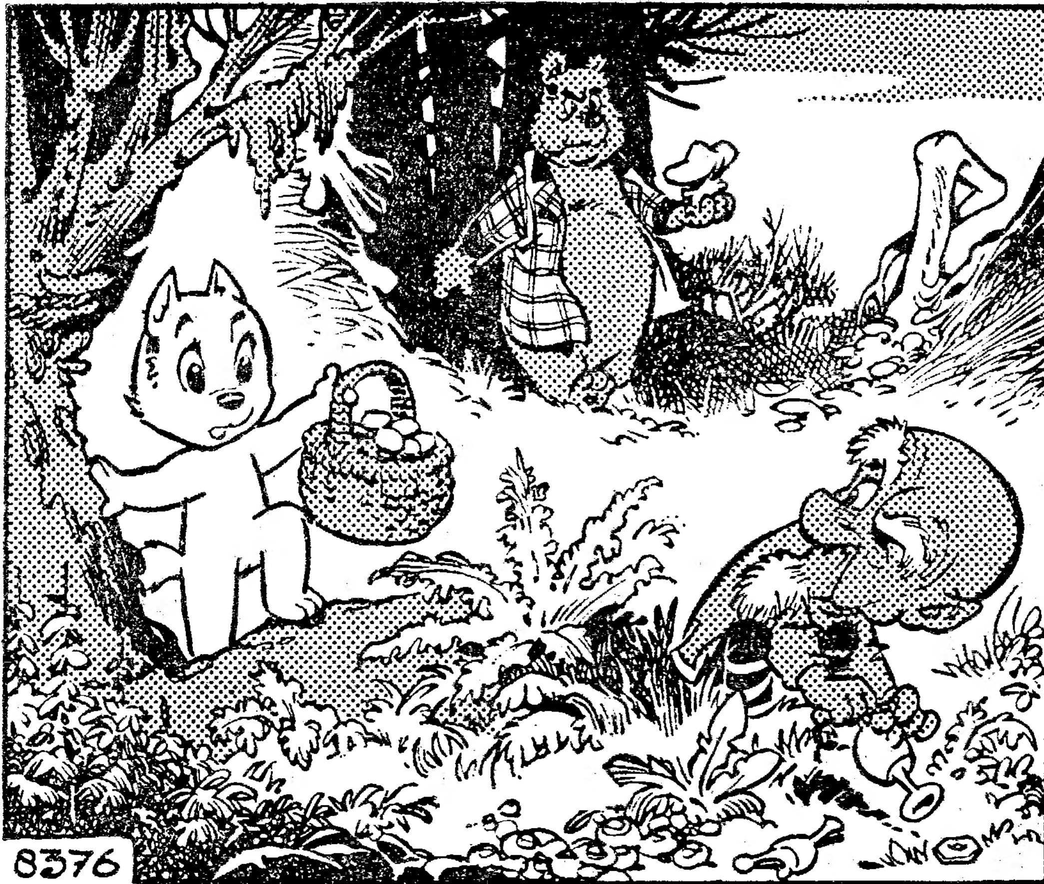

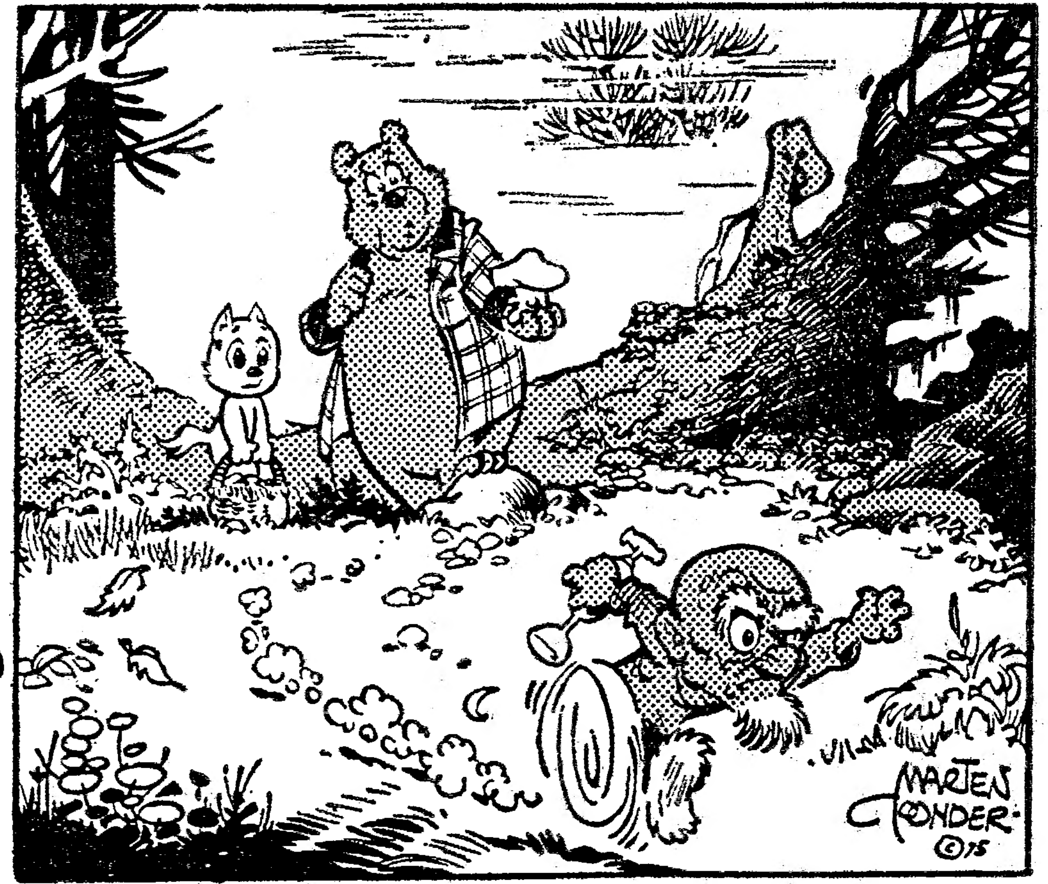
8375. Tom Poes en heer Ollie staarden met grote ogen naar de paddestoel, die nu weer onbewegelijk op de steen stond.
,,Hm", zei Tom Poes. Hij herinnerde zich de waarschuwing van Kwetal en hij begon zich zorgen te maken.
,,We kunnen hem beter laten staan", vervolgde hij. ,,Ik heb hem duidelijk 'k wil weten' horen zeggen en zo'n pratende zwam zou me echt niet smaken"

,,Jij denkt alleen maar aan eten", zei heer Bommel. ,,Ik ben daar allang overheen, zodat ik heel andere belangen op het oog heb gekregen. Zo'n weetgierige paddestoel moet men begeleiden, als heer zijnde. Hij is duidelijk onderontwikkeld en daarom kunnen we hem hier niet in onwetendheid laten staan, als je begrijpt wat ik bedoel".

,,Waarom niet?", vroeg Tom Poes. ,,Het geeft altijd ellende wanneer we ons met dat soort figuren bemoeien".
Deze woorden maakten een eind aan heer Ollies tweestrijd. Vastbesloten trok hij de zwam los en nam hem in de hand. Dat was wel even een vreemd gevoel, want de plant had zuignapjes onder de voeten en die voelden erg kil aan. Maar nu hij eenmaal een besluit genomen had, wilde hij geen zwakheid laten blijken en daarom trok hij zijn mond in een wilskrachtige plooi.
,,Zelf weten", zei Tom Poes schouderophalend. Hij nam het mandje met geplukte kanterellen op en volgde zijn vriend het woud uit.
De zwam had zich intussen in zijn nieuwe standplaats geschikt, en toen hij de zon op zijn hoed voelde, opende hij die een beetje.
,,Kwil weten. Zelf weten", zei hij met toonloze stem.

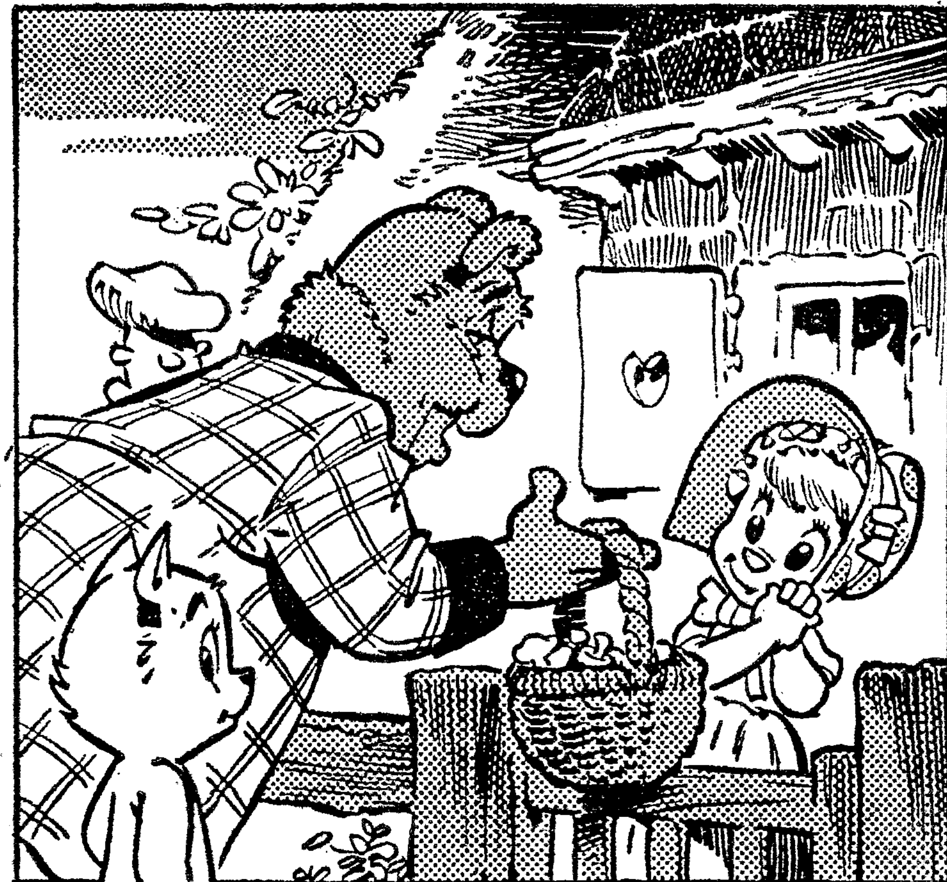
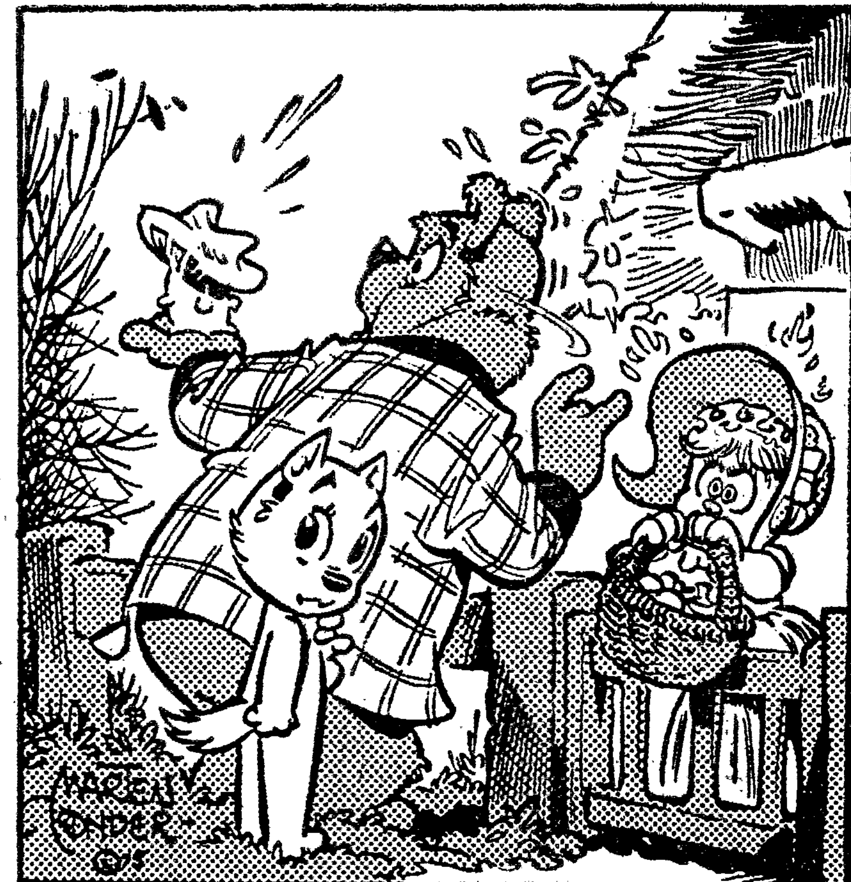

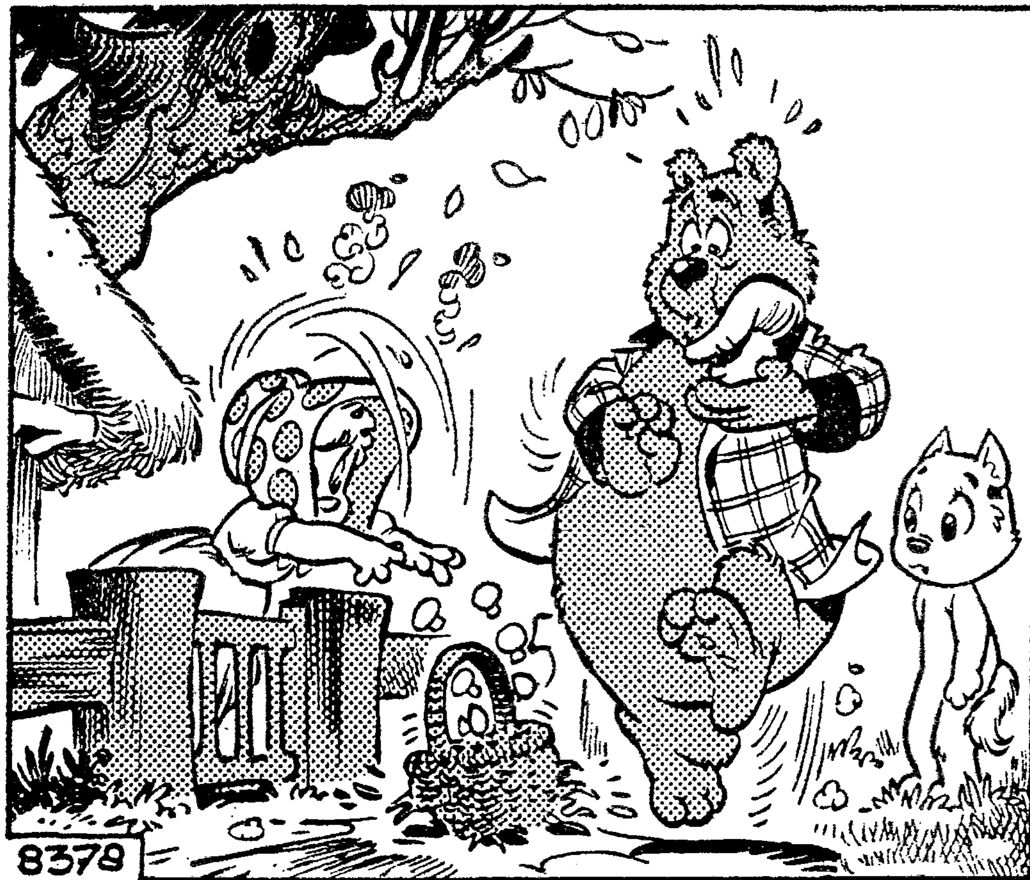

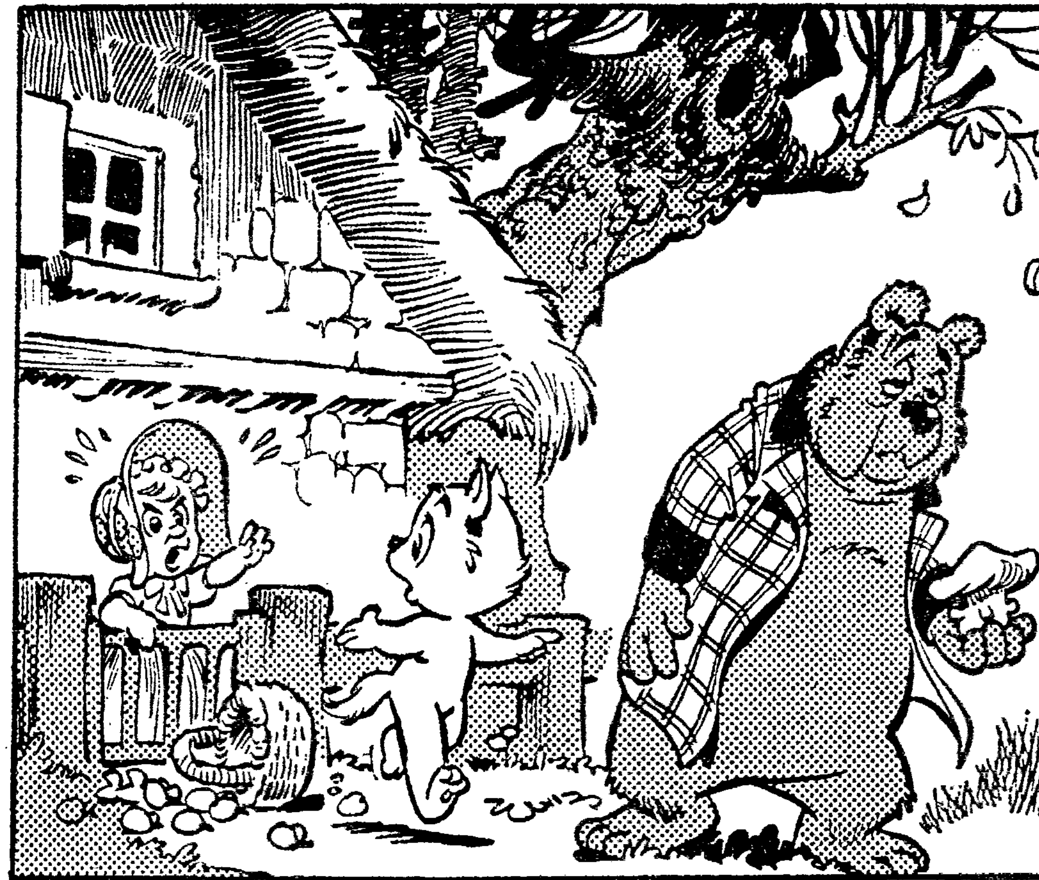
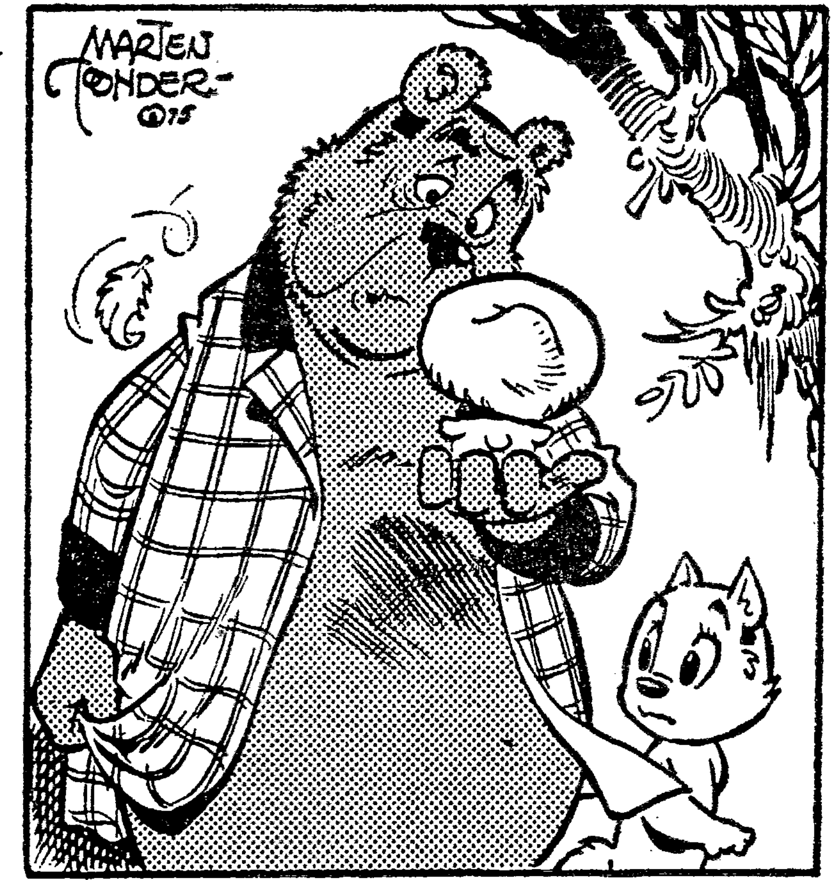
8376. Heer Bommel stapte in koppig zwijgen voort en omdat Tom Poes wist dat een gesprek in die stemming geen zin zou hebben, liep hij met het mandje vooruit. Hij was dan ook de eerste die Kwetal in het oog kreeg.
De dwerg zat peinzend aan het vreemde toestelletje te knutselen dat hij een redenontleder genoemd had. Maar toen hij iemand hoorde naderen, keek hij gestoord op.
,,Hoe is het met het vloeizilver?", vroeg hij.
,,Daar hebben we geen tijd voor gehad", zei Tom Poes. ,,We hebben paddestoelen gezocht en heer Ollie heeft een heel speciale gevonden, een Kwil! Weet je daar iets van af? Wat is een Kwil?"
,,Nooit van gehoord", mompelde het ventje. ,,Heb geen weet van paddestoelen. De meeste brengen schrompel in het breinwerk".
,,Nou, maar die van mij niet!", riep heer Bommel, die nu ook naderbij was gekomen. ,,Ik heb een heel bijzondere gevonden, die wil weten! Kwil heet hij".
Zo sprekende stak hij trots zijn hand uit waarop de zwam troonde, maar hij kreeg niet de bijval waarop hij gehoopt had. Kwetal wierp er één blik op, toen pakte hij zijn apparaatje en holde haastig weg, terwijl hij uitriep: ,,Hoed je voor de gnoom!"
,,Daar was ik al bang voor", zei Tom Poes. ,,Het geeft te denken dat Kwetal ervan door gaat".

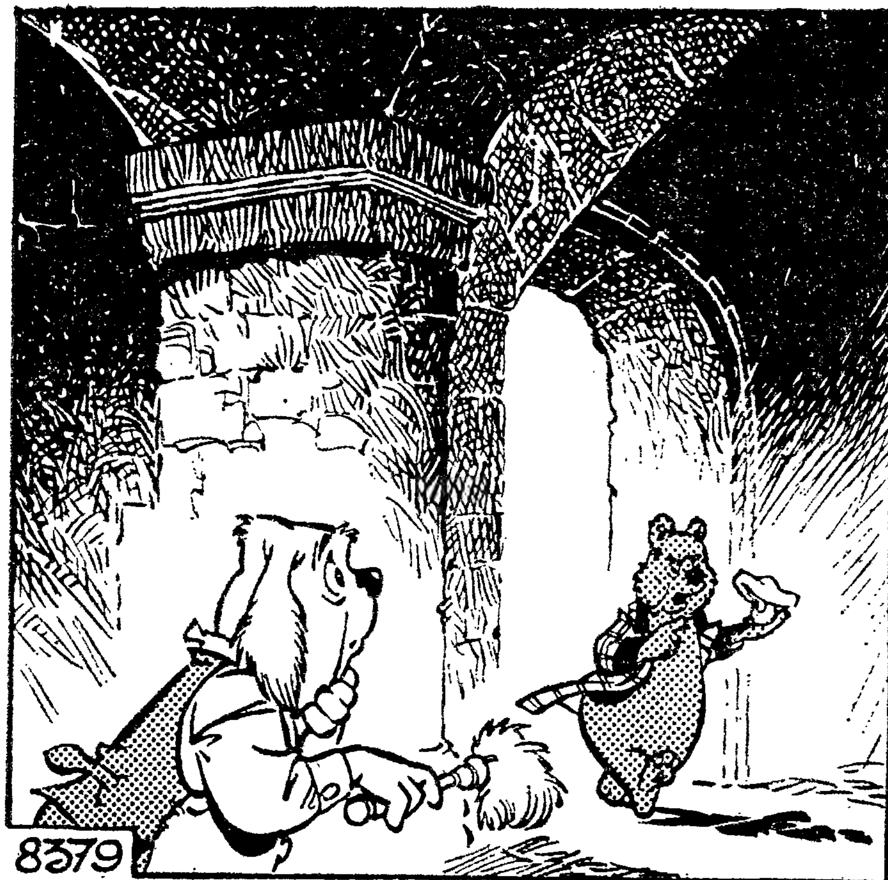
8377. Heer Ollie liep verder met een denkrimpel op het voorhoofd; het was duidelijk dat er veel in hem omging.
„Kwetal en jij vinden dus dat Kwil niet deugt", sprak hij na een poosje. „Maar ik heb het goede gedaan door hem mee te nemen, zeg nu zelf".
„Hm", zei Tom Poes.
„Niks hm", hernam heer Bommel. „Als hij wèl deugt, is het mijn plicht hem de kans te geven zich te ontwikkelen. En als hij niet deugt, is het mijn plicht hem in de gaten te houden; zodat hij geen onheil kan aanrichten, bedoel ik. De taak van een heer ligt altijd helder voor ons, als wij hem maar willen zien, leer dat van een oudere".
Tom Poes wist daar zo gauw geen antwoord op en bovendien hadden ze nu het huisje van juffrouw Doddel bereikt. Heer Ollie nam het mandje over en reikte het met een lichte buiging aan zijn buurvrouw, die over haar hekje leunde.
„O, wat véél!", riep ze blij verrast uit. „En zulke mooie. Wat ben je toch knap en handig, Ollie! Schattig, hoor!"
Heer Bommel bloosde. Hij wilde zeggen, dat het niets betekende, maar de zwam was hem voor.
„Schattig hoor!", riep hij.
Juffrouw Doddel deinsde ontsteld achteruit en Tom Poes zuchtte.
„Hoe dat gaat aflopen weet ik niet", dacht hij. „Maar ik begrijp wel dat de taak van een heer altijd moeilijkheden geeft".

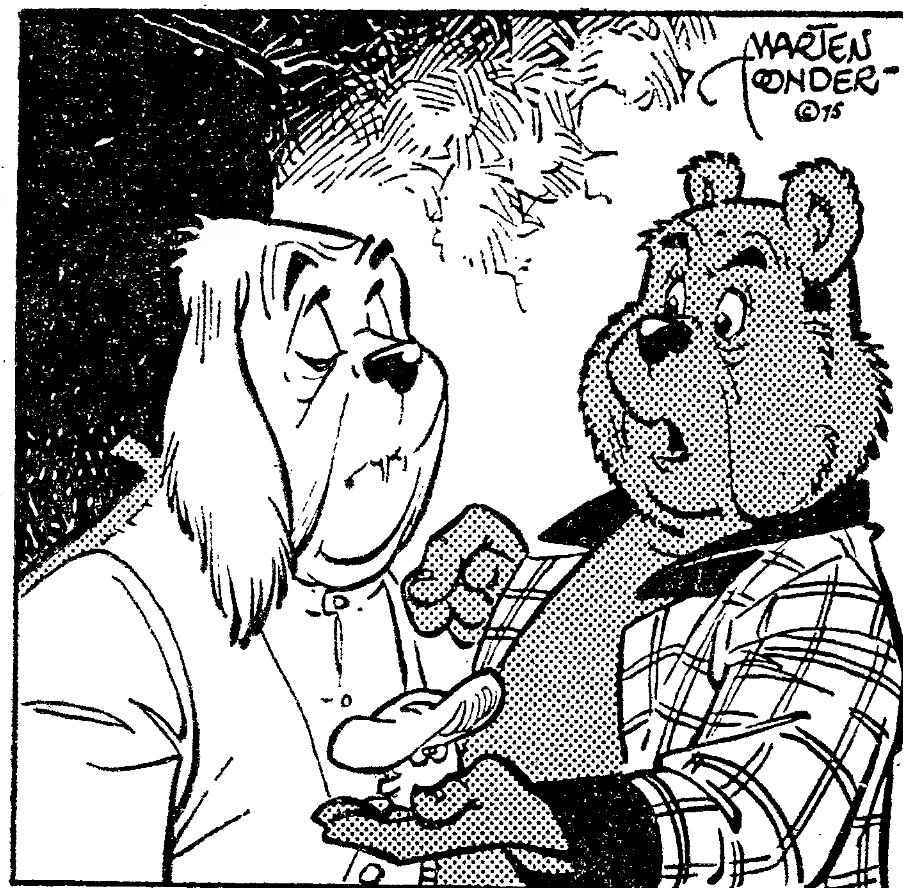

8378. Annemarie Doddel was zachtmoedig van aard, maar ze kon er niet tegen uitgelachen te worden. Toen ze de zwam dan ook „Schattig hoor!" hoorde roepen, steeg het bloed naar haar wangen — en met een kreet van woede keerde ze het mandje om, voor de voeten van de verschrikte heer.

„Hoe durf je!", riep ze met overslaande stem. „Wat misselijk om me na te apen! Ga weg, en neem je paddestoelen mee! Ik wil je niet meer zien, meneer Bommel!"
De zwam riep het haar na, want hij leerde snel. Heer Ollie begreep dan ook dat langer toeven de zaak alleen maar erger zou maken, en hij liep ingezakt weg.
„Het was heer Bommel niet die dat riep", zei Tom Poes nog. „Dat deed de paddestoel die hij begeleidt!"
Maar juffrouw Doddel was door het dolle heen en wilde niet naar rede luisteren.
„Bemoei jij je er niet mee!", snauwde ze. „Met jou wil ik helemaal niets te maken hebben!"
Heer Ollie keek op noch om. Hij slofte verslagen voort en pas toen hij over de eerste schok heen was, hief hij zijn hand op, zodat hij de zwam beter kon bekijken.
„Heb ik je daarvoor van een verschrikkelijke etensdood gered?", vroeg hij bitter. „Het is heel vreselijk om een hoogstaande dame na te praten, als ze iets aardigs tegen een eenzame heer zegt."
„Vreselijk", zei de zwam. „Kwil vreselijk weten".
En voor het eerst zag Bommel dat het schepsel oogjes had.

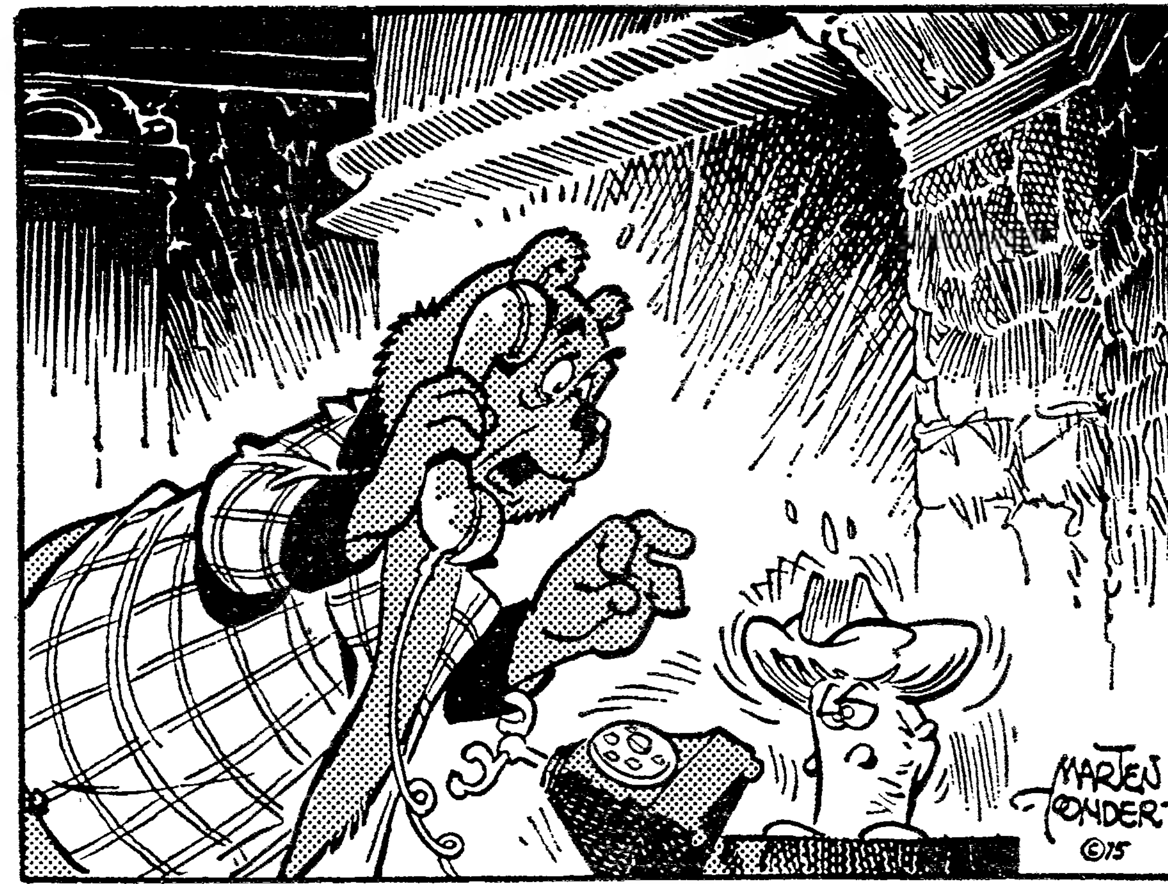

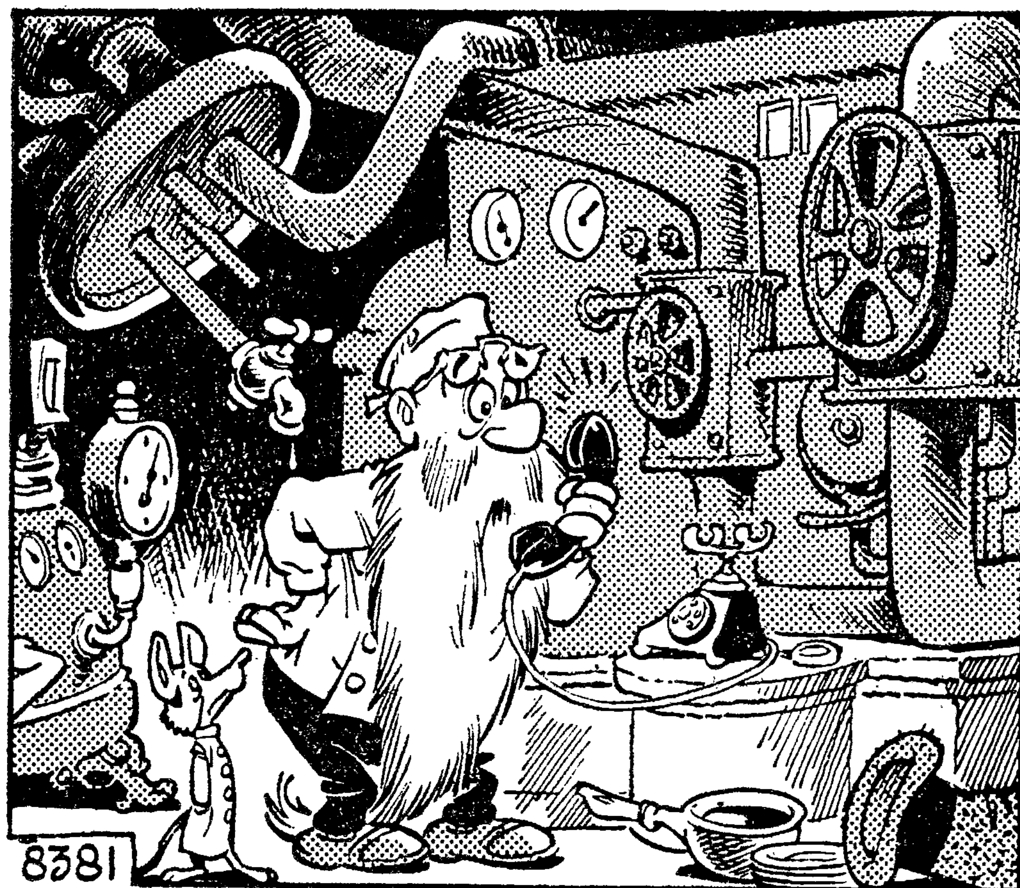
8379. Toen heer Ollie thuis kwam, had zijn verslagenheid plaats gemaakt voor woede.
,,Men heeft me voor je gewaarschuwd", riep hij uit. ,,En nu weet ik waarom! Je bent een gifzwam zonder gevoel of manieren. Je bent slecht!"
De bediende Joost, die bezig was de hal te stoffen, keek ontdaan op.
,,Excuseer, heer Olivier", sprak hij nadertredend. ,,Had u het tegen mij, met uw welnemen?"
,,Nee, nee", zei heer Bommel haastig. ,,Dat niet zozeer. Ik bedoel Kwil hier. Hij is een pratende zwam, die ik gered heb uit een paddestoelenschotel, zodat ik ongenoegen met een dame heb gekregen. Hij maakte ongepaste opmerkingen, het was heel vreselijk!"
,,Kwil vreselijk weten", zei de zwam. ,,Kwil knap en handig weten. Schattig hoor, met uw welnemen".
De knecht wierp een onthutste blik op het wezen en trok de wenkbrauwen op.
,,Zeer betreurenswaardig", mompelde hij getroffen.
,,Zeg dat wel", gaf heer Ollie toe. ,,Maar wat moet ik nu doen? Als ik hem buiten de deur zet, is hij een gevaar voor de omgeving. Misschien kan ik hem door een mooi voorbeeld..."
,,Dat raad ik u zéér sterk af", zei Joost terwijl hij wegliep om zijn plumeau te zoeken. ,,Met de opleiding van zo'n gedrocht hebben we al dikwijls zwarigheden gehad. Het gaat boven onze macht, u kunt beter een deskundige bellen, als ik mij verstouten mag".

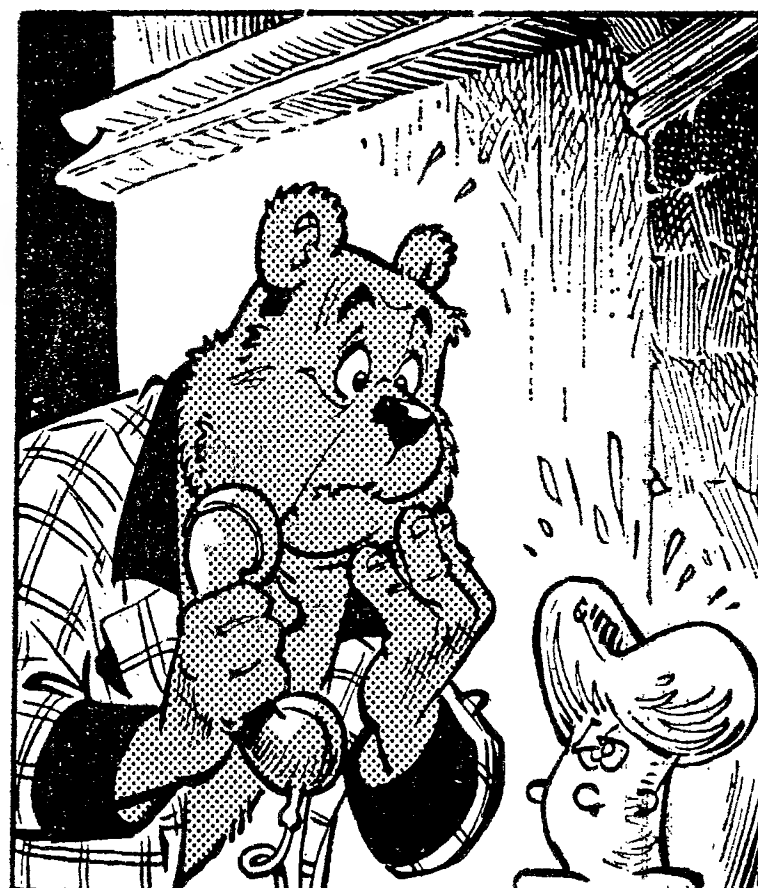

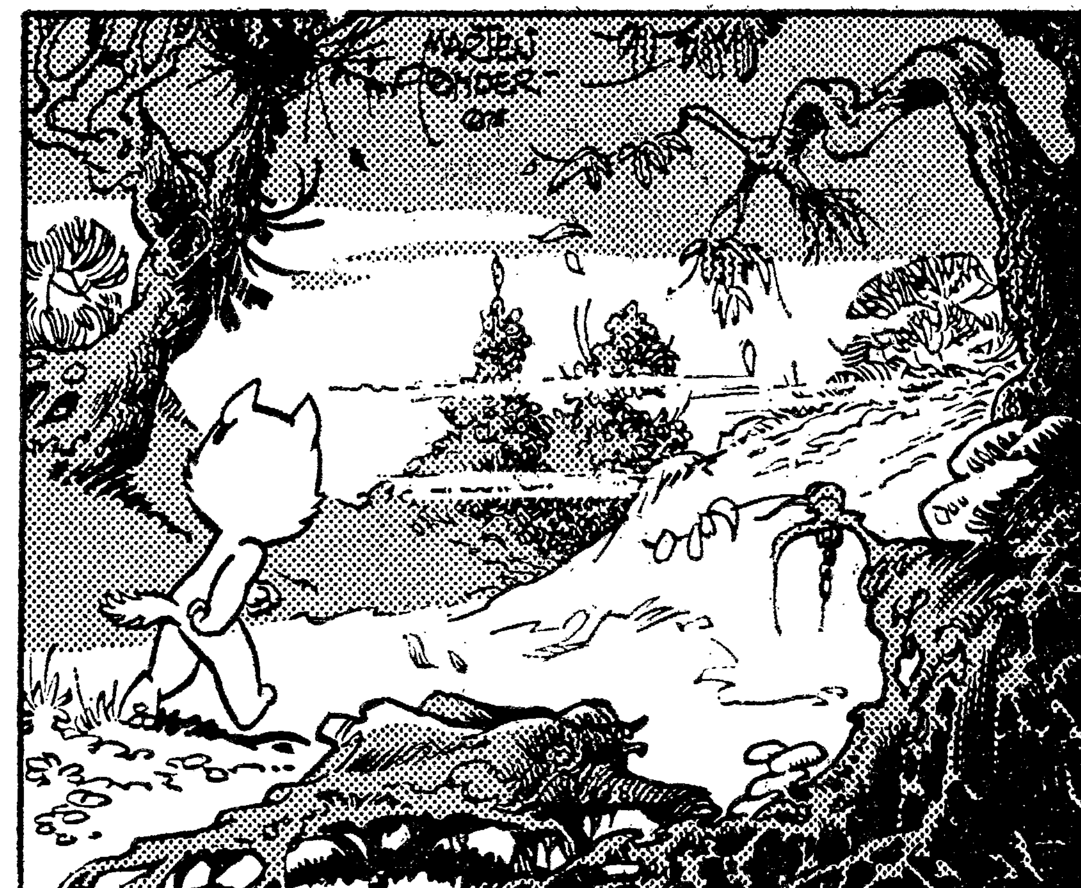

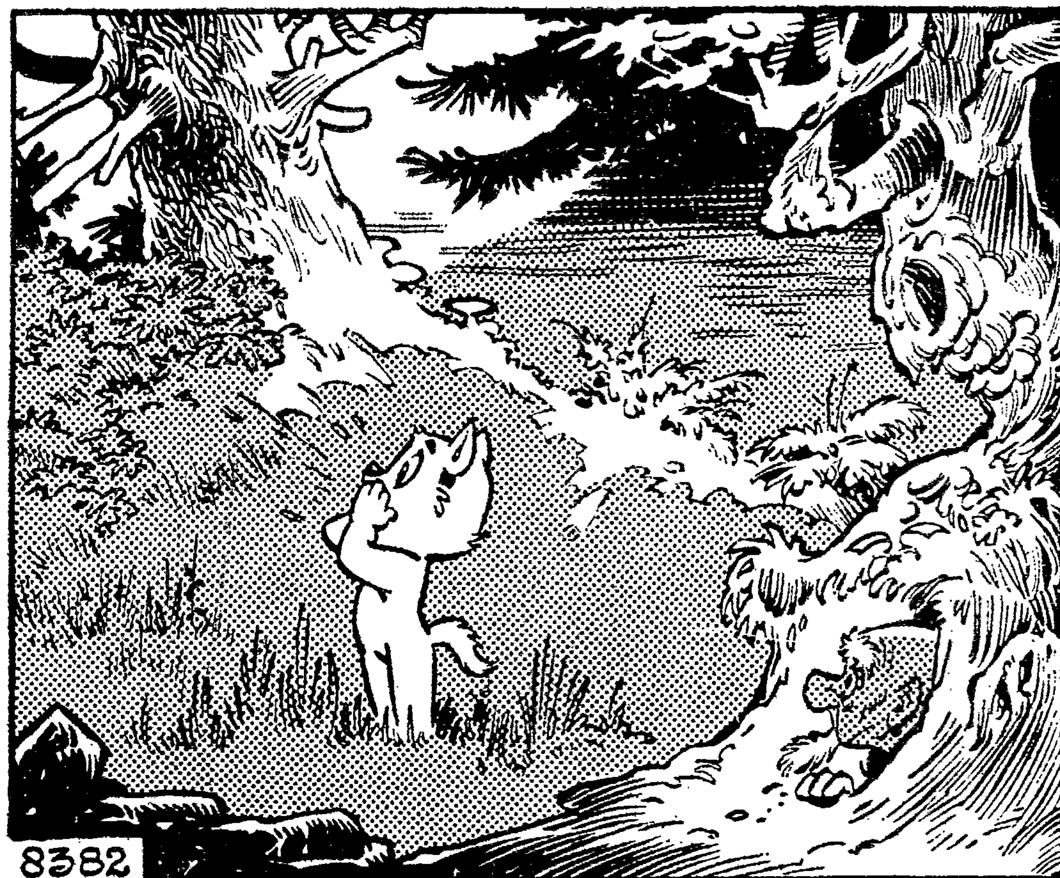
8380. Na enig nadenken besloot heer Bommel dat de raad van Joost nog zo gek niet was. Hij zette Kwil op het tafeltje naast de telefoon en begon een nummer te zoeken.
„Opbellen", sprak hij tot zichzelf. „Een deskundige opbellen. Eens even kijken. . ."
„Opbellen", herhaalde de zwam. „Kwil opbellen weten."
Ondanks zijn ontstemming werd heer Ollie nu toch getroffen door de leergierigheid van het wezen. Hij draaide een nummer en terwijl hij het telefoonboek weglegde, begon hij aan een eenvoudige uitleg.
„Opbellen is heel gewoon", verklaarde hij. „Men praat in de toeter tegen iemand aan de andere kant van de lijn en die iemand geeft antwoord. Als het nummer niet in gesprek is tenminste. Ik bedoel, iedereen heeft een nummer, en dat nummer staat in het telefoonboek. . ."
Hij zweeg toen hij een vreemd ritselend geluid naast zich hoorde. En toen hij zich omdraaide, zag hij dat Kwil de gids in zijn hoed had opgevangen en nu bezig was hem naar binnen te werken.
„Niet doen!", riep hij, danig geschrokken. „Geen boek opeten, dat is gevaarlijk! En bovendien weet ik nu niet wat er in staat!"
„Wat meent der Boml?", vroeg een stem uit de hoorn. „Hier spreekt Prlwytzkofski en ik eet mijne boeker niet op. Ik studeer ze"

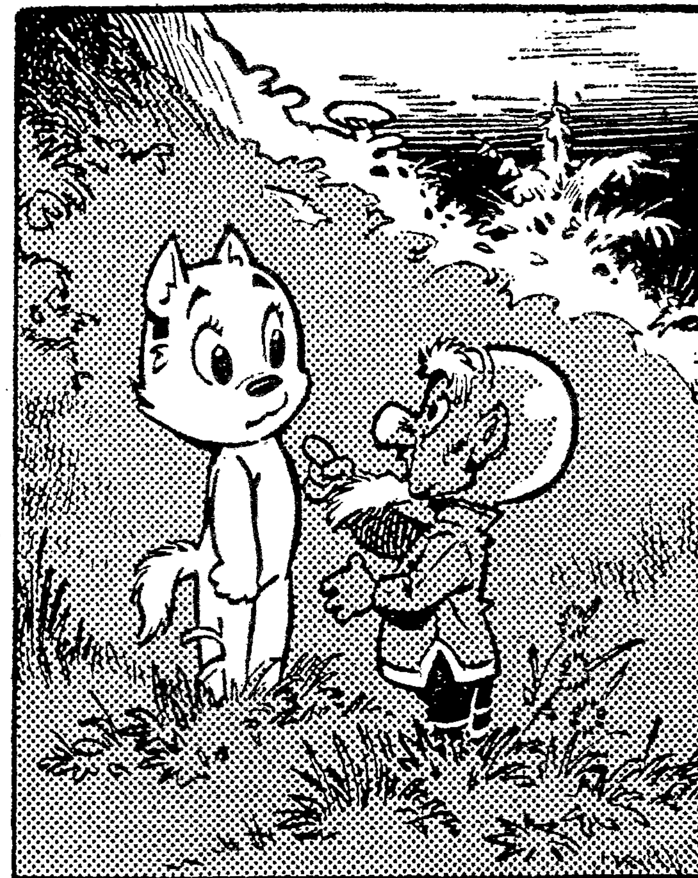

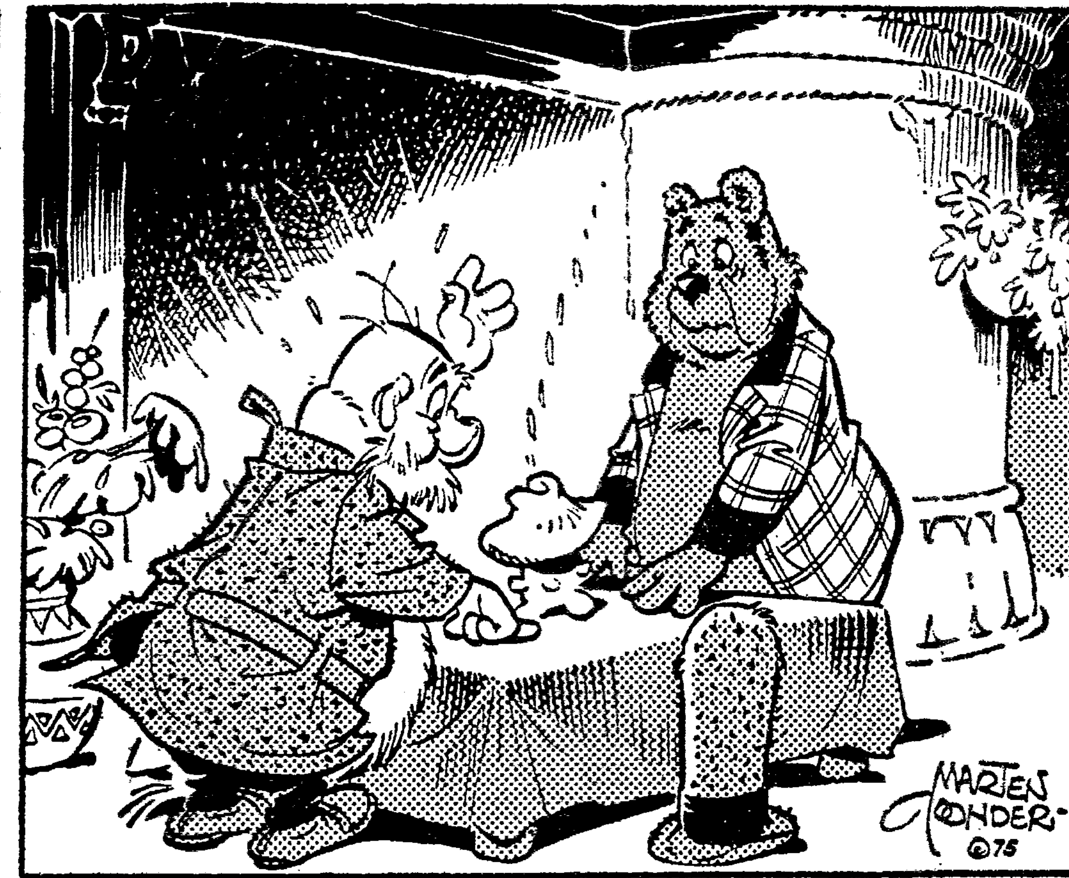

8381. Professor Prlwytzkofski stond in zijn laboratorium en keek verbaasd naar de telefoonhoorn, die hij een eindje van zich af hield om beter te kunnen luisteren.
„Ik had het niet tegen u", riep de stem van heer Bommel uit het apparaat. „Ik had het tegen Kwil. Ik bedoel, ik wil inlichtingen hebben over een pratende zwam, die zojuist mijn telefoonboek heeft opgegeten, zodat ik nu ernstig onthand ben omdat ik geen nummers meer kan opzoeken . . ."
Het geroep van de opbellende heer stierf weg en de geleerde kon duidelijk de stem van iemand anders waarnemen. Het was een eentonige stem, die op de achtergrond bezig was met het opdreunen van namen, adressen en nummers uit de telefoongids. Na een tijdje onderbrak hij zichzelf om de techniek en de tarieven van het eigenlijke opbellen te verklaren, maar de hoogleraar had toen reeds lang de haak neergelegd om zich naar Bommelstein te haasten.
Daar stond heer Ollie verbluft te luisteren naar het gepraat van Kwil, dat geen einde scheen te nemen. Het was duidelijk dat het eerst zo woordarme wezen zich het telefoonboek eigen had gemaakt, en dat gaf hem veel te denken.
„Dat praten was nog tot daar aan toe", sprak hij tot zichzelf. „Maar dit is te gek. Wie is deze Kwil eigenlijk?"
Dat vroeg Tom Poes zich ook af. Hij was teruggegaan naar de rand van het bos waar ze Kwetal hadden ontmoet, en liep daar zoekend rond.
„Ik zou wel eens wat meer over die rare zwam willen weten", dacht hij. „En Kwetal is de enige, die me helpen kan".

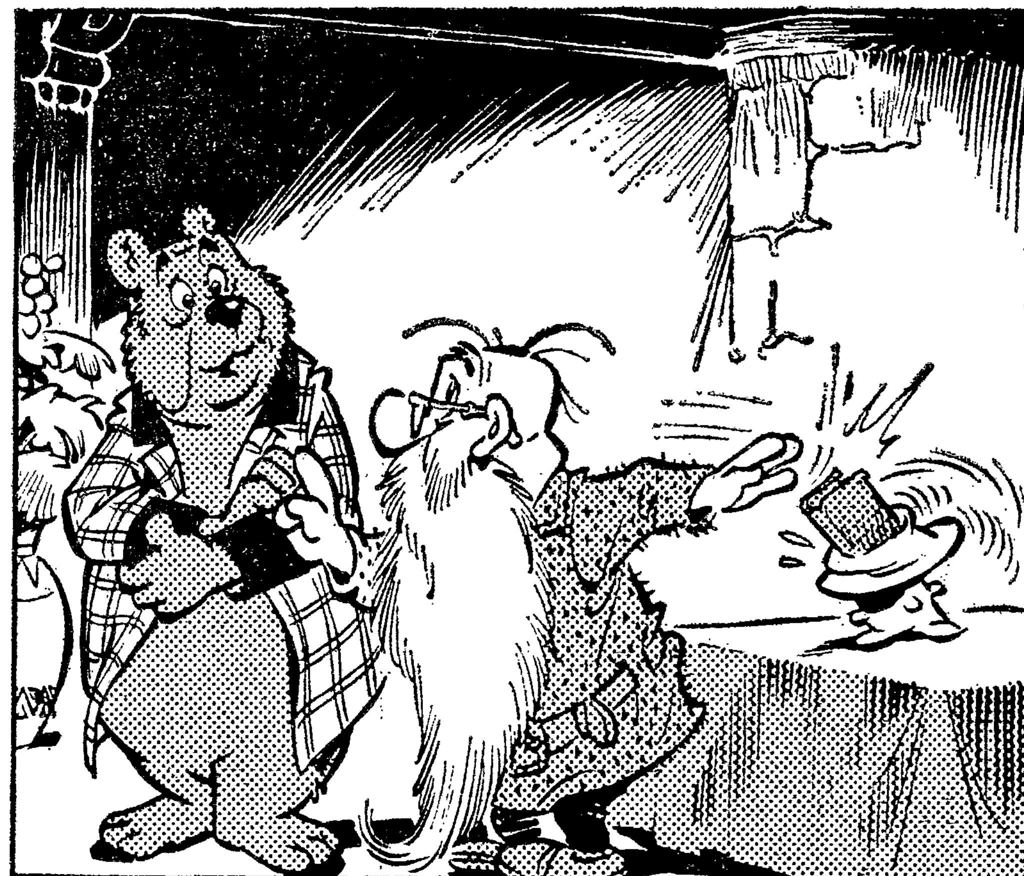

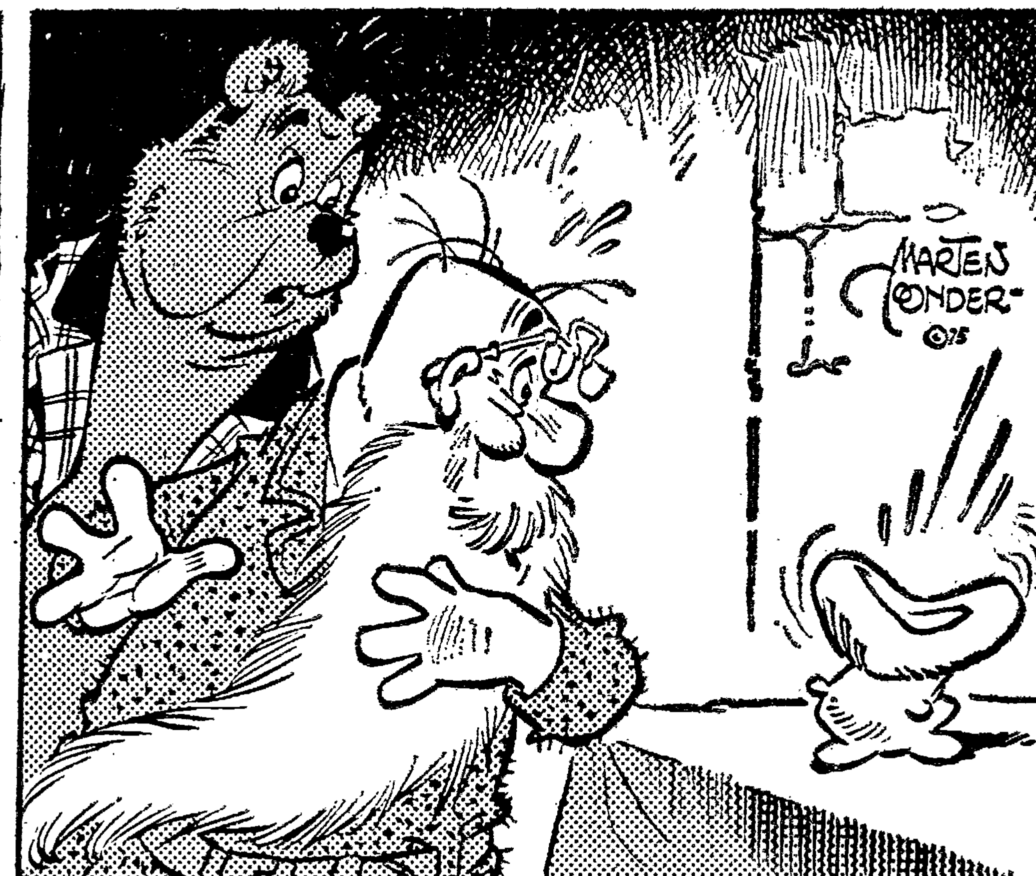

8382. Tom Poes liep een tijdlang te zoeken, maar de plek lag stil en verlaten in de herfstnevels. Ten slotte bleef hij staan en zette de handen aan de mond.
„Kwetal!", riep hij, zo hard hij kon.
Achter hem dook het gelaat van de dwerg plotseling uit een konijnehol op.
„Wat weet je al?", vroeg hij. „Het vloeizilver?"
Tom Poes keerde zich verbaasd om.
„Nee, dat nog niet", zei hij. „Maar ik wil graag iets meer weten over die rare zwam Kwil, je weet wel. Kan je me iets over hem vertellen?"
„Dat is een onderaardgnoom", zei het ventje somber. „Hij komt uit de wortellok van een oude eik, daar in het bos. Ik heb er een sluit voor gemaakt met een boldersteen, maar er bleef een spleet waar hij net door kon".
Hij zweeg even om te zuchten en toen vervolgde hij: „Als de maan rond is, moet hij daar weer terugkeren, want een gnoom knirt van maanlicht. Maar dat duurt nog wel een paar zonnedalingen en in die tijd kan er veel kwelligs gebeuren".
Intussen was professor Prlwytzkofski op Bommelstein aangekomen en daar stond hij met twinkelende oogjes over Kwil gebogen, die nog steeds het telefoonboek opzei.
„Eerst praatte hij alleen maar na", legde heer Ollie uit. „Maar nu . . ."
„Ik hoor het!", riep de geleerde opgetogen uit. „Der spraak is hem niet aangeboren, maar der drang naar kennis wel! Dezer sjwam is ener fenomeen, mijnheer Boml!"

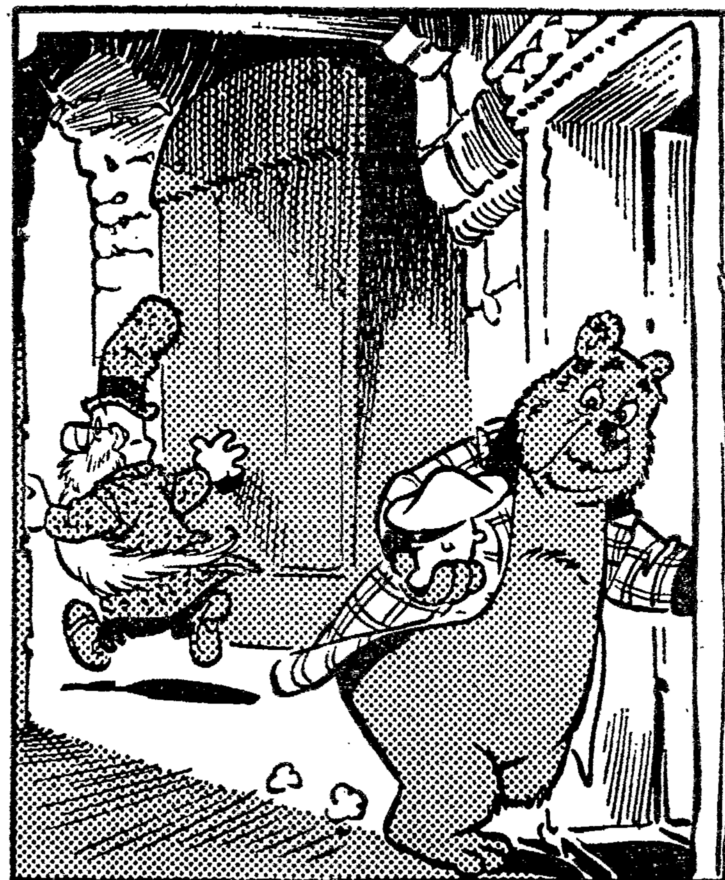
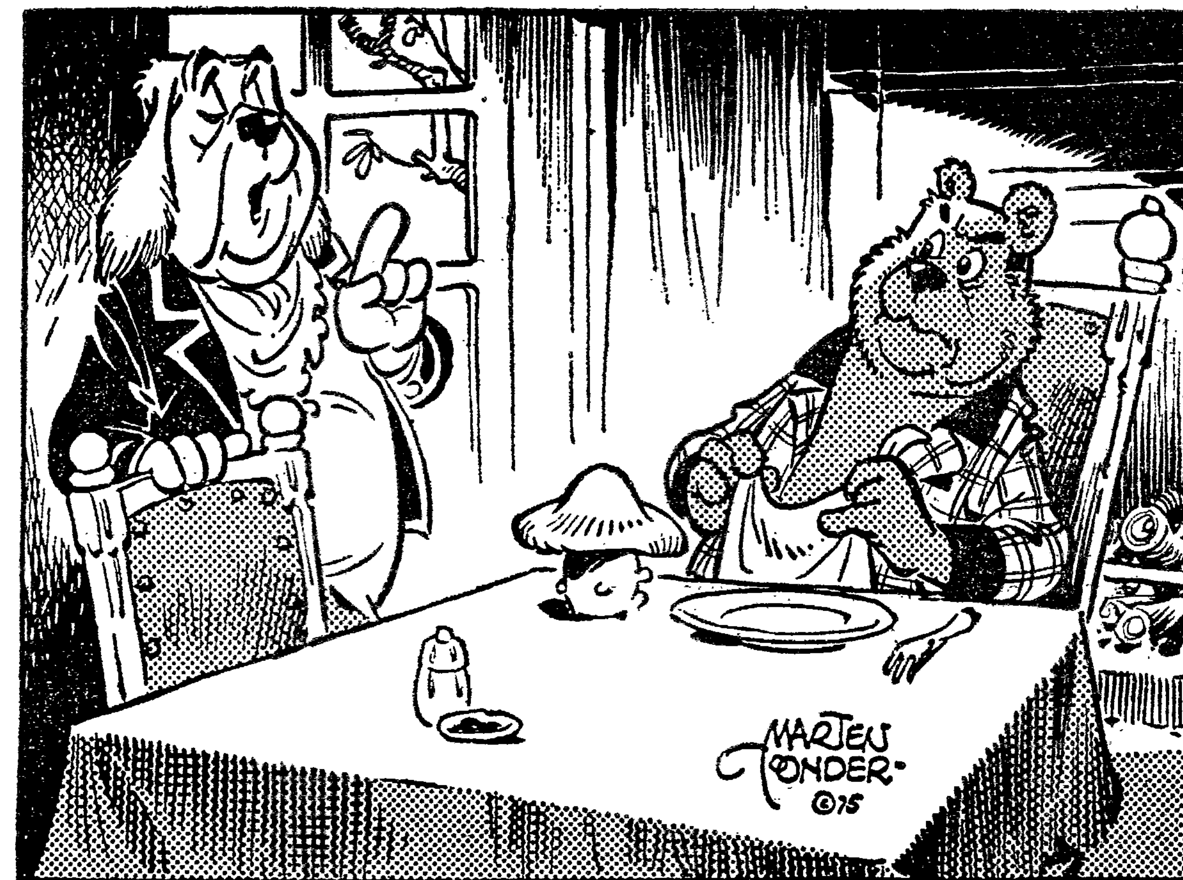

8383. Kwil ging voort met het opdreunen van namen en telefoonnummers, maar heer Bommel luisterde er niet naar.
,,Wat is ener fenomeen?", vroeg hij.
,,Dezer sjwam", verklaarde professor Prlwytzkofski. ,,Ener fungus-mutatioon waarvan der wetenschap opzien zal! Ener variant op der DNA-molekuul, merkt u zich dat aan!"
Zo sprekende trok hij een boekje uit zijn zak en begon daar driftig in te bladeren.
,,Wat is een deënna-molekuul?", vroeg heer Ollie, die graag het fijne van de zaak wilde weten.
,,U bent een weteniets", riep de hoogleraar, terwijl hij het boekje ongeduldig op de tafel gooide. ,,Ach, waarom worden de grote ontdekkingen immer door domkoppen gedaan? Zo wordt der wetenschap verschutterd, als wij wetenschappers niet stand houden!"
Hij haalde diep adem en vervolgde toen op geduldige toon: ,,Der DNA-molekuul is der molekuul des levens. Noteert u dat, mijnheer Boml . . ."
Zijn stem stierf weg, want het viel hem op dat achter hem het telefoonboek niet langer werd opgezegd. Er heerste nu een diepe stilte in het vertrek, die slechts verbroken werd door het zachte geritsel van papier, en de geleerde keerde zich ongerust om. Daar stond de zwam, die juist de laatste resten van het boekje in zijn hoed liet verdwijnen. Er voeren enige stulpingen door zijn stam en toen sprak hij met holle stem: ,,Deoxyribonucleïsche zuren. Genetische kode in iedere cel van het lichaam".
,,Praw!", riep de professor. ,,Ik had het ja niet duidelijker kunnen zeggen!"

8384. „Dit is ja grootaardig!", riep de geleerde opgewonden uit. „Der verflixter knaap heeft zich der kennis mijnes boekleins eigen gemaakt! Dezer sjwam kan hier niet blijven, hij moet wetenschappelijk analiseerd worden. Ik sla voor hem mee te nemen naar mijn laboratorium".
„Nee", zei heer Ollie, „dat gaat niet. Hij is gevaarlijk, zoals ik zelf wetenschappelijk heb vastgesteld, toen ik door hem ongenoegen met een dame kreeg. Het is mogelijk dat hij een molekuul is, maar hij deugt niet. Dat zegt iedereen — en ik heb mijn les geleerd. Ik wil alleen maar weten wat ik met hem moet doen".
„Excuseer", sprak de bediende Joost in de deuropening. „De lunch is gereed".
„Ook dat nog!", riep professor Prlwytzkofski ontstemd. „Goed, mijnheer Boml. U hoort van mij. Ik ga ener konsult inroepen!"
Met deze woorden haastte hij zich de deur uit en heer Ollie begaf zich naar de eetkamer met Kwil op de hand. „Want het kan nu wel zijn, dat je gevaarlijk bent", zei hij. „maar daarom kan ik je toch niet laten verhongeren".

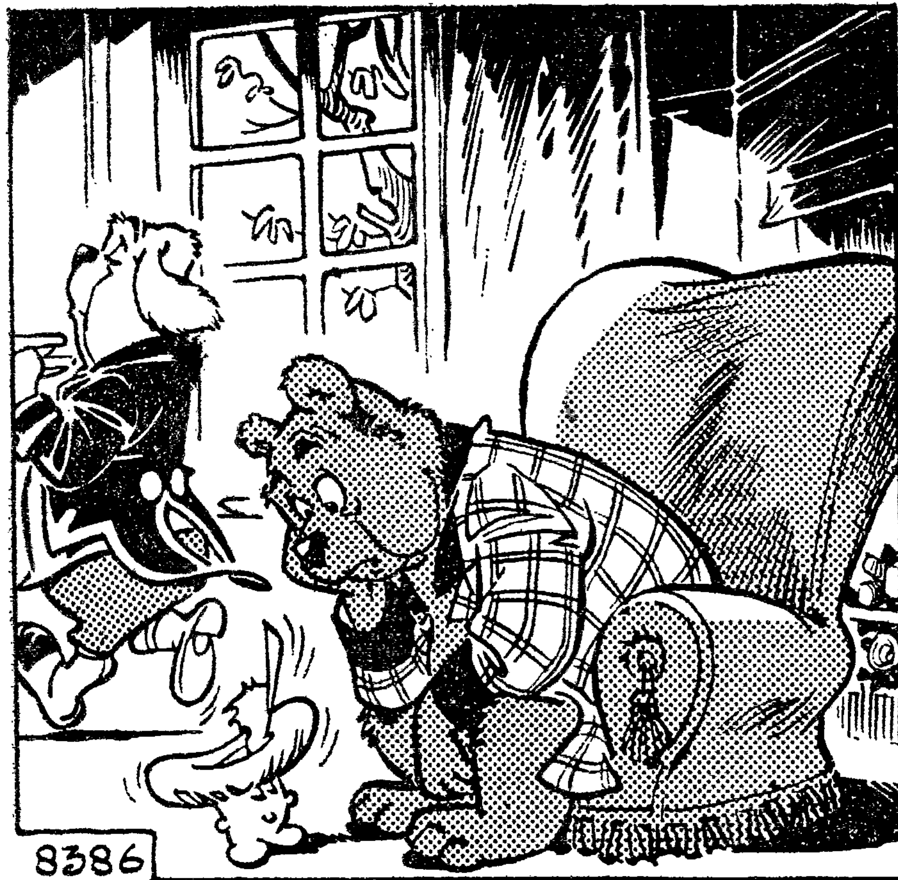
Joost had echter een andere mening toen hij de zwam op de tafel zag staan. „U zult mij moeten verschonen, heer Olivier", merkte hij met hoge wenkbrauwen op. „Maar ik meen dat het te veel gevraagd is om een paddestoel te bedienen. Ik pleeg zoiets slechts in de soep te serveren. Kwil van de tafel of geen lunch, met uw goedvinden".

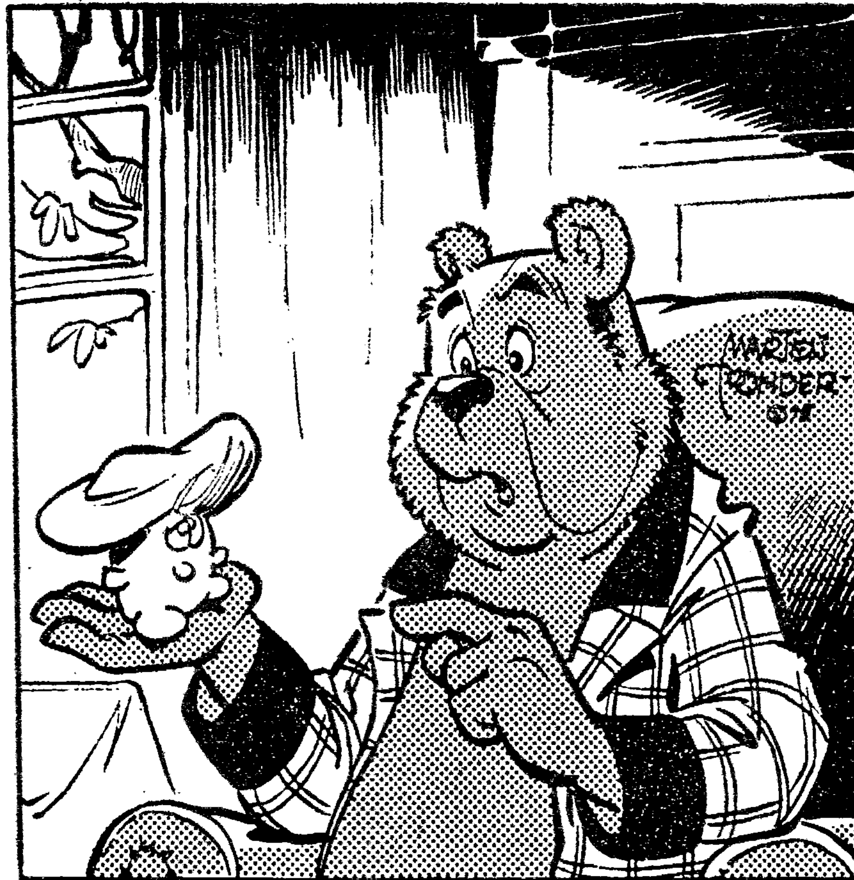
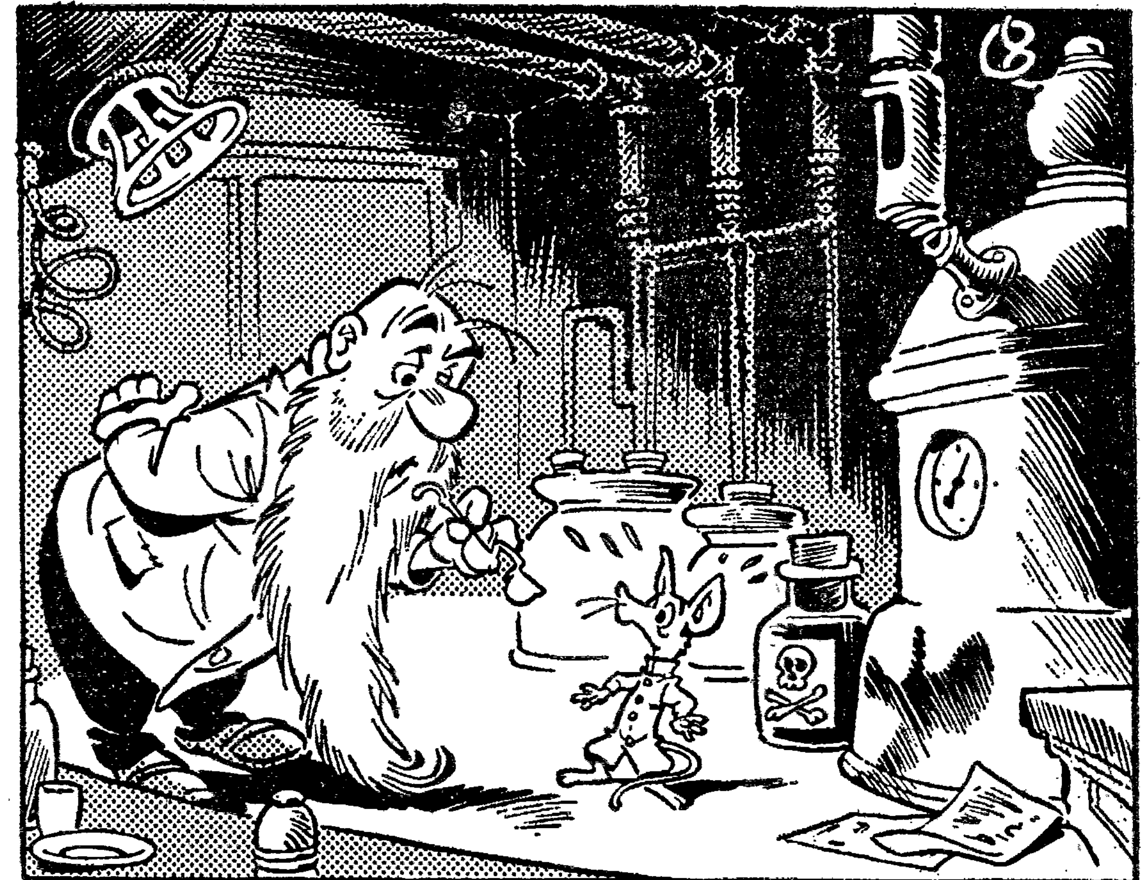

8385. Joost nam de zwam van de tafel en bracht daarop een koude schotel naar binnen.
,,Dank je wel'', zei heer Bommel. ,,Maar waar heb je Kwil gelaten? Hij was net begonnen aan de letter P''.
,,Ik heb hem bij uw gemakkelijke stoel gezet, met uw goedvinden'', verklaarde de bediende. ,,Nu is hij stil en dat is beter. Want het zou betreurenswaardig zijn wanneer uw maaltijd gestoord werd door het telefoonboek, als ik me zo mag uitdrukken''.
,,Ja'', gaf heer Ollie toe. ,,Ik begon anders net aan zijn gebabbel te wennen; het brengt een eenzame heer tot andere gedachten, als je begrijpt wat ik bedoel. Waarom zou hij nu stil zijn? Het zal toch niet door de honger komen?''
,,Ik ben bang dat het voederen van paddestoelen buiten mijn terrein ligt'', zei de knecht koeltjes.
,,Ik sta ook overal alleen voor'', riep heer Bommel uit. ,,Hier zit ik achter een overdadig maal, terwijl die onderontwikkelde Kwil niets krijgt. Wat moet ik doen? Zeg toch eens iets, Joost, en sta daar niet zo te ritselen!''.
,,Ik ritsel niet'', sprak de bediende stijfjes. ,,Dat doet de zwam, met uw welnemen. En als u mij toestaat, lijkt zijn voedselprobleem mij opgelost''.

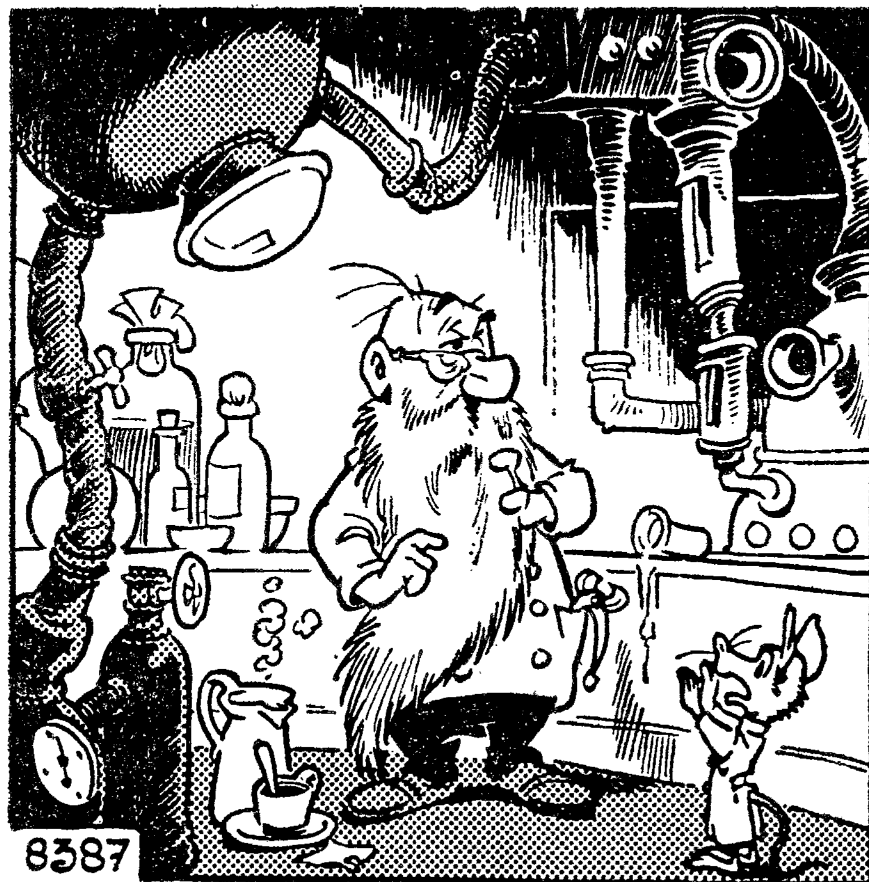
Zo sprekende wees hij op Kwil, die juist bezig was een stuk papier naar binnen te werken. Het was het laatste overblijfsel van de stapel kranten die bij de stoel hadden gelegen, en het was duidelijk dat hij ze allemaal had opgegeten.

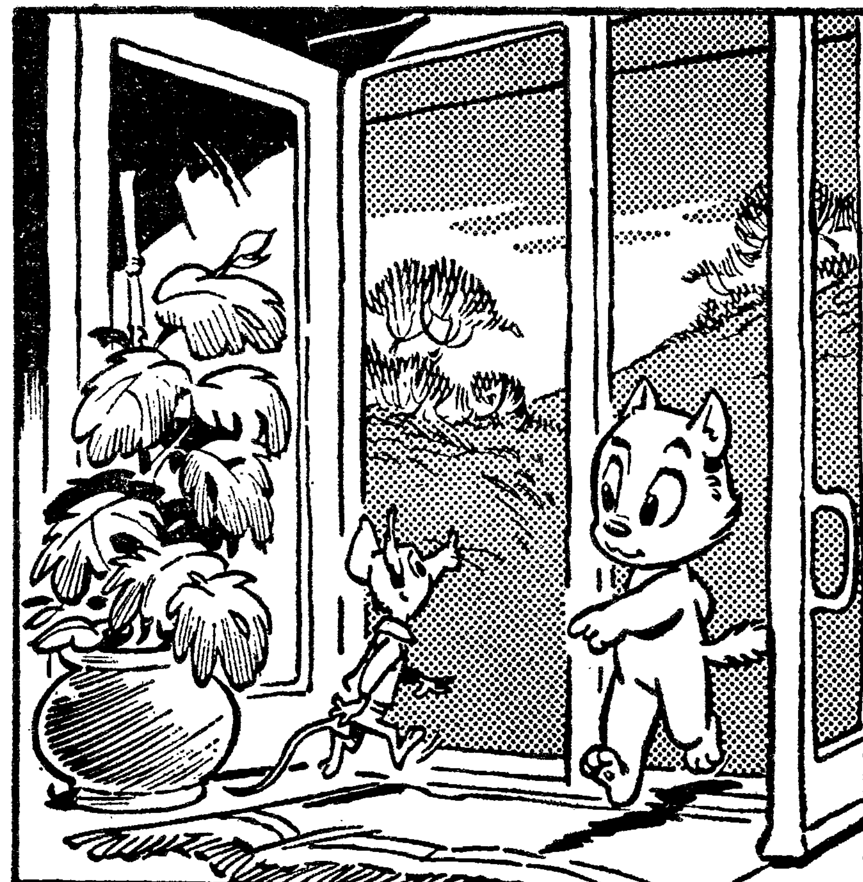

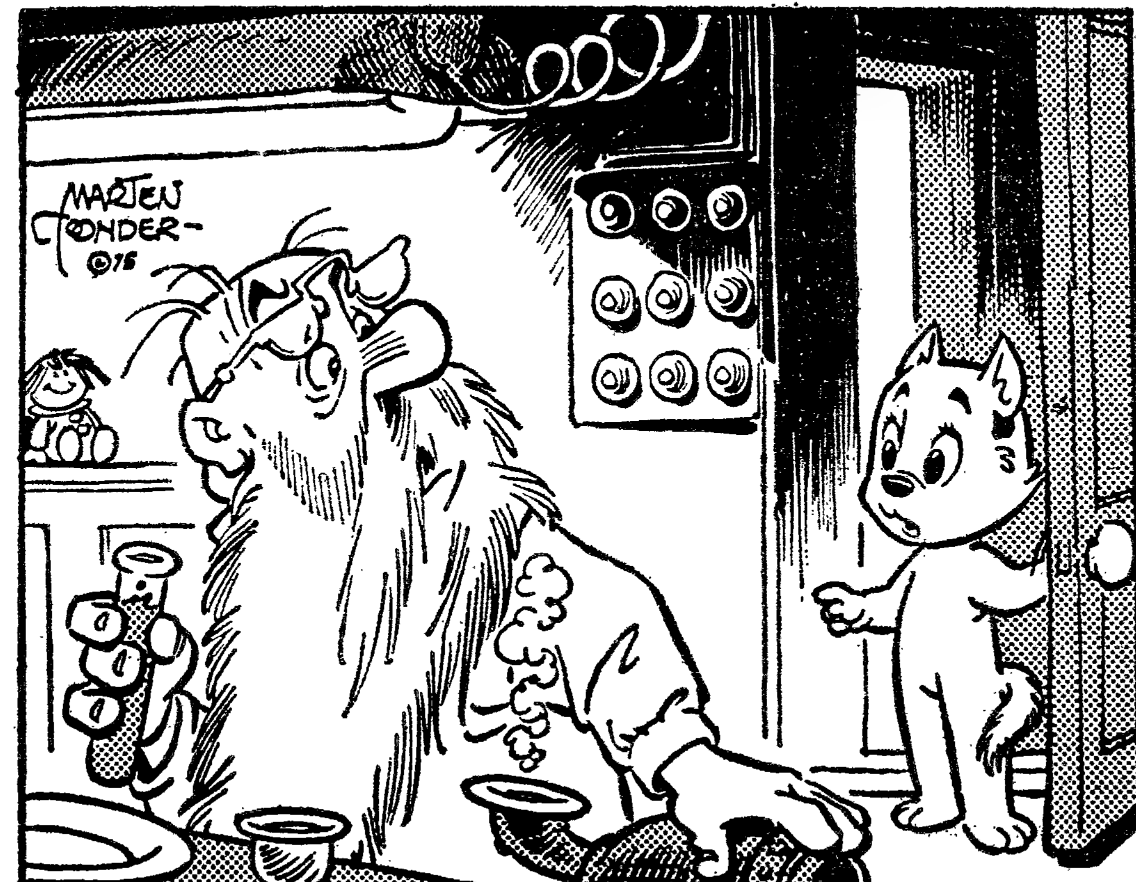

8386 „Weersverwachting, geldig tot vanavond" sprak Kwil, terwijl de laatste snipper krant in zijn hoed verdween. „Droog, vrij zonnig, met plaatselijk regenbuien. Maximum temperatuur rond twaalf graden. . . "
In deze geest neuzelde hij voort en heer Bommel haastte zich naar hem toe.
„Hij kan nu gewoon praten", zei hij onthutst. „Hoor je wel, Joost? Het is toch merkwaardig wat zo'n eenvoudig wezen in een beschaafde omgeving kan leren!"
„Krantenwijsheid", mompelde de bediende, terwijl hij de tafel leegruimde. „Het is zonde van de koude schotel".
Hij verliet met stijve passen de kamer, maar heer Ollie schonk geen aandacht aan hem. Met enige tegenzin zette hij de zwam op zijn hand en probeerde een gesprek met hem aan te knopen. Doch, hoewel het wezen nu over alles kon meespreken in krantestijl, weigerde het om inlichtingen over zichzelf te geven.

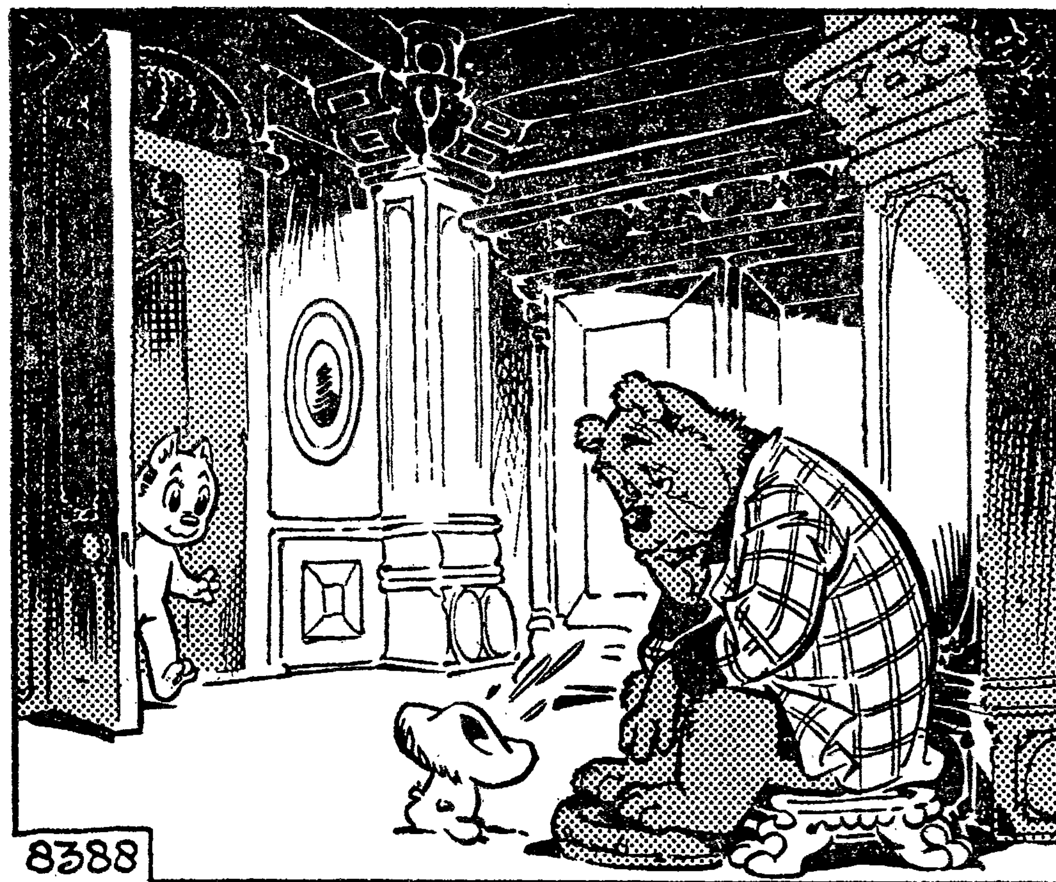
Intussen had professor Prlwytzkofski zich teruggehaast naar zijn laboratorium om de vreemde zaak met zijn assistent, Alexander Pieps, te bespreken.
„Het is buitenordelijk interessant!" sprak hij. „Twijfelloos ener sjwam met hoger IQ. Is het ener mutatioon, zo vraag ik mij?
„M-maar d-dat is niet zo best, prof", stamelde Pieps geschrokken. „Als dat waar is, nemen de zwammen straks de aarde over. W-want als er één is, zijn er meer. Dit is een spion, wil ik wedden".

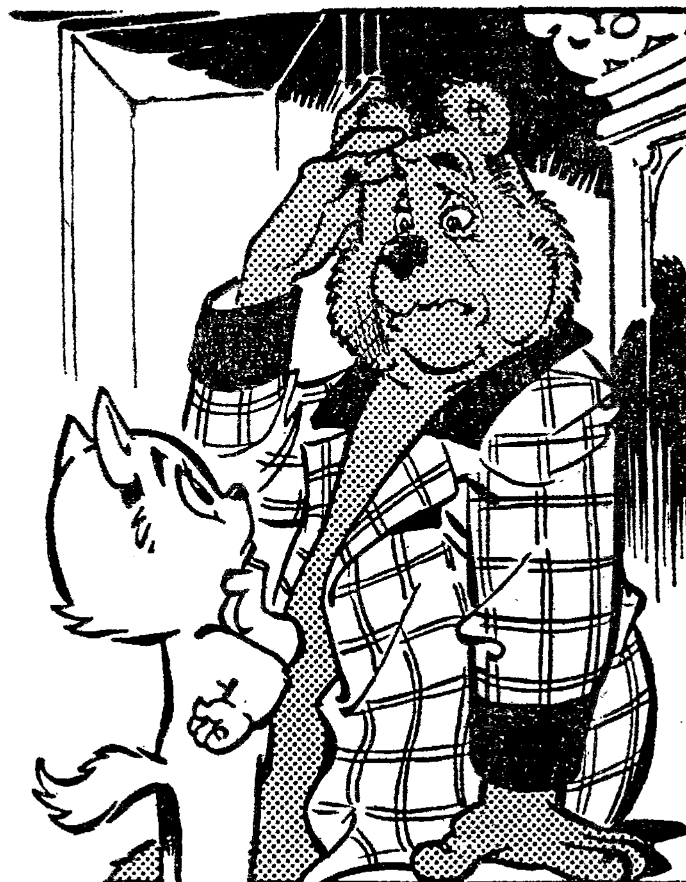

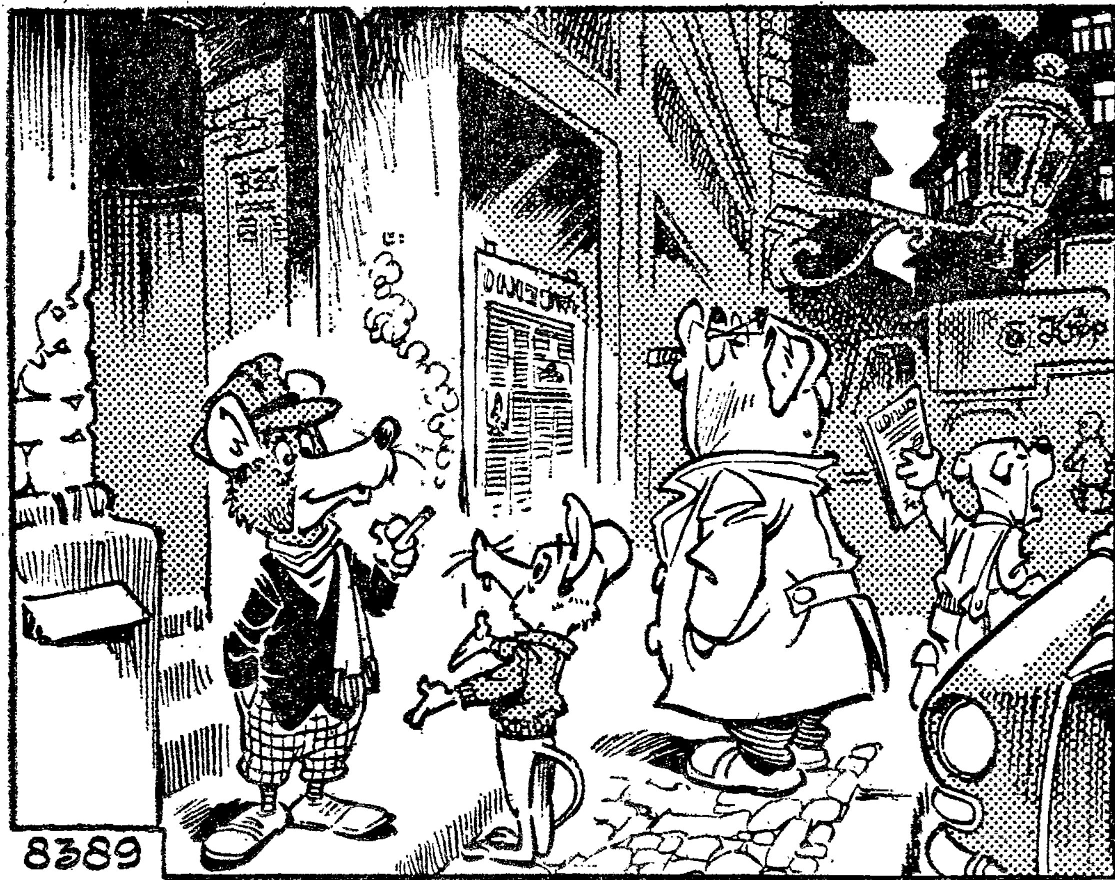

8387. ,,Misschien is het niet eens een zwam!" riep de assistent uit. ,,Hij kan wel uit een vliegende schotel komen. Een verkenner, weet u wel? En straks hebben we de hele bende op ons dak en dan is het met ons afgelopen!"
,,Praw!", sprak de hoogleraar ontstemd. ,,Fantasietasterijen! Waaaanzin! Wetenschappelijk is slechts interessant of dit ener mutatioon is. Voor het gemak zullen we hem Fungus Prlwytzkofskius noemen, sla ik voor. En nu eens denken, hoe zullen we hem aanpakken?"
,,Niet aanpakken!", riep Pieps bevreesd. ,,We kunnen hem beter uitroeien, nu het nog tijd is!"
Maar toen de professor zich zonder te antwoorden naar zijn werkbank begaf, haastte de assistent zich het gebouw uit. Bij de deur kwam hij Tom Poes tegen, doch hij snelde hem zonder groeten voorbij om naar de stad te gaan.
,,Wij moeten eerstens vaststellen of der fungus metaalionen inheeft", mompelde de heer Prlwytzkofski intussen. ,,En als ik dan der proef van Sickelhaupt toepas. . : "
Hier werd hij onderbroken door Tom Poes, die het laboratorium binnenkwam. Want hij had net afscheid genomen van Kwetal, en omdat hij niet alles begrepen had wat het ventje zei, wilde hij graag uitleg hebben.
,,Kunt u mij ook zeggen wat een redenontleder is?", vroeg hij.
,,Dat is onwetenschappelijker spraak", zei de geleerde, gestoord omkijkend. ,,U zult een motief-analysator menen. Het is gelukkig voor de wetenschap dat die niet bestaat. Maakt u zich voort, mijnheer Poes, u hindert".

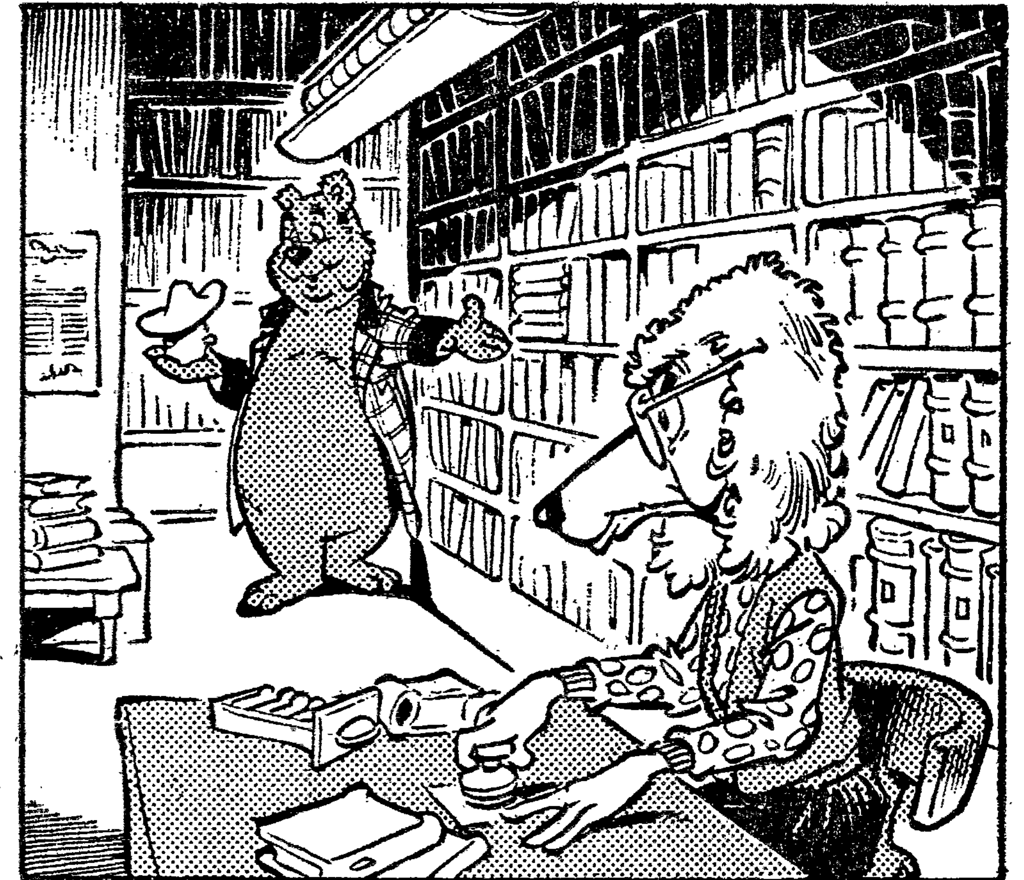

8388 Toen Tom Poes een poosje later op Bommelstein kwam, zat heer Ollie met zware hoofdpijn op een bankje.
„Door de benoeming van de heer Knoopgeest is het begrip inspraak met voeten getreden", sprak de zwam, die voor hem stond. „Wat is benoeming? Wat is begrip? Wat is inspraak treden?"
„Zo gaat het nu al een uur lang", zuchtte heer Ollie, een bevende hand aan het voorhoofd brengend. „Ik ben ten einde raad, doordat Kwil mijn kranten heeft opgegeten waar hij natuurlijk niets van begrijpt, zodat hij meer vraagt dan één wijze kan beantwoorden, als je begrijpt wat ik bedoel".
Het duurde even, voordat Tom Poes het begreep, maar nadat heer Bommel hem had uitgelegd wat er gebeurd was, ging hem een licht op.
„Hij wil alles weten, dat is duidelijk", zei hij. „En nu hij praten heeft geleerd is dat erg vermoeiend. Want niemand kan alles weten".
„Zelfs ik niet", gaf heer Bommel toe. „Dat heb ik hem al gezegd, maar hij schijnt me niet te geloven. Wat moet ik nu doen?"
„Ik zou hem ergens opsluiten", zei Tom Poes. „Maar u kunt hem misschien meenemen naar de universiteitsbibliotheek. Daar staan duizenden boeken. Dan kan hij zelf zien dat het onmogelijk is om alles te weten".
„Dat is een goed idee", riep heer Ollie opklarend uit. „Ik had het zelf kunnen bedenken!"
En met die woorden nam hij Kwil op en spoedde zich met de zwam stadwaarts.

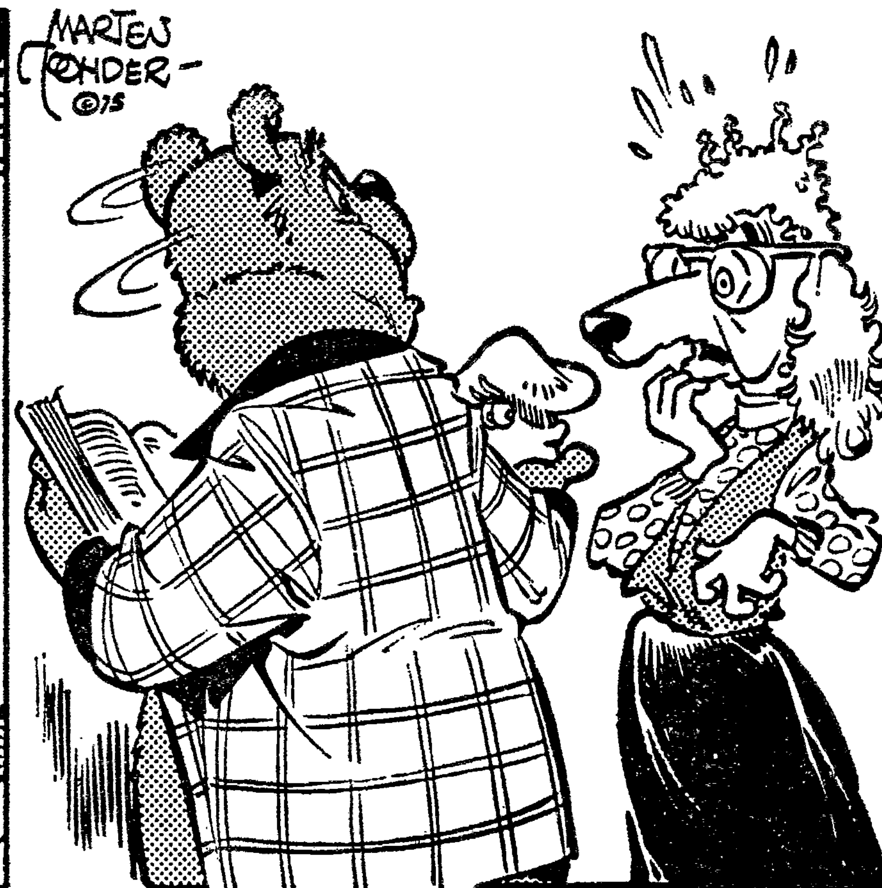

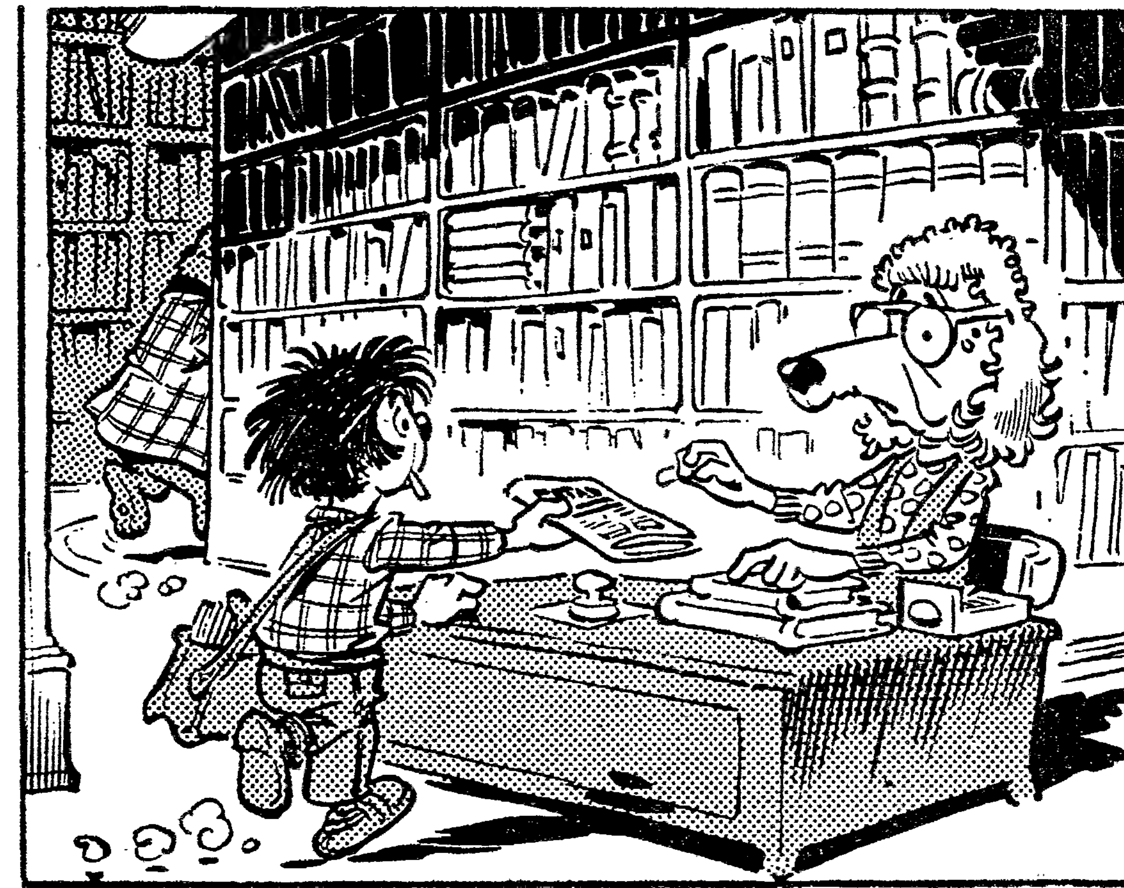

8389 De assistent Pieps had zijn neef opgezocht, die onder de naam Argus een belangrijke rubriek in de Rommeldamse Courant schreef. Hij legde hem uit wat hij van professor Prlwytzkofski over de pratende zwam had gehoord en daar keek de journalist natuurlijk erg van op.
,,Dat is pas nieuws'' sprak hij, toen hij Pieps weer uitliet. ,,Heel wat anders dan vage verhaaltjes over vliegende schotels. Dit is ,,Van Wetenschappelijke Zijde deelt men ons mede'', je kent dat! ,,Invasie van Intelligente Paddestoelen''. Een goed kopje, op de voorpagina. Daar stoppen we de pers voor! Dat gooien we nog in de avondeditie! Dat drukt de onlusten onder de turfkruiers opzij zal je zien!''
Zo sprekende holde hij het krantengebouw weer binnen en de assistent keerde terug naar zijn werk, in de wetenschap dat hij gedaan had wat hij kon.

Heer Bommel was zich nog niet bewust van de opwinding die Kwil veroorzaakt had. Hij was met de zwam naar de universiteitsbibliotheek gegaan en daar stond hij nu tussen de eindeloze boekenrijen.
,,Lies Kleermaker en Rikkert Last zijn weer bij elkaar'', zei Kwil met holle stem. ,,Ze zijn heel gelukkig. Waarom?''
,,Schei nu eens even uit met die krantebèrichten'', riep heer Ollie ongeduldig. ,,Je wilt alles weten, hé? Nu, hier zijn de boeken waar alles instaat. En je kunt nu zelf zien, dat je aan een levensspanne niet genoeg zult hebben om alles aan de weet te komen. Duizenden boeken, zeg nu zelf!''
,,Sssst!'', siste juffrouw Drulkes, die in deze ruimte toezicht hield. ,,Spreken is hier verboden. Kunt u niet lezen?''

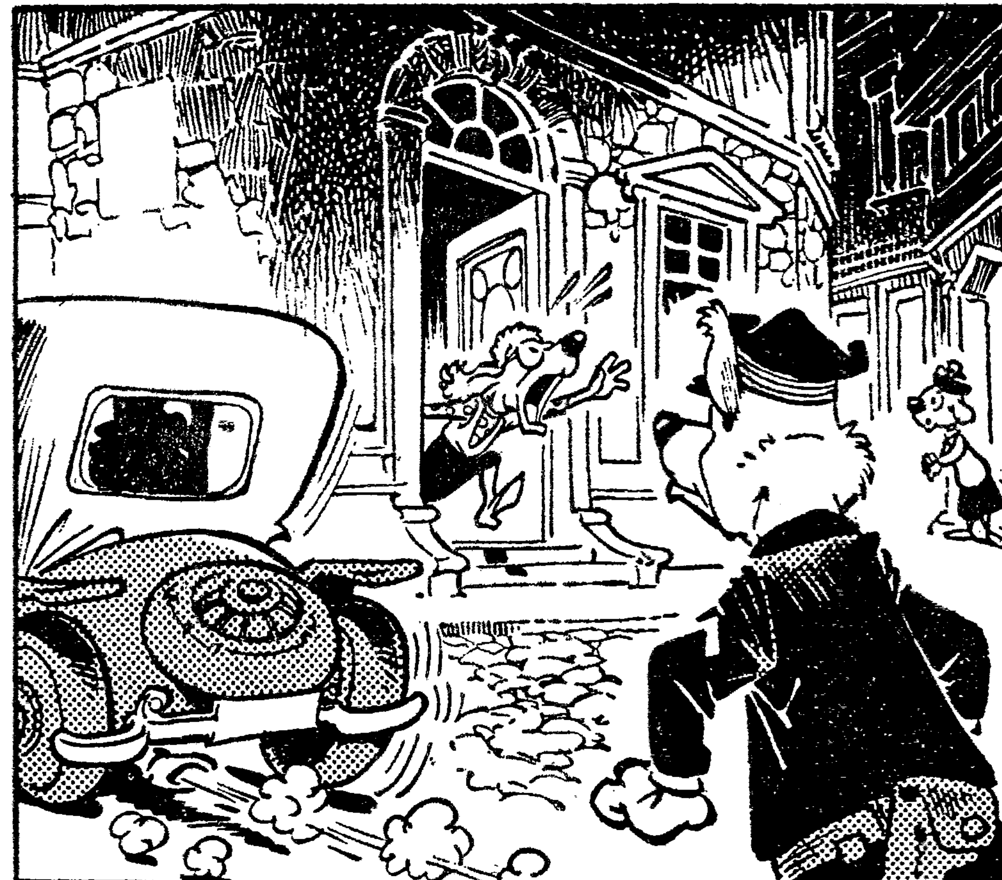

8390 „Wat is een levensspanne?", vroeg Kwil, maar heer Bommel legde hem haastig het zwijgen op.
„Hier mag niet gepraat worden", fluisterde hij. „Wees dus stil en luister alleen maar, dan zal ik je laten zien wat ik bedoel".

Hij nam op goed geluk een boek van een plank en sloeg het open. „Hier hebben we bijvoorbeeld een verhandeling over glas", hernam hij. „Jij wilt natuurlijk weten wat glas is, en hier staat het; „Glas bestaat hoofdzakelijk uit silicaten". Dat doet me ergens aan denken, al weet ik ook niet aan wat. Maar dat doet er nu niet toe. Het wordt verkregen door een samensmelting van zand en kalk, staat hier. . . "
„Kan het niet wat zachter, meneer?", vroeg de bibliothecaresse, die ontstemd naderde. „U stoort. Wat doet u trouwens met dat boek? Als u het in wilt zien, moet u dat aan mij vragen!"
„O, eh. . . ", zei heer Ollie. „Ik kijk alleen maar eventjes. Ik laat kijken, bedoel ik. Door Kwil hier. Hij is erg weetgierig en nu laat ik hem zien dat het onmogelijk is iets te weten".
Juffrouw Drulkes wierp een onthutste blik op de zwam en toen haastte ze zich terug naar haar lessenaar.
„Dit is niet gewoon", sprak ze verbleekt tot zichzelf. „Z-zal ik het zwarte kruis opbellen? Of de politie?"
Haar zorgelijke gedachten werden onderbroken door een krantenbezorger, die het avondblad kwam brengen. En toen ze een blik op de vette koppen wierp, zag ze dat het nog erger was dan ze gevreesd had.

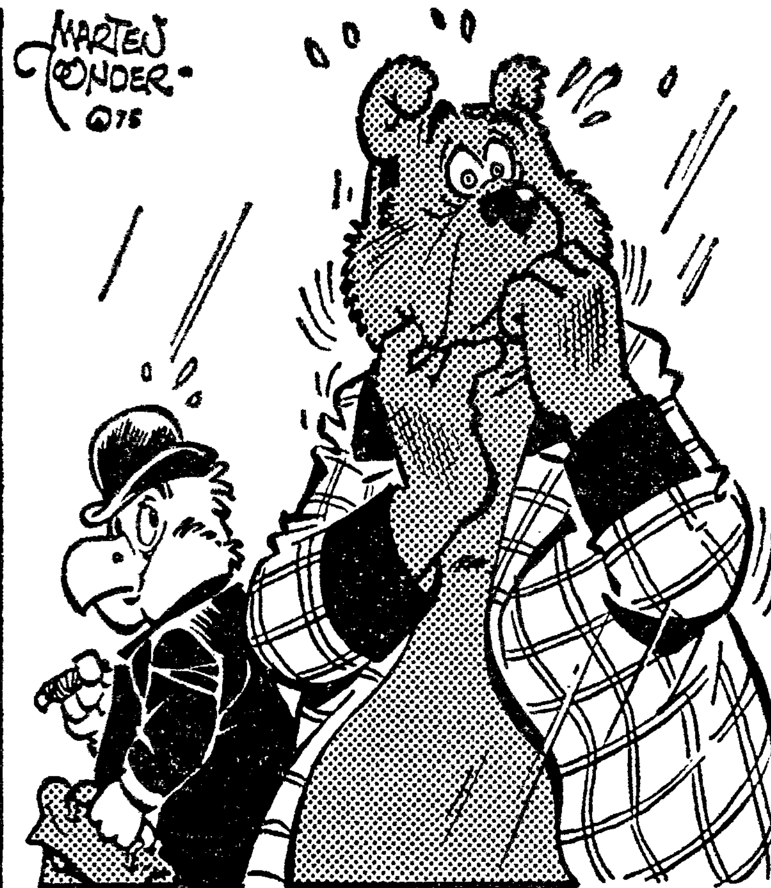

8391. „Wezens van een andere planeet zijn op onze aarde geland", las juffrouw Drulkes. „De onbekende levensvorm, die op een zwam lijkt, is bezig ons te bespioneren. Als er niet snel wordt ingegrepen, bedreigt ons een groot gevaar. Een van de indringers is waargenomen in gezelschap van de heer O. B. B. te R. Wat doet de overheid?"
De bibliothekaresse had genoeg aan dit bericht, en ze wierp de krant terzijde om het gebouw uit te snellen.
„Help", riep ze, toen ze de agent Stappers in het oog kreeg, die net zijn ronde deed. „Indringers!".
„Wat is er aan het handje?" vroeg Stappers, terwijl hij haastig naderde.
„De zwam", kreet juffrouw Drulkens overspannen. „Hij zit daarbinnen. Ik voelde direkt al, dat er iets vreemds aan hem was — en nu zit hij daar de aarde over te nemen!".

De politiebeambte begreep, dat hij op die manier niet verder kwam. Daarom schoof hij de dame terzijde en begaf zich met zware tred naar het inwendige van het gebouw.
Daar zat heer Bommel op de grond tussen enkele boekwerken en hij keek verschrikt op.
„Wat moet dat?" vroeg Stappers streng. „Bent u bezig de boel hier over te nemen?"
„O nee, agent," zei Heer Ollie. „Ik probeer... eh.. kwil wil niet geloven, dat het onmogelijk is om alles te weten. En nu probeer ik... eh... ik wil..."

„Gezwam!", onderbrak de ander. „De juffrouw had gelijk. U bent bezig er een bende van te maken, en dat is niet toegestaan. Ik moet u verwijderen, meneer!".

8392. Het was niet gemakkelijk om heer Bommel naar buiten te krijgen, want hij stribbelde nogal tegen, terwijl hij trachtte de zaak uit te leggen.
„Ik wil naar binnen!", riep hij uit. „Kwil zit daar nog en hij is gevaarlijk. Hij moet door mij begeleid worden, bedoel ik, want Kwil...."
„Wat je wilt interesseert me niet", snauwde de agent. Hij duwde heer Ollie krachtig de straat op en vervolgde: „Als je nu niet maakt dat je wegkomt, zal ik je op de bon slingeren wegens ordeverstoring! Ik zal je in de gaten houden".
Hij stelde zich dreigend voor de ingang op en heer Bommel liep verslagen de neervallende regen in.

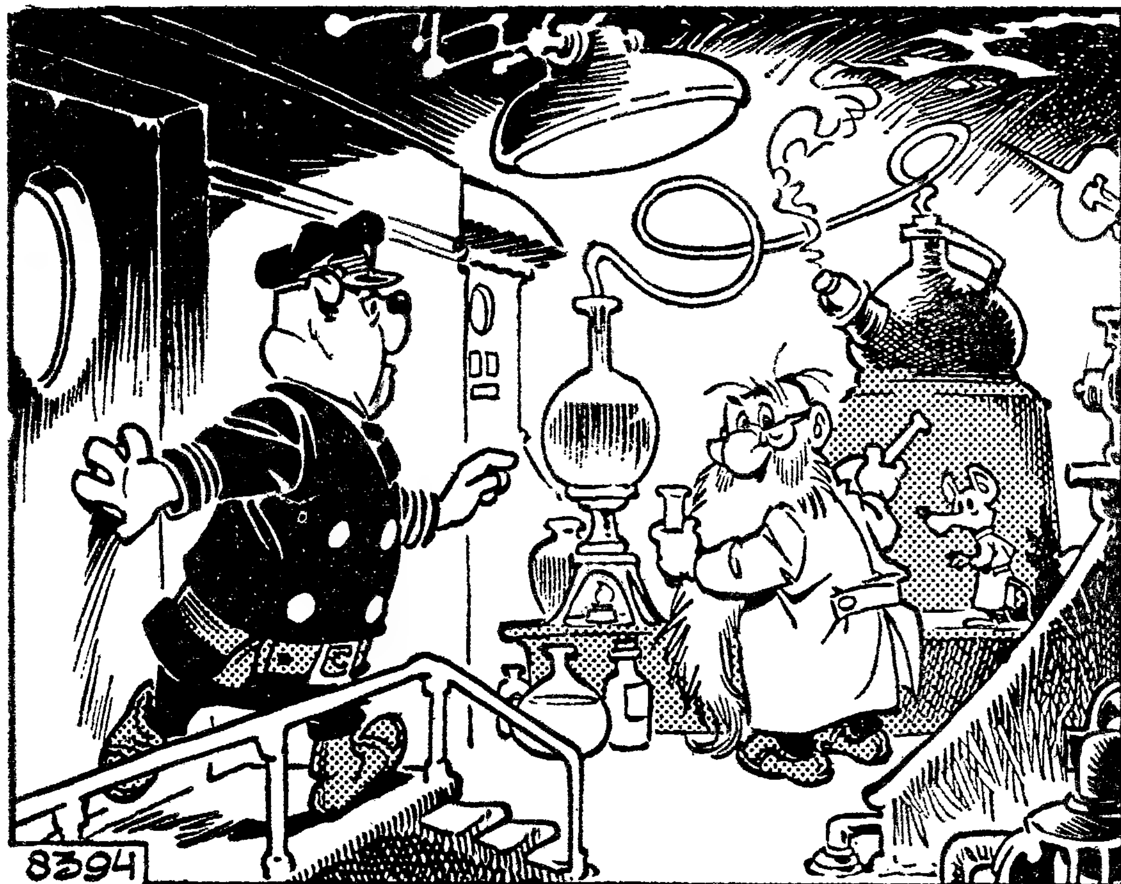
„Wat nu te doen?" vroeg hij zich verzenuwd af. „Acht, had ik maar niet naar Tom Poes geluisterd, dan was ik niet naar de bibliotheek gegaan. Ik sta ook overal alleen voor. Misschien kan ik beter de burgemeester waarschuwen..."
Dat was geen slecht idee, want toevallig had de burgemeester het krantenbericht ook gelezen. En daar was hij zo van geschrokken, dat hij de commissaris van politie ontbood.
„Er zijn wezens van een andere planeet geland, Bas", sprak hij. „Hier in het avondblad staat, dat Bommel er achter zit. Het is maar een krantenbericht, maar je kunt beter gaan onderzoeken wat er van waar is!".

8393. Toen commissaris Bas het stadhuis verliet, kwam heer Ollie er juist aanhollen door de neervallende regen.
,,Ik moet de burgemeester spreken!'' riep hij uit. ,,Is hij thuis''?
,,Nee, hij is hier,'' verklaarde de politiechef. ,,Maar ik moet jou juist hebben, Bommel. Wat weet jij van Marsmannetjes, die hier geland zijn? De krant zegt, dat jij er achter zit.''
,,Ik zit helemaal niet achter Marsmannetjes!'' zei heer Ollie verontwaardigd. ,,Ik loop zo hard ik kan om mij te beklagen over een agent, die mij uit de bibliotheek heeft gezet, waar ik Kwil begeleidde. En nu zit Kwil daar nog, terwijl iedereen zegt, dat Kwil gevaarlijk is!''
,,En wie is Kwil dan wel?'' vroeg Bas fronsend. Heer Bommel gaf een verwarde uitleg, waar de commissaris weinig van begreep. Maar omdat hij een ambtenaar is met een hoge opvatting van zijn plicht, volgde hij de nerveuze heer naar de universiteitsbibliotheek. Helaas, toen ze er aankwamen, lag het gebouw verlaten en donker in de vallende duisternis.
,,Half zes,'' sprak Bulle Bas, de pas inhoudend. ,,De gemeente-instellingen zijn gesloten.''
,,Kom toch mee!'' riep heer Ollie. ,,We moeten naar binnen. Kwil zit daar nog''!
,,Alles ziet er ordelijk uit,'' hernam de politiechef. ,,Geen paniek. We zullen tot morgenochtend wachten. Maar ik zal een mannetje voor de deur zetten, zodat die Marskereltjes niet naar buiten of naar binnen kunnen. Voorlopig kan je naar huis gaan, Bommel!''

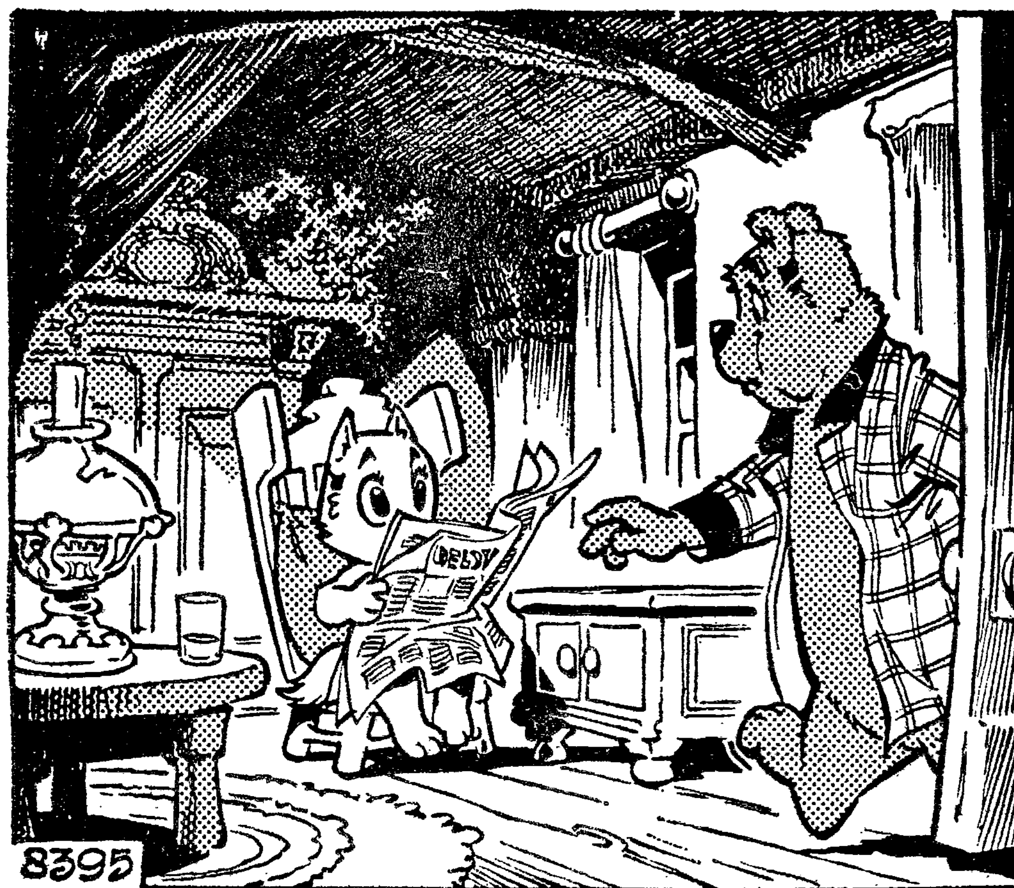

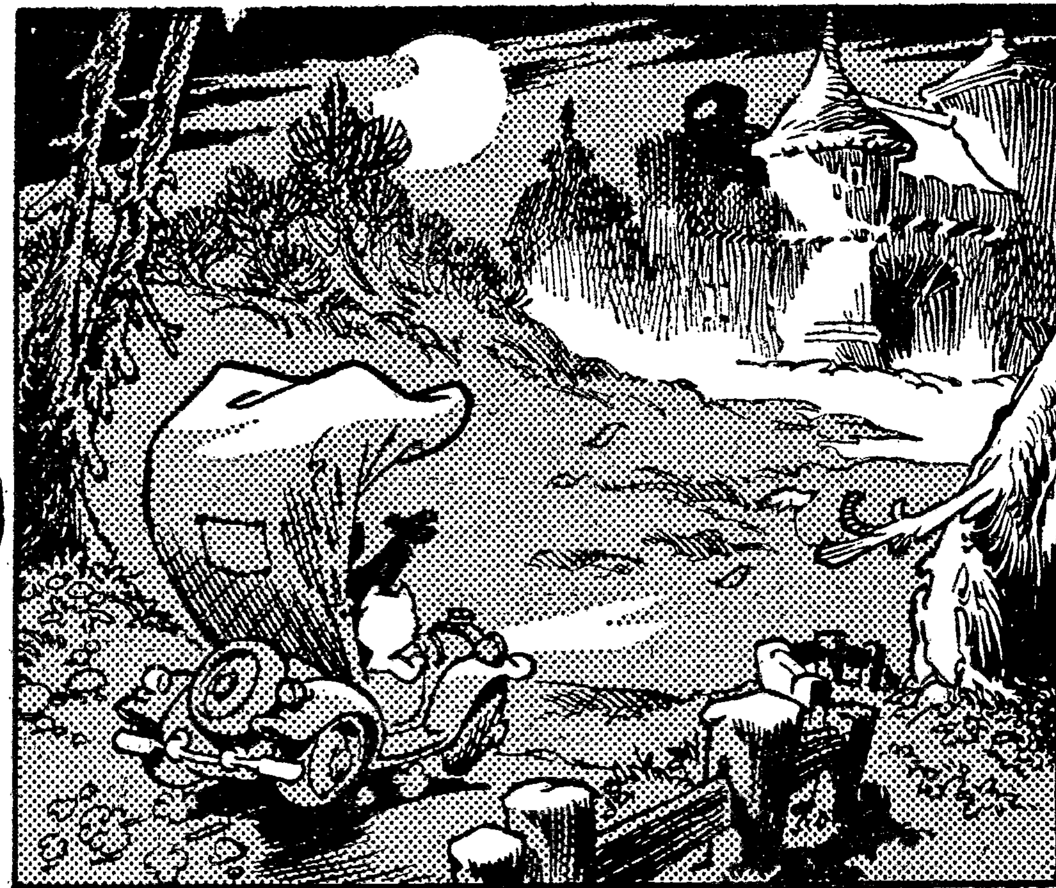

8394. Commissaris Bas gaf orders om de bibliotheek die nacht te bewaken. Maar omdat hij opdracht had om te onderzoeken wat er van het krantebericht waar was, begaf hij zich naar het gemeentelaboratorium.
,,Wat weet u van de Marsmannetjes, die in het avondblad staan?'' vroeg hij aan professor Prlwytzkofski, die nog laat aan het werk was. ,,Ze beweren, dat het een bericht van wetenschappelijke zijde is; daarom kom ik hier. Is het een grap?''
,,Dat is ja geen grap,'' verklaarde de geleerde. ,,Ik heb met eigener ogen der zwam aangeschouwd. Maar ik heb hem nog niet wetenschappelijk onderzocht, en daarom bereid ik mij hier der proef van Sickelhaupt voor. Der mogelijkheid van een fungus-mutatioon is niet uitgesloten, merkt u zich dat aan. En der krantebericht? Praw! Dat is ja zeer onwetenschappelijk! Ik weet niet hoe het in der tijding gekomen is.''
,,Dat heb ik gedaan!'' riep de assistent Pieps, die op de werkbank stond. ,,Dat heb ik gedaan! Iedereen, die goede boeken leest, weet dat een inval van buitenaardse wezens mogelijk is.''
,,Verschaamt u zich niet?'' vroeg de professor toornig. ,,Dat is ja geen spraak voor een wetenschappelijker!''

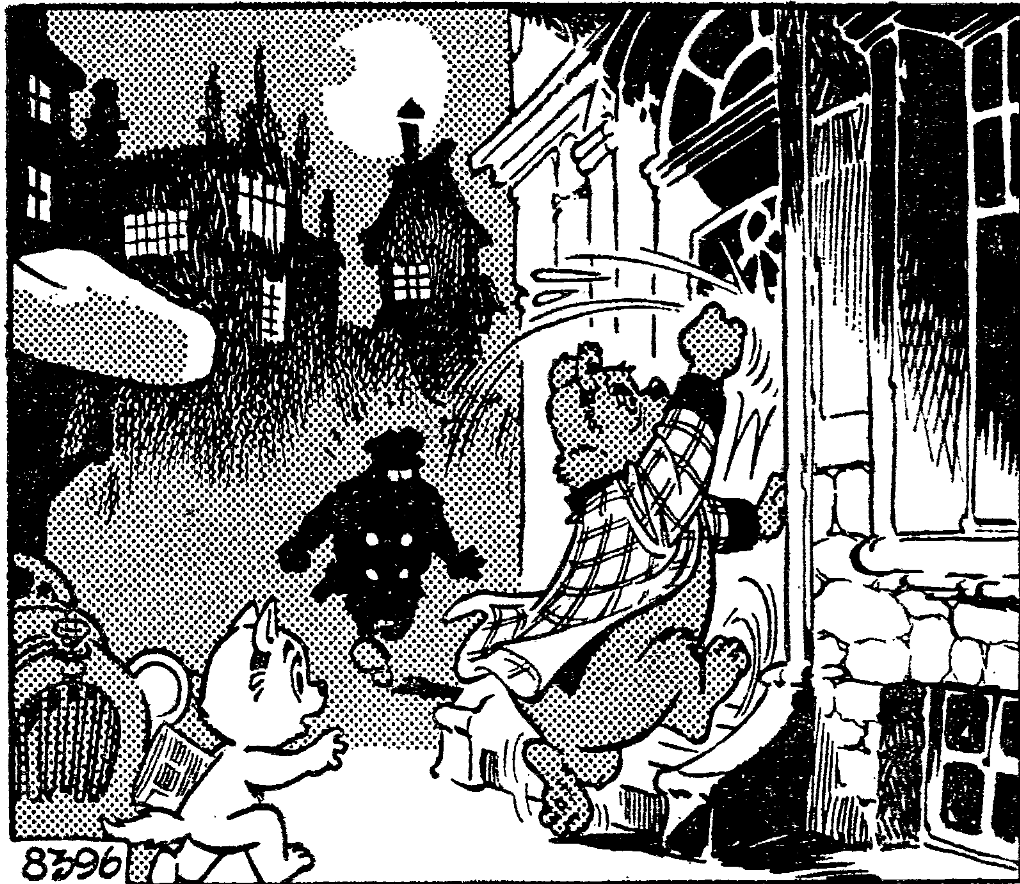
Maar de politiechef krabde zich bezorgd onder de pet.
,,Tenslotte heeft die Pieps ook gestudeerd,'' dacht hij. ,,Er is dus een kans, dat hij weet waarover hij praat.''

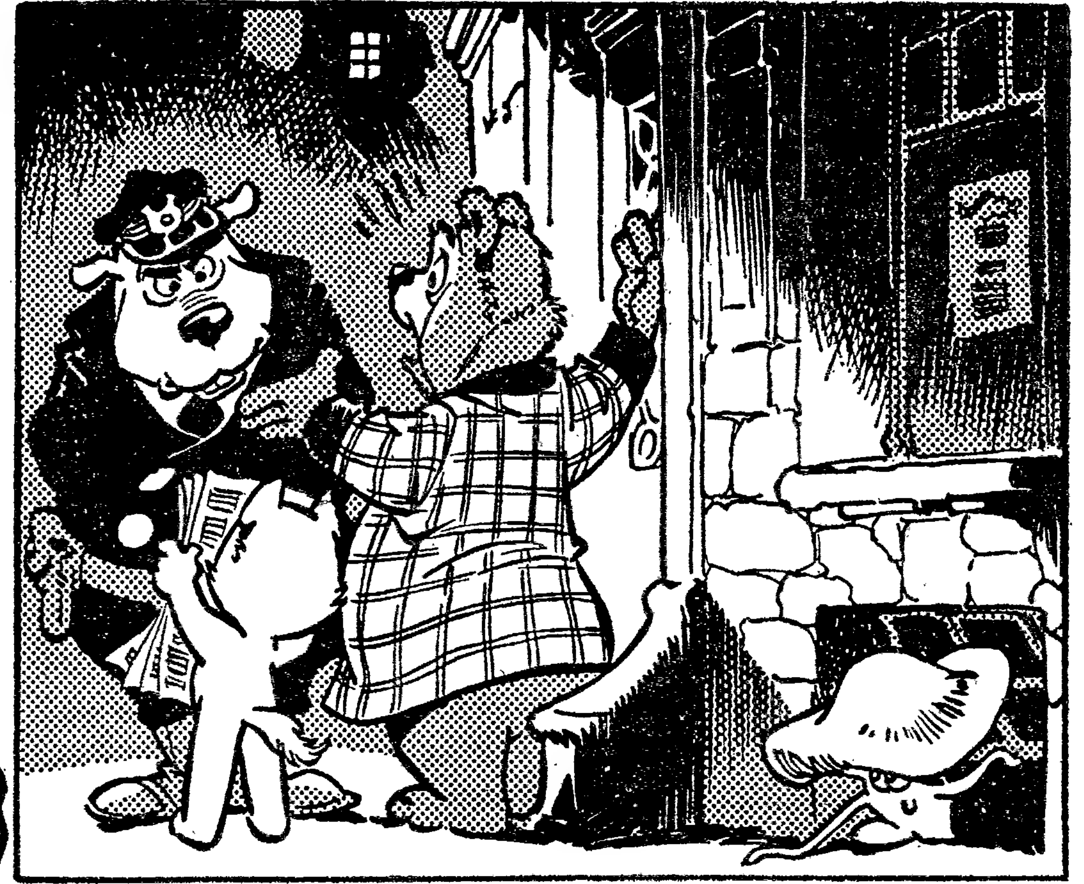

8395 Die avond zat Tom Poes in zijn huisje de krant te lezen, toen heer Bommel binnenkwam. ,,Ik heb geen rust, jonge vriend," sprak hij. ,,Je hebt me een slechte raad gegeven, zodat Kwil nu in de bibliotheek zit en het eten me niet smaakte. Daarom kom ik je raad vragen, als je begrijpt wat ik bedoel."
In korte woorden vertelde hij daarop wat er die middag gebeurd was, en Tom Poes liet ontdaan de krant zinken. ,,Kwil alleen in de bibliotheek?" herhaalde hij. ,,Dat is erg. Want dit kranteberícht heeft haast helemaal gelijk. Alleen is Kwil niet buitenaards, maar onderaards. Het gevaar is hetzelfde. We moeten zo vlug mogelijk naar de leeszaal, heer Ollie!"
,,Maar daar kom ik net vandaan," protesteerde heer Bommel. ,,Het gebouw is gesloten, en er staat een agent voor zodat niemand er in of uit kan. Alleen vraag ik me af. . . Wat bedoel je met dat het erg is, bedoel ik?"
,,Dat is nogal duidelijk," zei Tom Poes terwijl hij naar buiten liep. ,,Hij gaat natuurlijk alle boeken opeten!"
Door deze woorden drong de omvang van het gevaar plotseling tot heer Ollie door.
,,Natuurlijk!" riep hij uit, terwijl hij naar de Oude Schicht draafde. ,,Nu begrijp ik ineens waarom ik zo ongerust was. Hij gaat alle boeken opeten — en dan weet hij alles en dan is het te laat! Ach, ik had nooit naar je moeten luisteren, met je bibliotheek. . . "
Zo sprekende startte hij de motor en even later reden ze stadwaarts. Het regende niet meer en de maan scheen door de wolkenflarden, maar de stilte werd verscheurd door het motorgeraas en de bittere verwijten, die heer Bommel daar bovenuit maakte.

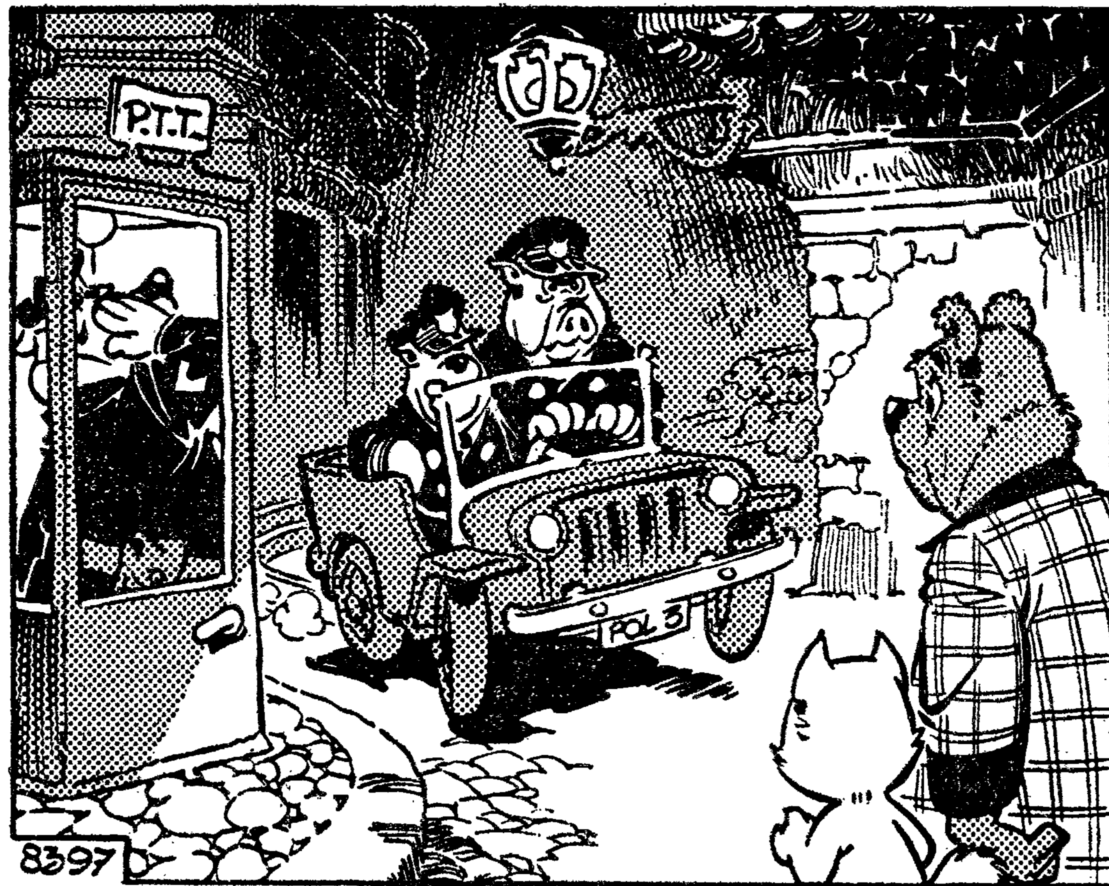

8396 De universiteitsbibliotheek lag duister en verlaten in het maanlicht toen de Oude Schicht voor het gebouw stopte. Niets wees er op, dat daarbinnen iets ergs gebeurde, en ook buiten was het stil en rustig. Maar dat duurde niet lang. Heer Bommel sprong uit zijn voertuig en begon met al zijn kracht aan de deur te rammelen, terwijl hij er zo nu en dan een zware trap tegen gaf. Dit bleef natuurlijk niet onopgemerkt; vanuit de schaduwen naderde de zware gedaante van agent Porkpees, die daar de wacht had.
„Wat moet dat?" vroeg hij, den grote hand op de rammelende heer leggend. „Hier komt niemand in of uit, meneer! Wat wilt u? Bent u soms een Marsmannetje?"
„Mijn naam is Bommel," zei heer Ollie zo waardig mogelijk. „En ik moet naar binnen, omdat Kwil bezig is alle boeken op te eten, zodat hij dan alles weet, wat niemand weten kan."
Het was duidelijk dat de agent het gesprokene niet helemaal kon volgen en daardoor zijn geduld verloor. Maar voordat dit gebeurde, haalde Tom Poes de krant voor de dag en legde hem uit wat het gevaar was.
„Daarom moeten we naar binnen," besloot hij. „Wat daar gebeurt is niet precies te zeggen, maar het kan erg zijn."

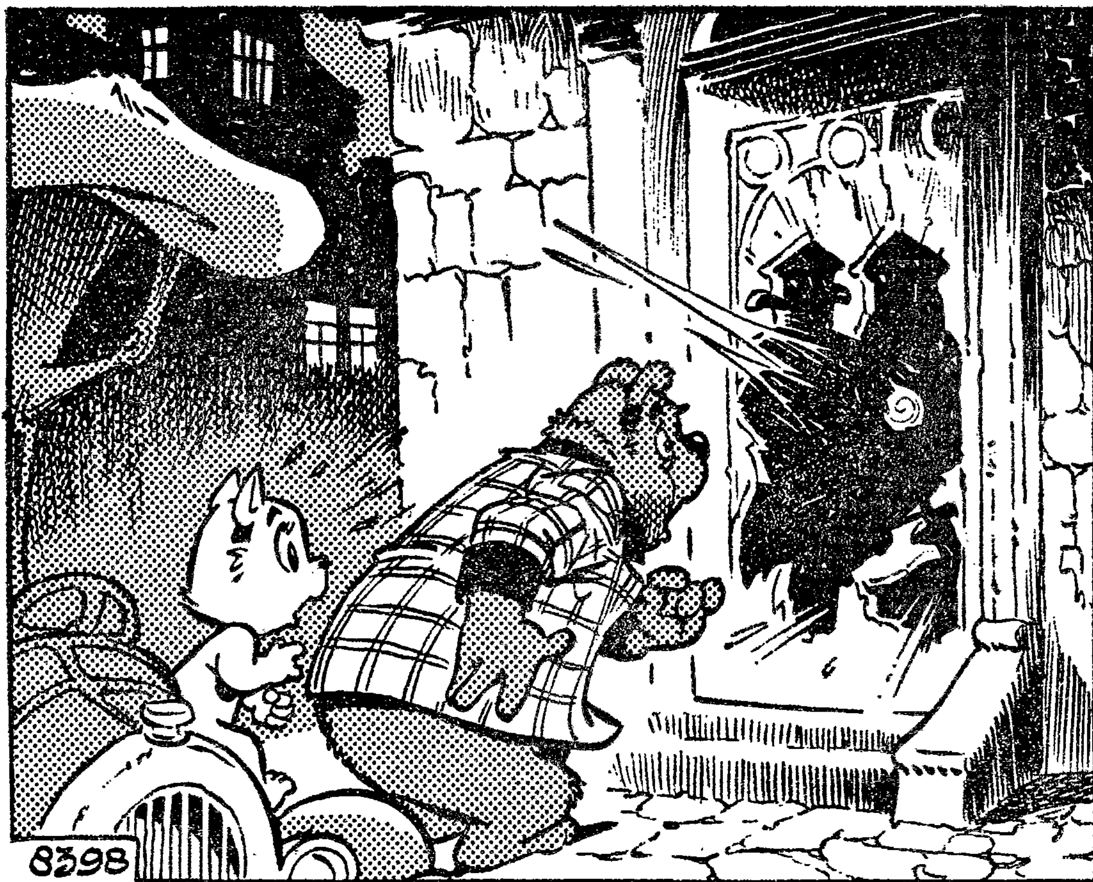
Heer Bommel viel hem bij en daardoor werd het geluid van pratende stemmen zó luid dat niemand hoorde hoe er achter hen een kelderraam geopend werd.

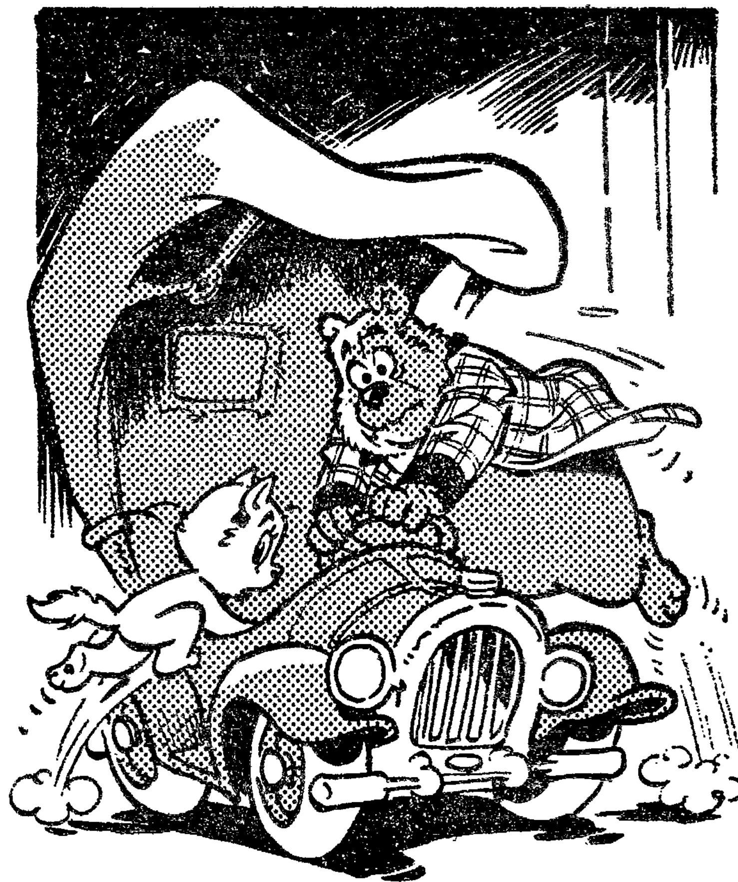
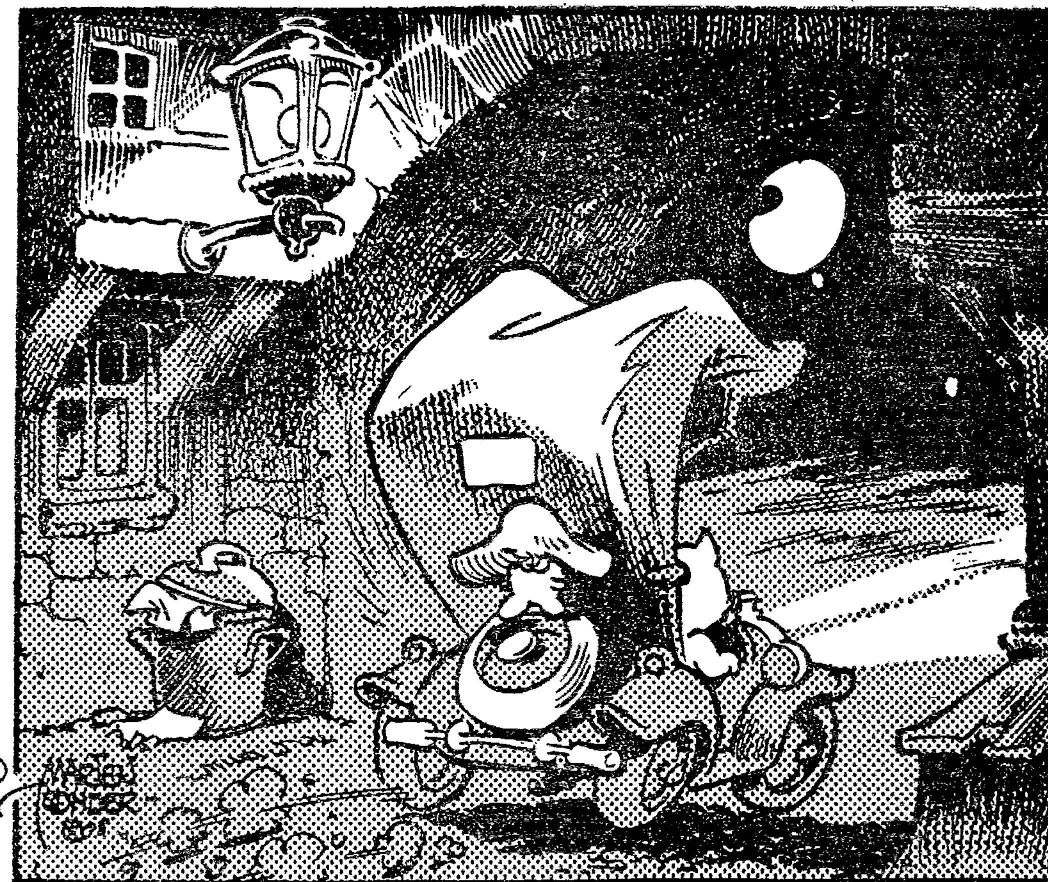

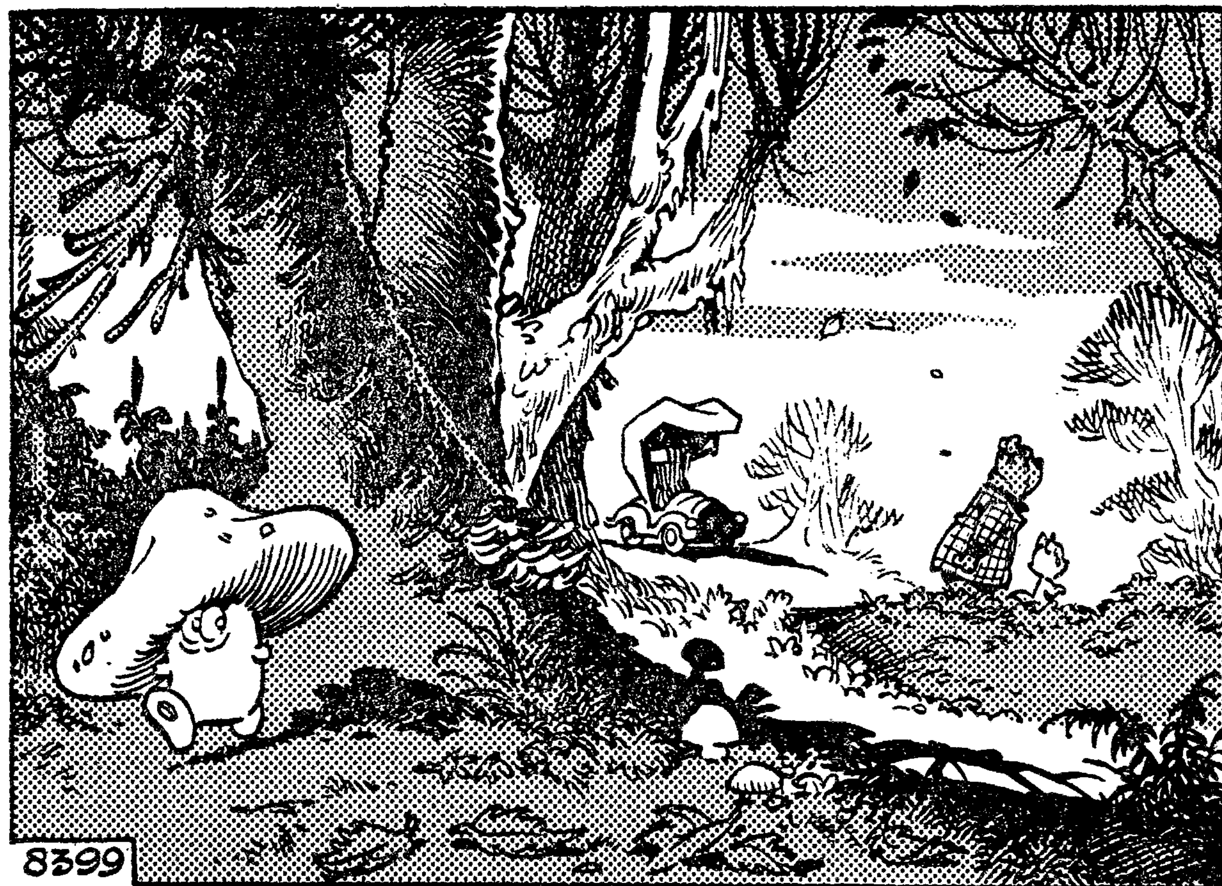
8397. De agent Porkpees wist, dat hij bezig was met de bewaking van een belangrijk pand. Door de uitleg van heer Ollie voelde hij echter, dat de zaak hem boven het hoofd groeide, en daarom spoedde hij zich naar een naburige telefooncel om commissaris Bas op te bellen.
De gevolgen bleven niet uit. Nauwelijks had hij de hoorn op de haak gelegd, of de jeep van de politiechef kwam reeds de hoek omrazen en stopte met piepende remmen voor de bibliotheek.
„Bommel natuurlijk weer," sprak Bulle Bas, uit het voertuig springend. „Altijd dezelfde. Wat hier gaande is, weet ik niet. Maar het is een duistere zaak en ik neem geen risico's. Kluiver en Porkpees! Breek de voordeur open. Maar voorzichtig: het gebouw is gemeente-eigendom en mag niet beschadigd worden!"
De beide agenten gehoorzaamden. In gebogen houding stormden ze op de ingang toe, en omdat ze krachtig gebouwd waren versplinterde het houtwerk reeds bij de eerste stormloop. De politie-ambtenaren verdwenen met een dreunende slag in de duisternis van de leeszaal, en toen de echo's verstorven waren wendde de commissaris zich tot heer Ollie.
„Je blijft hier, Bommel!" beval hij. „Als daarbinnen Marsmannetjes aan het werk zijn zullen we ze inrekenen. Maar we zullen jou nodig hebben voor een verklaring. Ik heb je in de gaten!"
Hij drukte zich de pet in de ogen en verdween in gespierde houding door de opening, die zijn ondergeschikten gemaakt hadden.

8398. Uit het gat in de deur klonken bonkende geluiden en onderdrukt gemompel. Daarop werden er lichtflitsen van lantarens zichtbaar, en het gepraat zwol aan tot luide uitroepen.

„Alles is leeg!" riep de stem van Porkpees. „Alle boeken zijn weg!
„Dit is een roofoverval!" snauwde de commissaris uit de duisternis. „Bommel is er gloeiend bij. Arresteer hem!"
„Gauw!" zei Tom Poes. „Dit is precies waar we bang voor waren. Als Kwil daar niet meer is, gaat hij vast en zeker terug naar de onderaarde. We moeten weg, voordat ze ons tegenhouden!"
Heer Ollie had dat ook al begrepen. Met een sprong werkte hij zich achter het stuur van de Oude Schicht, en nog voordat Tom Poes was uitgepraat scheurde het bejaarde voertuig door de nachtstille straten.
„W-Waar gaan we heen?" vroeg heer Bommel, toen ze de oostelijke stadspoort naderden.
„Ook naar het bos, natuurlijk," zei Tom Poes. „Kwil weet alles wat er te weten is, omdat hij alle boeken heeft opgegeten. Hij heeft nu aan zijn opdracht voldaan, denk ik, en daarom kan hij teruggaan waar hij vandaan komt. We moeten hem tegenhouden, voordat hij dat doen kan."
„Ja, natuurlijk!" riep heer Ollie uit. „Net wat ik dacht. Maar ik vraag me af, hoe Kwil in het bos kan komen. Hij loopt zo moeilijk met die zuignapjes onder zijn voeten!"

8399. Tegen de morgen bracht heer Bommel zijn auto aan de rand van het Donkere Bomen Bos tot stilstand en stapte uit om met Tom Poes het gat tussen de wortels van de oude eik te gaan zoeken. Het zag er naar uit, dat het moeilijk en tijdrovend werk zou worden, want ze wisten geen van beiden waar dat was. Maar Kwil wist het wel. Zoals oplettende lezertjes zullen hebben gezien had hij zich op het reservewiel van de Oude Schicht mee laten rijden, en nu verdween hij doelbewust tussen de stammen, terwijl Tom Poes en heer Bommel een andere kant opgingen.

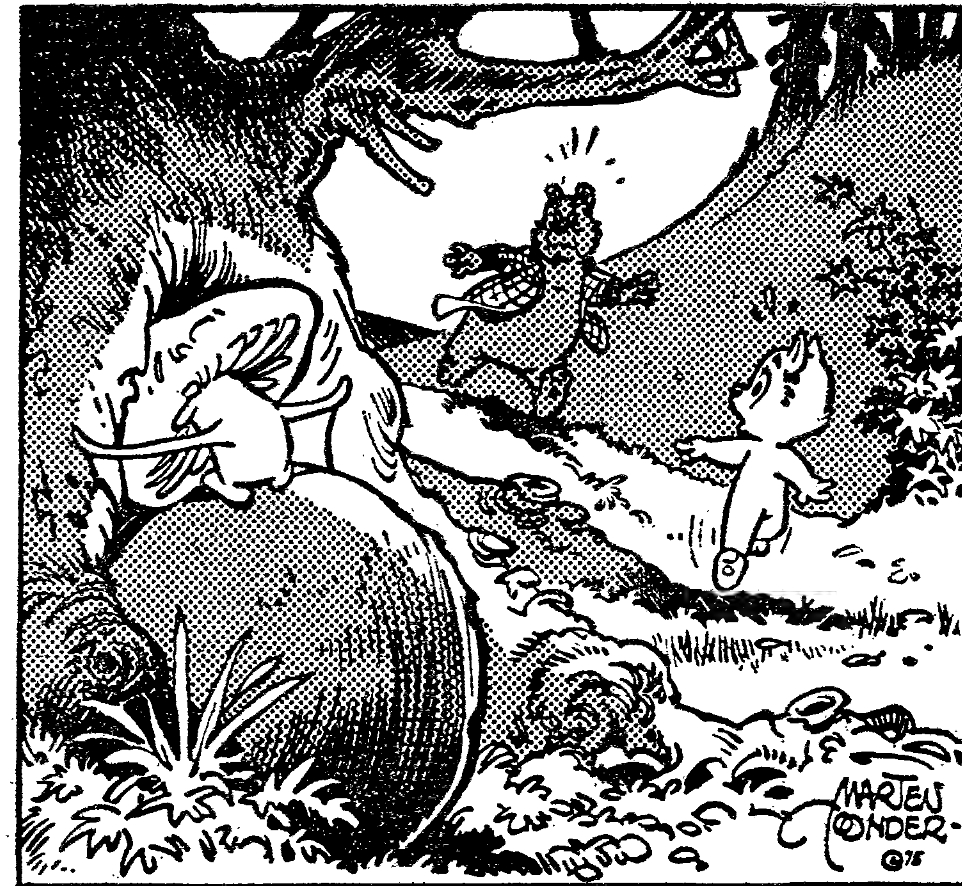
„Het heeft geen zin", klaagde de laatste na een poosje. „Het woud is zo groot! En ik voel me lang niet goed, zonder slaap of ontbijt, met mijn teer gestel."

„En tòch moeten we hem vinden," zei Tom Poes vastberaden. „Vannacht is de maan vol, en dan moet Kwil terug zijn." „Maar we kunnen het toch wel een beetje rustiger aan doen?" drong heer Ollie aan, terwijl hij zich het voorhoofd bette. „Kwil kan nooit zo vlug hier zijn, met zijn moeilijke voeten."

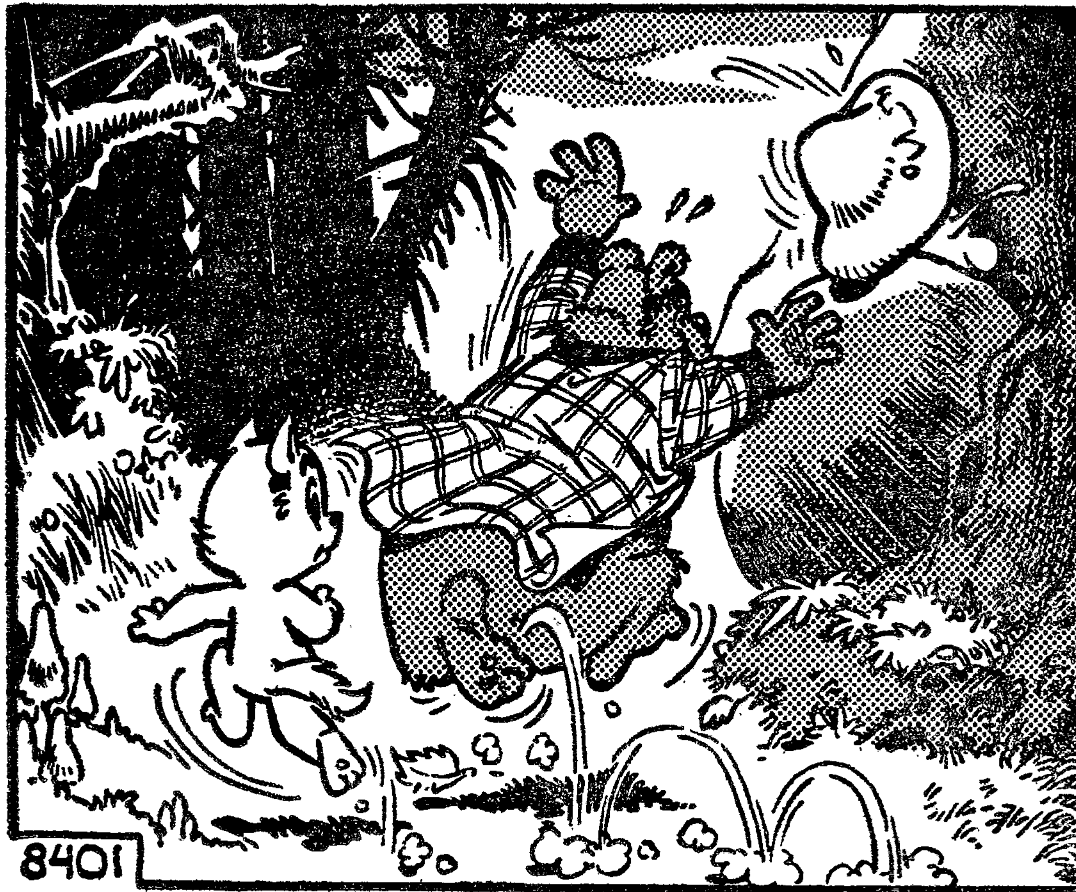
„Het zal hem best lukken door alle kennis, die hij nu heeft," zei Tom Poes waarschuwend. „En bovendien zit de politie natuurlijk achter ons aan."

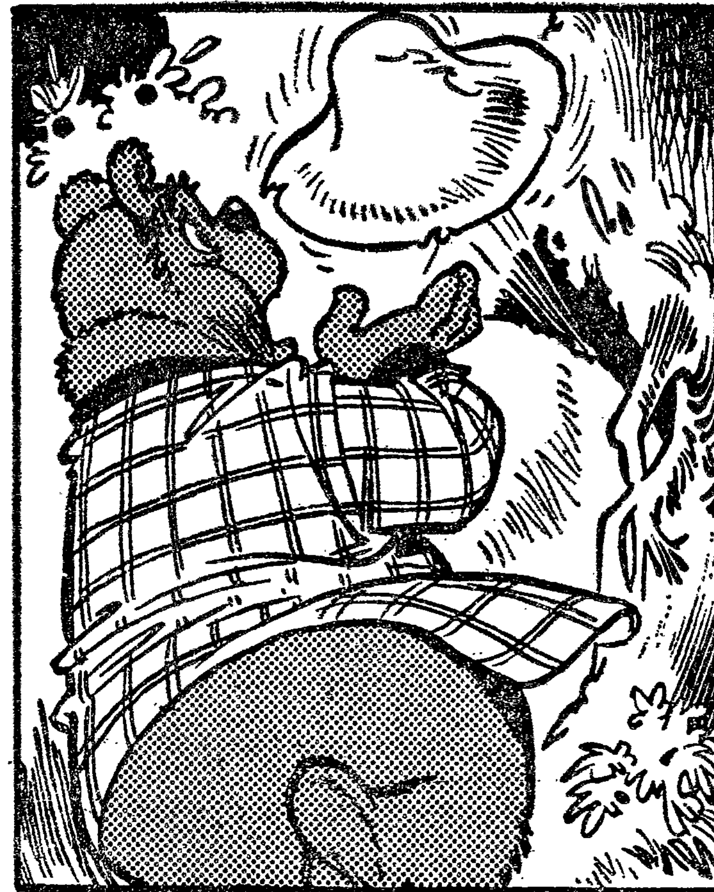
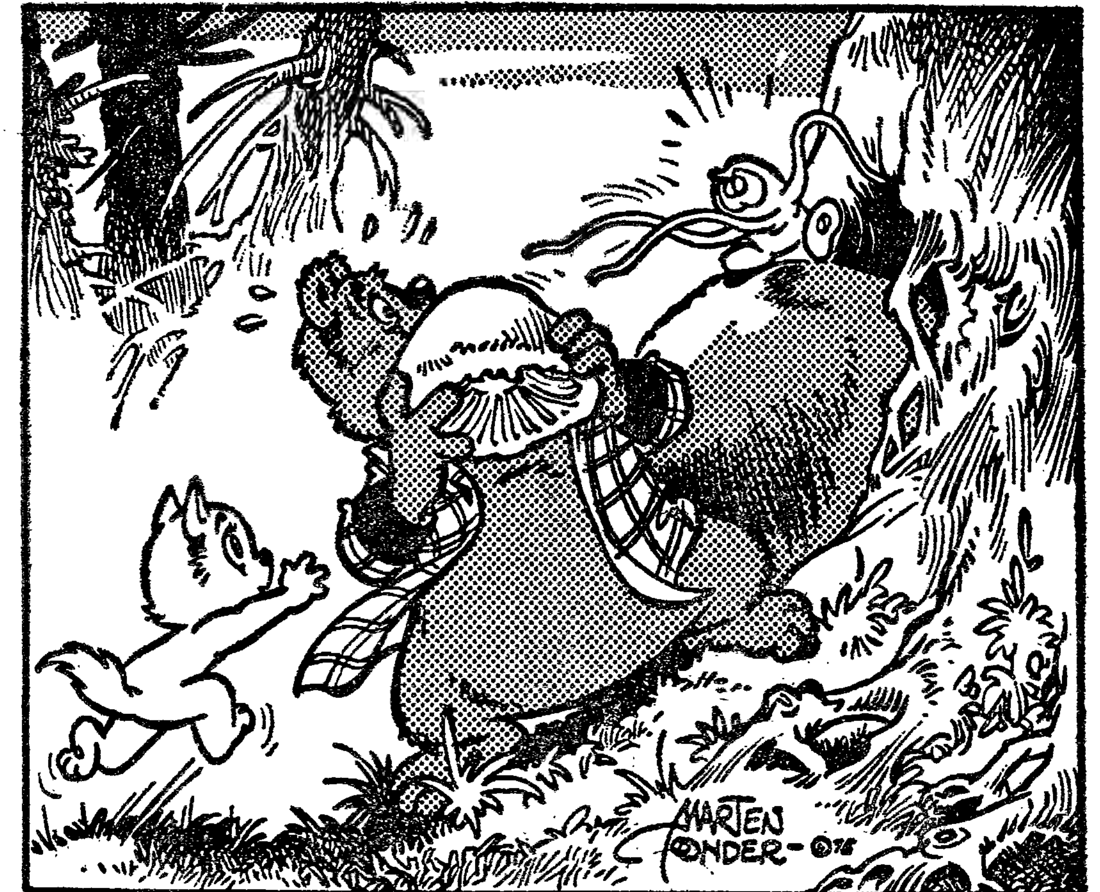
Daar had hij gelijk in. De hele politiemacht van Rommeldam was uitgerukt om de omtrek met een fijn kammetje te onderzoeken — en om kwart voor negen kreeg brigadier Snuf de Oude Schicht dan ook in de gaten. Hij was uitgerust met moderne apparatuur en daardoor kon hij commissaris Bulle Bas onmiddellijk van zijn vondst in kennis stellen.

8400. Toen de politiechef hoorde, dat de Oude Schicht gevonden was verzamelde hij zijn manschappen en reed met grote snelheid naar het bos. Het gebrul van de voertuigen daverde door de stille herfstlucht, en het gepiep van de remmen drong ook door tot heer Ollie, die nog steeds bezig was met zoeken.
„W-we z-zijn er bij," stamelde hij, zich geschrokken omdraaiend. „Het is te laat, alles is verloren."
„Het is niet te laat!" riep Tom Poes achter hem. „Ik heb het gat gevonden!"
Deze mededeling gaf de vermoeide heer nieuwe krachten, en opgewonden draafde hij in de aangeduide richting. Zodoende werd hij al gauw een oude boom gewaar, met een gat tussen de wortels waarvoor een steen gerold was. Deze was echter niet groot genoeg, zodat er nog een spleet was overgebleven — en voor die spleet stond Kwil. Hij deed zijn uiterste best om zich door het gat te wringen, maar het lukte hem niet.
„Zijn hoed is te groot!" riep Tom Poes nader dravend.
„Geen wonder," hijgde heer Bommel. „Dat komt er van. . . wanneer men alle boeken opeet!"

8401. Toen Kwil zijn achtervolgers gewaar werd, verdubbelde hij zijn pogingen om in de spleet te komen. Zijn gezwollen hoed gaf echter niet mee, daarom draaide hij zich om en liet zich met de voeten vooruit in de nauwe opening zakken.
„Pak hem!", riep heer Ollie opgewonden. „Houd hem tegen! Daar gaat hij!"
Met deze woorden sprong hij voorwaarts en deed een greep, maar hij was te laat. Kwil perste zich met een ruk naar binnen, en terwijl hij uit het gezicht verdween, verloor hij zijn hoofddeksel dat hem door de rand van het gat werd afgerukt. Met een ploppend geluid schoot het omhoog en heer Bommel maakte zich er met een sprong meester van.

„Te laat!!", riep hij verslagen uit. „Ik had hem bijna en nu heb ik alleen maar zijn muts. Kon je niet wat vlugger zijn, jonge vriend? Moet ik dan altijd alles alleen doen?"
Tom Poes had geen tijd om te antwoorden, want op dat moment verscheen Kwil tot hun verbazing weer op de steen. Zijn ogen keken verwilderd en met een wanhopige beweging schoot hij een aantal tentakels uit waarmee hij naar heer Ollie greep.
„Help!" kreet deze geschrokken. „Hij wil mij kwaad doen!"
„Nee", riep Tom Poes. „Het gaat om zijn hoed! Houd die goed vast! Zorg dat hij hem niet krijgt!"

8402. Kwil sprong uitzinnig naar voren met uitwaaierende tentakels en heer Bommel deinsde angstig achteruit. Hij herinnerde zich echter de waarschuwing van Tom Poes en om zijn handen vrij te hebben, zette hij het eigenaardige hoofddeksel op zijn eigen hoofd.

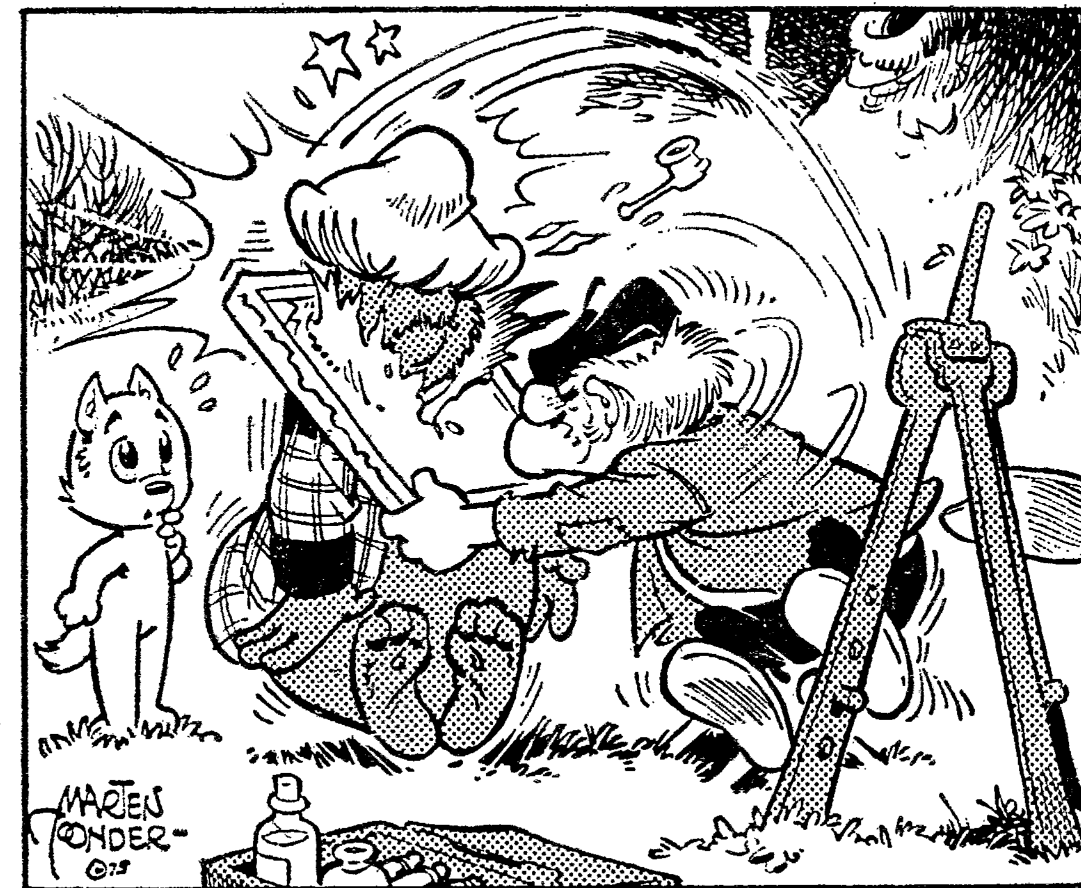
Toen hij dat had gedaan kwam er een eigenaardige verandering over de ontdane heer. Zijn verwilderde gelaatstrekken verstrakten zich en zijn rollende ogen richtten zich met een vaste blik op het uitzinnige wezen voor hem.
„Xérion ariem moroès mizxaoul EMNTAL!", sprak hij op galmende toon en toen hij op deze wijze nog een poosje doorging, wankelde Kwil geschokt achteruit en verdween in de spleet.
Zelf verrast, doch niet ontevreden keek heer Ollie hem na. „Het is toch verbazend wat een heer vermag", mompelde hij glimlachend.
„Wat was dat?", vroeg Tom Poes onthutst. „Wat hebt u gedaan?"
„Heel gewoon", verklaarde heer Bommel. „Dat was de spreuk die door de 14de-eeuwse magiër Adalbertus Minor geformuleerd werd voor het verdrijven van onderaardgeesten. Die schoot mij ineens te binnen, als je begrijpt wat ik bedoel".

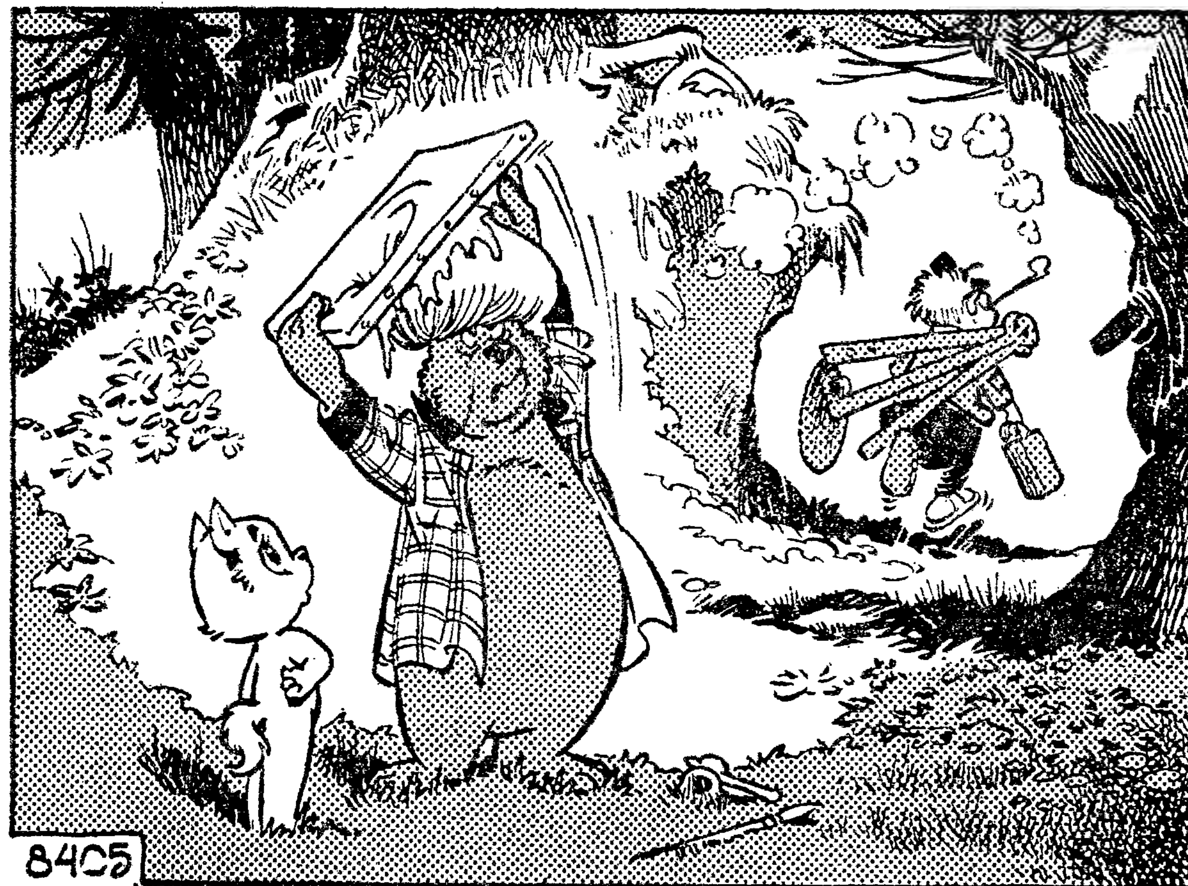

8403. „U had Kwil misschien beter kunnen pakken dan verdrijven", zei Tom Poes twijfelend.
„Ach", sprak heer Ollie, „de muts stond me er niet naar". Hij keerde zich voldaan om en nu werd hij commissaris Bas gewaar, die met grote stappen naderde.
„Je bent er gloeiend bij, Bommel!", riep de politiechef. „Verzet zal niet baten. Je bent mijn arrestant! Verdacht van medeplichtigheid bij het leegroven van de universiteitsbibliotheek".
De glimlach van heer Bommel verdiepte zich, en hij hief kalmerend een hand op.
„Kalm aan, beste vriend", zei hij. „Volgens een uitspraak van de Hoge Raad is verdenking van medeplichtigheid geen motief om tot arrestatie over te gaan. Het is hoogstens een beschuldiging die op grond van terzake doende vermoedens tot een onderzoek zou kunnen leiden. Je herinnert je toch wel de zaak die op 3 maart van het vorige jaar voorkwam? Nu dan".
Bulle Bas stond enkele ogenblikken als met stomheid geslagen, toen wendde hij zich om en slofte terug naar de agenten, die van achter de bomen het toneeltje gevolgd hadden.
„Inrukken", beval hij met wrange mond.
„Dat is nu toch aardig", hernam heer Ollie toen het groepje verdween. „Als heer weet men toch maar alles en dat komt goed te pas, zoals je ziet".
„Het is de muts", mompelde Tom Poes. „Daar zit natuurlijk alle opgeslobberde kennis van Kwil in".

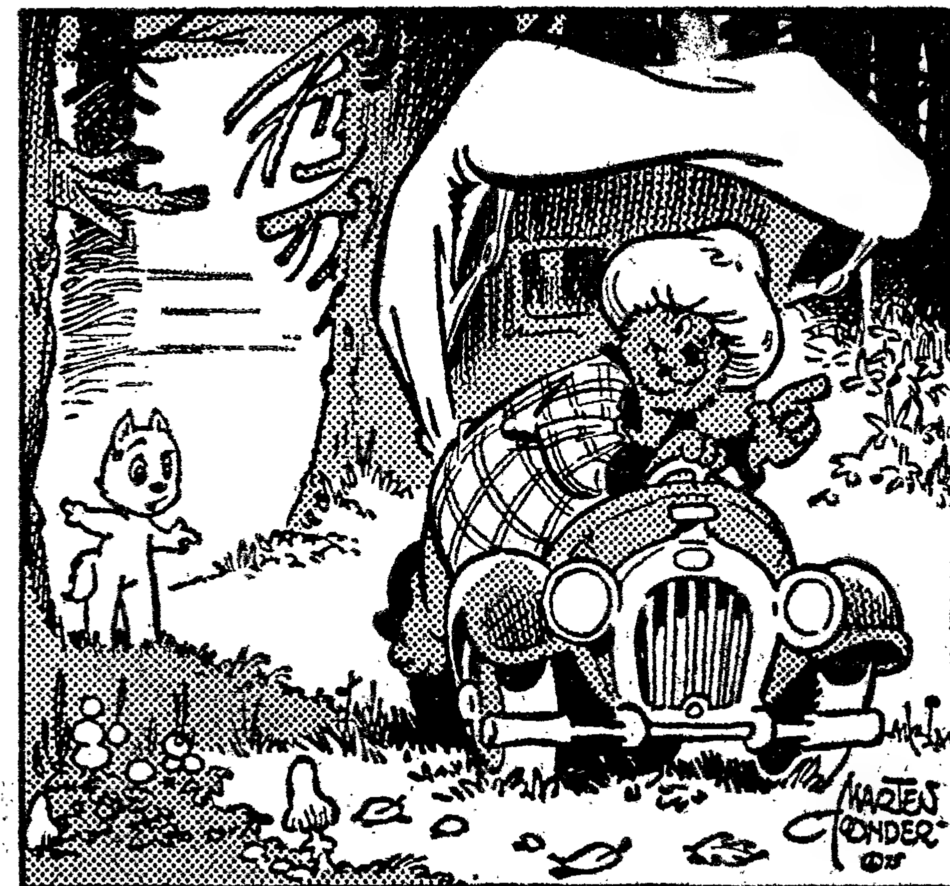

8404. Aan de rand van het woud zat de schilder Terpen Tijn een herfststemming op het doek te werpen.
„Vibrerende vermiljoenen op bewogen okers", sprak hij tot zichzelf. „En nu hier een hoog lichtje op de ombers om een felle trilling.. eh.. dinges".
Hij zweeg en liet zijn penseel zakken, want een warme adem op zijn achterhoofd verried hem dat er een toeschouwer achter hem stond. Het was heer Bommel, die op de terugweg door het artistieke tafereel werd aangetrokken.
„Dat is geen ècht hoog lichtje", sprak hij onderwijzend. „Het is Napels geel. Aangebracht op een bruine achtergrond werkt het als wit, maar dat is gezichtsbedrog. Deze verfstof is trouwens giftig, daar zij zwavel bevat. De bereiding is dan ook verboden volgens de Kernheimer Conventie van 72".
De kunstenaar dook in elkaar en wierp zijn palet en penseel terzijde. Daarop greep hij zijn doekje en sloeg het met zo'n kracht over het hoofd van de kunstminnende heer dat deze dreunend ter aarde stortte.
Het was duidelijk, dat de artiest het plezier in zijn kunstwerk geheel verloren had.

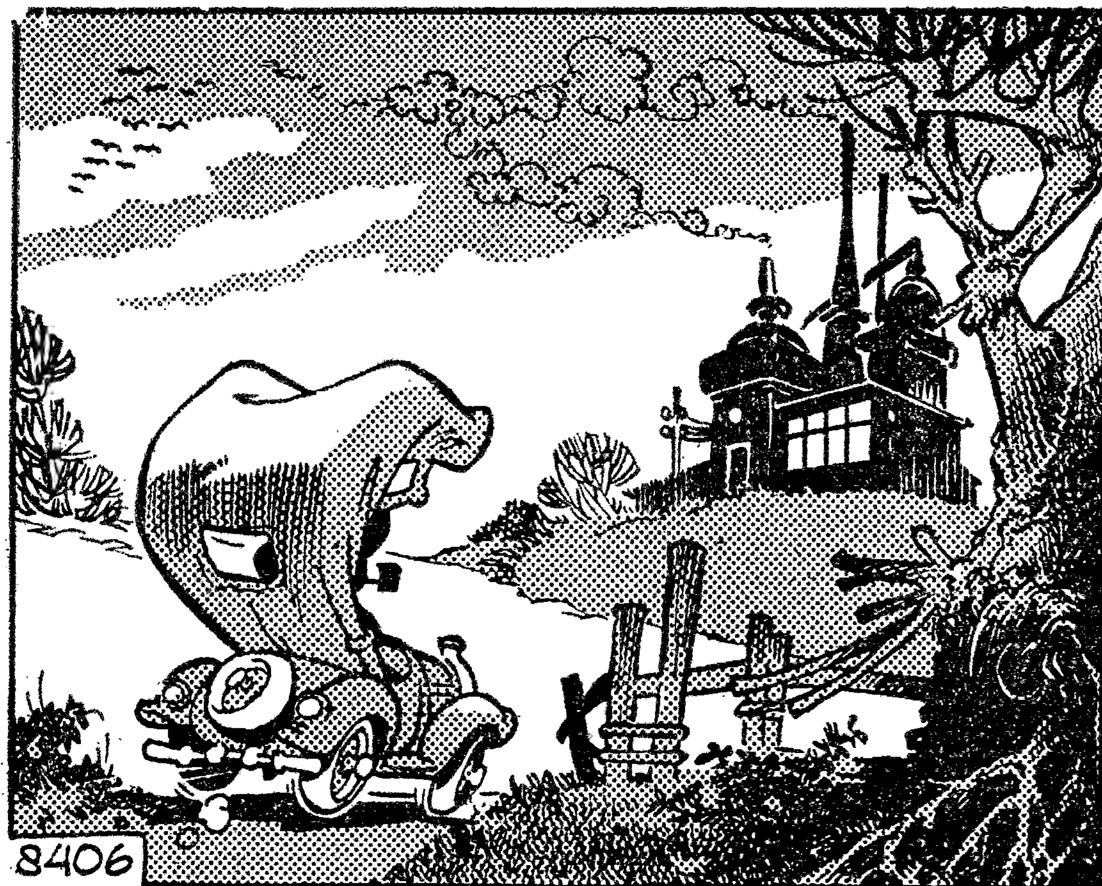

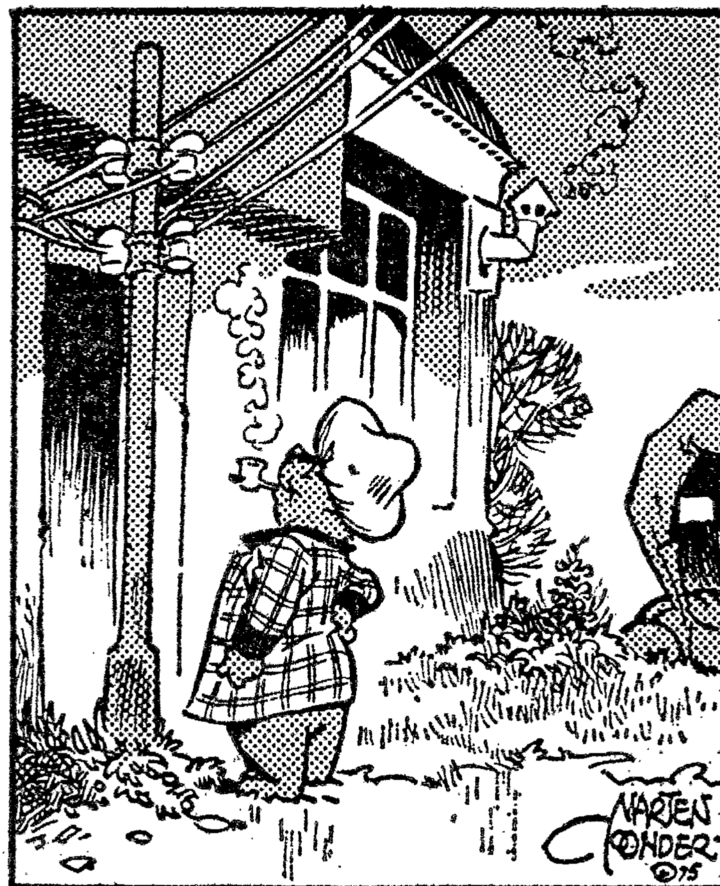

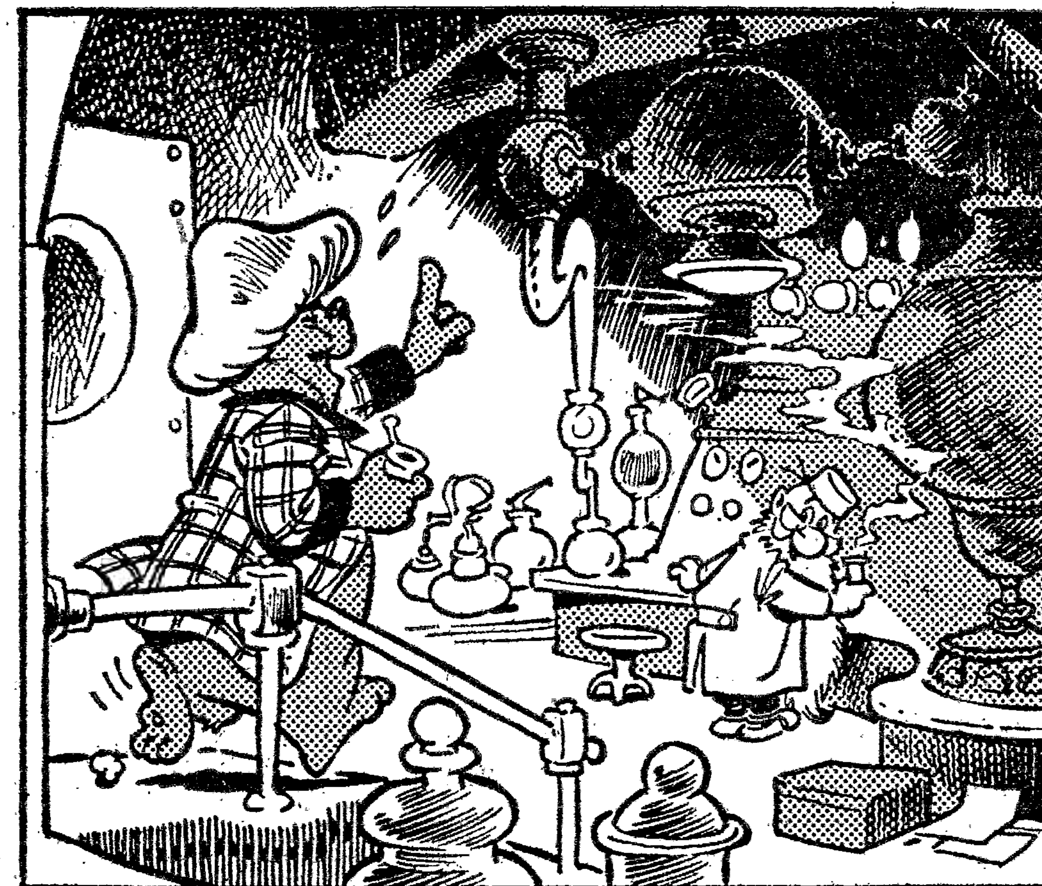
8405. De schilder Tijn pakte zijn boeltje bij elkaar en liep uitzinnig weg, grote rookwolken uitblazend.
„Weerzinwekkend," sprak heer Ollie, terwijl hij opstond en zich van het gescheurde linnen bevrijdde. „Het stuit mij tegen de borst, als je begrijpt wat ik bedoel. Maar toch kan ik er begrip voor hebben. Een dergelijke grove handeling spruit voort uit een emotionele storing in het artistieke temperament. Zo een storing veroorzaakt soms kunst, maar vaker onlust. Volgens de geleerde Eisbrenner ontstaat alle kunst uit onlustgevoelens, maar de nieuwere school betwijfelt dit".
„O", zei Tom Poes.
„Het is prettig om alles te weten," hernam heer Bommel verderlopend. „Men staat dan overal heel anders tegenover. Laat dat je een aansporing zijn om goed je best te doen, jonge vriend. Kennis is macht, zei mijn goede vader altijd, en daar houd ik mij aan".
Zo sprekende had hij de Oude Schicht bereikt, en met een veerkrachtige sprong werkte hij zich achter het stuur.

„Mijn taak ligt duidelijk voor me", besloot hij. „Ik ga de cultuur en de kennis in Rommeldam opstoten, wat jij?"

„Hm", zei Tom Poes. „Ik blijf hier nog een poosje in het bos, want ik heb het idee dat we nog niet van Kwil af zijn. En als ik u was, zou ik die hoed afzetten, heer Ollie!"

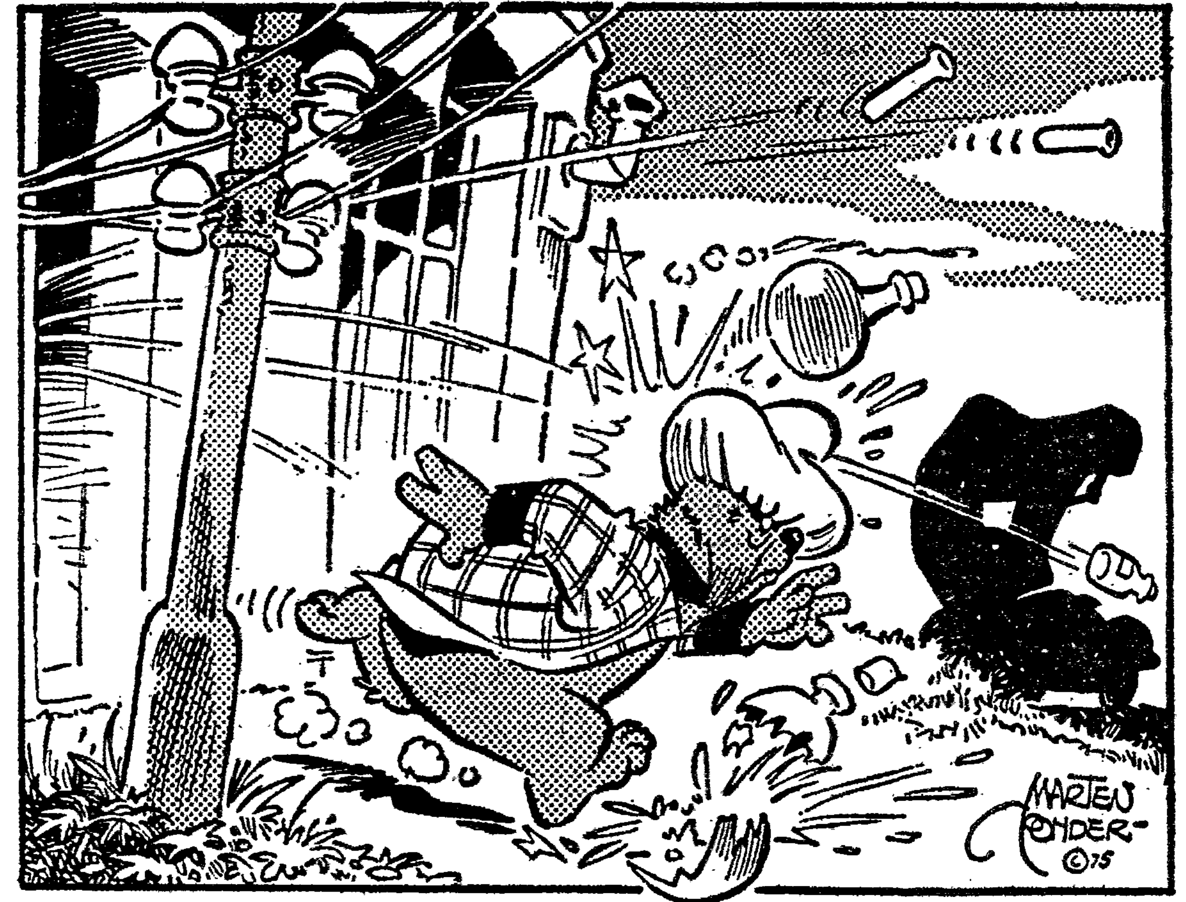
8406. Zo reed heer Bommel dus alleen terug naar de stad.
„Wat zou de jonge vriend bedoelen?", vroeg hij zich af. „Die hoed afzetten? Ik denk er niet aan! Hij is lekker warm in deze tijd van het jaar en bovendien is het natuurlijk mogelijk dat er iets van Kwils opgeslobberde kennis in zit. Hoewel men de kennis van een heer ook niet moet onderschatten."
Op dat moment passeerde hij het stadslaboratorium en als vanzelf remde hij en stapte uit.
„Door kennis kan men veel goed doen," vervolgde hij zijn gedachtengang. „Kijk nu bijvoorbeeld dat laboratorium eens! De circuits zijn sterk verouderd..."

Enkele ogenblikken stond hij naar de elektriciteitsdraden te kijken die daar het gebouw werden binnengeleid, en daarop opende hij kortbesloten de deur. Professor Prlwytzkofski was druk doende met flesjes en retorten en hij keek gestoord op toen de bezoeker binnentrad.

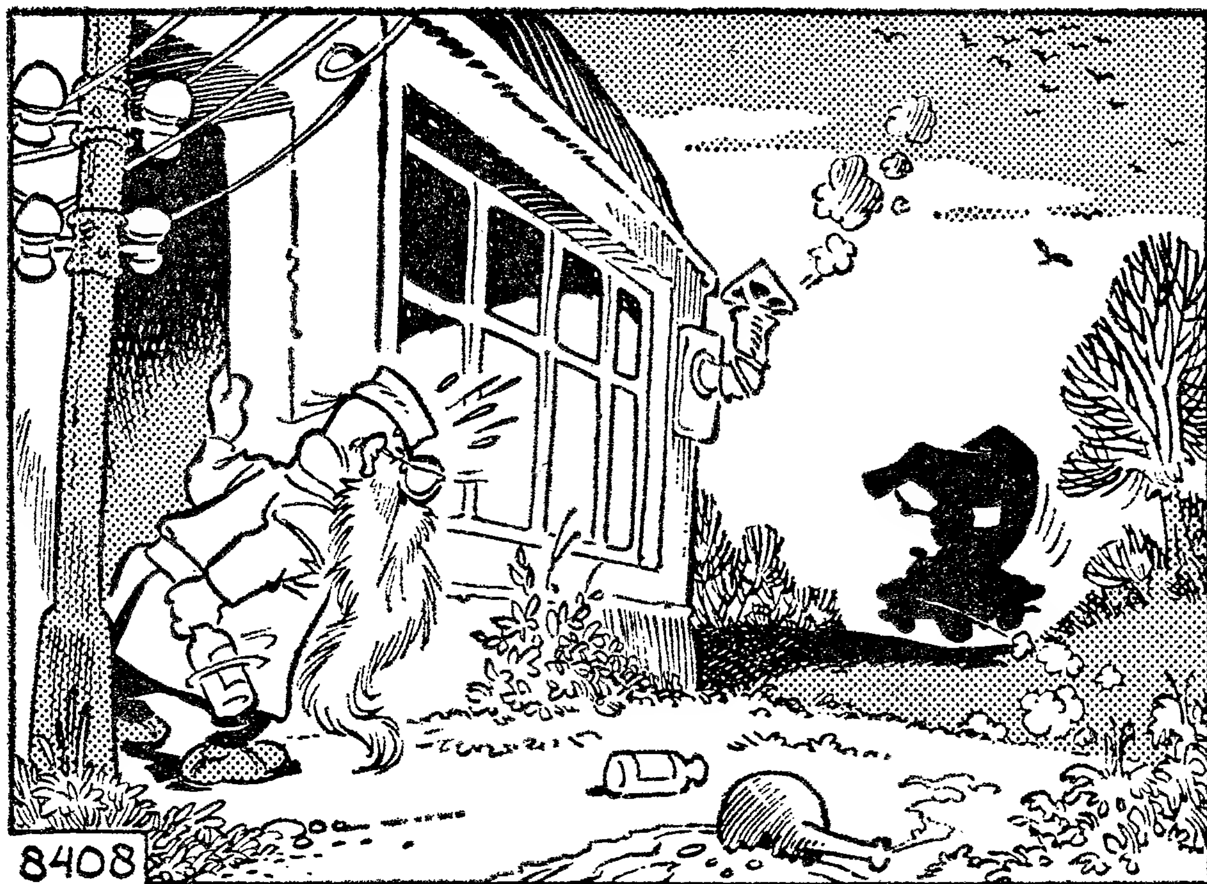
„Praw!" begon hij, maar heer Ollie liet hem niet uitspreken.

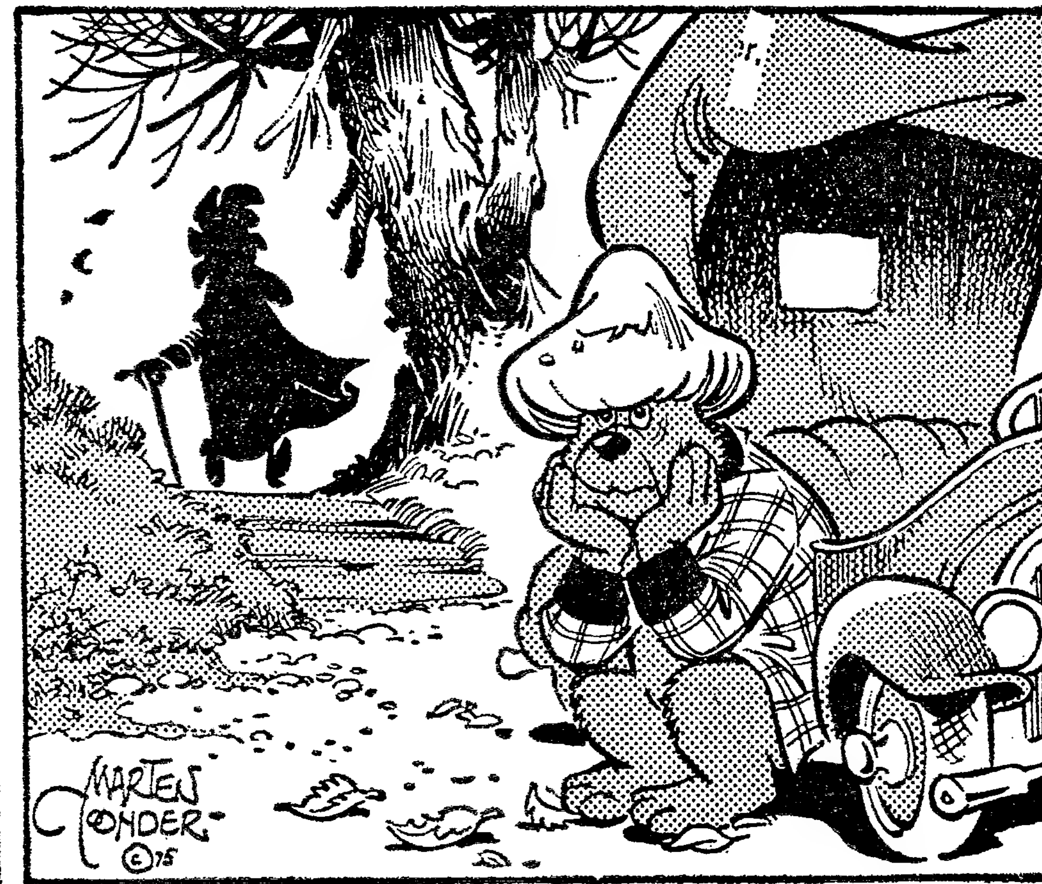
„Een ogenblikje," sprak hij glimlachend. „Ik moet u even waarschuwen. Uw stroomkringen zijn gebrekkig aangelegd. U wekt nu ongewild een magnetisch veld op, doordat de bedrading inductief werkt."

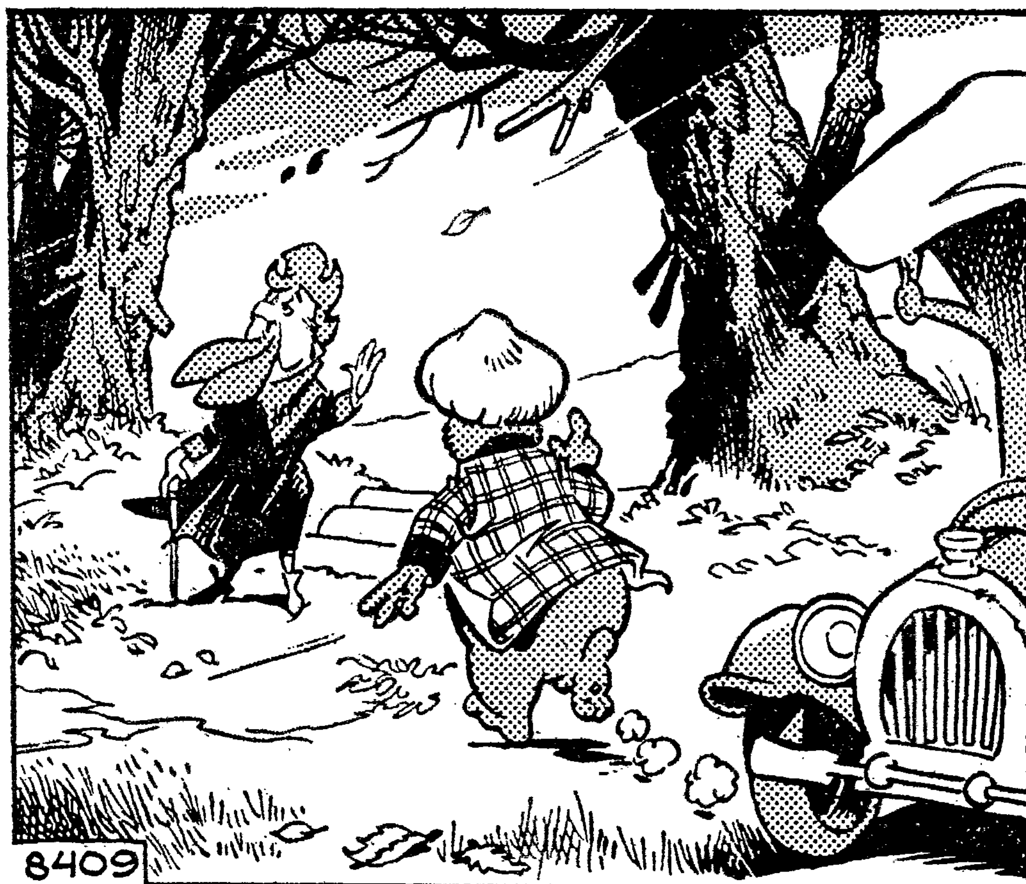

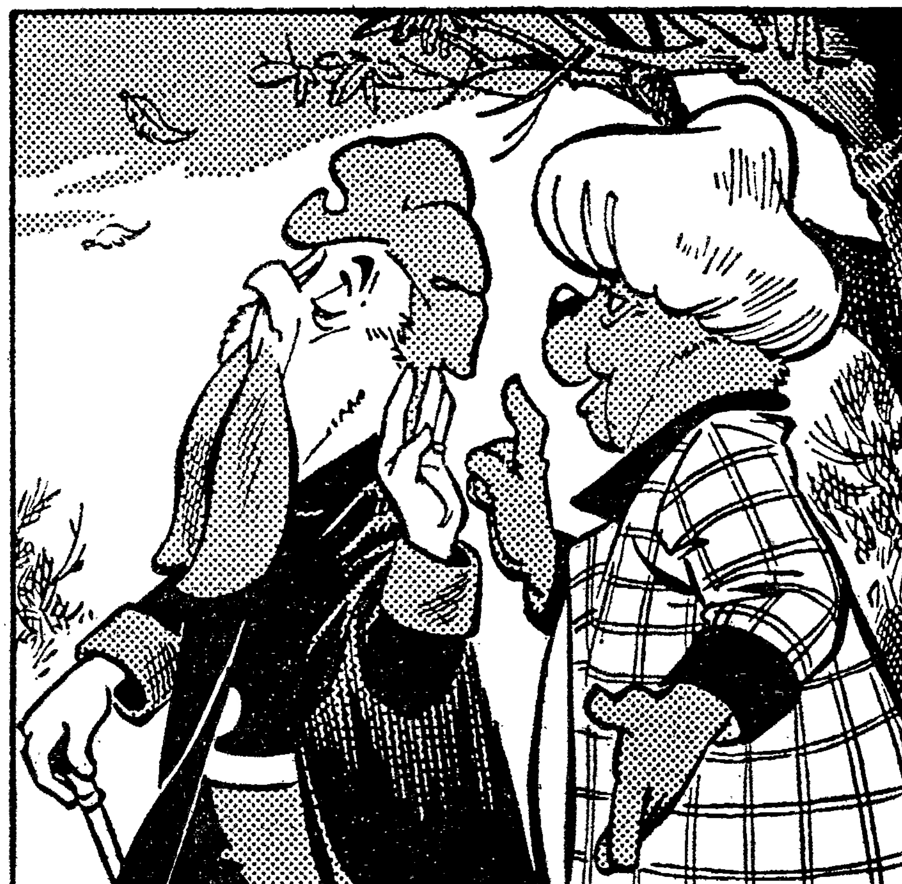
8407. Professor Prlwytzkofski onderbrak zijn werkzaamheden en keek zijn bezoeker ontstemd aan.
,,Wat is dat voor ener sjwats?" vroeg hij. ,,Wat neult u daar over mijner bedradering?"
,,Ik neul niet, mijn waarde," zei heer Bommel mild. ,,In het voorbijrijden zag ik dat uw elektriciteitstoevoer gebrekkig is aangelegd en ik dacht: ik moet toch even waarschuwen. Want de stroom die u gebruikt, werkt nu als een inductor, als u begrijpt wat ik bedoel. Momenteel wordt de stroom toegevoerd door evenwijdig lopende draden. En nu is de toestand als volgt..."
,,Ik zal u leren toestanden maken!" kreet de geleerde die er vreemd paars uitzag. ,,U versjtirt mijner arbeid! U bent ener krotsjwalsk krankkop!!"
Zo roepende greep hij een buikfles en zwaaide die zó dreigend dat heer Ollie ontsteld achteruit deinsde.
,,Kalm toch, kalm toch," suste hij. ,,Ik bedoel het goed. Ik spreek als wetenschappelijk onderlegd heer, bedoel ik, en ik..."
Maar nu werd het de hoogleraar te veel.
,,Praw!!", schreeuwde hij overspannen. ,,Pakt u zich!! Vrt!!"
Heer Bommel bukte zich net op tijd voor de fles, zodat die over zijn hoofd heen tegen de muur uit elkander barstte. Hij begreep dat verdere verstandige woorden niet zouden baten en daarom repte hij zich het laboratorium uit, terwijl de kolven en retorten hem achterna vlogen.
,,En dat noemt men wetenschap," dacht hij bitter.

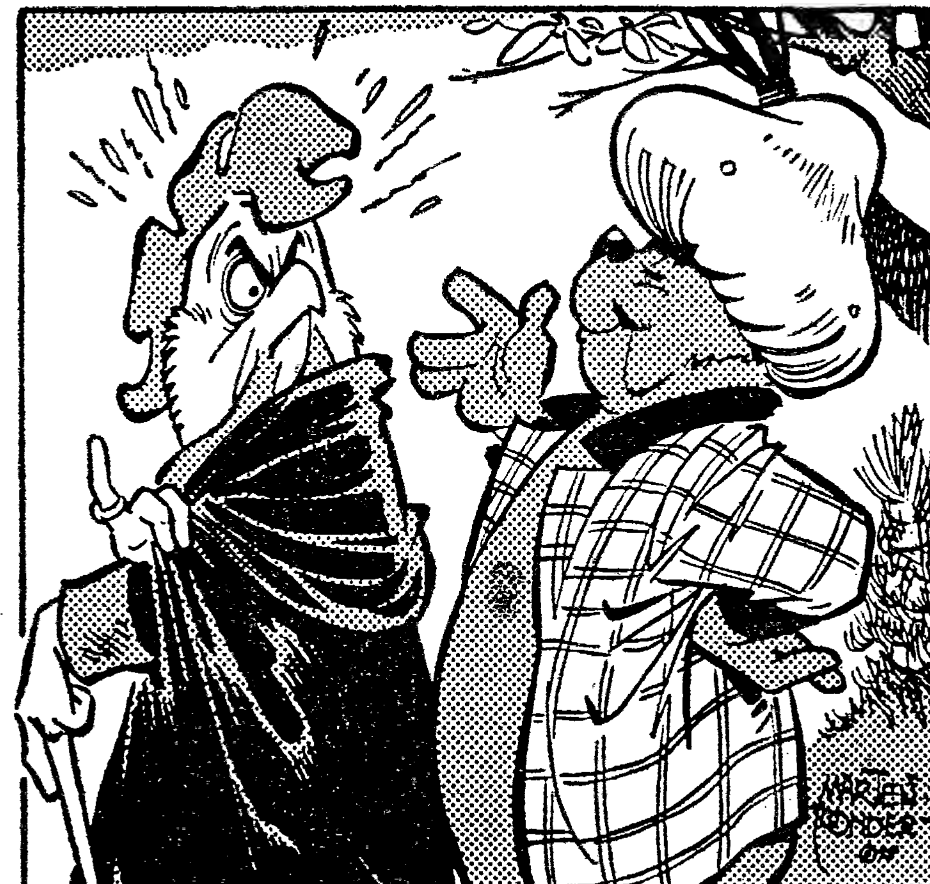

8408. Toen professor Prlwytzkofski in de deuropening verscheen om zijn gast verder uitgeleide te doen, zag hij de Oude Schicht met grote snelheid over een heuvel verdwijnen. Zijn drift bekoelde en er verscheen een peinzende uitdrukking op zijn vertrokken gelaat.
„Praw!", prevelde hij. „Wat weet dezer wetenietsjer dan van inductie? En wat was dat voor ener muts die hij op der hoofd had? Dat was ja ener zwamhoed!"
Intussen reed heer Ollie ontstemd door het landschap. Het viel hem erg tegen dat er zo weinig dankbaarheid voor zijn kennis bestond, en het is te begrijpen dat hij daarover tobde.
„Kennis is macht", sprak hij tot zichzelf. „Dat zei mijn goede vader en de geleerde Bacon zei het hem na. Trouwens, Sofokles merkte ook al op, dat het treurig is kennis te hebben als ze tot niets dient. De vraag is nu: Hoe kan ik macht krijgen?"
Al peinzende was hij steeds langzamer gaan rijden en ten slotte remde hij zijn voertuig en ging op de treeplank zitten om rustig na te kunnen denken in de stilte der natuur.
Maar na een poosje werd die verbroken door naderende voetstappen die door de blaadjes ritselden.

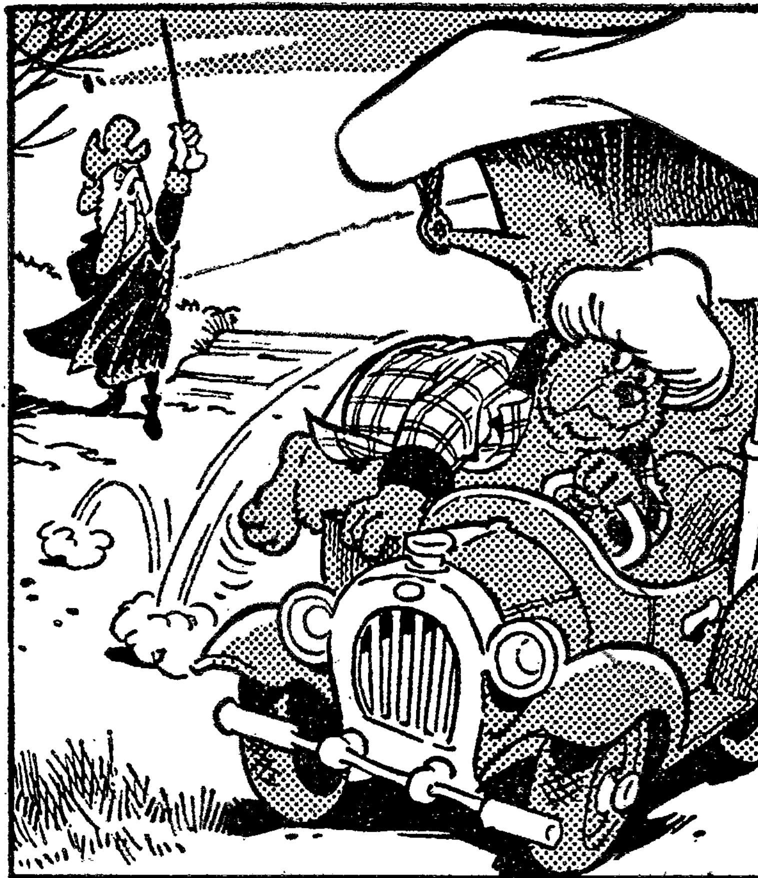

8409. Toen heer Bommel omkeek, zag hij de markies de Canteclaer in peinzende houding naderen.
„Als 't herfsten gaat in 't bos...", hoorde heer Ollie hem mompelen. En hoewel hij begreep dat de edelman met een gedicht bezig was, stond hij haastig op en liep naar hem toe.
„Prettig dat ik u net tref", sprak hij. „Ik zit met een moeilijkheid en u zult daar zeker begrip voor hebben. De kwestie is..."
„Parbleu", prevelde de markies een hand opheffend. „Ik ben doende een alexandrijn te composeren en ge verstoort het ragfijne spinsel."
Hij zweeg even en sloot de ogen om de draad weer te vinden. „Als 't herfsten gaat in 't bos", hernam hij mijmerend, „en wind door bomen juicht, Dan raken blaad'ren los, En takken zwaaien onbetuigd."
„Fout", zei heer Bommel glimlachend. „Uw gedicht loopt mank, amice. Kijk, een alexandrijn heeft zes jamben per regel en uw onbetuigde takken zwaaien daar buiten. Maar daar gaat het nu niet om. Ik weet zeker dat ik bij u, als medeontwikkelde, begrip zal vinden voor mijn probleem. Kennis is macht, zoals u weet. En nu wil het geval dat ik alle kennis heb, als u begrijpt wat ik bedoel..."
Verder kwam hij niet. Terwijl hij sprak was de houding van de ander verstrakt, en nu wierp de edelman hem zo'n kille blik toe dat de woorden hem op de lippen bestierven.

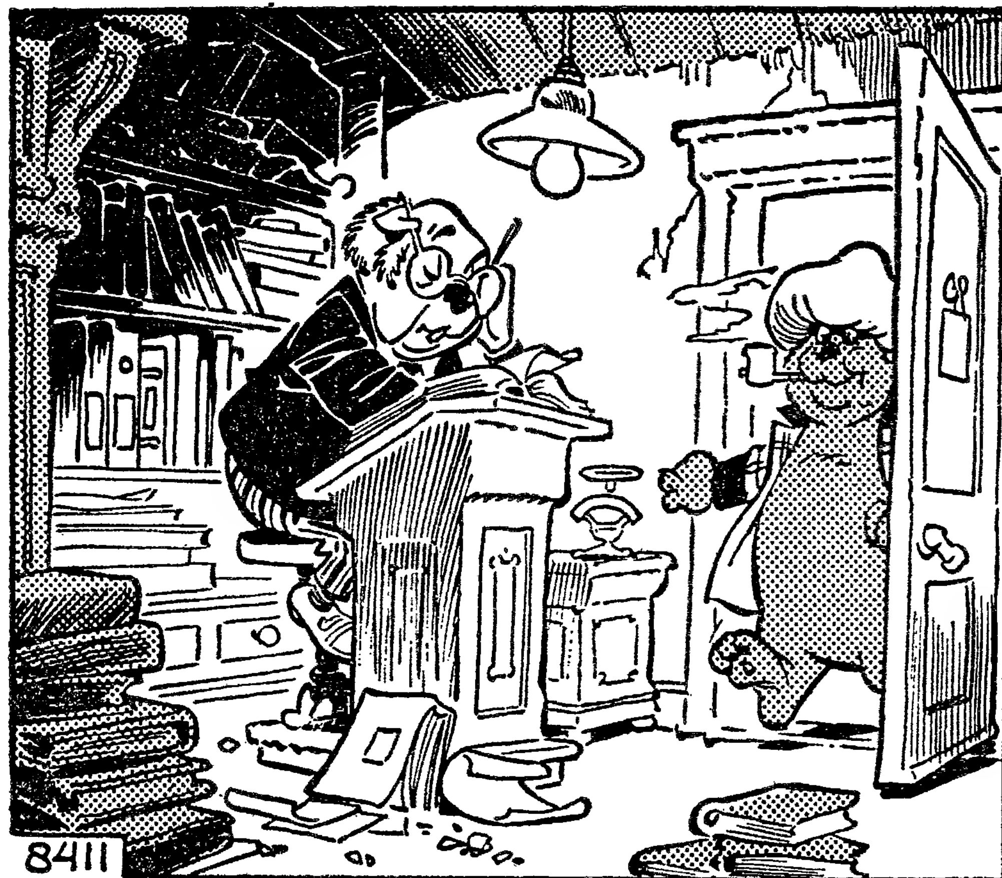

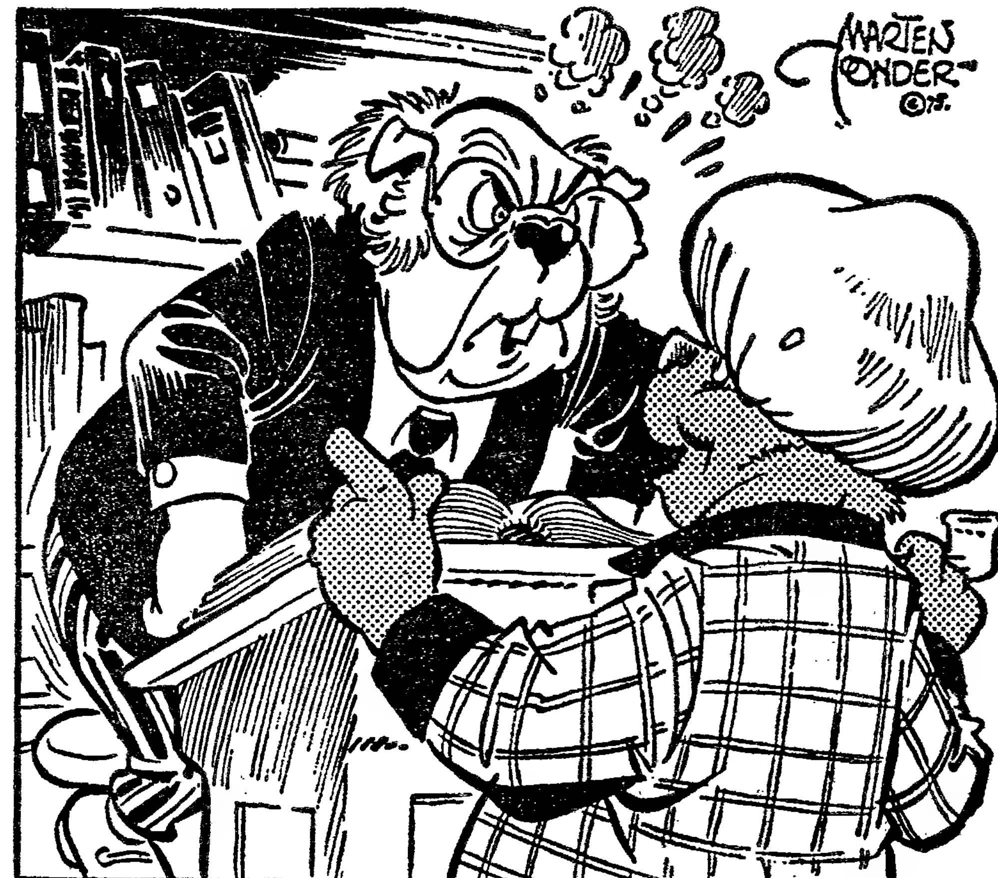

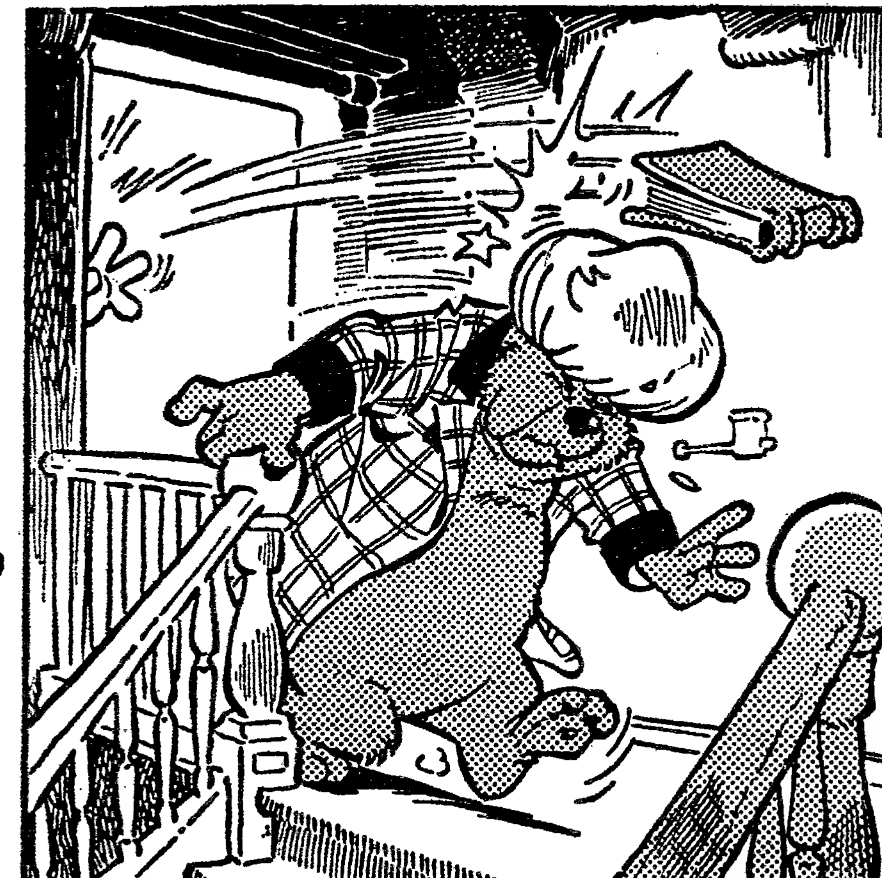

8410. „Fi donc!", riep de heer de Canteclaer, zijn wandelstok opheffend. „Dit gaat waaratje te ver! Ik laat mijn fijnste gevoelens niet vertreden door een botterik! Verdwijn, voordat ik mijn geduld verlies en u een tuchtiging toedien!"

„Ik... ik zei alleen m-maar, dat uw alexandrijn mank liep", stamelde heer Ollie nog. Maar het gelaat van de markies nam zo'n akelige kleur aan en hij zwaaide zó dreigend met zijn stok dat de geleerde heer zich terugspoedde naar zijn voertuig en haastig achter het stuur klom.

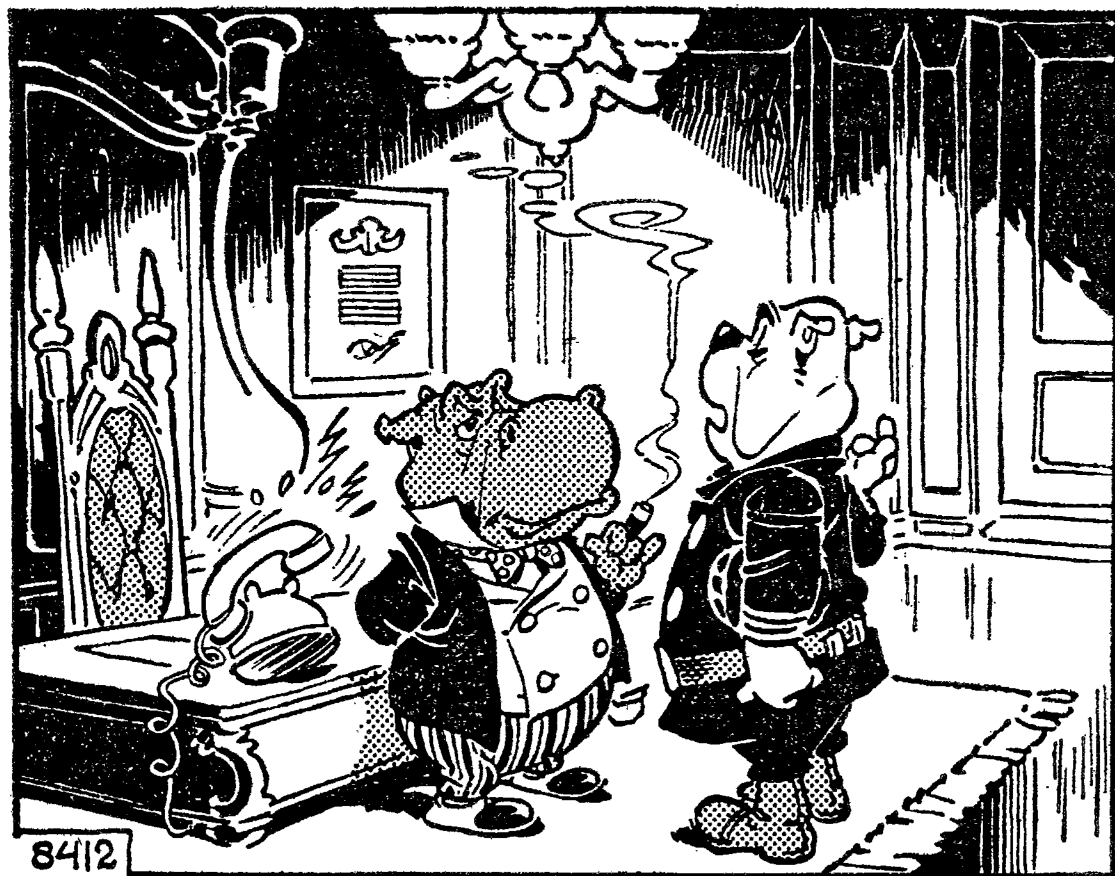
„Ge hebt mijn inspiratie door platte techniek ontzield!", riep de edelman hem met overslaande stem na. „Dat zal u duur te staan komen!"
Maar heer Bommel hoorde hem niet meer. Met ronkende motor joeg hij over de heuvels stadwaarts, terwijl de herfstwind hem om de oren floot.
„Zo kom ik niet verder, dat is duidelijk", sprak hij tot zichzelf. „Ik zal mij met mijn kennis tot de overheid moeten wenden. Ik weet zeker dat die mij met open oren zal ontvangen. Ten slotte zijn de gemeentefinanciën niet rooskleurig."

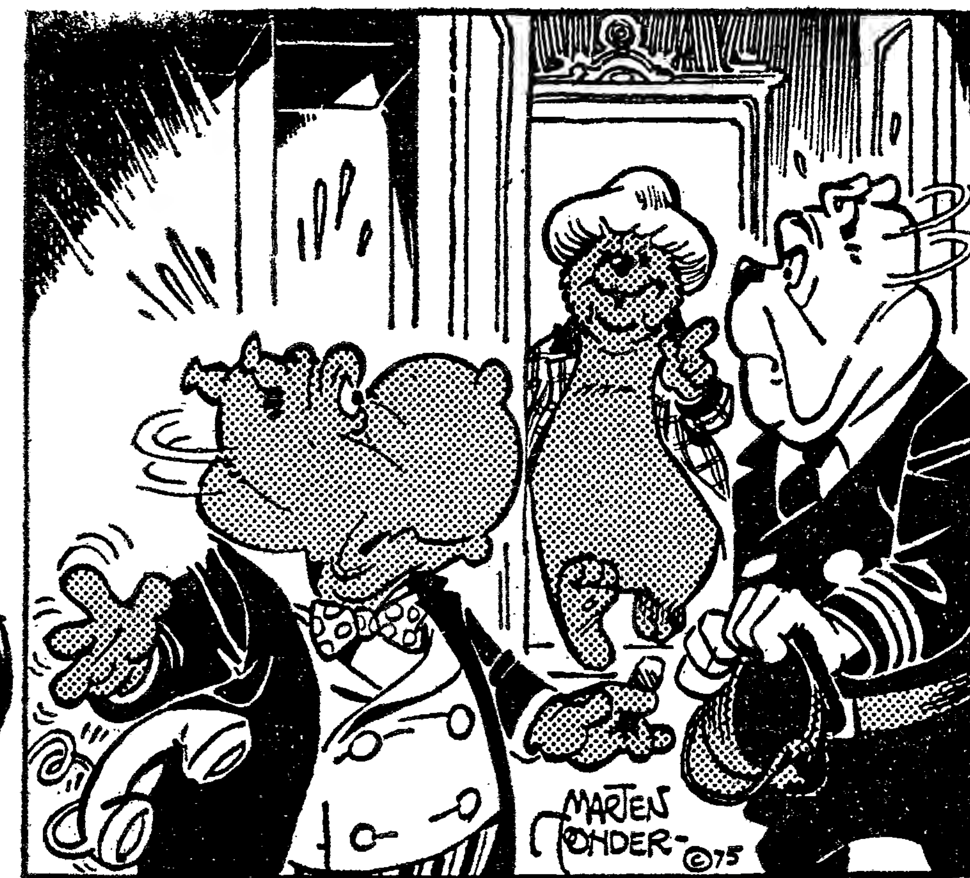

8411. De ambtenaar eerste klasse Dorknoper zat een beetje zorgelijk over zijn boeken gebogen toen heer Ollie binnentrad.
„Goede morgen", sprak deze opgeruimd. „Het ziet er niet zo best uit, hè? Als u mij nu even een staat van uitgaven en inkomsten geeft, zal ik u zeker een goede raad kunnen geven."
„Watblief?", vroeg de heer Dorknoper, verbaasd.
„Het tekort op uw begroting is in feite veel groter dan in de krant stond", verduidelijkte heer Bommel. „U hebt het gat nu wel gedeeltelijk gedicht met geld uit de algemene reserves, maar dat gaat niet aan, mijn waarde."
De hooggeplaatste beambte boog zich met vernauwde pupillen over zijn lessenaar, maar de ontwikkelde heer schonk daar geen aandacht aan.
„Het is ook geen wonder", vervolgde hij mild. „Uw administratiemethoden zijn volstrekt verouderd. Inplaats van hier tussen stoffige dossiers te zitten, zou u het Lawlorsysteem moeten toepassen. Dan kan er geen sprake meer zijn van boekhoudkundige kunstgrepen. Zo is de renteuitkering die u van het elektriciteitsbedrijf krijgt, geheel gebruikt voor..."
„Eruit!", loeide de ambtenaar overspannen. „Ga weg!"
„Kalm, kalm", suste heer Ollie. „Ik wilde alleen maar zeggen dat een dergelijk systeem..."
Op dat moment vloog een zwaar boek met grote kracht in zijn richting en hij haastte zich de deur uit, terwijl hij mompelend besloot: „...een ambtenaar eerste klasse op deze plaats overbodig maakt".

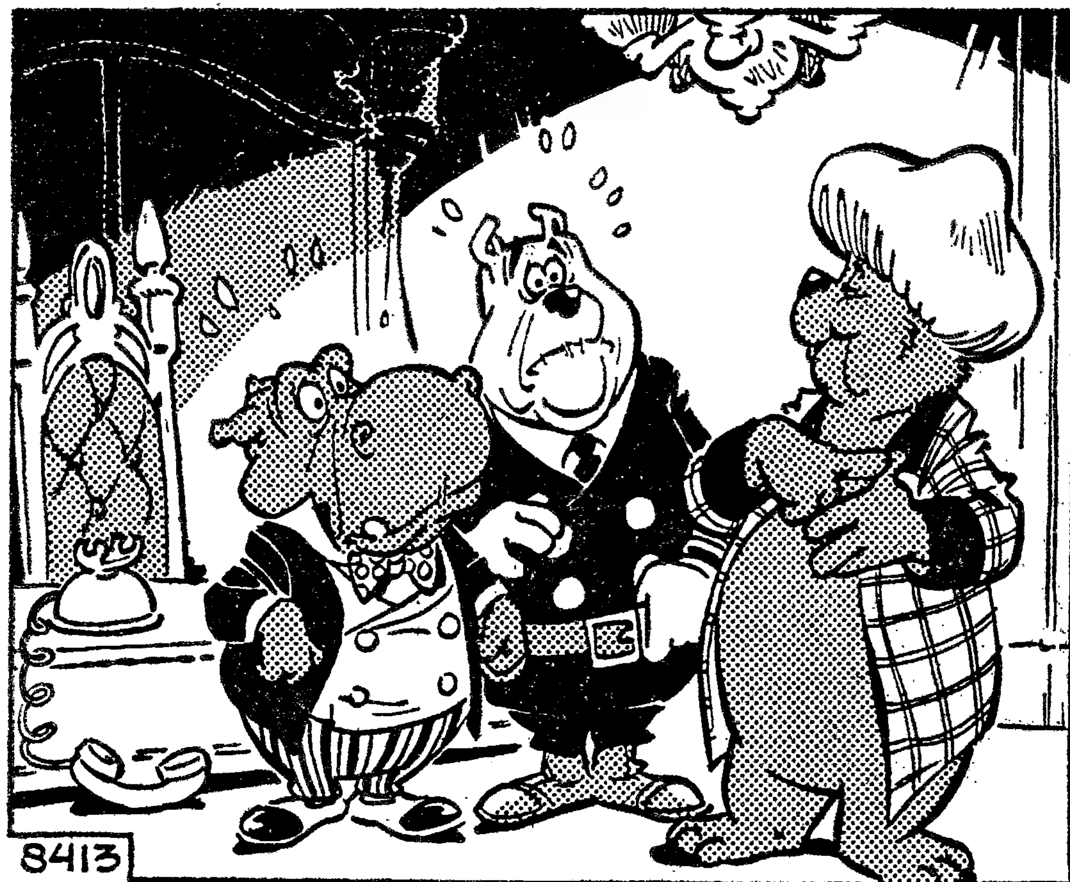

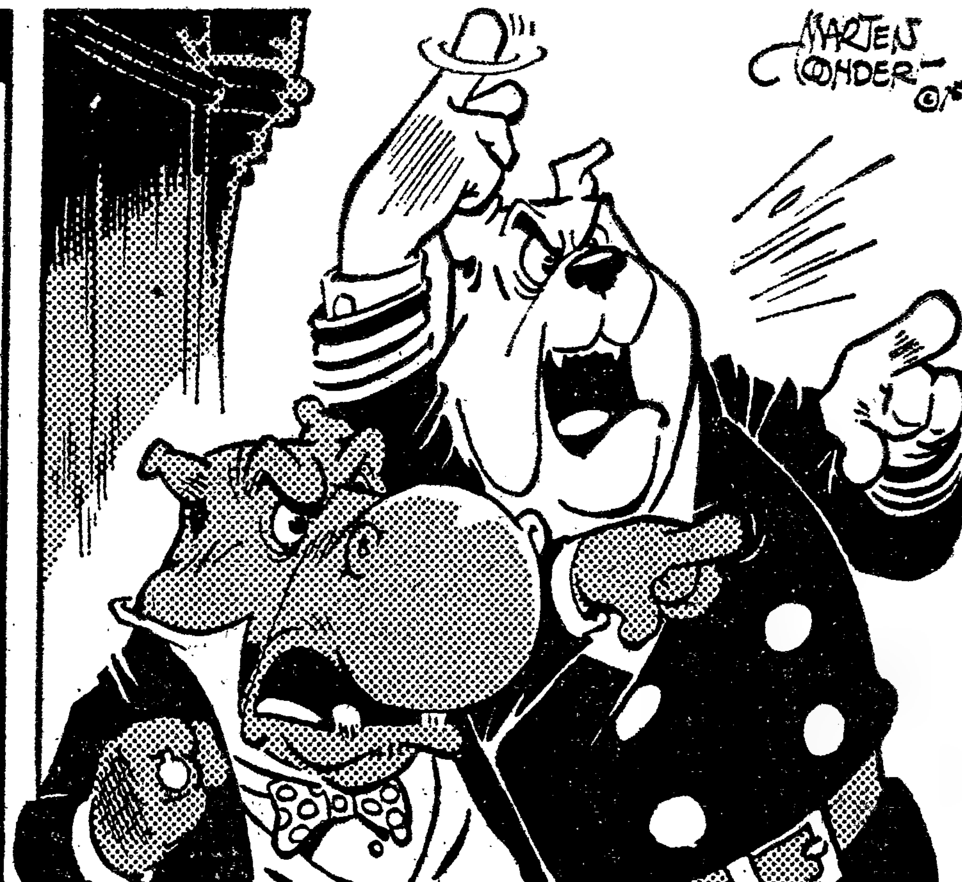
8412. Intussen was commissaris Bas naar de burgemeester gegaan om verslag uit te brengen.

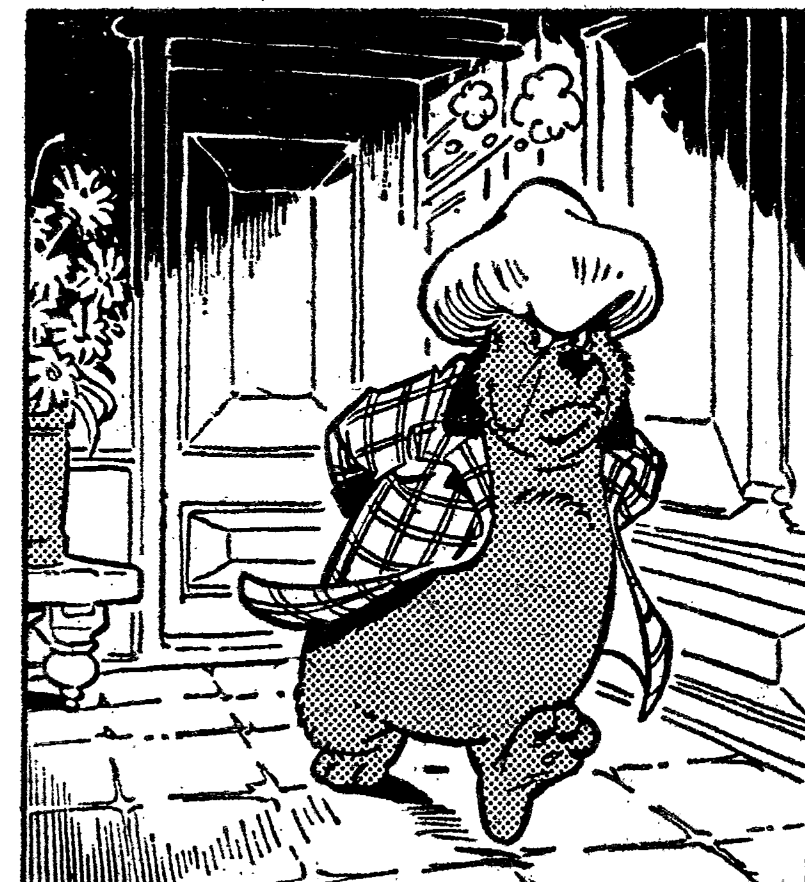
„Het is misgelopen", zei hij mistroostig. „De marsmannetjes zijn ontsnapt door de hulp van Bommel. En toen ik hem wilde arresteren, zette hij me klem met een uitspraak van de Hoge Raad. Het ergste was dat hij nog gelijk had ook! Het is een duistere zaak met sinistere kanten!"

De magistraat wilde iets zeggen, maar op dat moment rinkelde de telefoon en hij greep geplaagd de hoorn.

De ambtenaar Dorknoper was aan de lijn om zich met overslaande stem te beklagen over het bezoek van heer Ollie.
„Dit kan ik niet nemen", riep hij blikkerig. „Ik eis ter zake doende maatregelen! De belastingplichtige Bommel had kritiek op de administratie — en het ergste was, dat hij nog gelijk had ook! Zo kan ik niet werken..."
„Morgen, heren", sprak de stem van heer Ollie in de deuropening. „Ik moet het hogerop zoeken, dacht ik, vandaar dat ik even binnenval. De kwestie is dat ik mijn kennis graag in dienst van de gemeente wil stellen. Dat is mijn plicht als heer, want er is hier veel te regelen, dunkt me. En met die lagere ambtenaren kom ik niet verder."

8413. De burgemeester en de commissaris waren zo onthutst door het binnentreden van heer Bommel dat ze geheel sprakeloos waren. Maar dat viel niet zo op, omdat de bezoeker verdiept was in zijn eigen gedachtengang.

„De geldelijke moeilijkheden van Rommeldam zijn me natuurlijk bekend", sprak hij op levendige toon. „Maar ik kan me niet verenigen met de verdeelsleutel van het gemeentefonds. Kijk, daarbij worden de normen inwonertal en oppervlakte gehanteerd. En de oppervlaktefaktor houdt geen rekening met de verschillen in het takenpakket van de verschillende wijken, als u begrijpt wat ik bedoel".

„W-wat bedoel je?", riep de magistraat, die uit drift over zijn verlamming heenraakte. „Waar haal je dat vandaan?"

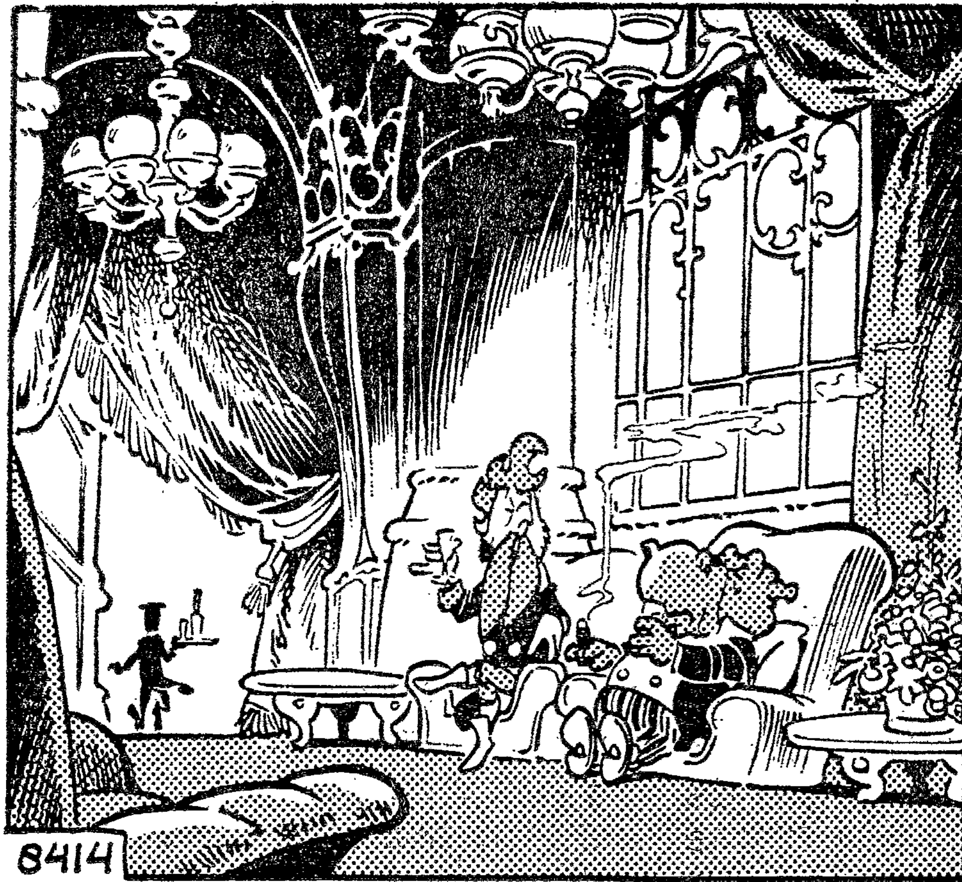
„Uit de boeken, natuurlijk!", snauwde de politiechef. „De boeken die uit de universiteitsbibliotheek gestolen zijn! Waar heb je die gelaten, Bommel? Of heb je die aan de Marsmannetjes meegegeven?"

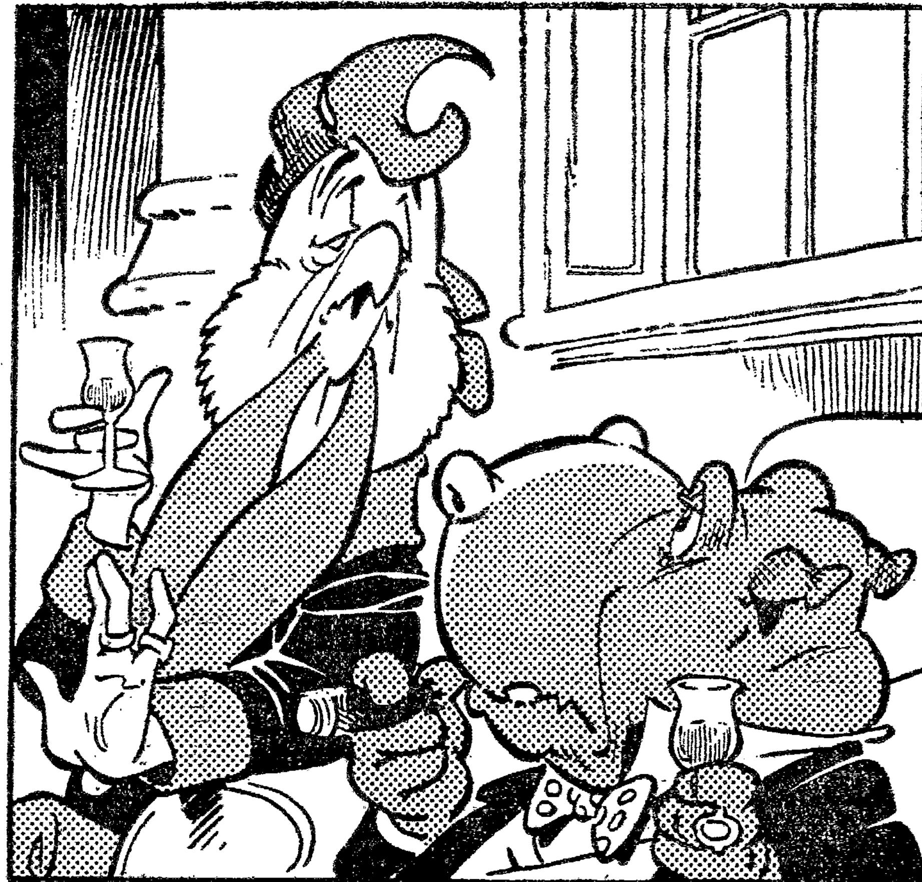
„Er bestaan geen Marsmannetjes", hernam heer Ollie koel. „De dampkring van die planeet laat geen hogere levensvormen toe. Maar daar gaat het nu niet over. De rente-uitkering die de stad van het elektriciteitsbedrijf krijgt, is gebruikt voor de gewone uitgaven. En u zult begrijpen, dat..."

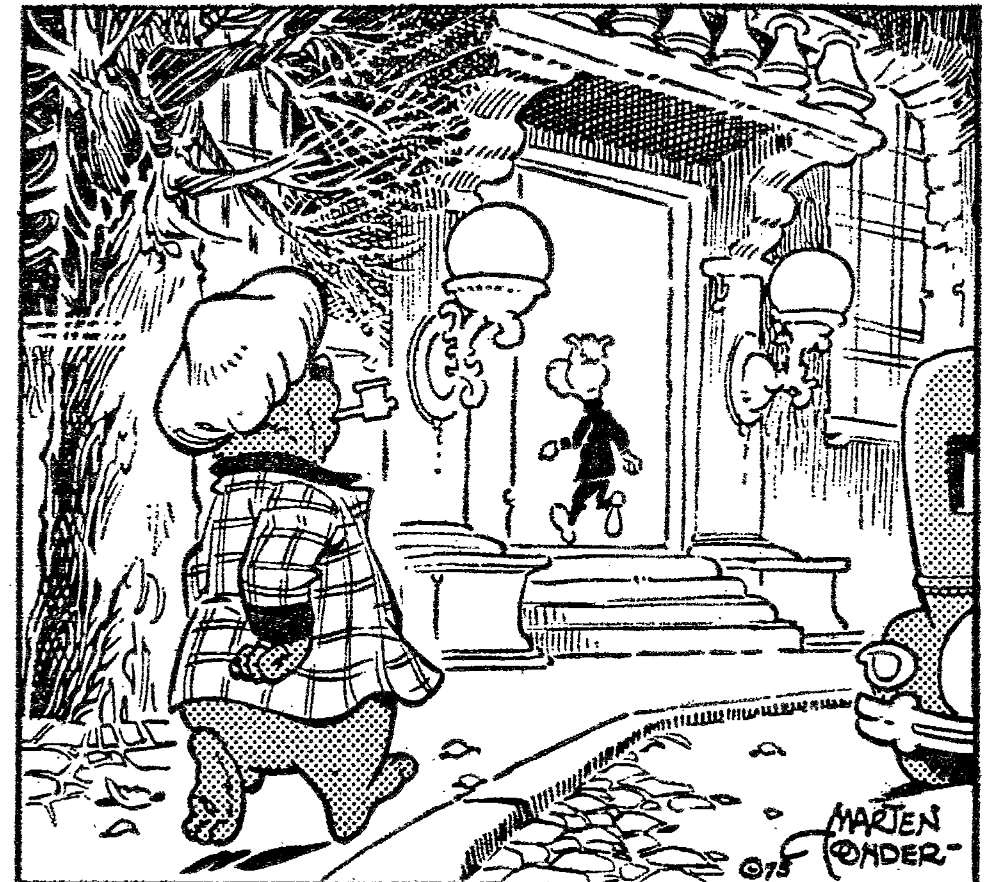
„Ik begrijp niets!", brulde de burgemeester. „Ik.. ik.. Maak dat je weg komt!"

„Je zult er meer van horen!", vulde de commissaris aan. „We hebben je nu goed in de gaten!"

Heer Bommel verliet verbitterd het vertrek en de deur werd zó krachtig achter hem dichtgeslagen dat de kalk van het plafond viel.

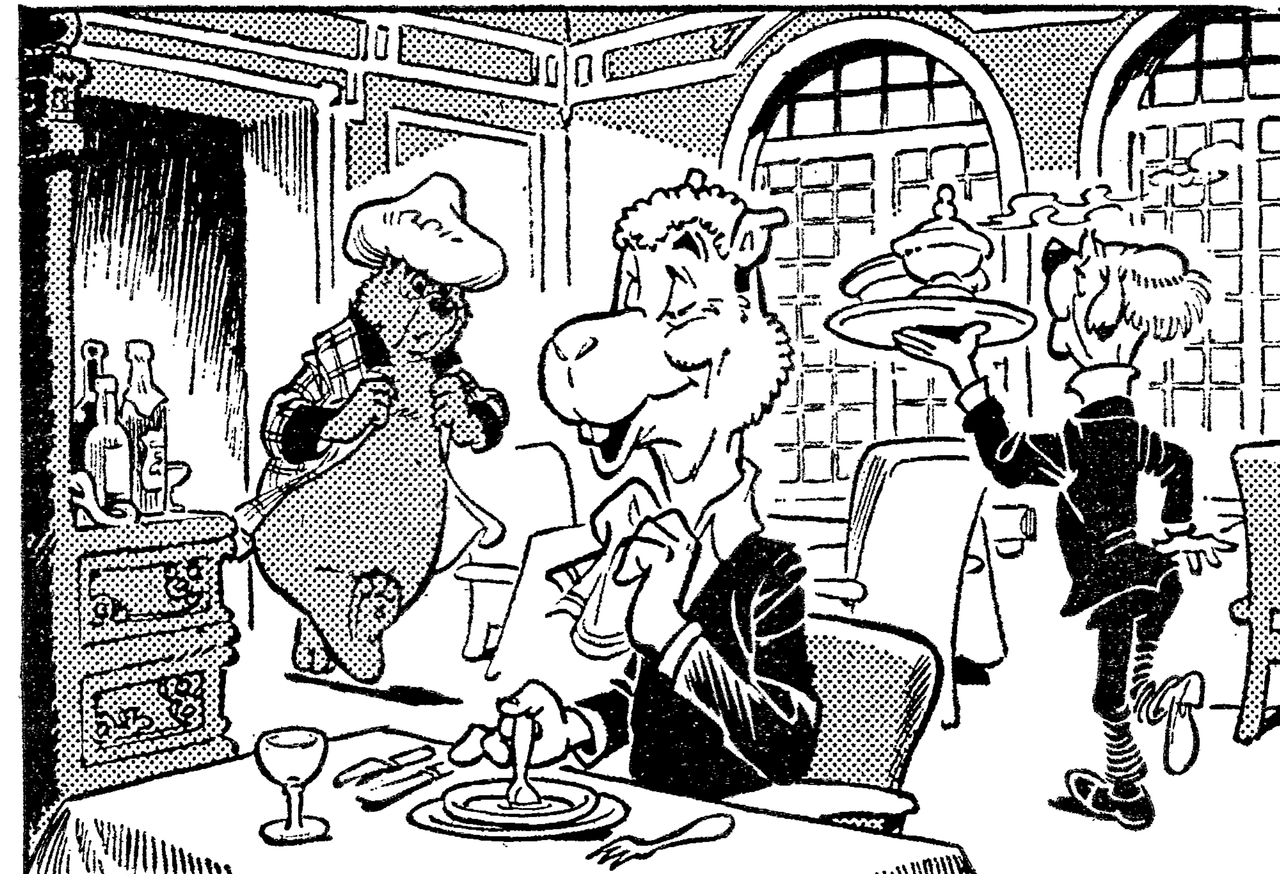

8414. Burgemeester Dickerdack was naar de Kleine Club gegaan om daar een warme lunch te gebruiken, zoals zijn gewoonte was.
„Een glaasje voor het eten zal me goed doen", sprak hij. „Ik heb Bommel op bezoek gehad en nu moet ik op mijn bloeddruk letten."
„Tiens", prevelde de markies de Canteclaer vermoeid. „Bommel! Die platte figuur heeft vanmorgen mijn alexandrijn in de knop gebroken."
„Planten doodmaken. Ook dat nog!", hernam de magistraat ontdaan. „Weet u dat er door hem een invasie van Marsmannetjes dreigt? Ze weten alles over ons, want hij heeft alles wat we weten in hun handen gespeeld, en nu weet hij óók alles!"
„Dat vreesde ik al", zei de edelman verblekend. „Het wordt te dol, amice. Ik stel voor de botterik te royeren als lid van de Kleine Club!"
„Een goed idee!", riep de heer Dickerdack oplevend uit. „Het is het enige wat we kunnen doen, voordat de invasie binnenvalt".
Heer Ollie wist niet wat hem boven het hoofd hing. In gedachten verdiept begaf hij zich naar een restaurant om een stukje te gaan eten, want de honger knaagde. Maar sterker nog dan zijn eetlust waren zijn zorgen.
„Iedereen is te dom om toe te geven dat hij niets weet", sprak hij tot zichzelf. „Het wordt te gek! Hoe kan kennis macht worden? Want het is hoog tijd dat ik de macht overneem".

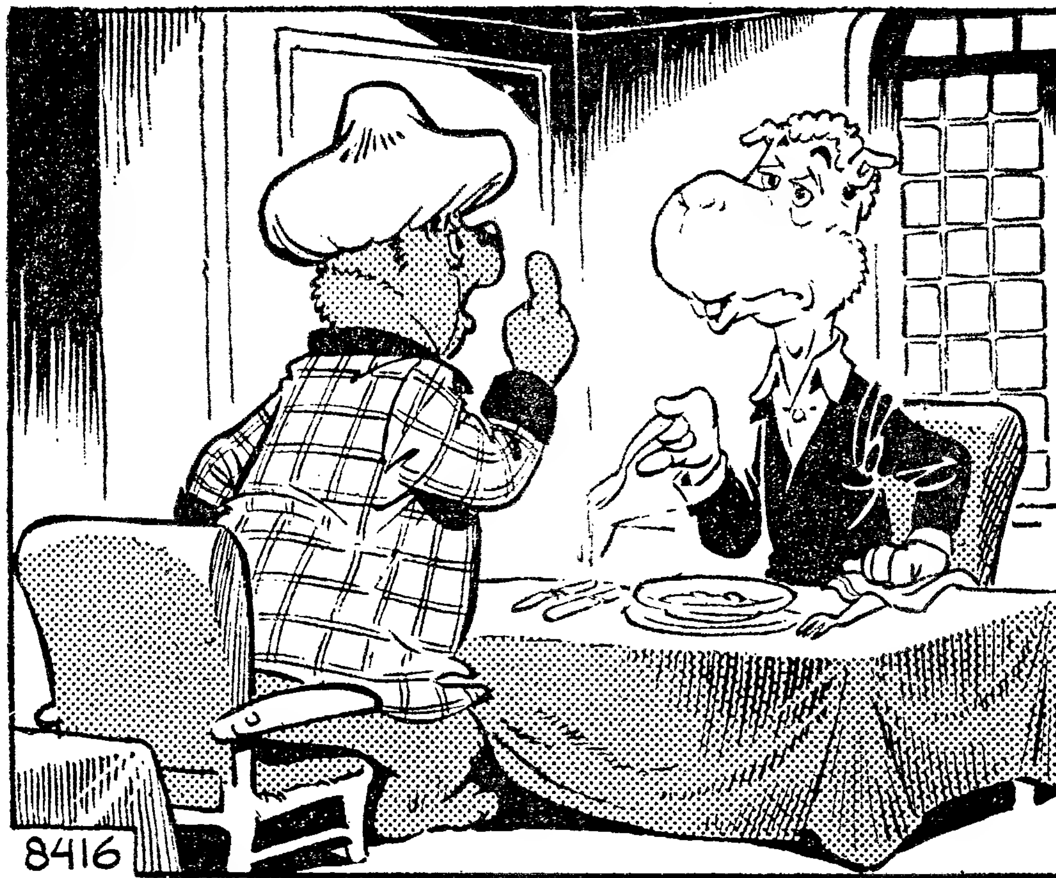

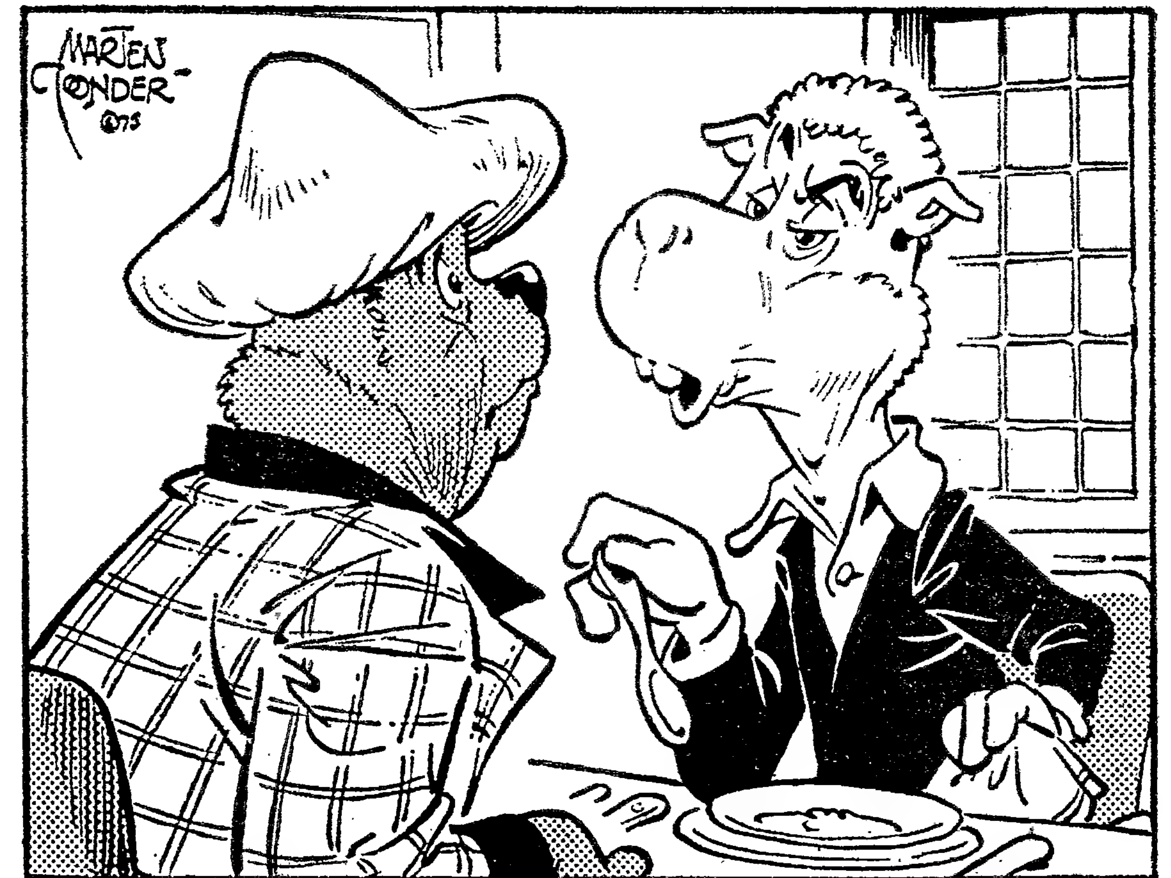
8415. Restaurant "De gebraden Haan" was een keurige gelegenheid, waar de markies de Canteclaer niet graag kwam. Daarom stapte heer Bommel er naar binnen om het middagmaal te gebruiken, maar dicht bij de ingang werd hij staande gehouden door de juffrouw van de garderobe.

„Wilt u uw hoed niet hier laten?", vroeg ze vriendelijk.

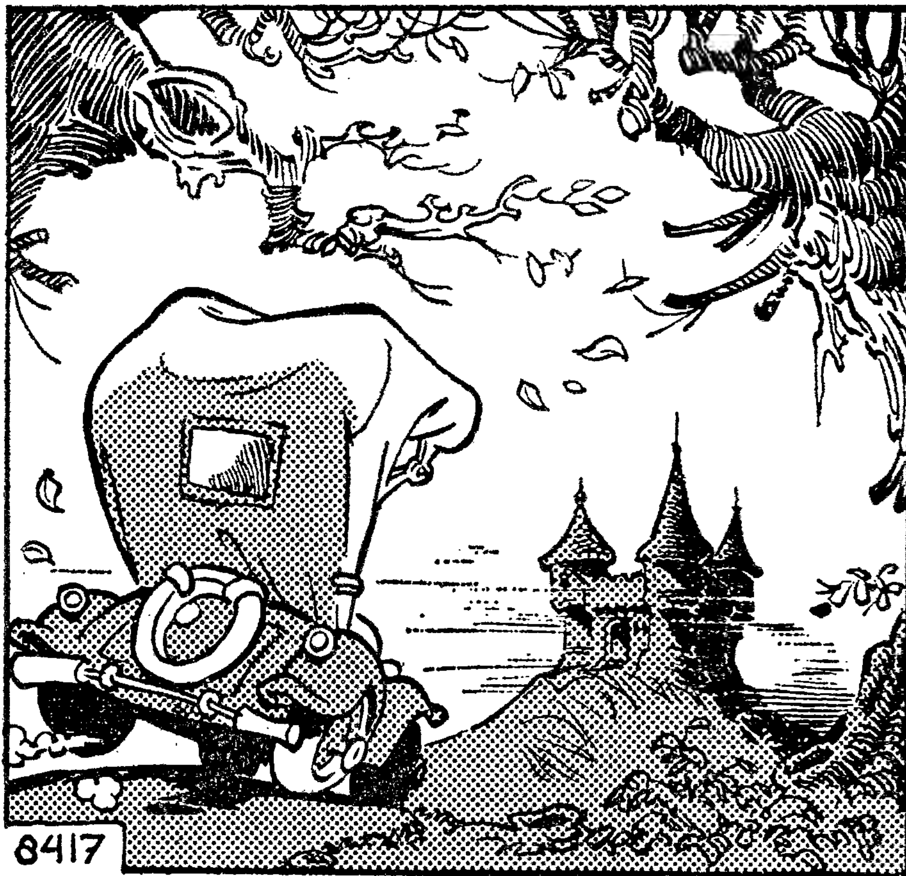
Heer Ollie tastte naar zijn hoofddeksel en toen beving hem een vreemde ongerustheid.
„Eh.. ja", mompelde hij. „Als heer kan men natuurlijk niet... kan men niet..."
Zijn stem stierf weg, want het was zoals hij gevreesd had. Hij kòn de eigenaardige muts niet meer afzetten. Het ding had zich op zijn schedel vastgehecht en al zijn geruk en getrek bezorgde hem alleen maar hoofdpijn.

„Ik eh... ik houd hem liever op", verklaarde hij bedrukt. „Ik eh.. ik ben verkouden".
Zo prevelende verwijderde hij zich in gebogen houding en sloop de eetzaal binnen. Gelukkig was er niemand die aandacht aan hem schonk, want manieren zijn uit de tijd, zoals iedereen weet. Maar heer Bommel voelde zich lang niet prettig.
„Wat nu?", vroeg hij zich af. „Met de hoed in de hand komt men door het ganse land", zei mijn goede vader, en daar heb ik mij altijd aan gehouden. En nu dit! Hoe kan ik door mijn kennis aan macht komen met een hoed op?"
Op dat moment viel zijn blik op doctorandus Zielknijper, die aan een tafeltje zat te eten, en hij liep haastig op hem toe. „Dat is ten slotte een bekende psycholoog", dacht hij. „Misschien kan hij me helpen".

8416. Heer Ollie nam een stoel aan het tafeltje waar doctorandus Zielknijper soep zat te eten.
,,Neem me niet kwalijk, dat ik zo maar aanschuif", zei hij. ,,Maar ik wilde u wat vragen, als geleerden onder elkaar. Ik heb moeilijkheden met mijn hoed, maar dat doet er nu niet toe, zodat u er maar niet op moet letten. Ik bedoel: hoe kan men macht krijgen door kennis?"
De zielkundige wierp een blik op het hoofddeksel van de gespannen heer en staakte zijn gelepel.
,,Rustig", maande hij met een kalmerende glimlach. ,,Er is niets aan de hand. Ik zie uw geval zo dikwijls in mijn praktijk. Een hoedcomplex! Men gebruikt een hoed om zich te behoeden. U voelt zich bedreigd, dat is duidelijk. En daarom zoekt u macht. Maar met een goede begeleiding..."
,,Ach nee", onderbrak heer Bommel met een vermoeide zucht. ,,Dat is de oude symboliekkoek. Al lang achterhaald door Zwederstern en Concombre. Met die onzin draagt u bij tot het agogisch tekort"
De glimlach van de ander verdween.
,,O ja?", vroeg hij, onaangenaam getroffen.
,,Ja", hernam heer Ollie. ,,Ik wil alleen maar weten hoe kennis macht maakt".
,,Maak een atoombom", zei Zielknijper met bittere spot. ,,U moet me verontschuldigen. Mijn soep wordt koud"

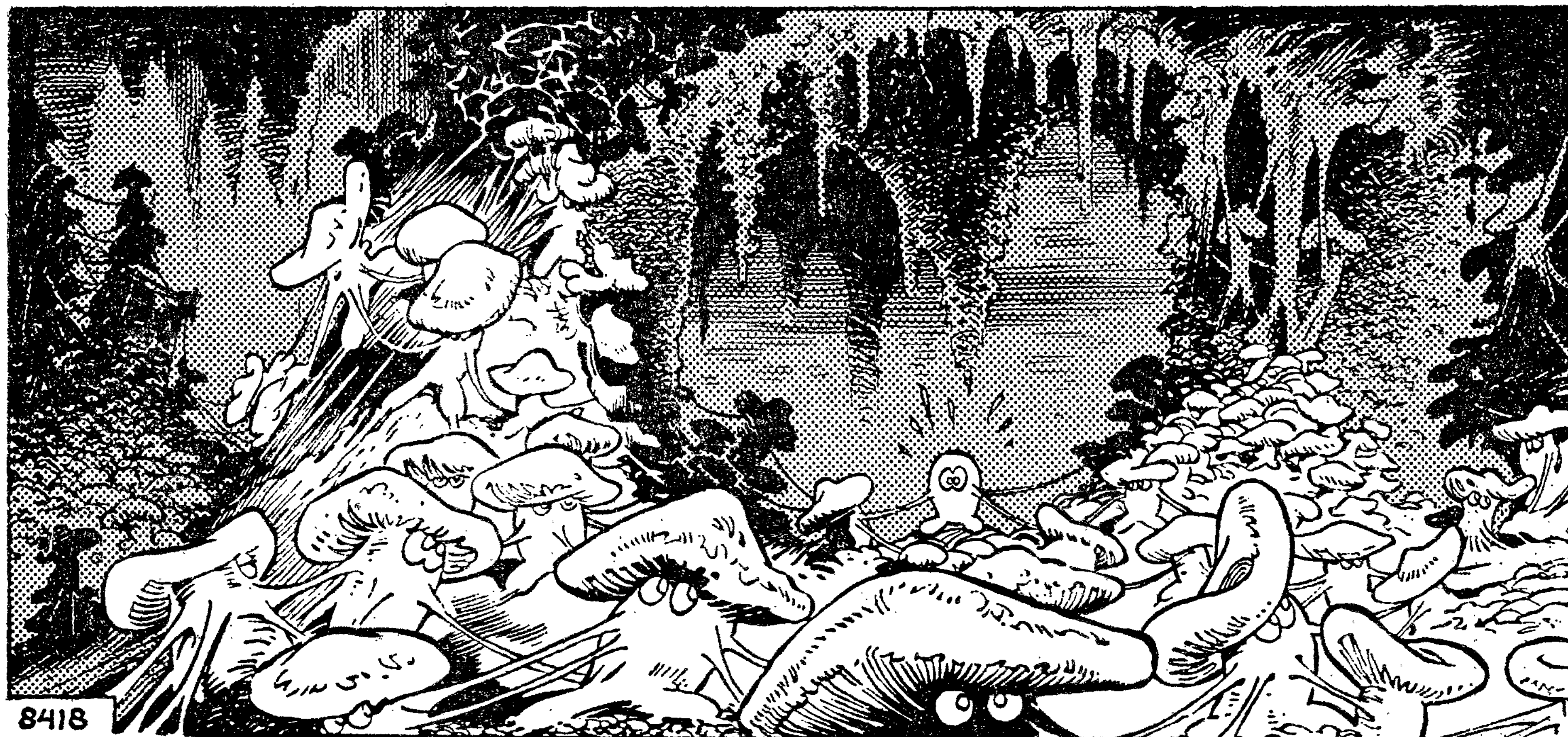
8417. Toen heer Bommel naar huis reed, was zijn stemming erg opgeknapt. „Zo'n zielkundige geeft toch maar goede adviezen", zei hij tot zichzelf. „Een atoombom maken! Natuurlijk! Als ik dat doe, zullen ze wel naar me willen luisteren. Ik zie dat zo dikwijls in mijn praktijk. En bovendien is het heel gemakkelijk als men de kennis heeft en geld geen rol speelt. Nu weet ik wat mij te doen staat".

Met deze gedachte bezield ging hij zijn huis binnen en daar werd zijn aandacht getrokken door de aangename geuren die door de gang dreven.

„Dat ruikt lang niet slecht, Joost", sprak hij, de keuken betredend. „Vooral omdat mijn lunch in het water is gevallen door de atoombom waar ik direct aan ga beginnen. Wat heb je daar?" Hij boog zich over de pan en snoof eens. „Niet slecht", herhaalde hij. „Alleen zou ik er wat bieslook en kervel aan toevoegen, met wat kerrie en gefruite uisnippers. Een scheutje calvados zou ook geen kwaad doen, dan krijg je de echte saveur Dauphine. Heel zacht sudderen, Joost, en vooral niet vergeten ieder kwartier even te roeren".

Terwijl zijn meester sprak, was de houding van de bediende meer en meer bevroren en ten slotte legde hij zijn lepel neer.

„Dit is zeer betreurenswaardig, heer Olivier", zei hij. „Met uw goedvinden kunt u mijn taak beter overnemen. Ik zie mij genoodzaakt mijn ontslag aan te bieden, als ik zo vrij mag wezen".

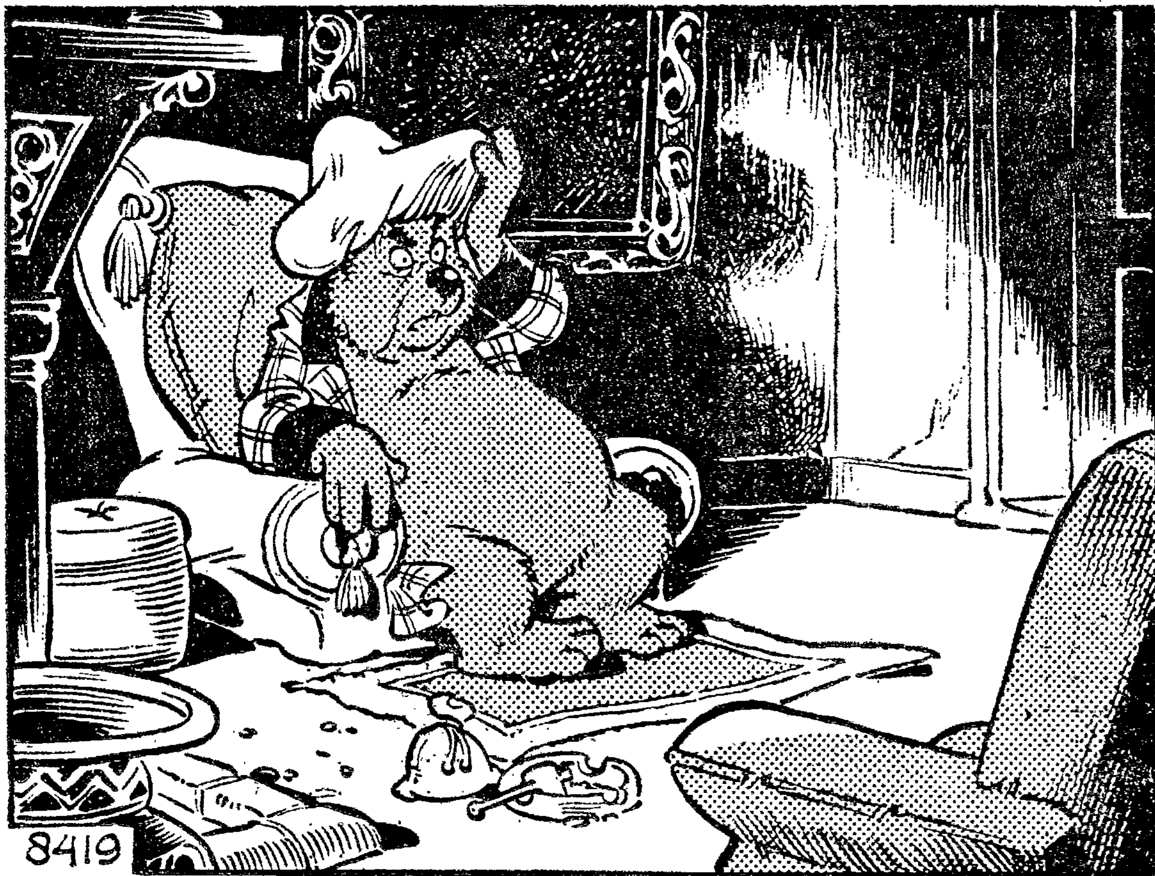

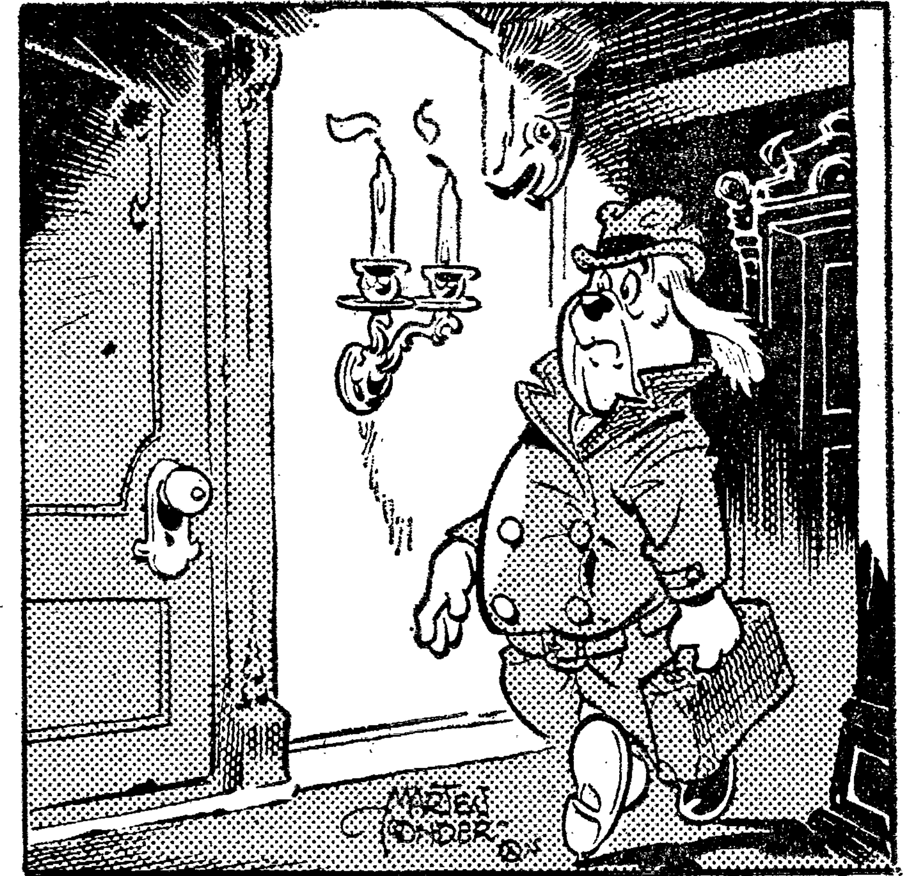
8418. Terwijl heer Bommel de keuken uitliep om aan zijn verschrikkelijk plan te beginnen, kwam Kwil de eindeloze spelonken van de onderaarde weer binnen. Het lopen door de grotten van Kwetal had hem veel tijd gekost, en omdat hij geen hoed meer had, kon hij zich de weg niet herinneren. Maar hij werd aangetrokken door de nabijheid van zijn soortgenoten, zodat hij er na lang rondscharrelen in geslaagd was de opening in de wand terug te vinden.
Zo stond hij om kwart over twee eindelijk tussen de andere Kwillen en die zochten met hun draden onmiddellijk aansluiting met hem. Want ze waren natuurlijk heel benieuwd om te weten wat hij aan de weet was gekomen.
Maar dat viel tegen, er kwam geen enkele informatie uit de ongelukkige Kwil.

Hij stond daar maar op een onnozele wijze met zijn ogen te rollen, en na een poosje ontstond er dan ook een onrustige deining onder de menigte. Degenen die het dichtste bij hem stonden, zagen echter dat er iets vreemd met hem was. En toen ze dat bericht hadden doorgegeven, kwam men al spoedig tot de conclusie dat hij zijn muts was kwijtgeraakt.

Nu is het logisch dat iemand zonder hoed geen inlichtingen kan geven, zodat er besloten werd dat hij terug moest om het hoofddeksel te halen. Belast met deze opdracht begaf Kwil zich met plakkende voeten weer terug tegen de rotswand op, op weg naar de bovenaarde.

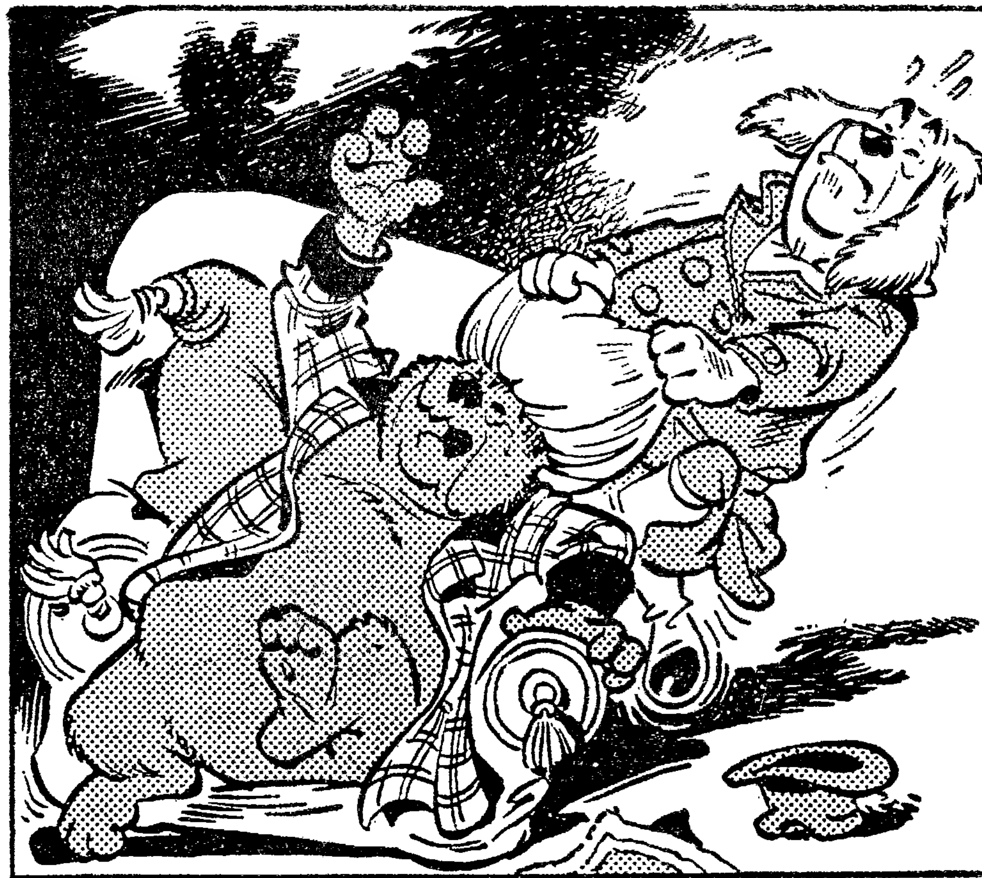
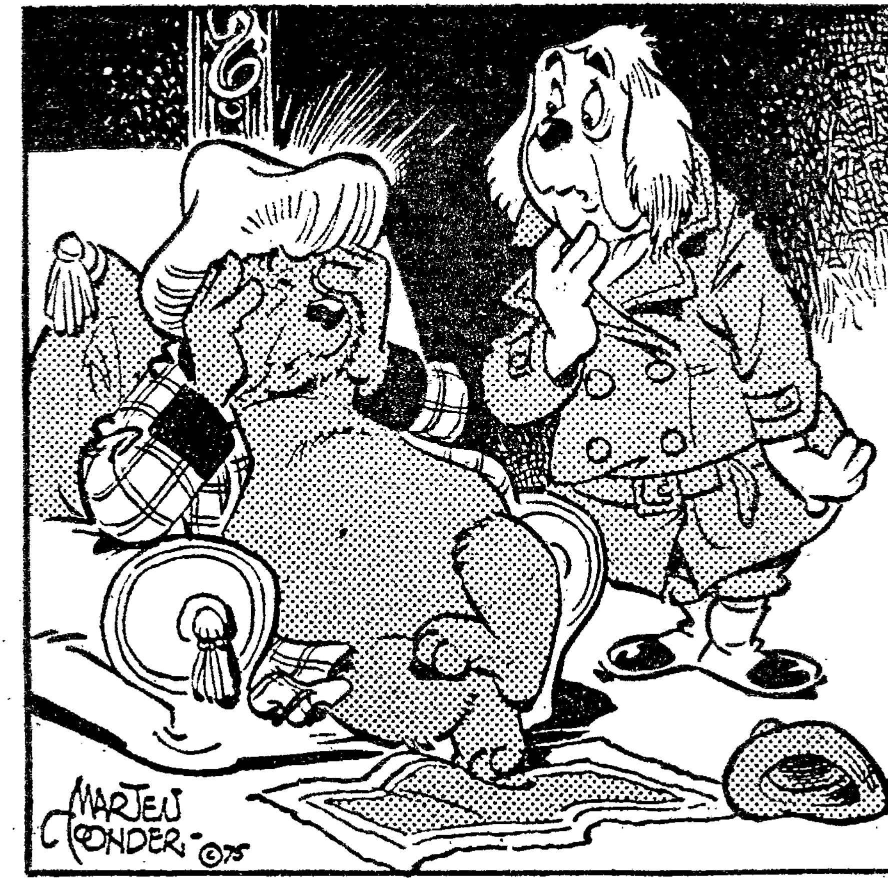
8419 Heer Bommel was in zijn gemakkelijke stoel gaan zitten om rustig over het maken van een atoombom te kunnen nadenken. Het was een akelig tafereel, want we zien hier het beeld van een wetenschapper die wetenschapt zonder naar moraal te vragen.

,,Om te beginnnen heb ik een cyclotron nodig,'' sprak hij tot zichzelf. ,,Hoe kom ik daaraan? Ik kan natuurlijk onderdelen bestellen, maar dan zit ik met de montage. Ik sta ook overal alleen voor. Eens kijken; bij elke splitsing komen er 2 of 3 neutronen vrij. Ik bedoel, het is noodzakelijk om de neutronenbalans positief te houden. Kritische grootte en zo. 874203, dat is het telefoonnummer van een loodgieter. Of zou een blikslager... Natuurlijk uraan is het gemakkelijkste, dus als ik... Isotopenscheiding moet... gasdiffusie, bedoel ik...''

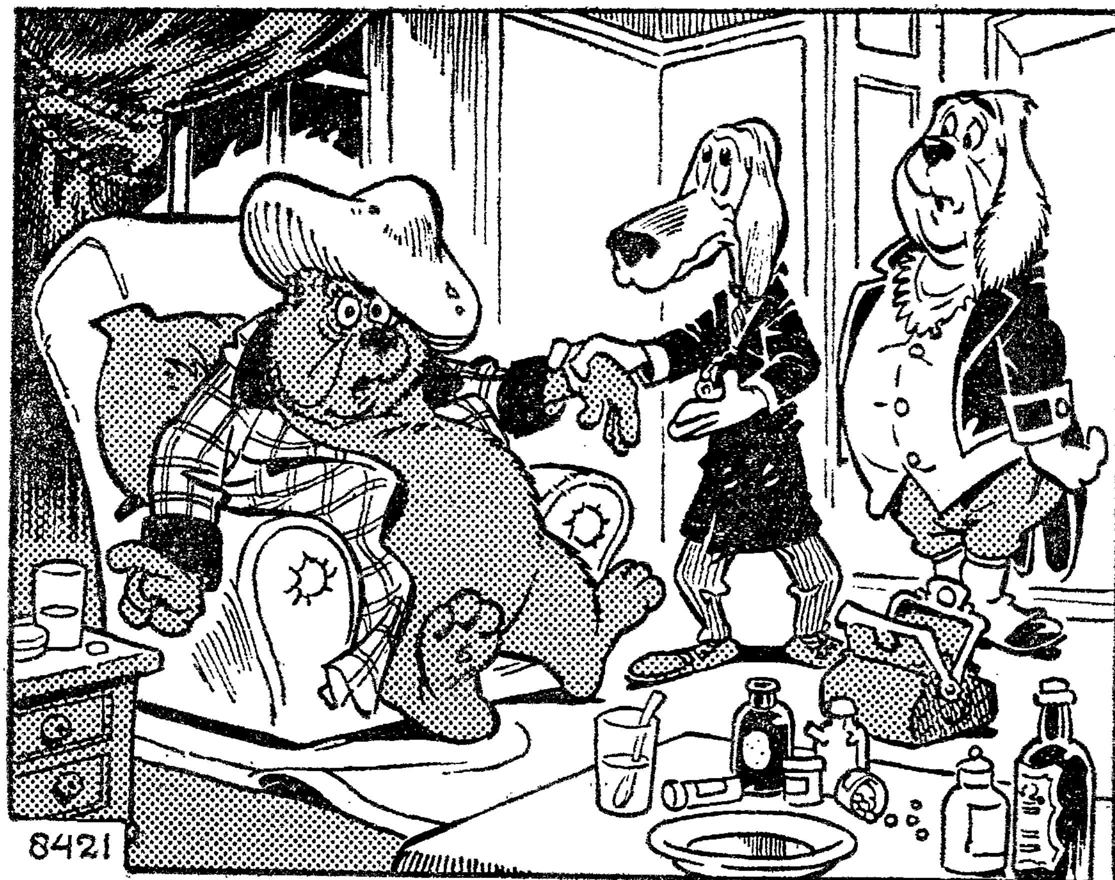
Het is duidelijk dat zich hier een ander euvel openbaarde: heer Ollie begon erg moe te worden. Zijn hoofd werd zwaar en begon om te lopen. De enorme kennismassa dreigde hem dol te maken en al spoedig begon hij aan zijn hoed te rukken. Maar dat hielp hem niet, omdat het hoofddeksel vast op zijn schedel zat. Ten slotte zonk hij uitgeput achterover en begon op klagende toon om hulp te roepen.

Het toeval wilde dat de bediende Joost juist op dat moment de kamer passeerde. Hij was gepakt en gezakt om de dienst te verlaten, maar op het horen van de jammerlijke roepstem aarzelde hij en hield de pas in.

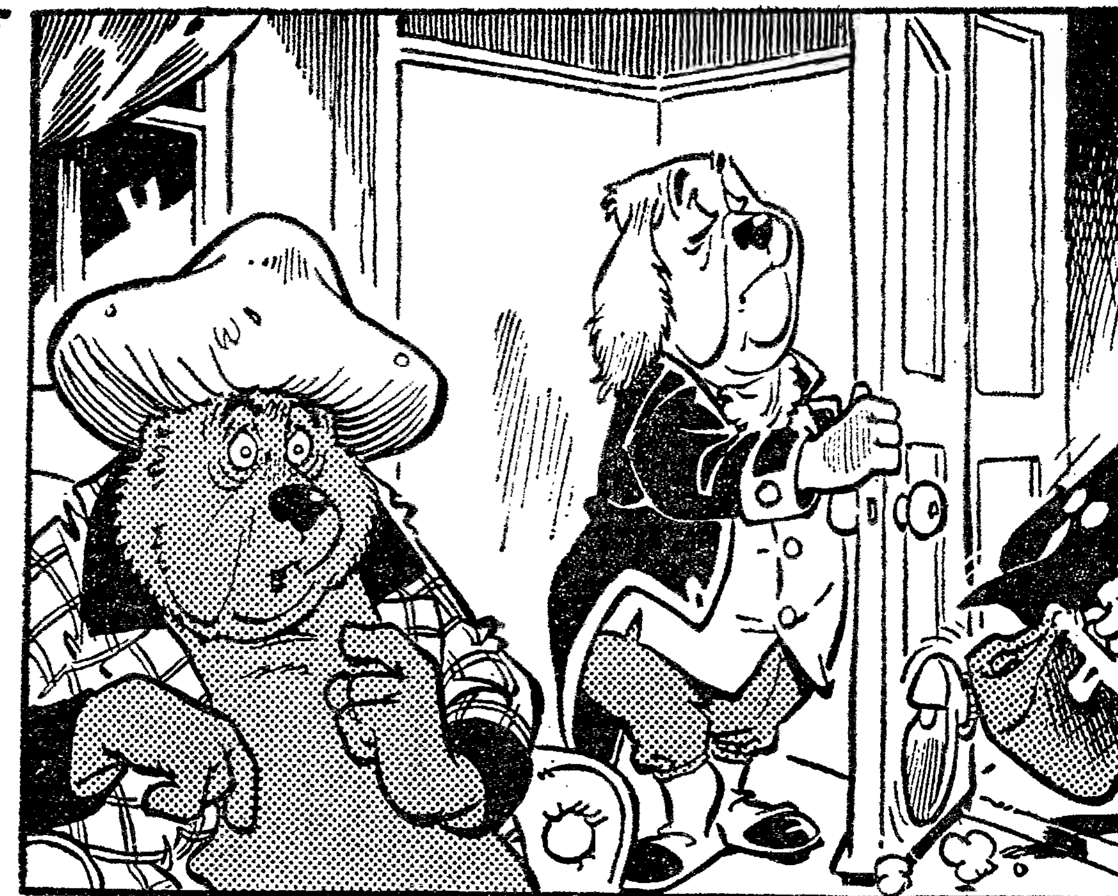

8420 Joost zette zijn koffertje neer en betrad na een korte klop de kamer. Daar zat zijn meester met vertrokken gelaat in zijn leunstoel en zijn gekreun was zo akelig om aan te horen dat de brave knecht zijn ontstemming op zij zette.
,,Schort er iets aan, met uw welnemen?'', vroeg hij deelnemend.
,,Hoofdpijn,'' klaagde heer Bommel, bijna schreiend. ,,Vreselijke hoofdpijn, met mijn teer gestel. Ik weet alles, maar niet hoe ik mijn muts kwijt kan raken. W-wil je me nog even helpen, na l-lange, t-trouwe dienst?''
Dit deed voor Joost de deur dicht. Hij legde zijn hoed weg en begon aan het hoofddeksel van zijn werkgever te rukken. Maar nu stiet deze zo'n doordringende kreet uit dat hij zijn pogingen verblekend staakte.
,,N-niet doen,'' jammerde de ongelukkige. ,,L-losrukken is nog erger dan de l-last der w-wetenschap...''
,,Dit is heel betreurenswaardig'' mompelde Joost. ,,Zou losknippen baten?''
Maar zijn meester zat gebroken in zijn stoel met de handen aan het hoofd, en gaf geen antwoord.
,,Uraan 234, 235 en 238 in mengverhouding,'' kon men hem horen prevelen. ,,Langzame neutronen in de uraanzuil. Het telefoonnummer van de blikslager is 975608. Wachten op zoemtoon..''
,,Zo kan ik niet gaan,'' zei Joost, die peinzend naast hem stond. ,,Ik trek mijn ontslag in, met uw welnemen. Ik zal een geneesheer ontbieden.''

8421. Joost ontstak het licht en schoof de stoel van heer Bommel naar een koele plek bij het raam. Ook droeg hij ijswater en hoofdpijnpoeders aan, maar het mocht niet baten. Toen de dokter kwam, zat de lijder in zichzelf te mompelen, terwijl hij van tijd tot tijd een akelig gekreun uitstiet.

,,Zo is hij al de hele tijd, met uw welnemen'', legde de bediende uit. ,,Ik kan hem niet alleen laten, hoewel het mijn vrije avond is en ik eigenlijk mijn ontslag heb genomen.''

,,Juist'', sprak de geneesheer, heer Ollies pols grijpend. ,,Heel goed. Hm. Grote innerlijke spanningen. Geestelijk overbelast, zou ik zeggen. Waarschijnlijk overwerkt....''

,,Excuseer'', zei Joost. ,,Heer Oliviers laatste werk was het snoeien van de rozen. Maar dat is een half jaar geleden en toen knipte hij zich in de vingers, met uw goedvinden....''

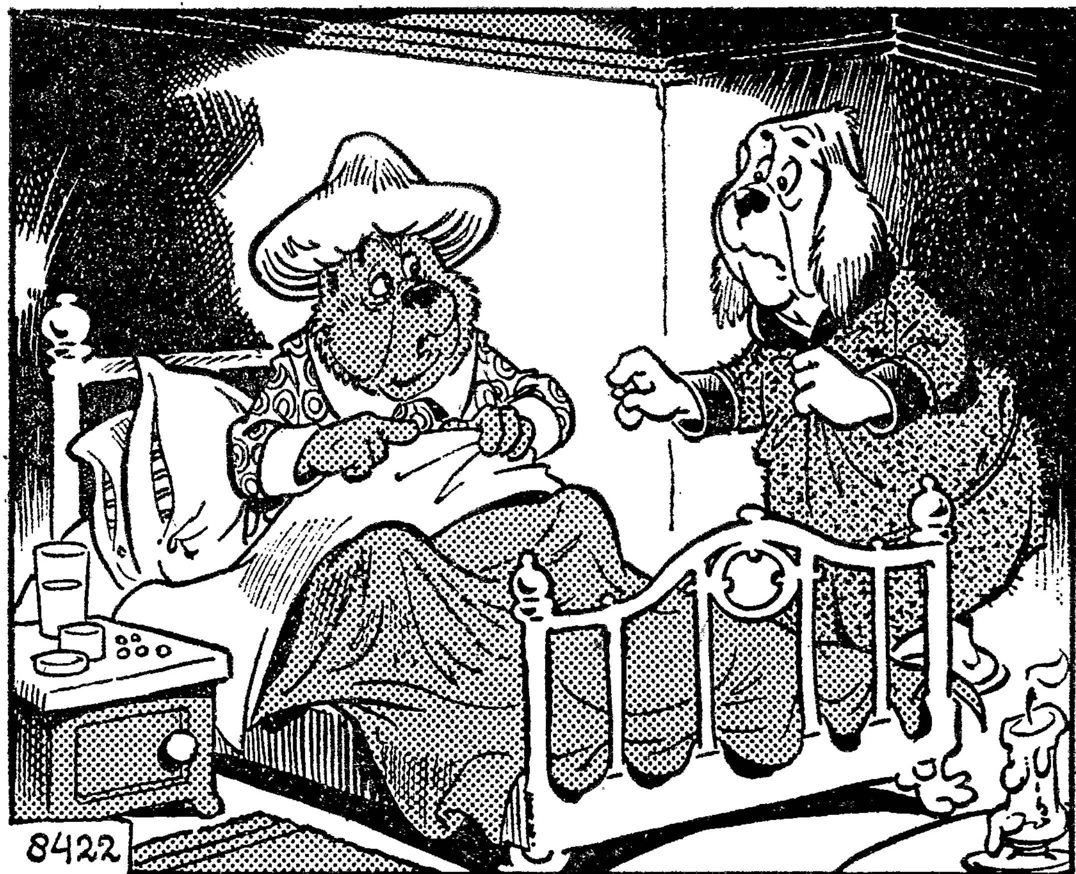
,,U weet niet aan welke spanningen een werkgever tegenwoordig blootstaat'', merkte de dokter koeltjes op. Hij haalde een doosje uit zijn valies en keek de knecht ernstig aan.

,,Dit is een rustgevend middel'', vervolgde hij. ,,U kunt....''

,,Valeriaanwortel'', zei heer Bommel met krachtiger stem. ,,Met een mengsel van ether en alcohol. ,,Valeriana officinalis....''

,,Dat is uit de tijd, geachte heer'', hernam de arts. ,,Dit zijn tranquillizers. Toedienen naar behoefte. Bel me morgen even op hoe de toestand is. Goedenavond''.

,,Tankwielijzers'', prevelde heer Ollie met holle ogen. ,,Valium, terwijl ik eigenlijk een cyclotron nodig heb....''

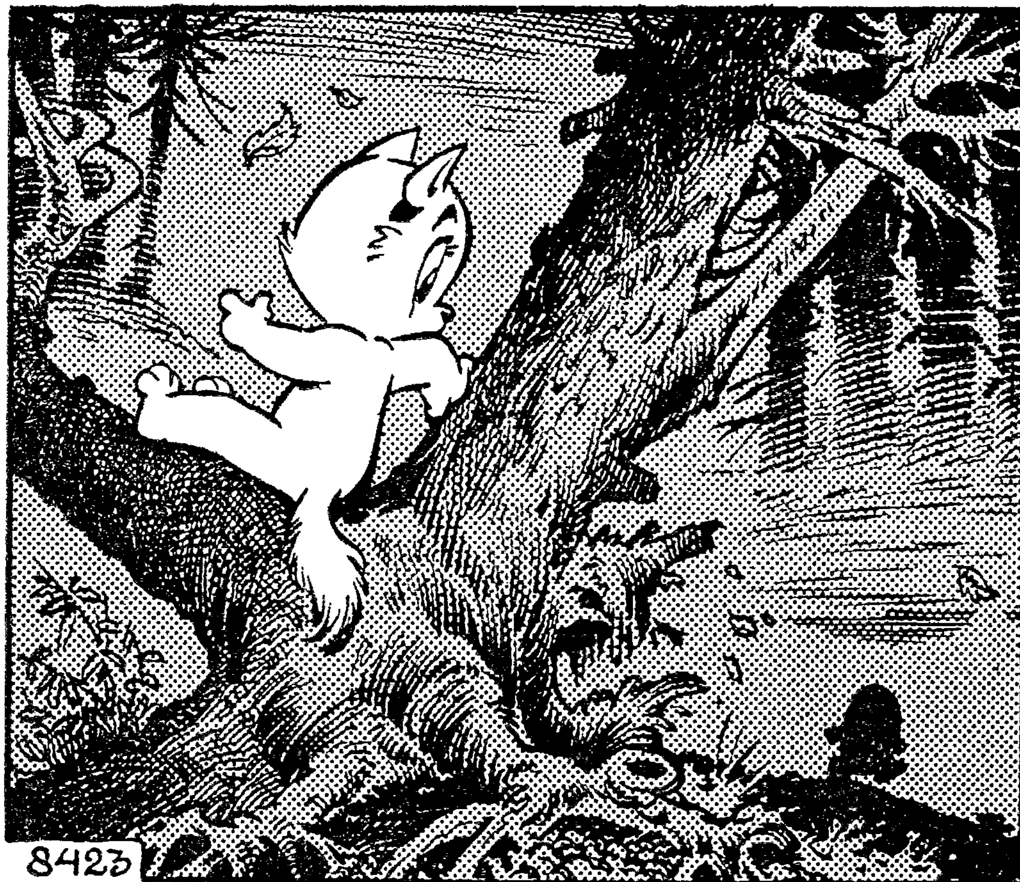

8422. De pillen die de dokter gegeven had, maakten de heer Bommel wel een beetje rustiger. Hij liet zich tenminste zonder tegenstribbelen naar bed brengen, en nadat hij het doosje grotendeels had leeggegeten, was hij zover hersteld dat hij om een uur of twaalf Joost kon bellen.

„Wordt het erger?", vroeg de trouwe knecht, die opgeschrikt uit zijn slaap het ziekenvertrek betrad.
„Nee", zei heer Ollie. „Wat ik nodig heb is.... Een kerncentrale, Joost! Van 400 megawatt. Bestel die. Zo gauw mogelijk. Haast bij! Géén valeriaanium.... uranium.... vale.... valentie! De valentievector, bedoel ik. De resultante van het krachtveld...."
Zijn stem stierf weg in gemompel en Joost haastte zich om een glas water aan te dragen.
„Zeer wel, heer Olivier", sprak hij kalmerend. „Als we nu even een pilletje nemen, zal ik morgenochtend een krachtveld bestellen. Maar nu moeten we eerst een beetje gaan slapen, met het oog op mijn nachtrust, als ik zo vrij mag wezen".
Dat was een heel verstandig voorstel, want niemand kan zonder slaap. Ook Tom Poes niet. Hij had aan de rand van het bos op de uitkijk gezeten totdat de maan boven de nevels was geklommen. Maar toen was hij zó moe dat zijn ogen dichtvielen en daardoor zag hij niet dat Kwil met plakkende voeten onder zijn boom doorliep.

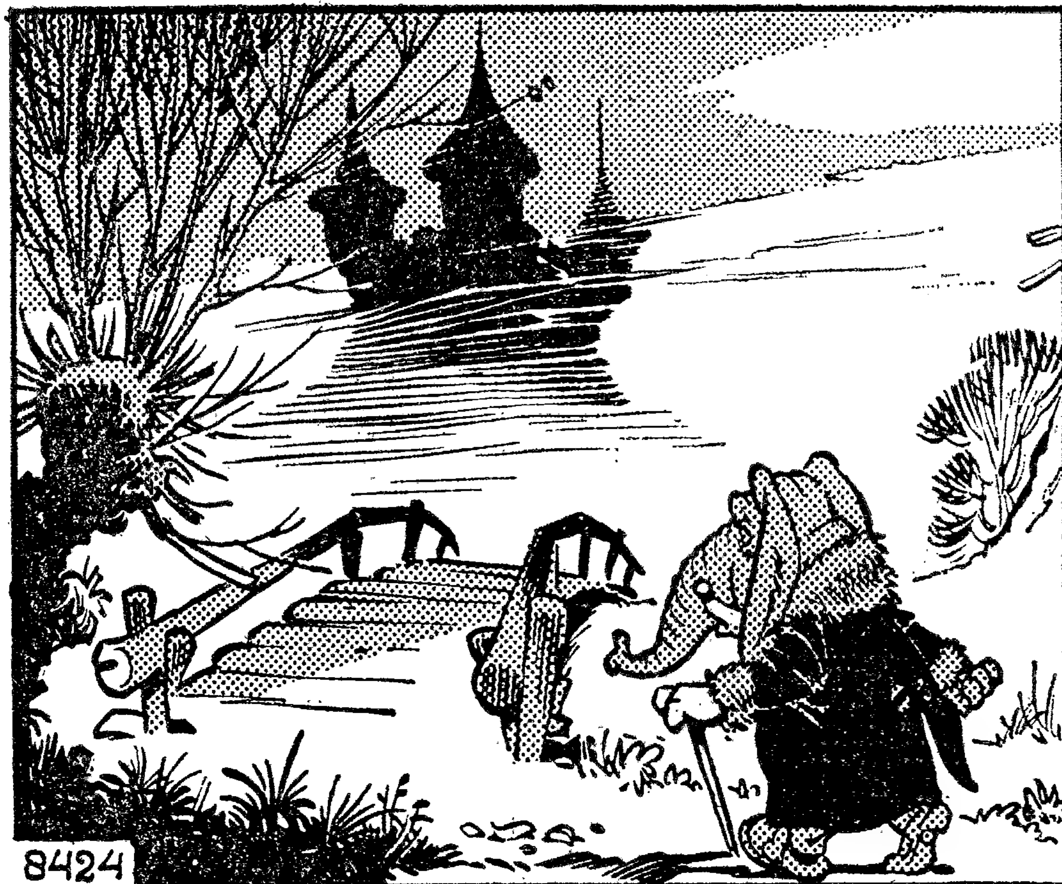

8423. Zoals oplettende lezertjes weten, was het lopen voor Kwil niet gemakkelijk. Dat was dan ook de reden dat hij op een afgevallen twijgje trapte, net toen hij de boom gepasseerd was. Het brak met een scherp knalletje en dat was genoeg om Tom Poes, die op een dikke tak in slaap was gevallen, wakker te doen schrikken.

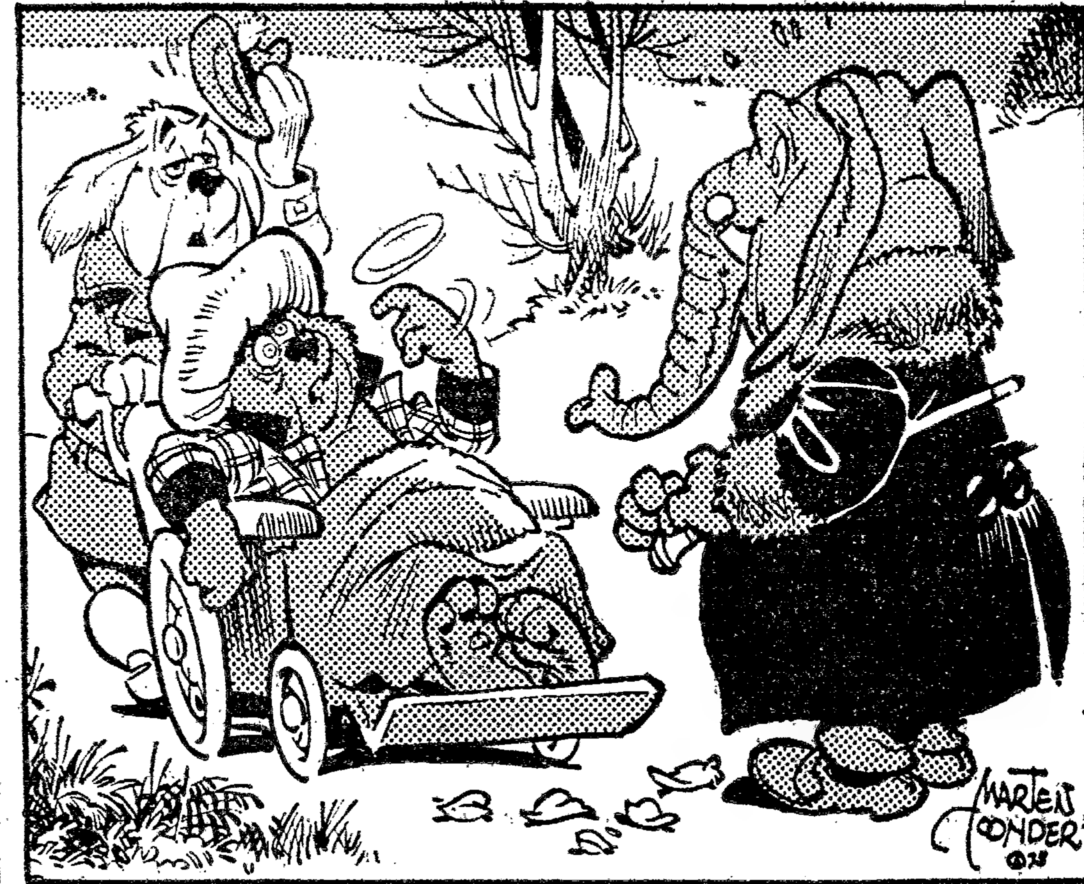
Hij kwam met een schok overeind en toen hij Kwil haastig in de nevels zag verdwijnen, sprong hij van zijn zitplaats af en stortte zich op de vluchteling.

,,Ik wist wel, dat je terug zou komen'', riep hij uit. ,,Je wilt je hoed hebben, hè? Ik zal je helpen, kom maar mee!''

Kwil gaf geen antwoord, want zonder muts kon hij niet praten. In plaats daarvan schoot hij al zijn draden uit en probeerde zich daarmee te verdedigen. Ze wikkelden zich als tentakels om zijn aanvaller heen, maar omdat ze alleen maar bestemd waren om kennis door te geven, waren ze niet sterk.
,,Schei daar liever mee uit'', zei Tom Poes hijgend. ,,Ik wil je helpen, en het is een vervelend gevoel''.
Maar Kwil luisterde niet naar rede. Waarschijnlijk kon hij ook niet horen zonder de hoed, waar al zijn rede in zat, zodat hij vruchteloos verder worstelde.
Tom Poes stoorde zich er zo weinig mogelijk aan. Hij had zijn vangst op de arm genomen en liep er snel mee naar huis om hem daar in een oude vogelkooi op te bergen. En omdat de volle maan helder scheen, was het niet moeilijk om de weg te vinden.

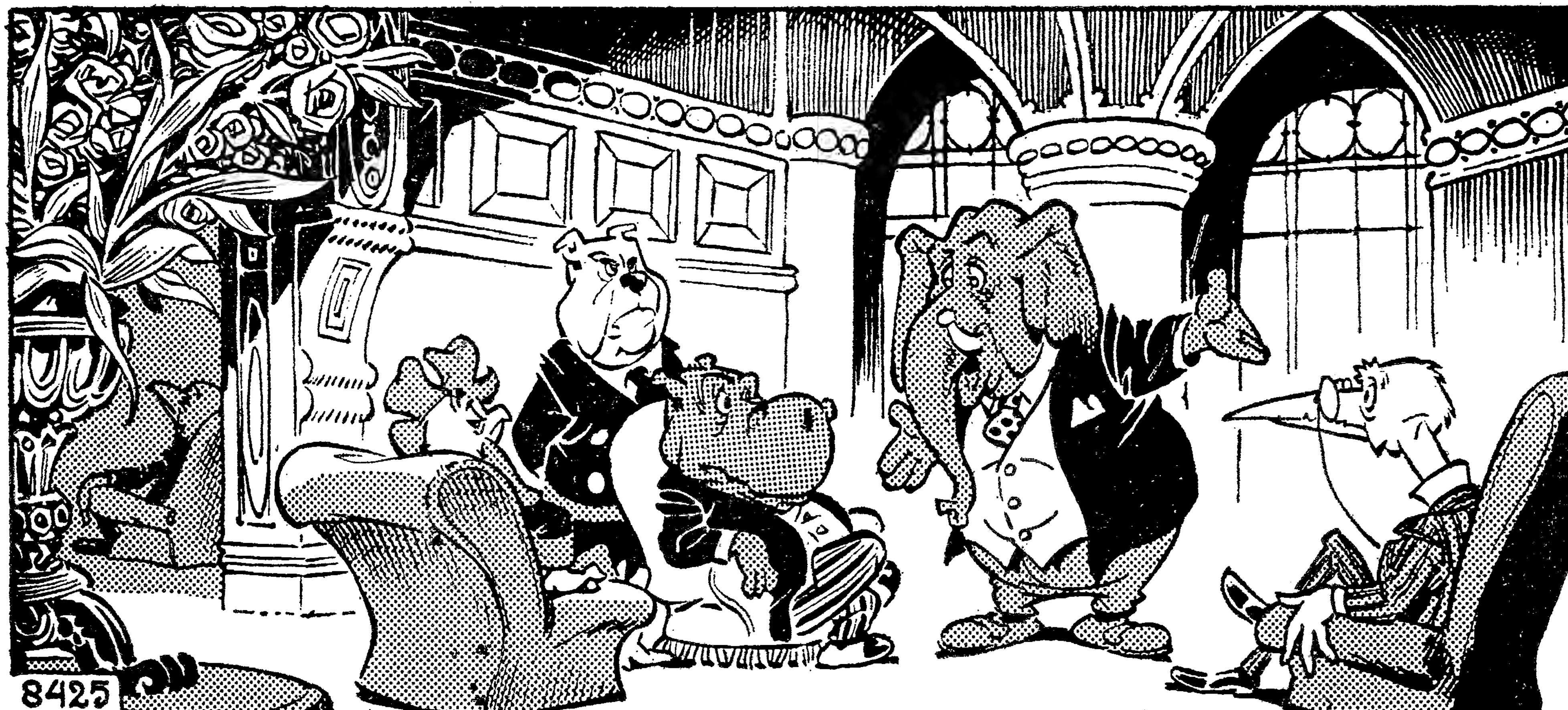

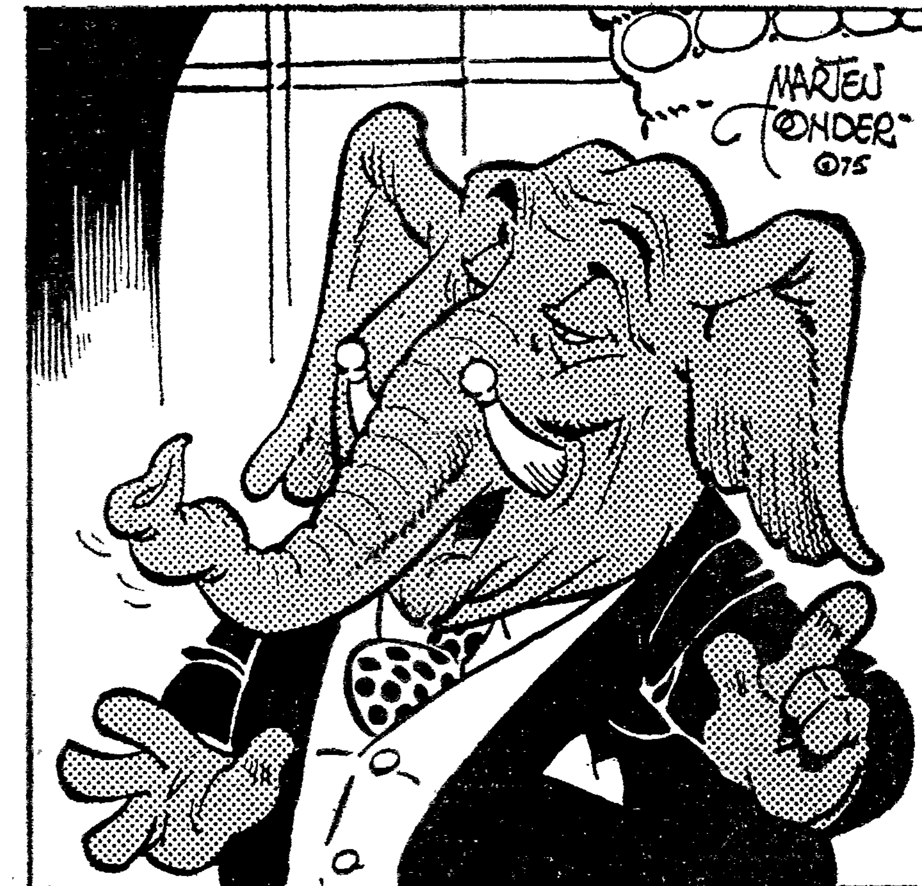
8424. De volgende dag was het mooi weer. Slot Bommelstein lag vredig in de herfstnevels en de enige wandelaar die men in de omtrek kon waarnemen, was de heer O. Fanth Mzn., de voorzitter van de Kleine Club.

Hij was op weg om heer Bommel zijn royement aan te zeggen en dat vond hij een moeilijke boodschap.

„Maar er is niets aan te doen", sprak hij tot zichzelf. „Hij moet uit de Club, het wordt te gek. In dit geval zijn er geen verzachtende omstandigheden. Herenleden kunnen elkander niet ongestraft voor aap zetten, al weten ze nog zo veel".

Op dat moment werd hij in zijn gestoord door het zachte gepiep van wielen en bij een wegkromming zag hij tot zijn verbazing een wagentje naderen. Het was heer Ollie, in een invaliden-voertuigje, voortgeduwd door de bediende Joost. De ongelukkige maakte vage gebaren, terwijl hij in zichzelf praatte, en een enkele blik was voor de geschoolde Clubpresident voldoende.
„Uw meester is lelijk ontregeld, zie ik", sprak hij bezorgd. „Hoe komt dat zo opeens?"
„Heer Olivier is overspannen, als u mij toestaat", zei Joost, de hoed lichtend. „Hij heeft een atoomaanval, vrees ik, want hij praat over niets anders. Daardoor heeft hij zijn nachtrust gemist, zodat ik vrees zijn voorbeeld te zullen volgen".

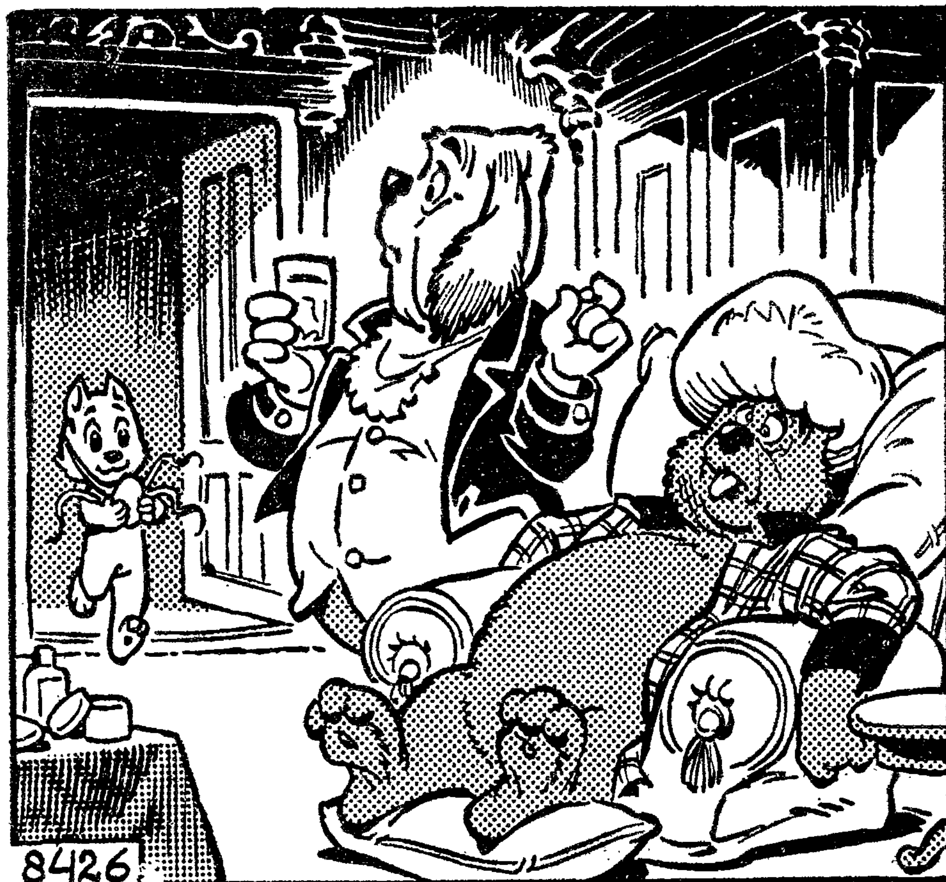

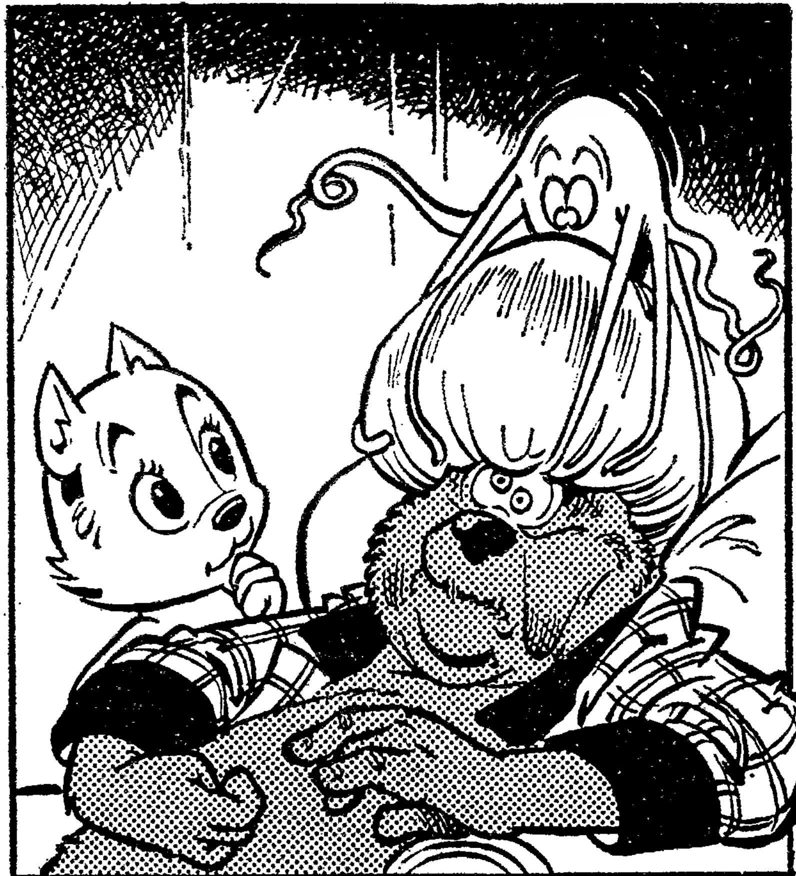
8425. De heer Fanth haastte zich terug naar de Kleine Club om verslag uit te brengen.
,,Ik heb geen kans gezien de heer Bommel het lidmaatschap op te zeggen", sprak hij. ,,Ik trof hem aan als een wrak. Bevend en pratend in zichzelf. Geheel ontregeld!"
,,Parbleu", prevelde de markies de Canteclaer. ,,Dat komt er van wanneer men een alexandrijn vermoordt."
,,Een wrak, hè?", riep de burgemeester uit. ,,Ik wist het! Het kon niet goed gaan. Wilde mij vertellen hoe de gemeente bestuurd moet worden!"
,,Er zit meer achter", zei commissaris Bas peinzend. ,,Op deze manier werken dus de marsmannetjes. Ontregelen, ja, ja. Het is een sinistere zaak met duistere kanten".

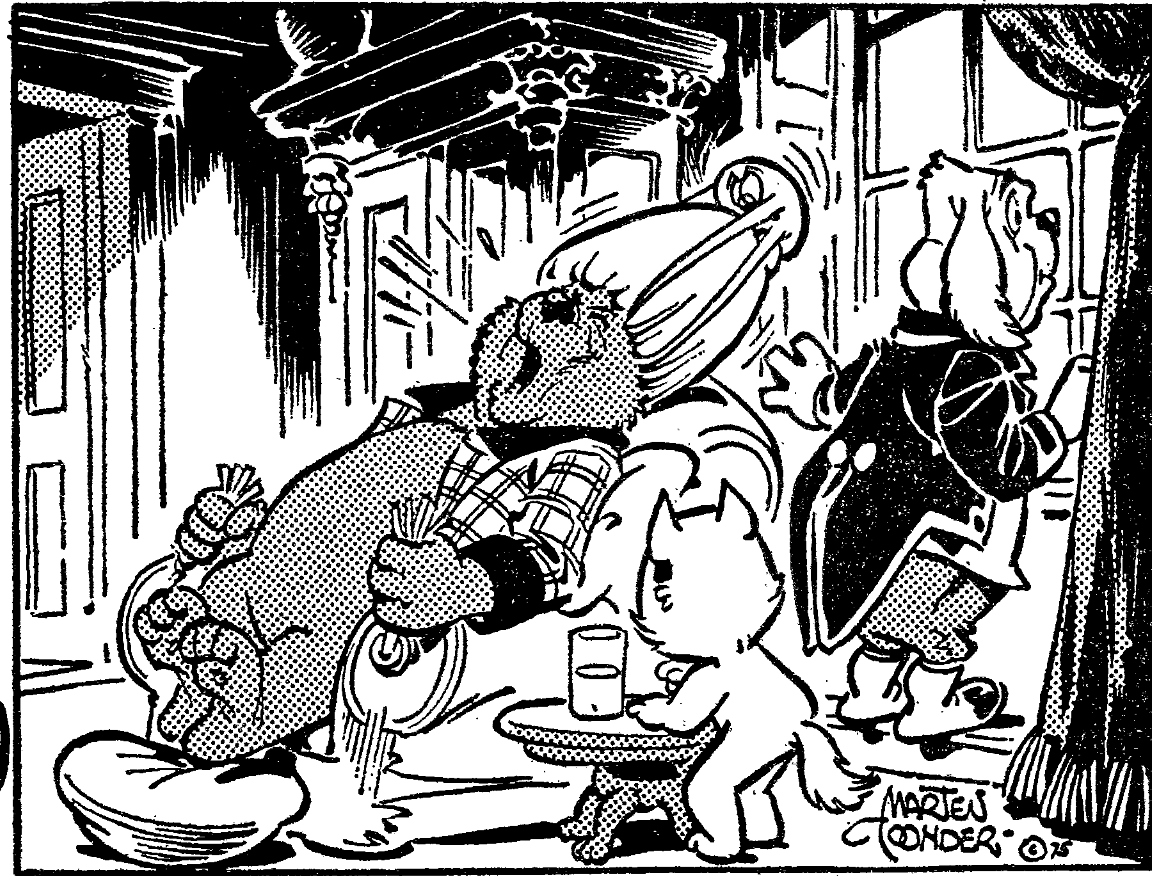
,,Juist", gaf de voorzitter toe. ,,Daarom stel ik voor om het royement van de heer Bommel in te trekken. Iemand in zo'n toestand is niet verantwoordelijk voor zijn daden. Nee, hier ligt een andere taak voor de leden van de Club."
,,Tiens", lispelde de edelman onthutst. ,,Wat bedoelt ge, amice?"

,,Ons ongelukkig medelid moet geholpen worden", verklaarde de heer Fanth glimlachend. ,,We moeten zorgen dat hij wordt opgenomen in een goede inrichting".

De andere leden vonden dat een goed idee en de voorzitter spoedde zich weg om de nodige stappen te ondernemen.

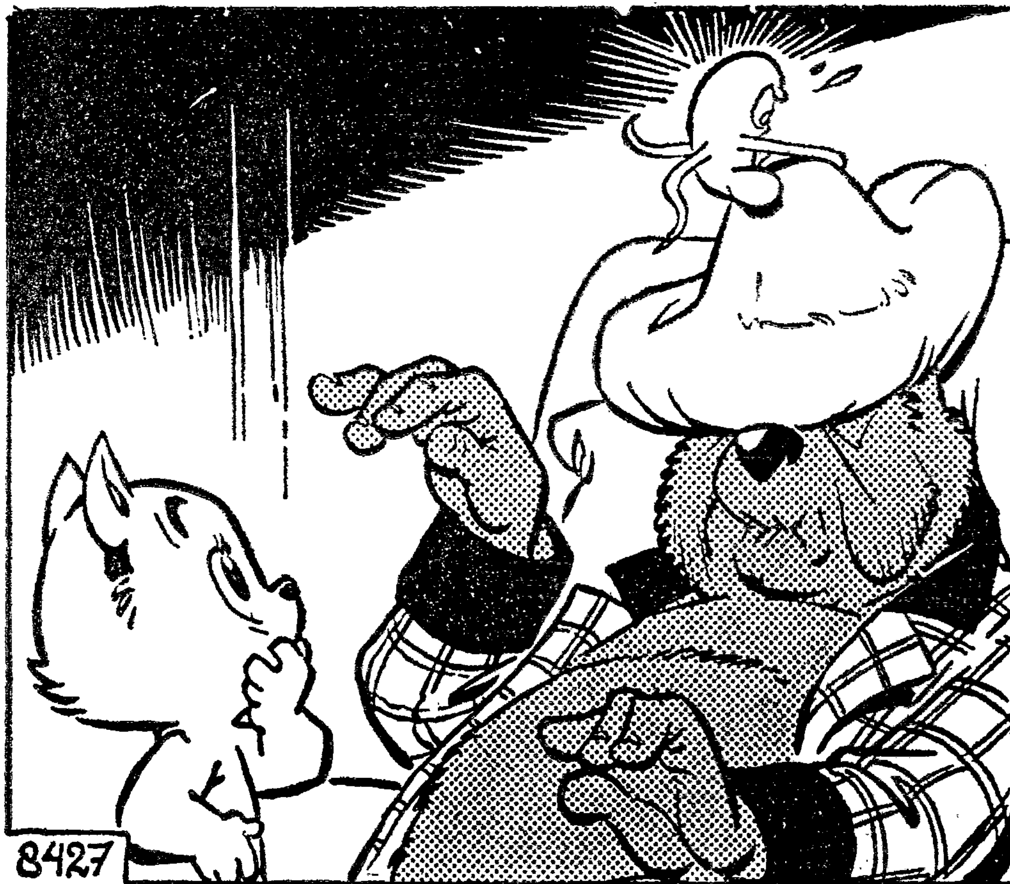

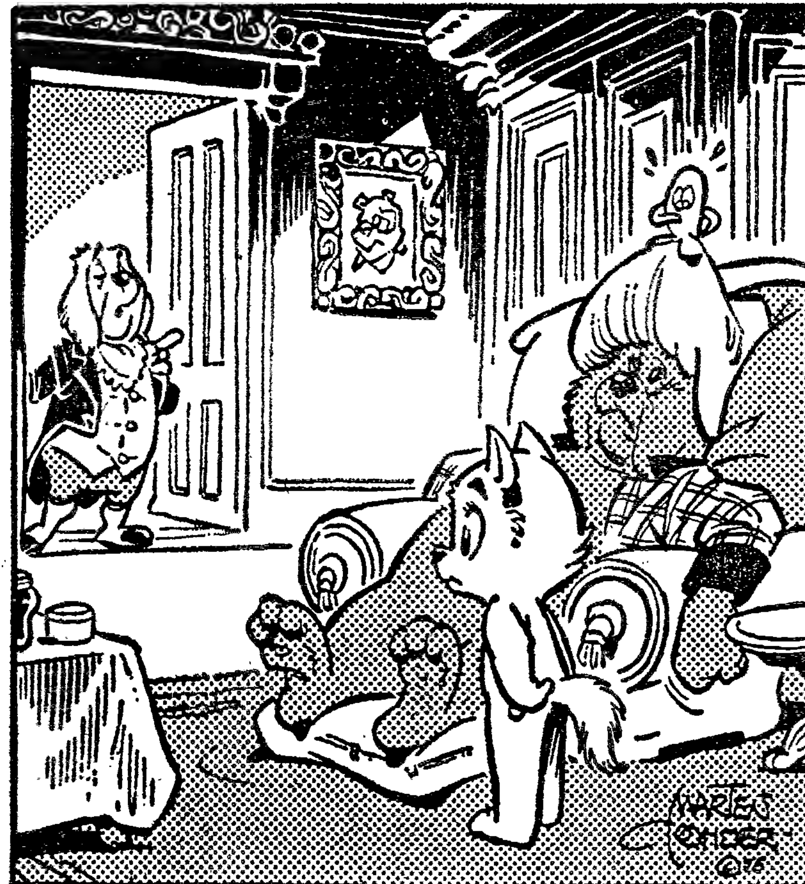
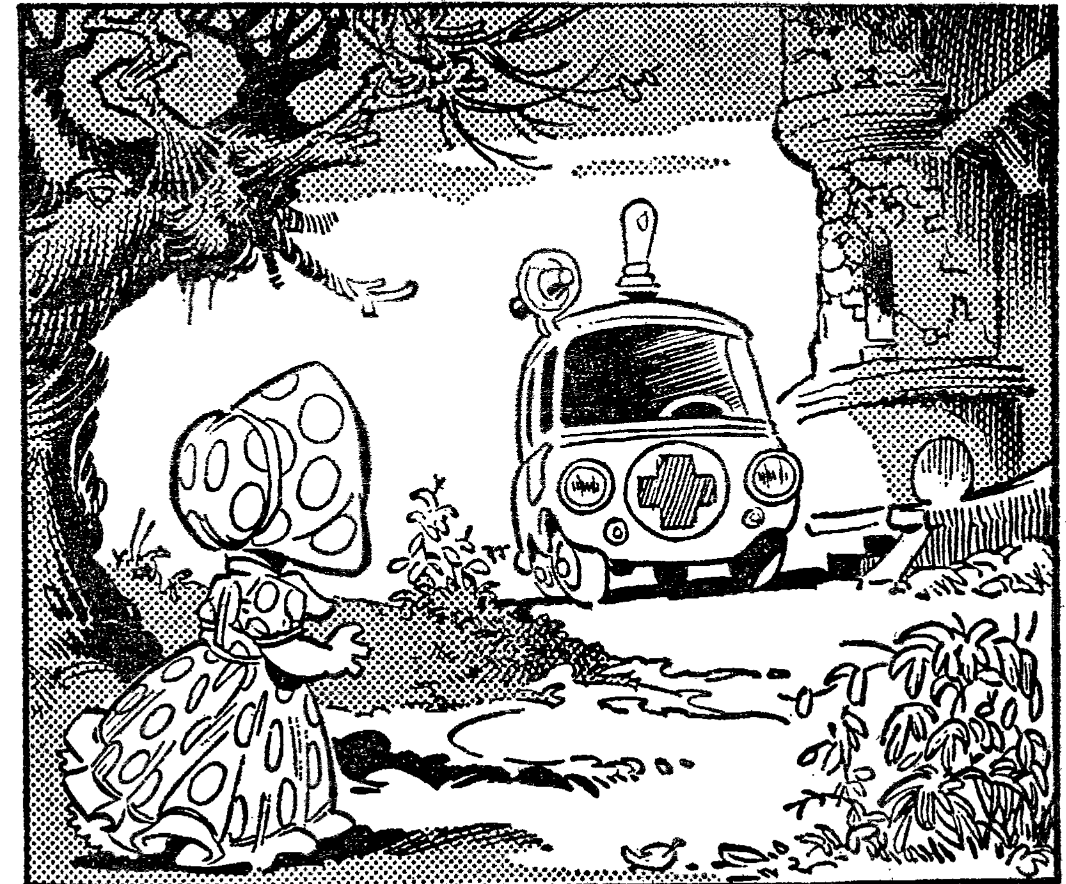

8426. Joost had zijn werkgever intussen weer in zijn stoel bij het raam geplaatst en hij was net doende hem een pilletje te geven toen Tom Poes binnenkwam.
Hij zag natuurlijk direct dat zijn vriend er slecht uitzag, maar toen Joost hem alles verteld had, knikte hij begrijpend.

„Ik was al bang, dat er zoiets gebeuren zou", zei hij. „Daarom ben ik in het bos gebleven totdat Kwil terugkwam om zijn hoed te halen. Hij is de enige die weet hoe je met zo'n muts moet omgaan".
Zo pratende zette hij de gnoom op het hoofddeksel van heer Bommel en keek gespannen toe wat er gebeuren zou.

Maar helaas, hij had er niet aan gedacht dat Kwil zonder hoed helemaal niets wist. Hij werd alleen maar voortgedreven door instinct, en toen hij de vreemde muts onder zich voelde, wist hij niets beters te doen dan zijn draden er omheen te slaan en te trekken.
„Dat leidt tot niets, jonge heer", zei Joost moedeloos. „Dat heb ik persoonlijk ook al toegepast, als u mij toestaat. Het bezorgt heer Olivier alleen maar hoofdpijn".
Hij wendde zich naar het venster om de ontreddering van zijn werkgever niet te zien en Tom Poes voelde zijn moed zinken.
„Als Kwil het niet kan, kan niemand het", zei hij.
„Excuseer", riep de bediende uit. „Daar komt een ziekenauto aan!"

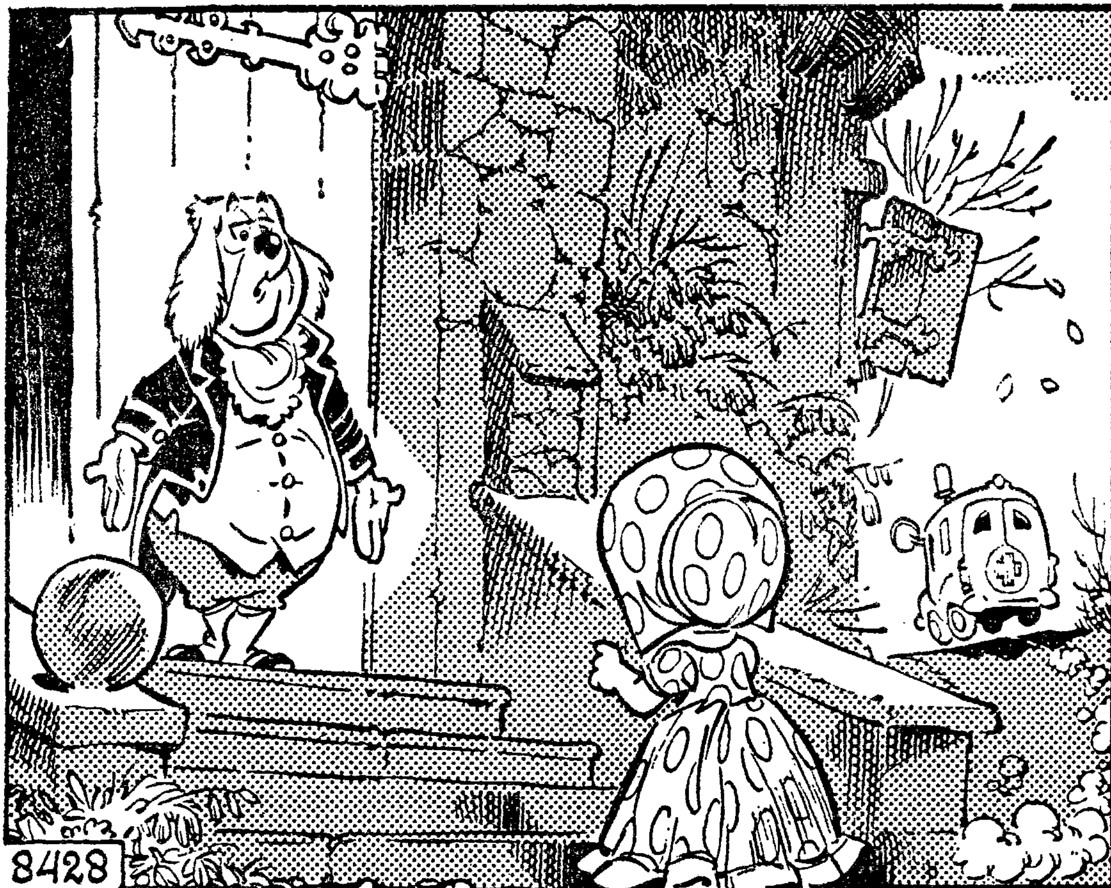

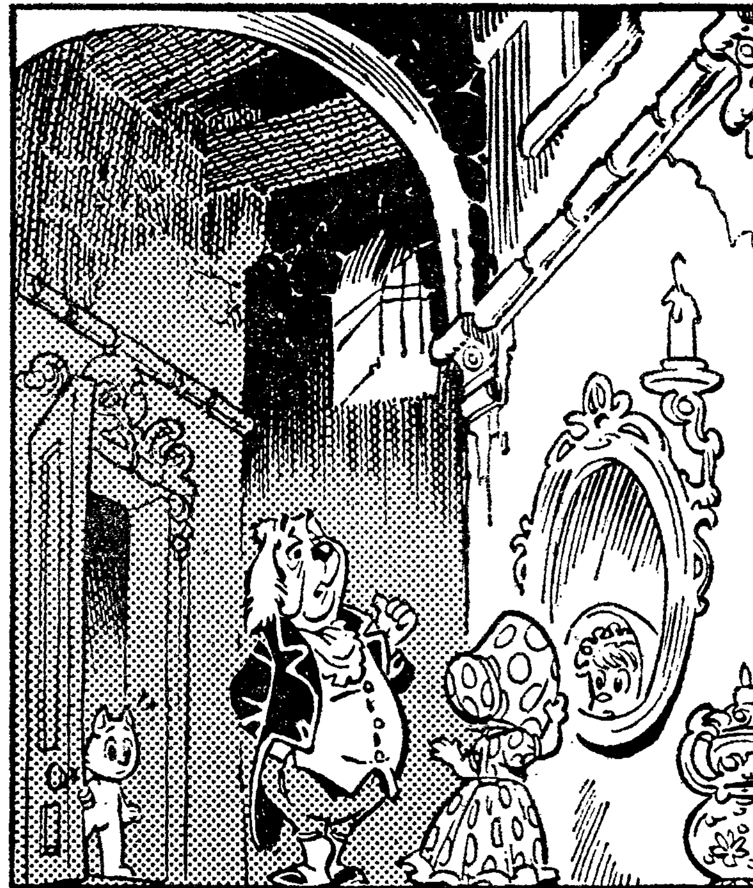
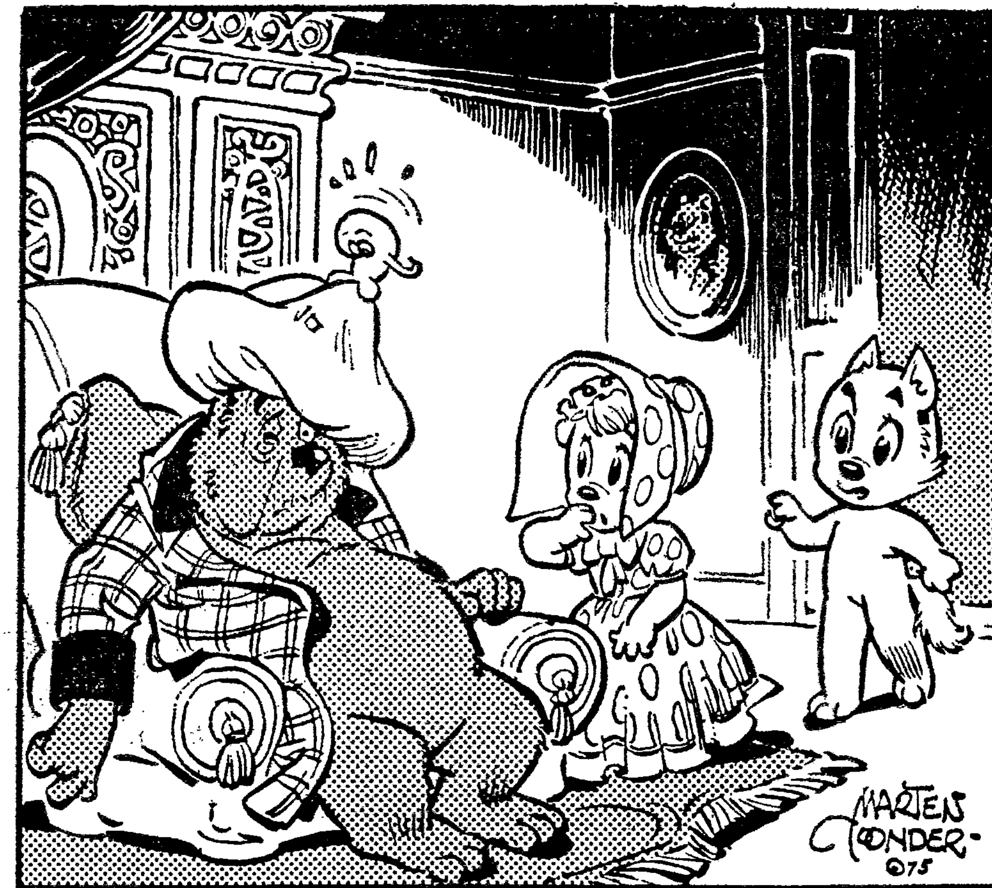
8427. Nadat Kwil enige tijd vergeefs aan de muts had gerukt, beklom hij het hoofddeksel en keek met bleke oogjes naar de top.

„Daar zat vroeger een opening", zei Tom Poes tot zichzelf. „Daardoor zijn alle boeken verdwenen, en hij praatte trouwens ook uit zijn hoed. Maar dat gat is nu dicht . . ."

„Excuseer", zei Joost, die was weggegaan om open te doen. „Daar zijn een paar heren met een ziekenauto. Ze willen heer Olivier naar een sanatorium brengen, met uw goedvinden".
Heer Bommel had zich, door uitputting overmand, achterover laten zakken, maar nu sloeg hij de ogen op.

„Wil niet", sprak hij mat. „Wil niet naar ziekenhuis. Want voel me lang niet goed. Heb veel te doen. Hoofd loopt me om. Omlooptijd. Siderische omlooptijd. Ik bedoel . . . Men kan iemand niet naar sanatorium brengen. Tegen zijn zin. Staat in wetboek".
„Toch zou het misschien wel een goed idee zijn", begon de bediende, maar Tom Poes viel hem in de rede.
„Nee, dat lijkt me niet", zei hij haastig. „Stuur ze liever weg, Joost!"
De knecht verdween zuchtend om de boodschap over te brengen en terwijl hij daarmee bezig was, passeerde juffrouw Doddel Bommelstein.
„Daar staat een ziekenwagen", mompelde ze geschrokken. „Zou er iets met Ollie zijn? Dat zou best kunnen. Gisteren deed hij ook al zo vreemd met die paddestoelen. Ik ga kijken wat er is".

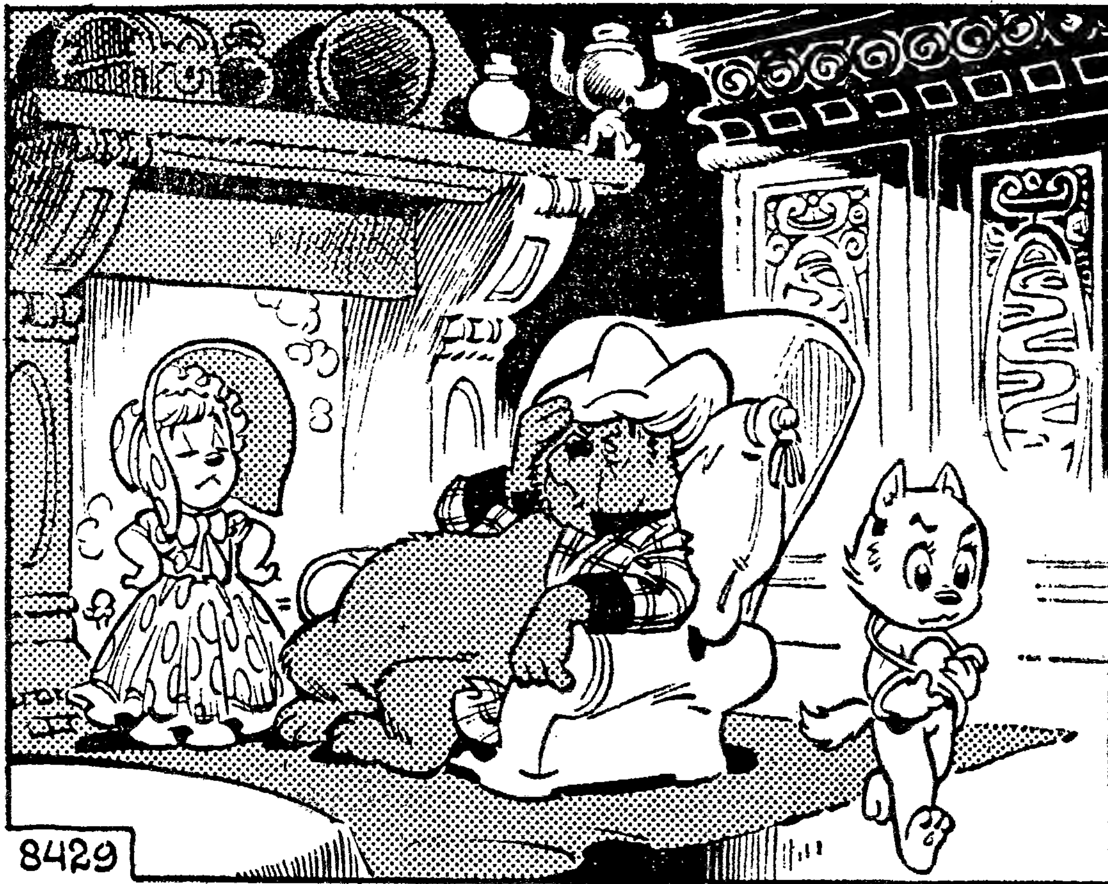

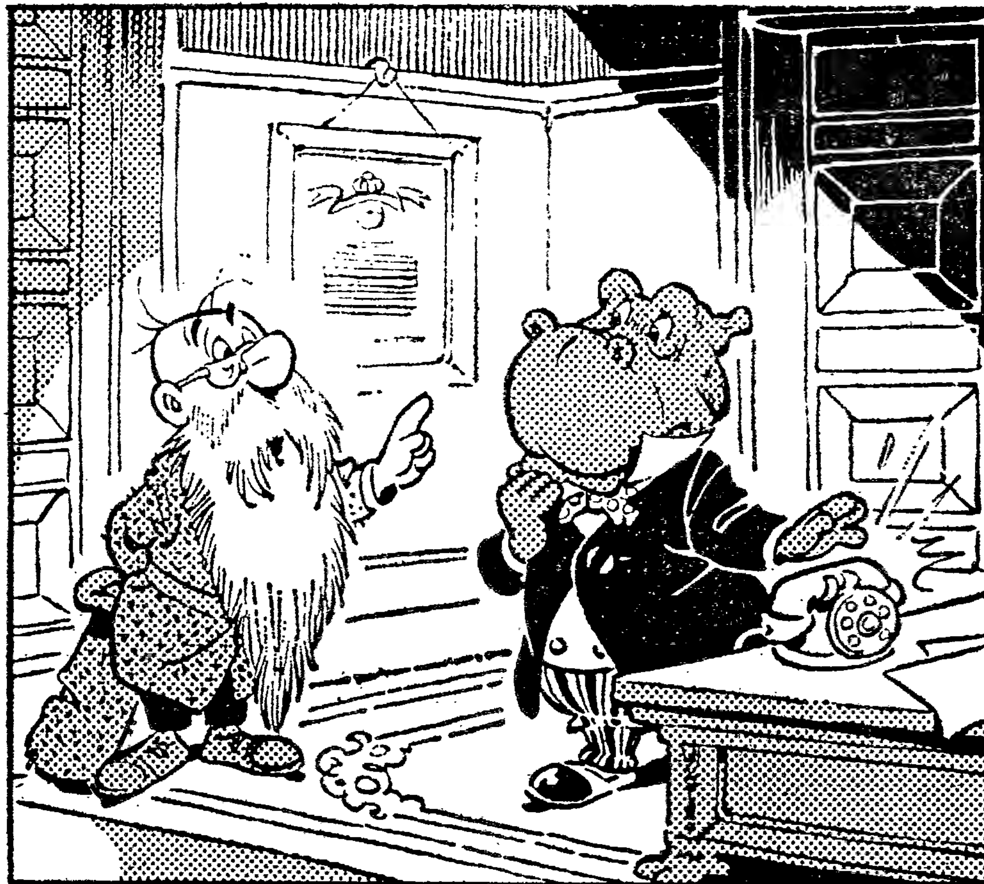
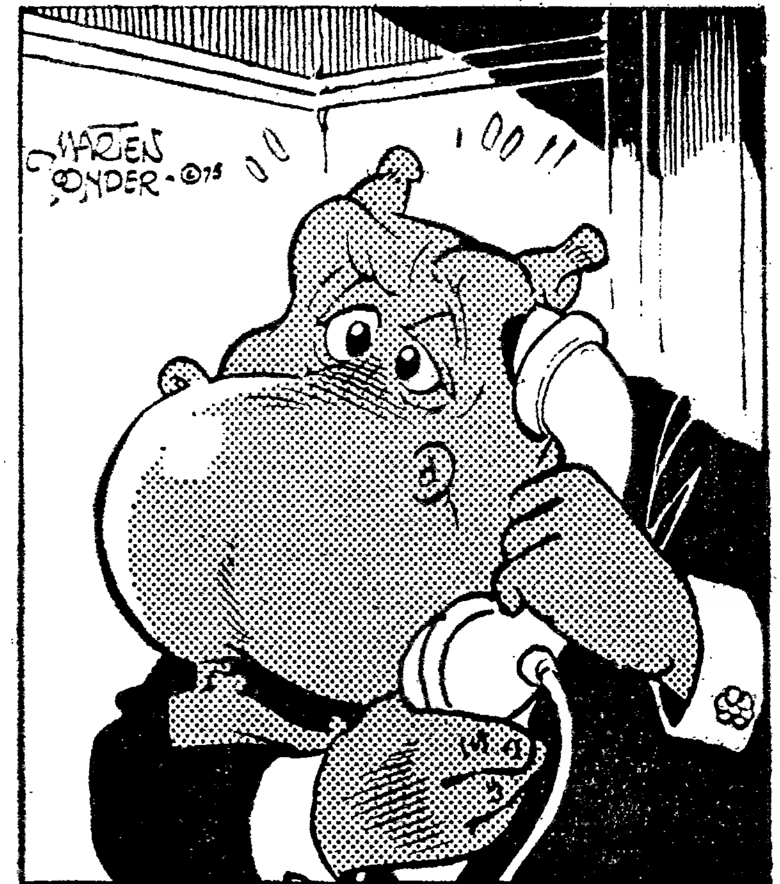
8428. Terwijl Doddeltje naar de voordeur van Bommelstein liep, reed de ambulance-auto al weer weg. Maar omdat ze wilde weten wat er aan de hand was, beklom ze de stoep en hield Joost staande.

,,Ze kwamen hier voor heer Olivier", verklaarde de bediende desgevraagd. ,,Maar hij weigerde mee te gaan, omdat hij zich niet goed voelt. Het gaat bergafwaarts met hem en ik zit er maar mee. Het slaat me op de gal, als ik zo vrij mag wezen".

,,Wat is er dan met hem?", vroeg de buurvrouw ongerust. Ze was haastig naar binnen gestapt, maar bleef even bij de spiegel staan om haar hoed recht te zetten.

,,Het mankeert hem onder de muts", legde de knecht uit. ,,Hij zit daar maar, dag en nacht. Zeer betreurenswaardig! En hij slaat wartaal uit, met uw goedvinden".
,,Ik vind het niet goed", zei juffrouw Doddel snibbig. ,,Hoe durf je! En je moet deze spiegel eens laten nakijken. Er moet nieuwe kwik op, hij is helemaal bruin aan de kanten".
Met deze woorden liep ze de kamer in en Tom Poes, die haar laatste woorden had opgevangen, volgde haar haastig.
,,Natuurlijk!" riep hij uit. ,,Kwik is wat Kwetal bedoelde! Vloeizilver is kwik!"
,,Praat geen onzin", zei Doddeltje. ,,Zie je dan niet hoe slecht Ollie eruit ziet? Haal dat vieze beest van zijn muts af!"
,,Kwik . . .", mompelde heer Bommel. ,,Kwikchloride. Kwikchloruur. Kalomel . . ."

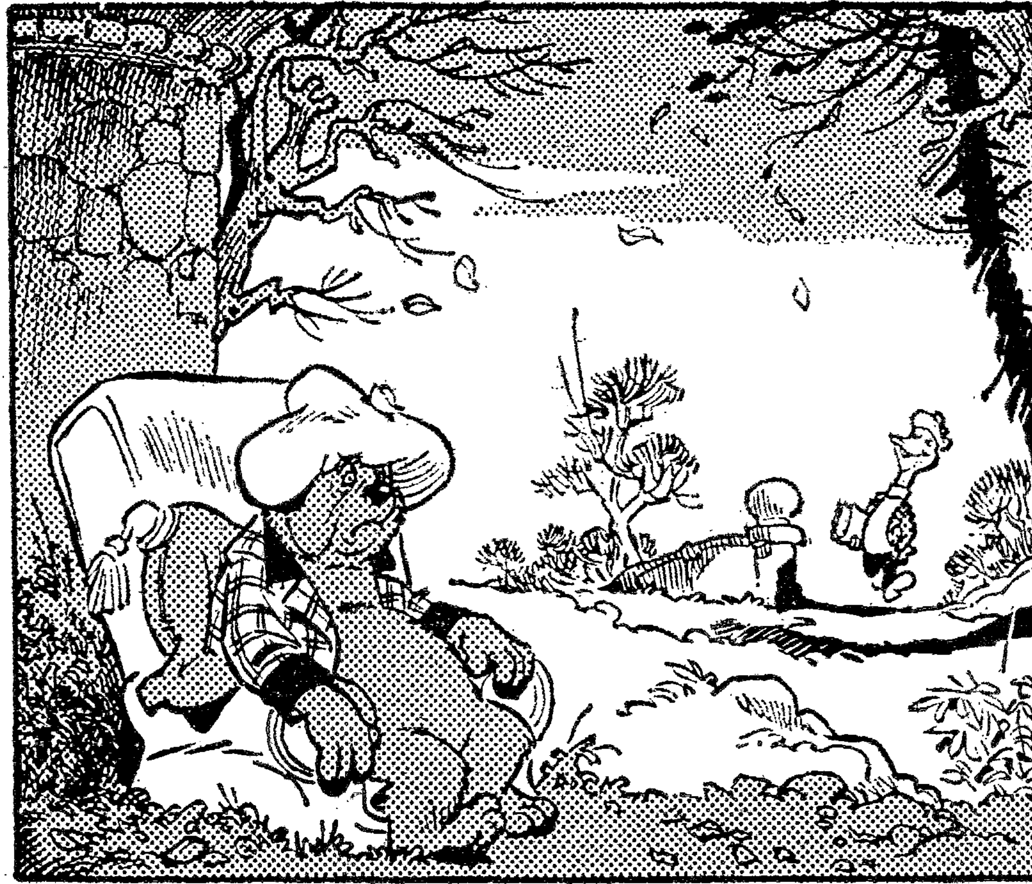

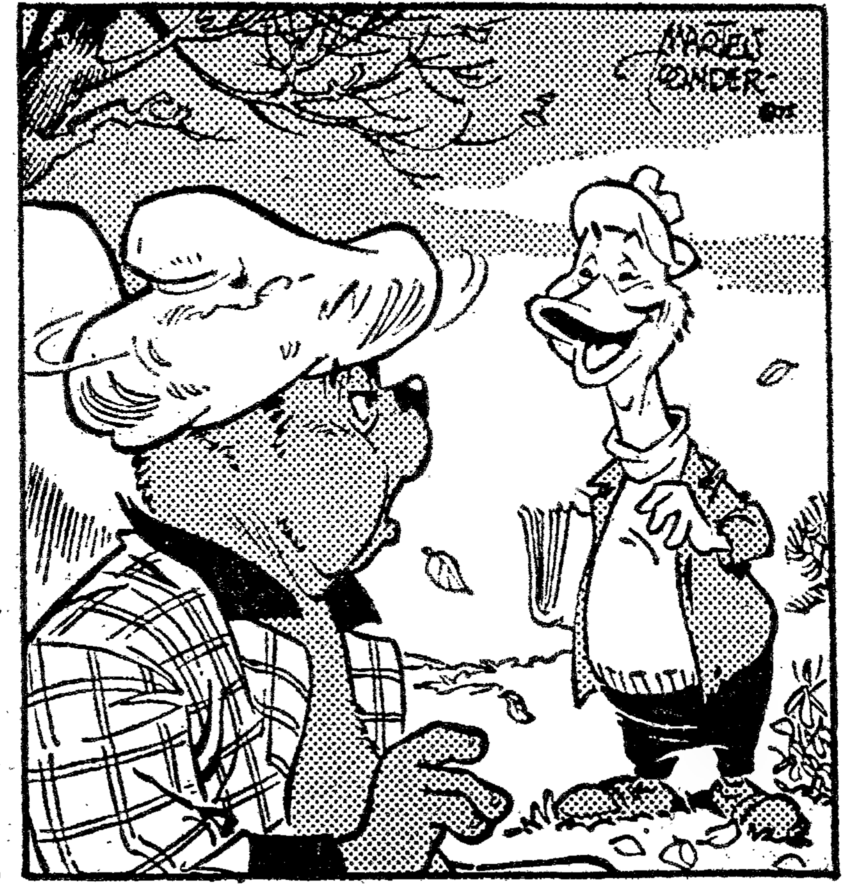
8429. Tom Poes nam Kwil van heer Ollies hoed af en liep nadenkend de deur uit, terwijl hij mompelde: „Kwik! Dat is het . . . ."
„Kwik", herhaalde heer Bommel en daarna begon hij iets te mummelen over het gebruik van een kwikdampboog tussen een hete kathode en een koele anode. Maar juffrouw Doddel schonk daar geen aandacht aan.
„Het wordt tijd dat ik hier de verpleging overneem", zei ze streng. „Zeg tegen Joost dat hij die arme Ollie buiten in het zonnetje zet. Het is hier donker en benauwd. Ik kom over een uurtje terug om hem voor te lezen".
Zij was niet de enige die zorgen over heer Ollie had. Professor Prlwytzkofski stond in de burgemeesterskamer om zich te beklagen over heer Bommels gebrek aan medewerking.

„Zo kan ik niet arbeiden!", sprak hij. „Ik heb ja alles in geredigheid voor der proef van Sickelhaupt. Maar der Boml wil der zwam niet aan mij overlaten. Ik benodig der onderstutting der politiebehoorde!"
De magistraat wilde antwoorden, maar op dat moment rinkelde de telefoon. Het was de voorzitter van de Kleine Club, die aan de lijn was om zich te beklagen.

„Daar heb ik een dure ambulance naar Bommels huis gestuurd!" riep hij geplaagd uit de hoorn. „En nu weigert hij met de wet in de hand om zich te laten opnemen. Zo komen we niet verder. We hebben een volmacht van de burgemeester nodig om de stakker te helpen. Wilt u dat even in orde maken?"

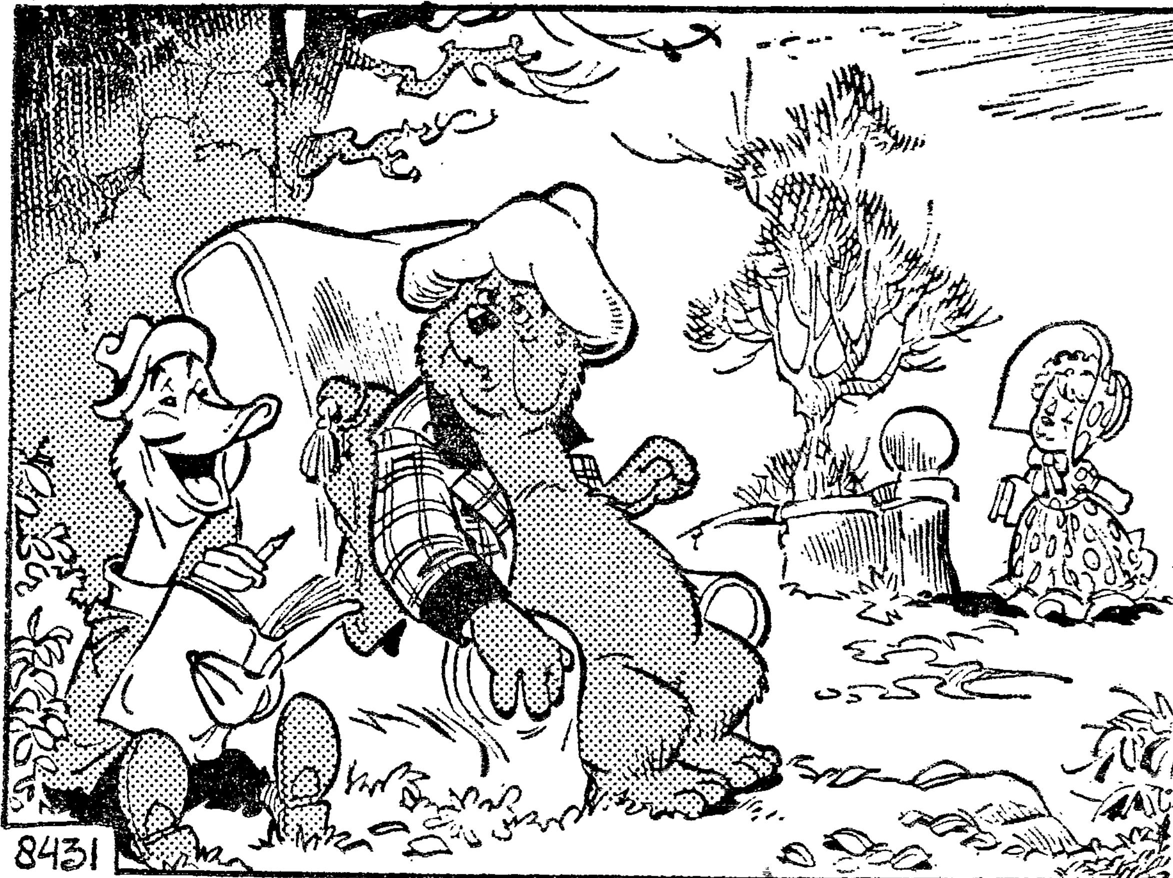

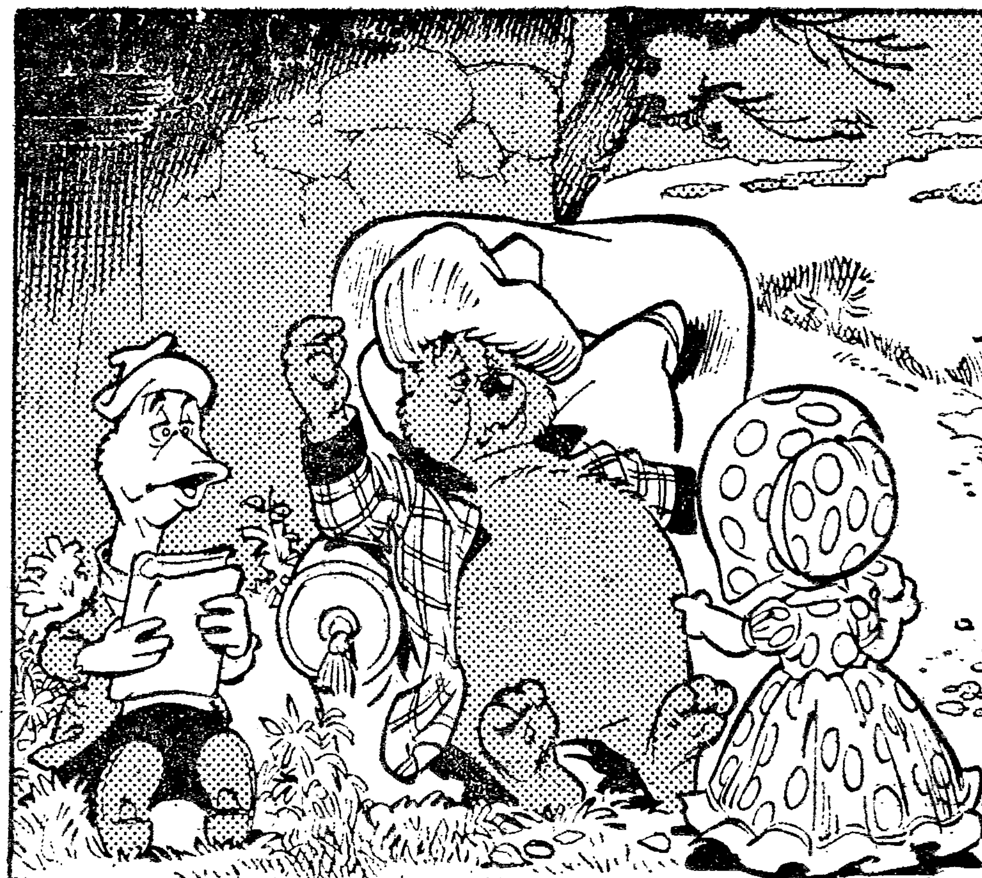

8430. „Ik moet even een volmacht maken om Bommel in een sanatorium te laten opnemen", zei de burgemeester, terwijl hij de telefoon op de haak legde. „De stakker moet geholpen worden, want hij is lelijk van de kaart".
„Opnemen?", riep professor Prlwytzkofski verheugd uit. „Dat is grootaardig! Der Boml draagt ja ener zwammeshoed en die kan dan ook wetenschappelijk analiseerd worden! Zo wast zich der ener hand der andere!"

Intussen zat heer Ollie ingezakt op het gazon van Bommelstein. Om hem heen dwarrelden de bladeren en de herfstwind blies hem koel om de slapen, maar dat bracht geen verlichting. De gedachten woelden hem ordeloos door het brein, zodat een hevige hoofdpijn hem kwelde.

„Kennis . . .", prevelde hij. „is macht. Saffloor. Daar maken ze saffraanrode verf van. Plutonium kan ik beter gebruiken. Beter dan pluraan . . . uraan, bedoel ik. Maar ik . . ."
Op dat moment werd hij gestoord door de opgewekte stem van Wammes Waggel bij het hek. Deze eenvoudige figuur had in een vuilnisbak een boek vol kruiswoordpuzzels gevonden, zodat hij het nu erg druk had. Maar toen hij heer Bommel zag, kon hij niet nalaten even de tuin binnen te komen.
„Wat zit je daar enig, met die leuke muts op!", riep hij uit.
„Enig", mompelde de lijder. „Onvergelijkelijk. Ook wel uniek".
„Uniek!", herhaalde Wammes opgetogen. „Dat is het woord van vijf letters dat ik voor mijn puzzel moet hebben!"

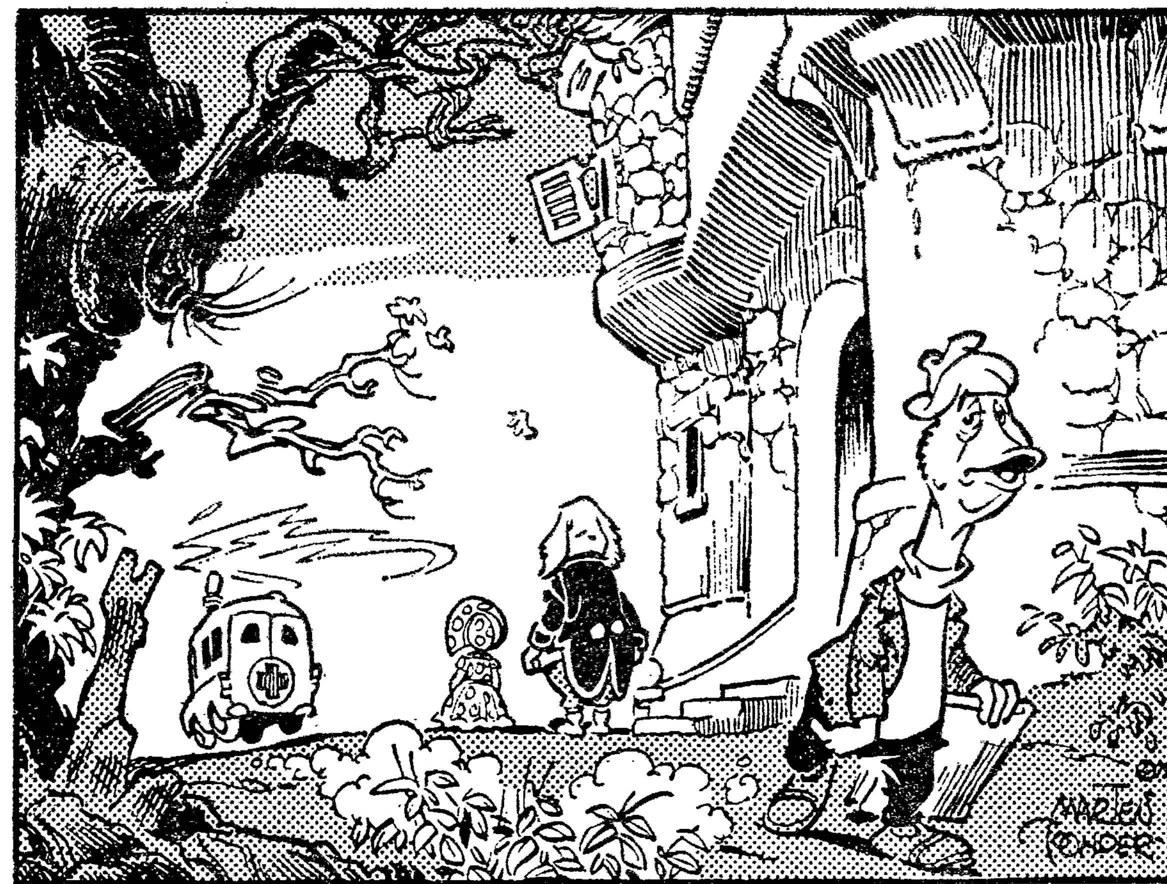

8431. Wammes Waggel ging gezellig naast heer Ollie in het gras zitten en sloeg zijn kruiswoordboek open.
,,Weet jij een stad van drie letters in Gotland?'' vroeg hij.
,,O ja,'' zei heer Bommel zonder bedenken. Dit antwoord vervulde de puzzelaar met bewondering, en nadat hij het met ongeschoolde hand had opgeschreven, ging hij verder met vragen.
Het eerste kruiswoordraadsel was al spoedig klaar, want heer Ollie wist zelfs raad met de moeilijkste opgaven. En omdat het werk zijn hoofdpijn verlichtte, kreeg hij er werkelijk pret in. Toen juffrouw Doddel dan ook met een mooi boek de tuin binnenkwam, zat hij rechtop uit te leggen dat een snelle, doordringende gewaarwording een scheut is, en Wammes schreef dat giechelend op.

,,Jij weet alles!'', riep hij uit. ,,Enig hoor!''
,,Natuurlijk weet Ollie alles'', zei de buurvrouw. ,,Maar je vermoeit hem te veel, Waggel! Je moet nu weggaan, dan zal ik hem een beetje voorlezen, ,,Ingrids grote strijd'' is een heel goed rustig boek. . . ''

,,Ik wil niet worden voorgelezen'', zei heer Bommel met herwonnen levenskracht. ,,Want dan komt er weer meer bij. Ik wil puzzelen, want dan gaat eruit, en dat is goed voor mijn opgekropte hoofd, als u begrijpt wat ik bedoel''.

Doddeltje was onaangenaam getroffen, want het was haar een raadsel hoe iemand op kan knappen van een kruiswoordpuzzel. Dat kwam natuurlijk alleen maar omdat weten niet is opgewassen tegen onbenul maar dat wist ze niet.

8432. Wammes stond met tegenzin op, terwijl zijn onbeduidend gelaat een huilerige trek aannam.
,,Nou hoor", sprak hij ,,Het ging net zo enig. En nu moet ik weg. Flauw hoor!"
,,Flauw", herhaalde heer Ollie peinzend. ,,Te weinig gezouten of gekruid. Ook wel slap en krachteloos."
Juffrouw Doddel betrok, maar voordat ze iets had kunnen zeggen, werd het geluid van piepende remmen hoorbaar en stopte er een ambulance-auto voor het grasveld.
De bediende Joost had pas in de gaten dat er iets aan de hand was, toen er luid op de deur gebonsd werd en hij de buurvrouw ontsteld op de stoep zag staan.

,,Gauw", riep ze uit. ,,Ze komen Ollie halen met een bevel van de burgemeester omdat hij gevaarlijk is. Maar hij was alleen maar onaardig!"
,,Zeer betreurenswaardig", zei de knecht. ,,Tegen een bevel van de burgemeester kan ik niet veel doen, vrees ik met uw welnemen. En bovendien zal dit wel het beste zijn voor heer Oliviers gezondheid. . ."

,,Je moet iets doen!" riep Doddeltje. ,,Het is gemeen!"
De trouwe knecht volgde haar met enige tegenzin, maar het was te laat om nog op te kunnen treden. Toen ze op het gras stonden, reed de ziekenwagen juist weg met een huilende sirene en Wammes Waggel verwijderde zich ontstemd.

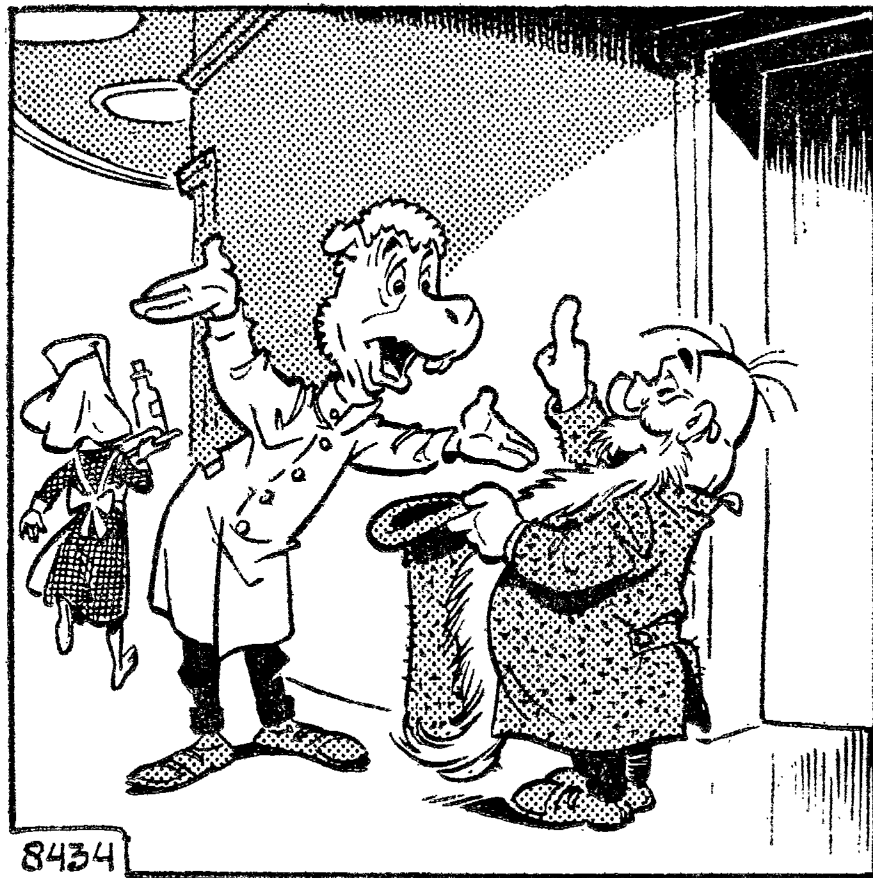

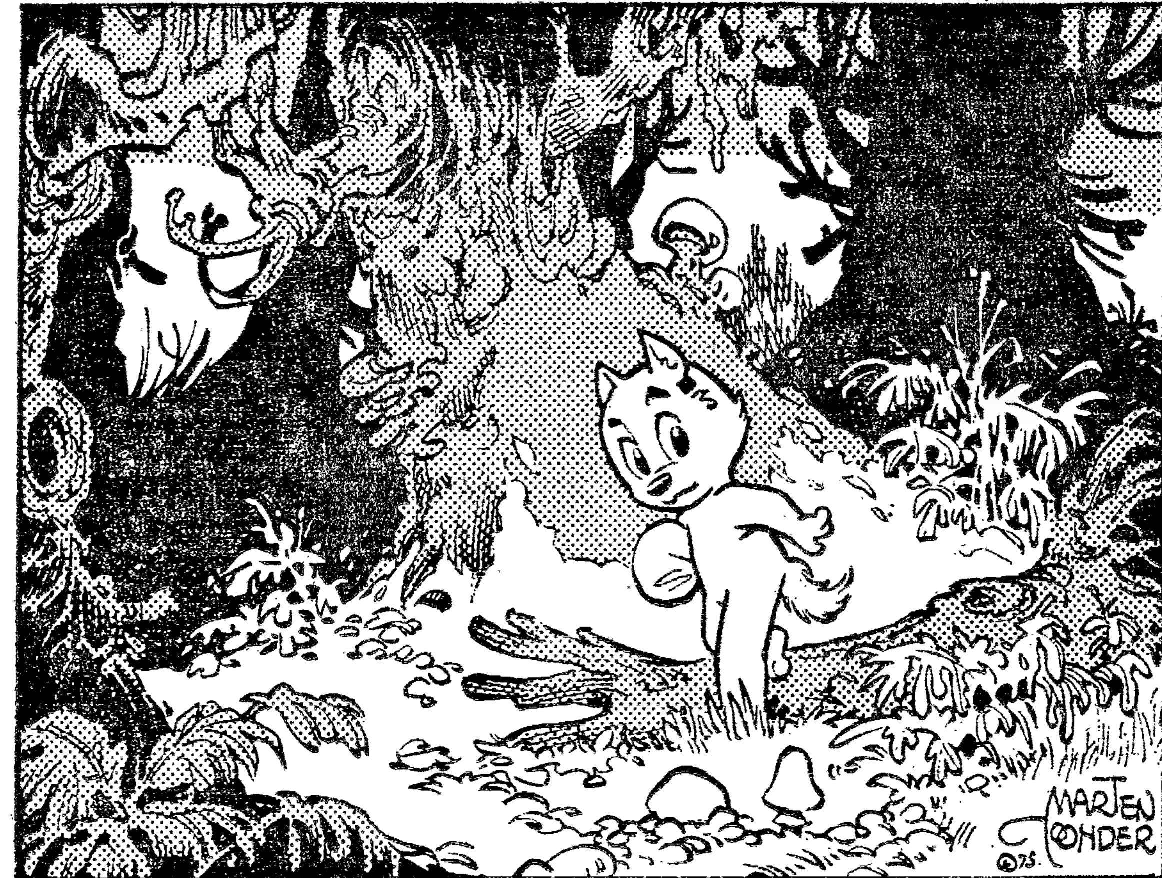

8433. Door het oplossen van de kruiswoordraadsels was heer Bommels hoofd wat lichter geworden, zodat hij weer kon lopen toen hij in het sanatorium aankwam.
,,Kijk, kijk", zei doctorandus Zielknijper, die hem ontving. ,,Na ons gezellig babbeltje in De Gebraden Haan vreesde ik reeds dat u zou instorten. Maar we zullen de bron van uw hoedcomplex saampjes wel bovenwoelen. Gaat u daar maar prettig ontspannen zitten."
Heer Ollie bleef echter staan. ,,Niet ingestort," sprak hij. ,,Vol gedachten. Weet alles, behalve hoe ik muts moet afzetten. Kennis is macht. Kwil weg om atoombom te maken."
,,Rustig, vooral rustig!", maande de zielkundige geschrokken, maar nu verloor heer Bommel zijn geduld.
,,Geen tijd voor gebeuzel!" riep hij, zich over het bureau buigend. ,,Transuranen, dat is wat ik nodig heb! Plutonium. Makkelijk te krijgen; intrusie van magma. Doet er nu niet toe. Hoofd loopt me om. Waar was ik? Ah! Afval! Afgeleid van uranium 238. Ligt in centrale van Muntjezijl. Kwil weg!"
Nu werd het de heer Zielknijper te veel. Hij werkte zich achter zijn bureau vandaan en snelde het vertrek uit.

,,Het is veel erger dan ik dacht!", sprak hij tot zichzelf. ,,De ongelukkige heeft een studie van een vreselijk onderwerp gemaakt. Hij is gevaarlijk!"
Op dat moment naderde professor Prlwytzkofski door de gang. De geleerde had van de burgemeester gehoord waar heer Bommel verbleef, en hij had zich verheugd naar het sanatorium gehaast.

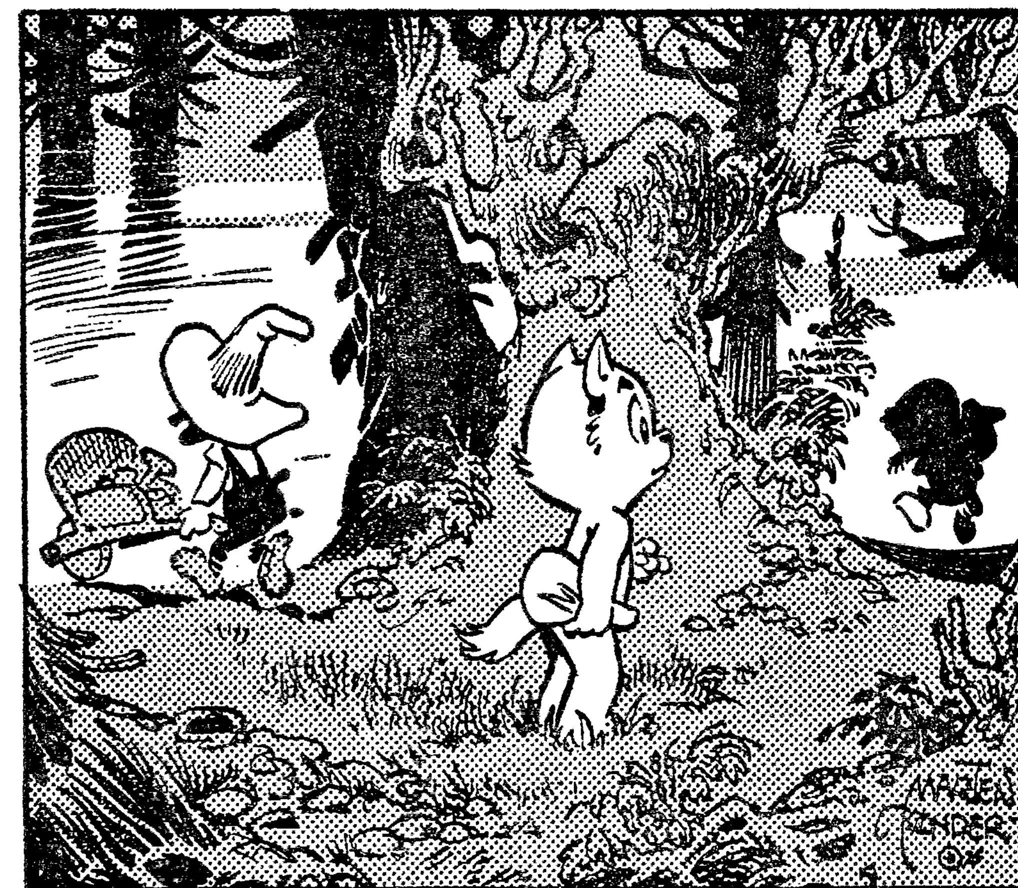
8434. Toen professor Prlwytzkofski de zielkundige opgewonden door de gang zag hollen, hield hij hem staande.
,,Ik hoor. dat u hier der Boml hebt.'' sprak hij ,,Ik mocht hem recht gaarne zien ''
,,Een ernstig geval'', zei de heer Zielknijper hijgend. ,,Erger dan ik dacht. Hij wil macht hebben Uit zijn woorden blijkt dat hij een heel gevaarlijke studie heeft gemaakt!''
Hij keek schichtig om zich heen en vervolgde fluisterend: ,, Hij wil een atoombom maken! En we weten allemaal dat zoiets mogelijk is als men de kennis en het geld heeft.

Tot zijn ontstemming barstte de ander in gelach uit. ,,Kennis!'' riep hij smalend. ,,Der kennis is niet in der Boml, mijnheer. Der is in der hoed! Der wetenietsplappert uit zijner hoed!''
,,Uit zijn hoed?'' herhaalde de doctorandus verblekend. ,,Dit geval groeit me boven het hoofd, vrees ik. Ik moet consult inroepen!''

Toevallig dacht Tom Poes hetzelfde, terwijl hij bekommerd door het bos liep. ,,Ik weet geen list meer te bedenken'', dacht hij. ,,Nu Kwil de hoed niet van heer Ollies hoofd kon krijgen, weet ik het ook niet meer. Ik moet hulp hebben. Als ik Kwetal maar kon vinden. . . ''

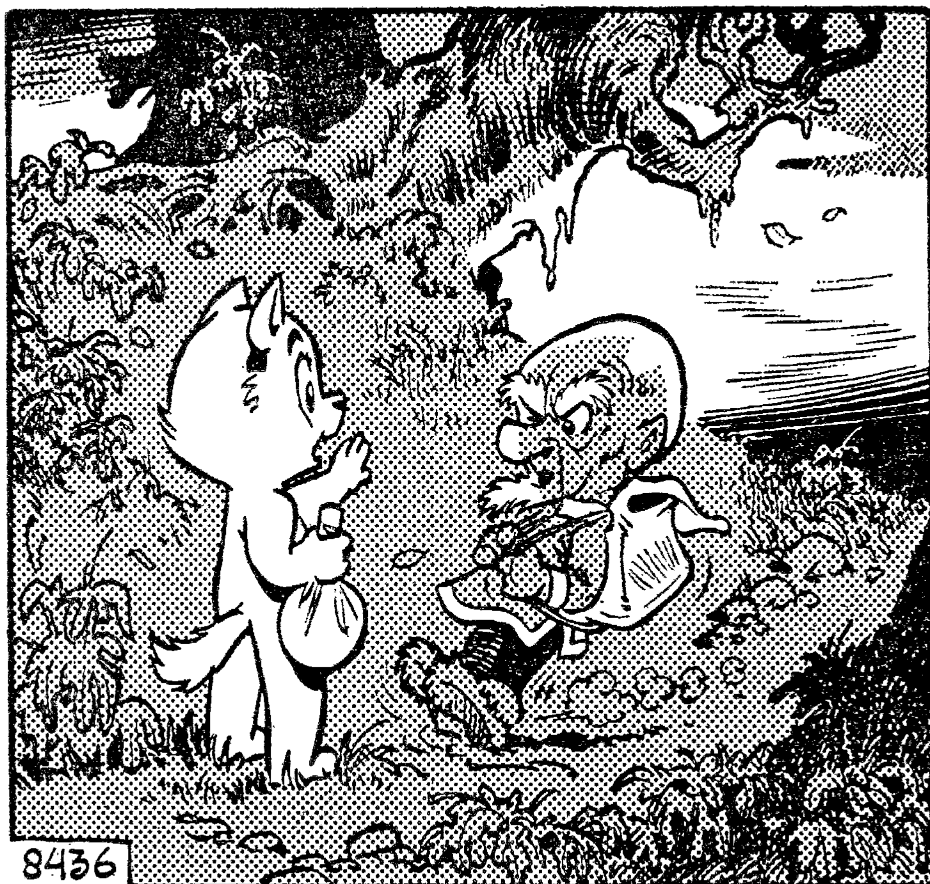

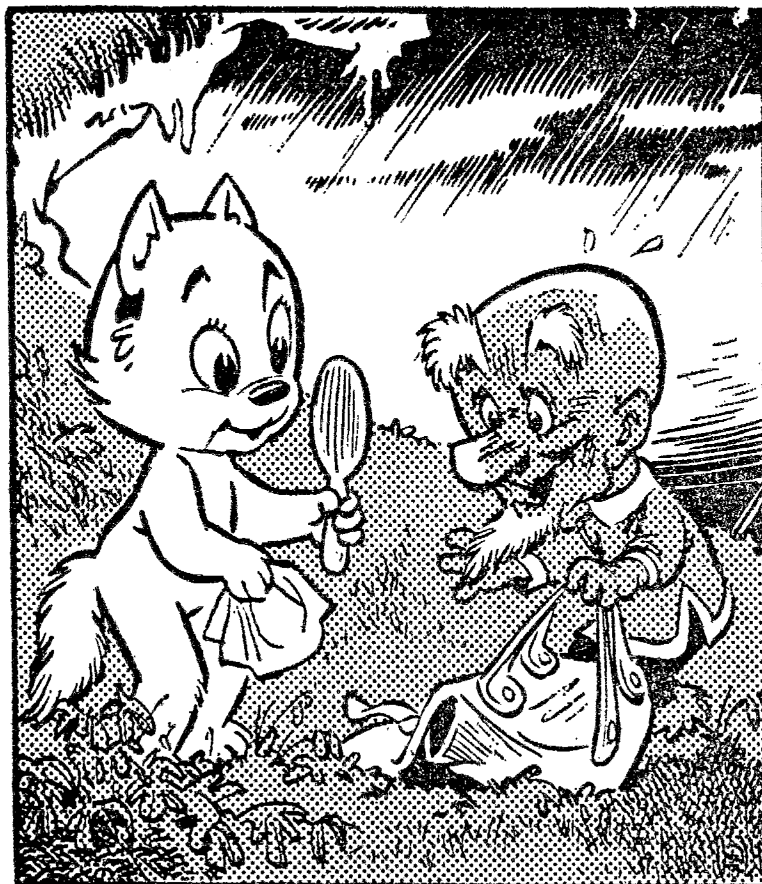
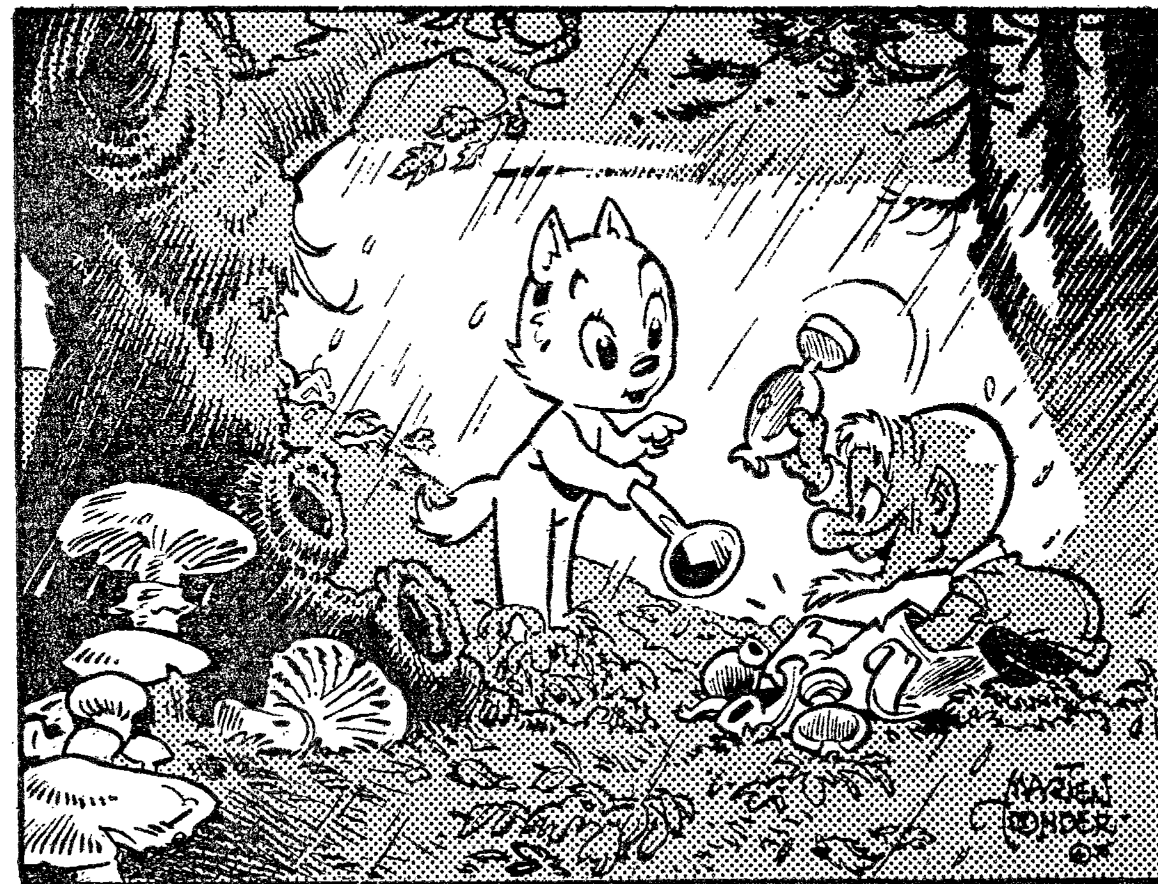
8435. Toen Tom Poes lange tijd zoekend langs de bosrand had gezworven, hoorde hij plotseling het geluid van mompelende stemmen en brekende takken. En toen hij op het gerucht afging, zag hij een groepje dwergen door het woud trekken, op weg naar warmere streken. De laatste van het optochtje was Pee Pastinakel, die een kruiwagentje voortduwde en in een druk gesprek gewikkeld was met Mispel Hop. Maar toen hij Tom Poes naar zich toe zag rennen, zette hij zijn voertuigje neer.
„We gaan ispen", legde hij uit. „Ik en Monkel Oor en Tamar Venkel en Ber Beris en Karwij..."
„En Kwetal?", vroeg Tom Poes. „Is die er niet bij? Ik moet hem nodig spreken. Gaat die niet ipsen?"

„Ispen", verbeterde het ventje. „Je weet wel, rikken of trappaan. Hier is niks meer te doen, want de verturving zit erin. Kwetal zal wel komen. Hij is een beetje laat omdat hij met zijn silicaat bezig was. Goed joel".

Na deze groet nam hij zijn handvatten weer op en liep haastig verder om zijn reisgenoten in te halen. Tom Poes ging over het spoor dat ze gemaakt hadden, terug. Maar hij hoefde gelukkig niet ver te zoeken. Van achter een boomgroep kwam Kwetal naderdraven, gebogen onder een zware rugzak.

„Als hij nu maar even tijd voor me heeft", dacht Tom Poes. „En als ik hem nu maar duidelijk kan maken wat er aan de hand is".

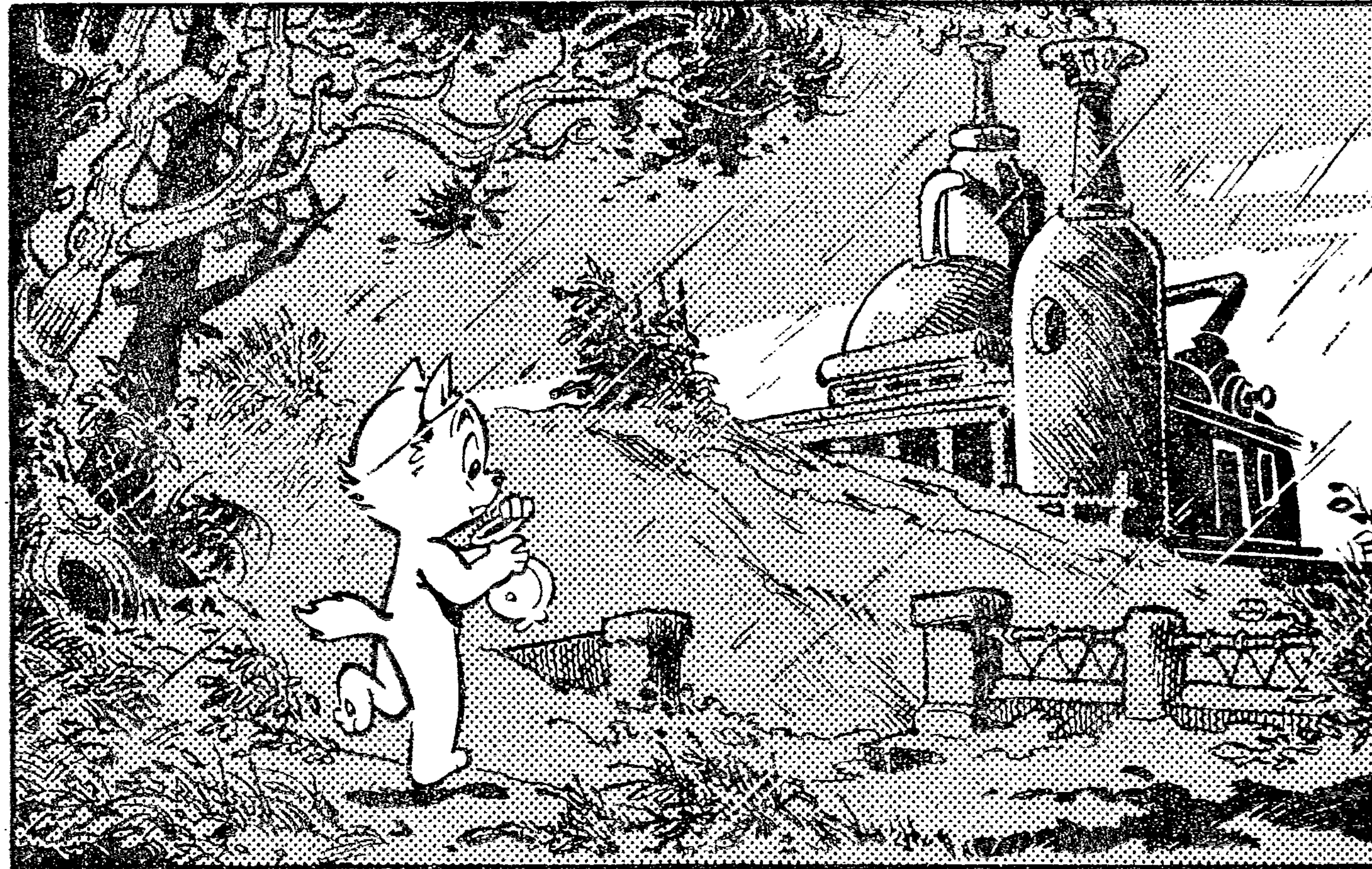
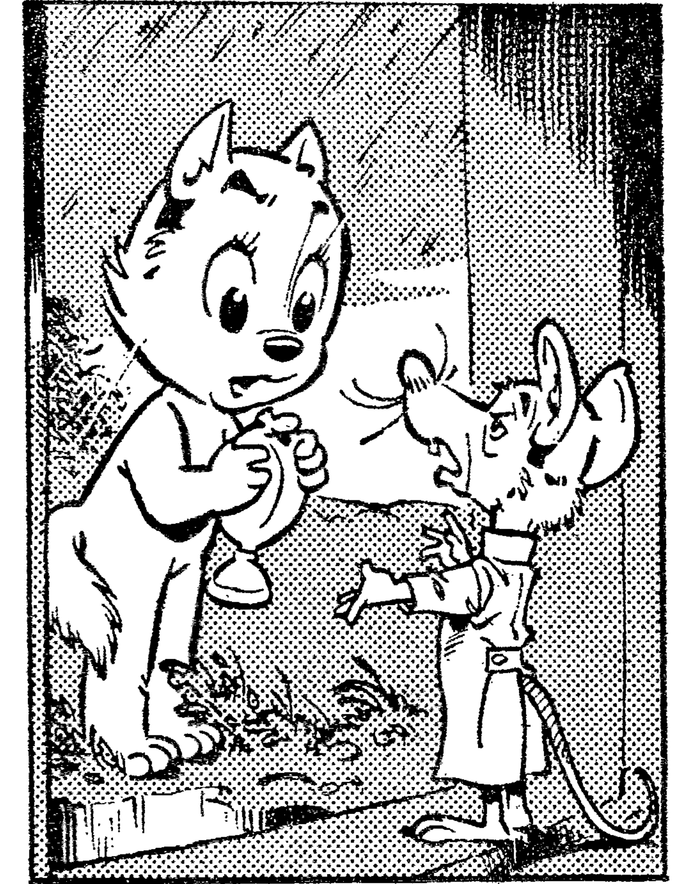

8436. Kwetal holde driftig voort. Het was duidelijk dat hij grote haast had, en hij moest dan ook sterk afremmen toen Tom Poes plotseling voor hem sprong. „Ga weg!", riep hij boos. „Ik ben hest, omdat ik te lang naar vloeizilver gezocht heb, en er komt buizig weer!"

„Wacht even", zei Tom Poes, terwijl hij haastig het pakje open maakte dat hij bij zich had. „Ik heb hier wat je zocht. Glas met kwik aan de achterkant, een spiegel! En als je me nu wilt helpen met heer Ollies hoed . . ."
Kwetal liet hem niet uitpraten. Zijn kreukelig gelaat rimpelde zich tot een glimlach en hij gooide zijn rugzak op de grond.
„Silicaat met vloeizilver!", riep hij uit. „Dàt is het! Het kaatst terug!"

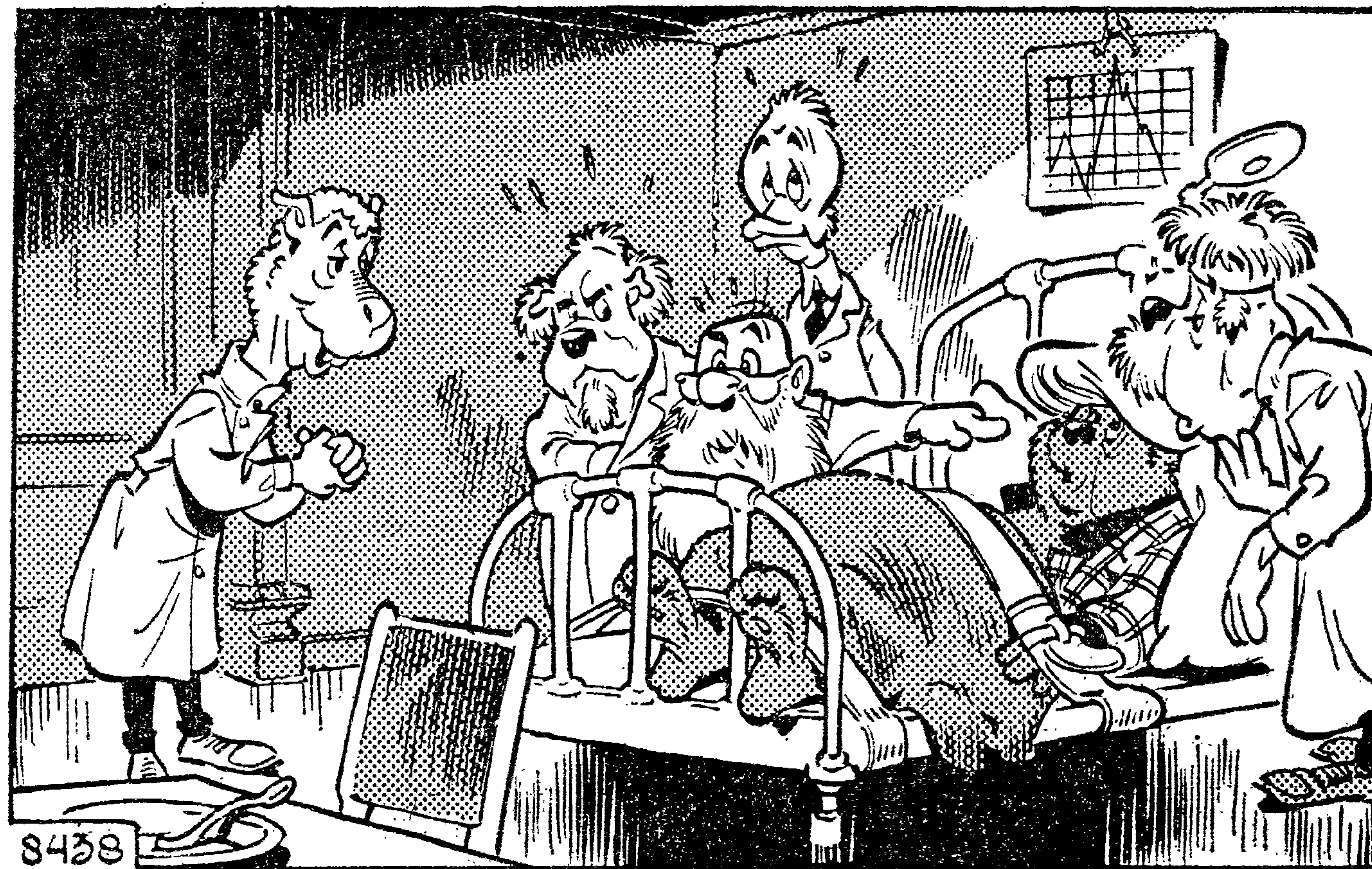
„Ja", gaf Tom Poes toe. „Maar nu heeft heer Bommel de hoed van Kwil opgezet en hij kan hem niet meer afkrijgen. Het erge is dat die gnoom eerst alle boeken in zijn muts had gedaan en dat al dat weten nu in heer Ollies hoofd zakt . . ."
Hij zweeg omdat hij merkte dat Kwetal niet luisterde. Het ventje had zijn ransel op de grond uitgekeerd en grabbelde tussen de inhoud, terwijl het mompelde: „Bommel heeft een groot denkraam. Aaaah! 'k Weet al! Hier!"
Hij greep het apparaatje waar hij een poosje geleden aan had zitten knutselen, en stak dat uitnodigend vooruit.
„Dit mag jij hebben!", riep hij. „Als ik de wederkaatser krijg, krijg jij de redeontleder! Heel nuts!"

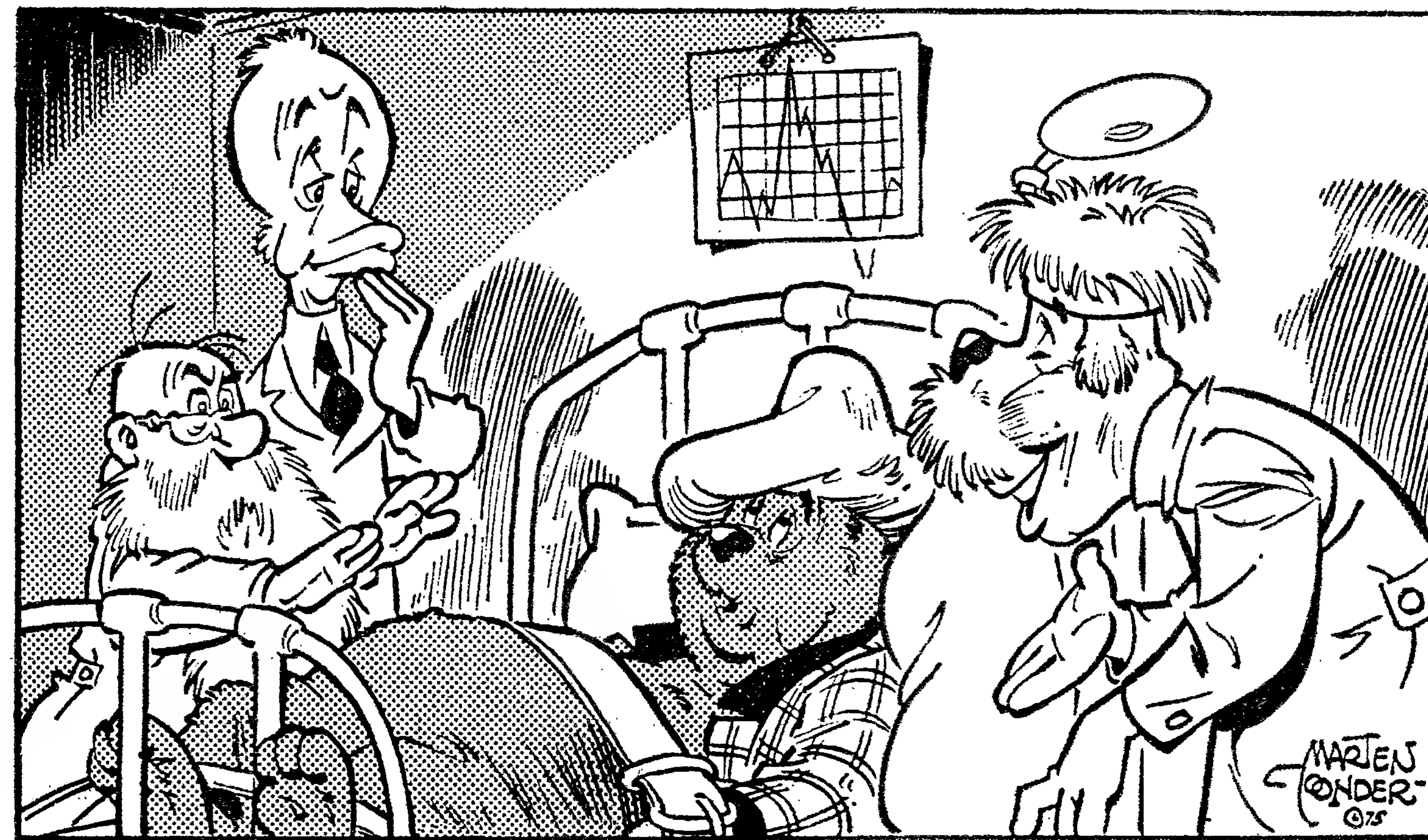

8437. Kwetal pakte snel zijn rugzak weer in, greep de spiegel en rende weg in de neervallende regen.
Tom Poes keek hem teleurgesteld na, met het vreemde apparaat in de hand, en toen begon hij langzaam te lopen.
,,Nu ben ik nog even ver'', dacht hij moedeloos. ,,Wat heb ik aan dit ding? Ik weet niet wat er voor nuts aan is. Een rede-ontleder. Hm''.
Zo denkende liet hij het bos achter zich, en toen hij nu op de heide kwam, zag hij het stadslaboratorium voor zich liggen.
,,Misschien kan de prof me uitleggen wat ik ermee doen kan'', sprak hij tot zichzelf. ,,Ik heb hem er al eens over gevraagd en toen zei hij dat het een motief-analisator was, die gelukkig niet bestaat. Hij zal raar opkijken. Maar of ik hier heer Bommel mee kan helpen?''
In een neerslachtige stemming liep hij naar het gebouw, dat somber in de late middag lag. De regen kletterde op de daken en tegen de donkere ramen en toen de assistent na lang bellen open deed, bleek dat hij voor niets kwam.

,,De prof?'', herhaalde Pieps lusteloos. ,,Die is er niet. Hij is naar het sanatorium gegaan. Bommel is daar opgenomen om te worden nagekeken, zodoende. Maar als je het mij vraagt, zit het niet in Bommel, maar in die rare zwam van hem. Dat was een Marsmannetje, wat ik je zeg. Het is met ons afgelopen!''

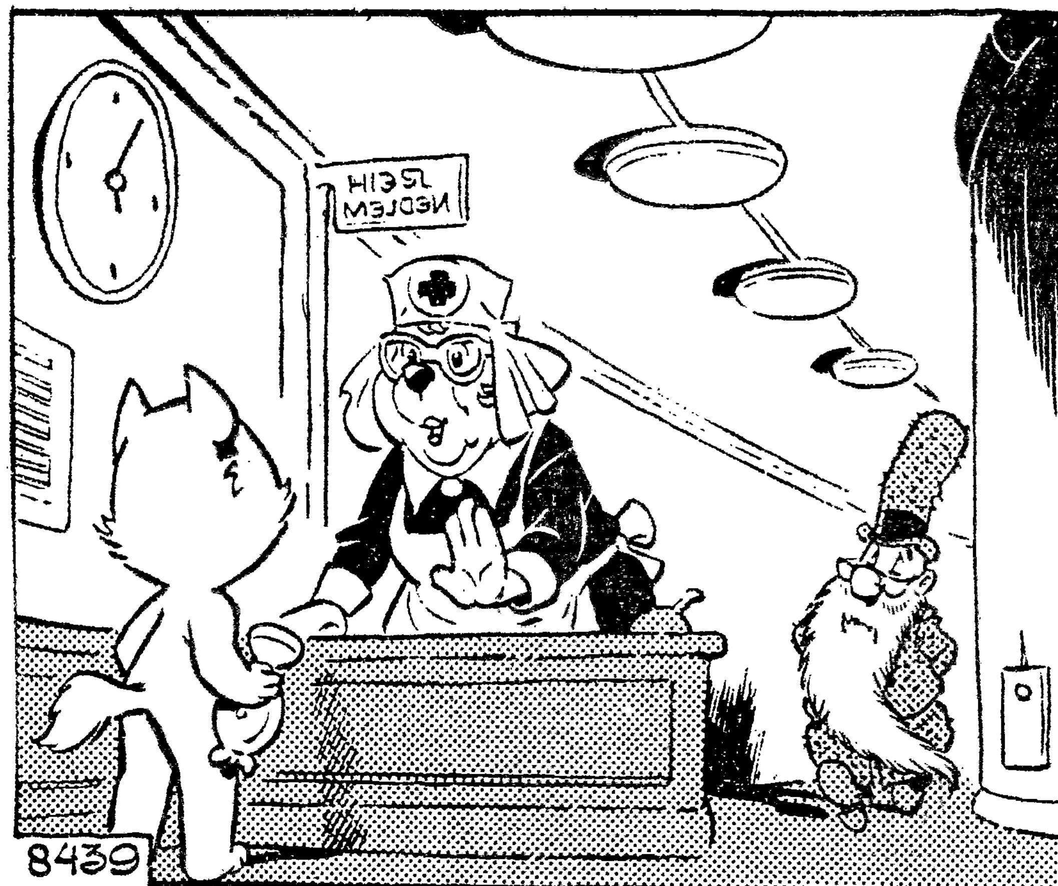

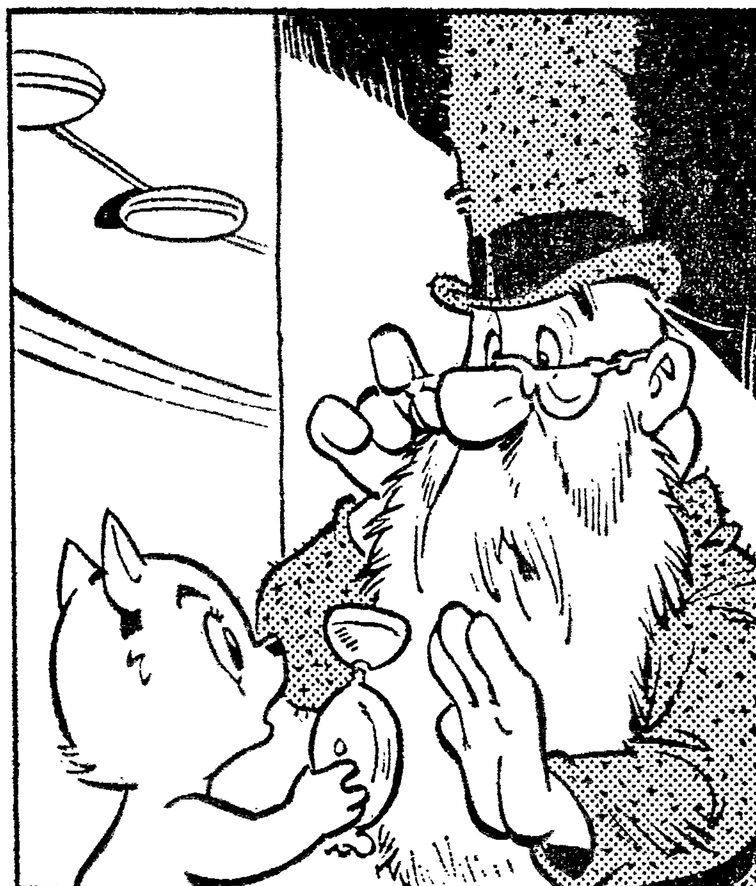
8438. Heer Bommel was intussen in een ziekenkamer opgenomen en daar lag hij nu in een fris bed, omringd door kundige artsen en andere geleerden. De stakker was door de opwinding geheel uitgeput, zodat hij weer vervallen was tot wartaal, die van een diepe kennis getuigde.

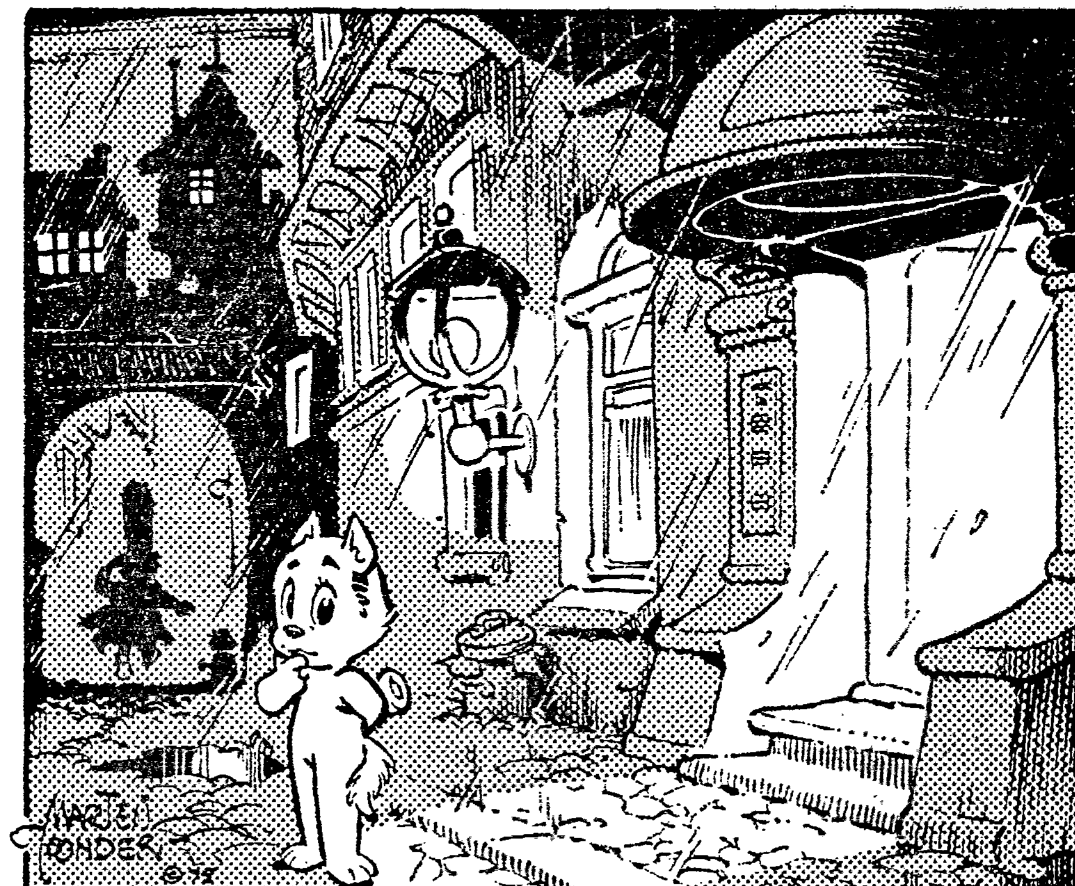
,,Het is der muts", sprak professor Prlwytzkofski. ,,Der hoed gehoort tot der Fungus Prlwytkofskius".

,,Volgens mij is het een diepe neurose", wierp Zielknijper tegen. ,,Een gevolg van te veel ongebreideld lezen, zonder begeleiding. Ik zie dat dikwijls in mijn praktijk".

,,Als het die hoed is, dan moet die verwijderd worden", zei dokter Schitzel. ,,Een geval van cerebrale simbiose met een pileum. Daardoor zijn de lobben aangedaan. Het lijkt me iets voor een scalpel".
,,Scalpel!", zei heer Ollie plotseling met luide stem. ,,Scalperen!"
,,Dat is niet direct nodig, collega", riep Schitzel uit. ,,U doelt op een trepanatie, maar we kunnen ook trachten het vreemde lichaam chemisch te abstraheren . . ."
,,Oho!", onderbrak de professor haastig. ,,Wees voorzichtig met der hoed! Men kan hem licht schaden!"
Wat de geleerden bedoelden weet ik niet. Maar het is wel duidelijk dat heer Bommel in groot gevaar verkeerde.

8439. Het was al laat in de middag toen Tom Poes bij het sanatorium aankwam, en hij werd dan ook staande gehouden door zuster Roelfje, die de wacht had.

,,Het bezoekuur is afgelopen, broer,'' sprak ze. ,,Kom morgen om twee uur maar terug''.

,,Maar ik moet heer Bommel zien'', zei Tom Poes. ,,Het is dringend! Of anders professor Prlwytzkofski . . .''

,,De heer Bommel wordt net onderzocht'', onderbrak de verpleegster koel. ,,De professor is bij hem''.

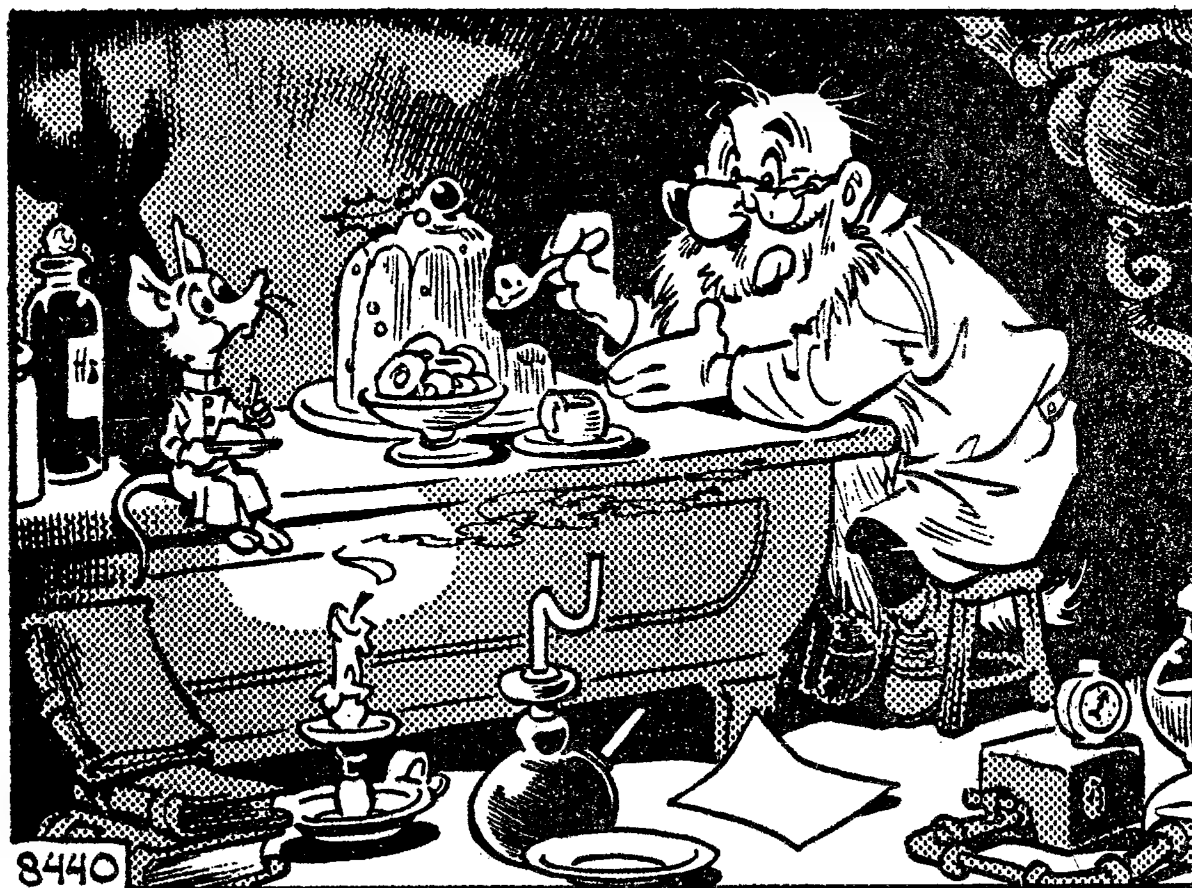
,,Toch niet!'', riep een opgewekte neusstem achter haar. ,,Der onderzoeking is zoëven beëindigd en der Boml wordt morgenvroeg aan der hoed opereerd. Der hoed is ener weetmuts! Een grootaardiger geval!''

,,O'', zei Tom Poes bezorgd. ,,Daar was ik al bang voor. Goed dat ik u net tref, professor! Ik heb hier een rede-ontleder. Weet u hoe ik heer Ollie daarmee helpen kan? Een poosje geleden zei u dat het een motief-analisator was, en nu weet ik niet . . ''

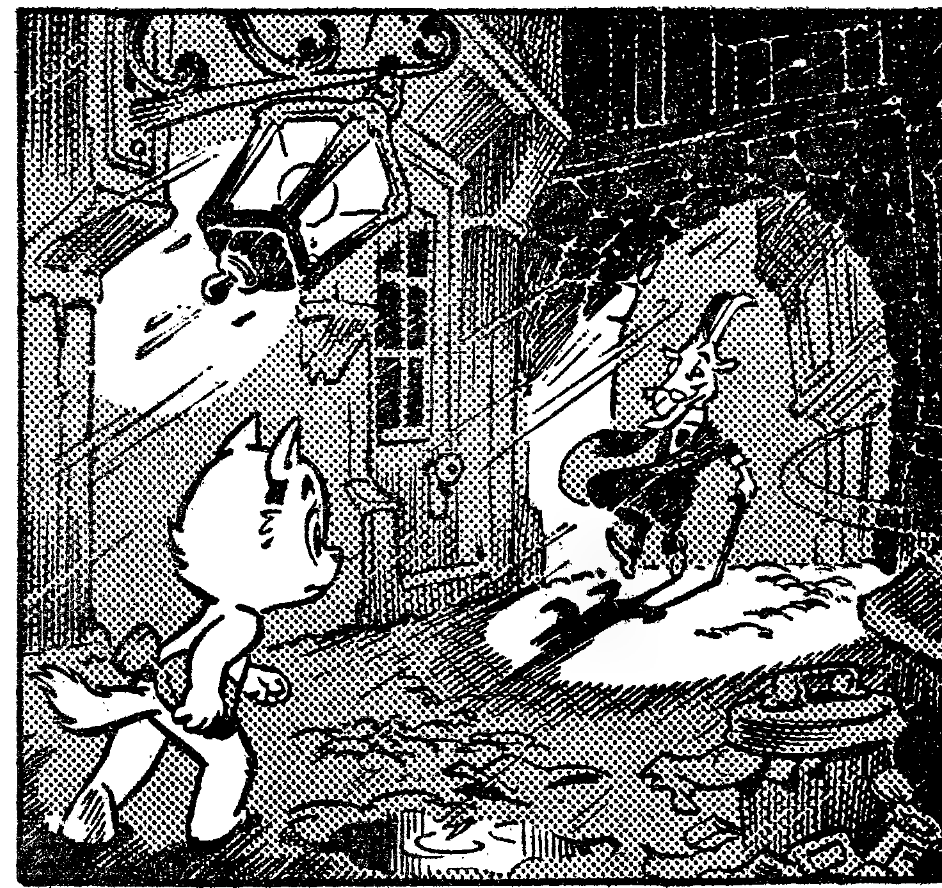
De geleerde liet hem echter niet uitspreken. ,,Praw!'', riep hij bewolkend uit. ,,Schaft u zich voort, mijnheer Poes! Gaat u zich met der speeltuig op der stratenbaan amuseren, bid ik u. Der goede dag!''

Hij verwijderde zich met grote passen en Tom Poes liep achter hem aan naar buiten. Het regende nog steeds en de straat zag er verlaten en droefgeestig uit.

,,Wat nu te doen?'', dacht Tom Poes verslagen.

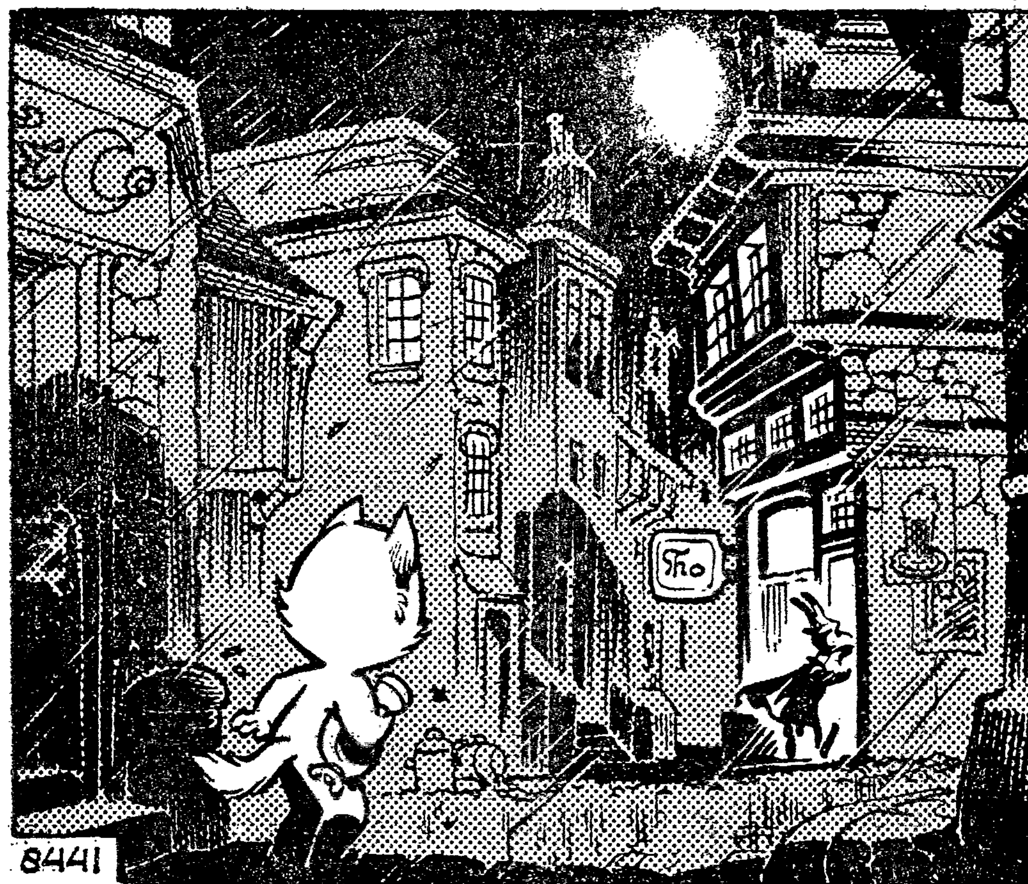

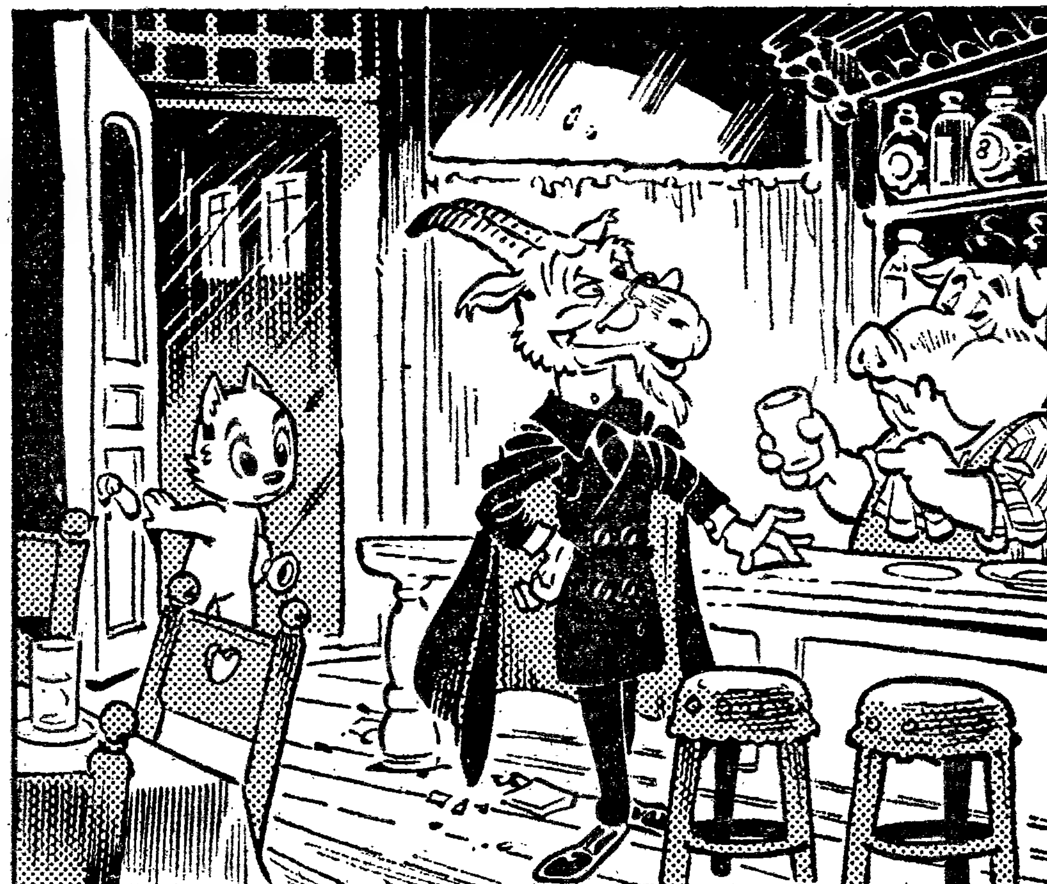
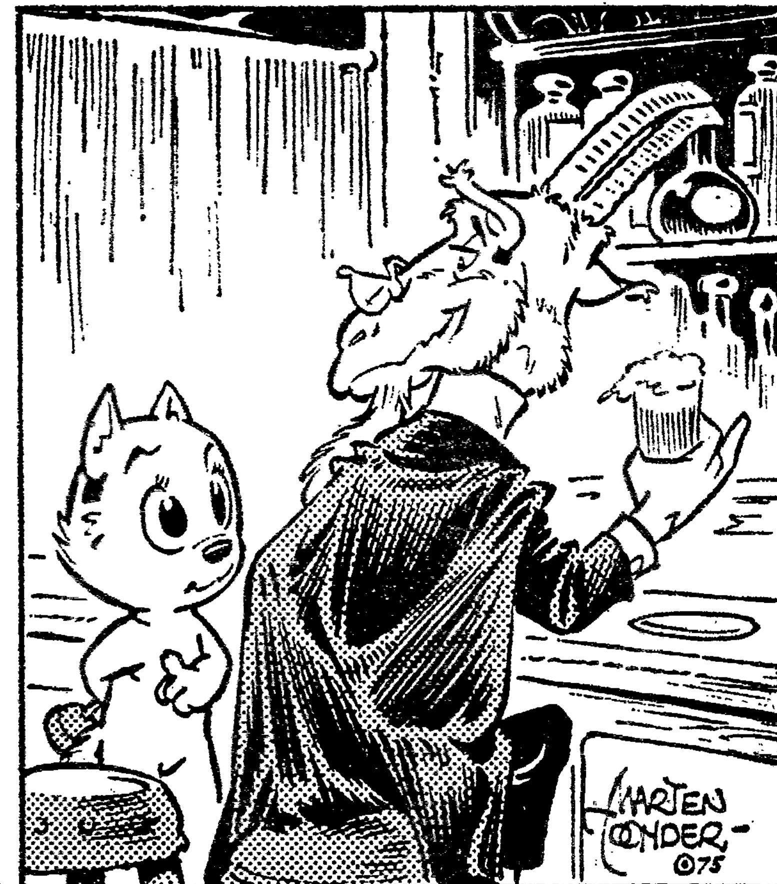

8440. Professor Prlwytzkofski had enige inkopen in de stad gedaan en daarmee haastte hij zich naar zijn laboratorium.
,,Heden geeft het feest, mijnheer Pieps!", verklaarde hij, terwijl hij een taart op de werkbank plaatste. ,,Wij maken ener schoner kaarsenschijn en knipsen der elektriciteit uit, wat? Denkt u zich aan, morgen gaan wij ener muts onderzoeken die alle kennis inhoudt! Dat geeft een groter welbehagen!"
De assistent zweeg en begon met lange tanden van het gebak te eten. Maar na een poosje zette hij zijn schotel neer en stond op.
,,Het bevalt me niet", zei hij met een piepstem van de zenuwen. ,,Die muts is de hoed van die buitenaardse zwam! En die zwam is een spion. Hij was erop uit gestuurd om zich op de hoogte te stellen van onze kennis! Er zijn er vast meer op komst, prof! De aarde is in gevaar, dat voel ik!"
De heer Prlwytzkofski was in een goede stemming en daarom werd hij niet boos om deze onwetenschappelijke taal. Hij barstte uit in een smakelijk gelach, dat zich verenigde met de wind die buiten huilde. Want het weer was slechter geworden en Tom Poes, die besluiteloos door de stad zwierf, had soms moeite om zich staande te houden. De straten waren verlaten en daarom werd zijn aandacht dan ook getrokken toen hij een eenzame figuur onder de Westerpoort door zag komen.
,,Maar dat is professor Sickbock!", zei hij opschrikkend tot zichzelf.

7b1224

8441 Tom Poes volgde professor Sickbock, totdat hij hem in een cafeetje zag verdwijnen. Een ogenblik aarzelde hij, maar omdat hij niemand anders wist die hem misschien kon helpen, stapte hij achter de omstreden geleerde aan naar binnen.

„Kunt u me ook zeggen waarvoor ik een redenontleder kan gebruiken?" vroeg hij.

„Ei, als dat Tom Poes niet is!" riep de aangesprokene glimlachend uit. „Nog altijd weetgierig, merk ik. Dat zie ik gaarne bij jonge lieden. Een redenontleder, ventje? Bedoelt ge soms een ontleder van beweegredenen?"

„Zoiets", zei Tom Poes vaag. „Professor Prlwytzkofski noemde het een motiefanalisator, maar daar schiet ik weinig mee op. Wat zou men met zo'n ding kunnen doen?"

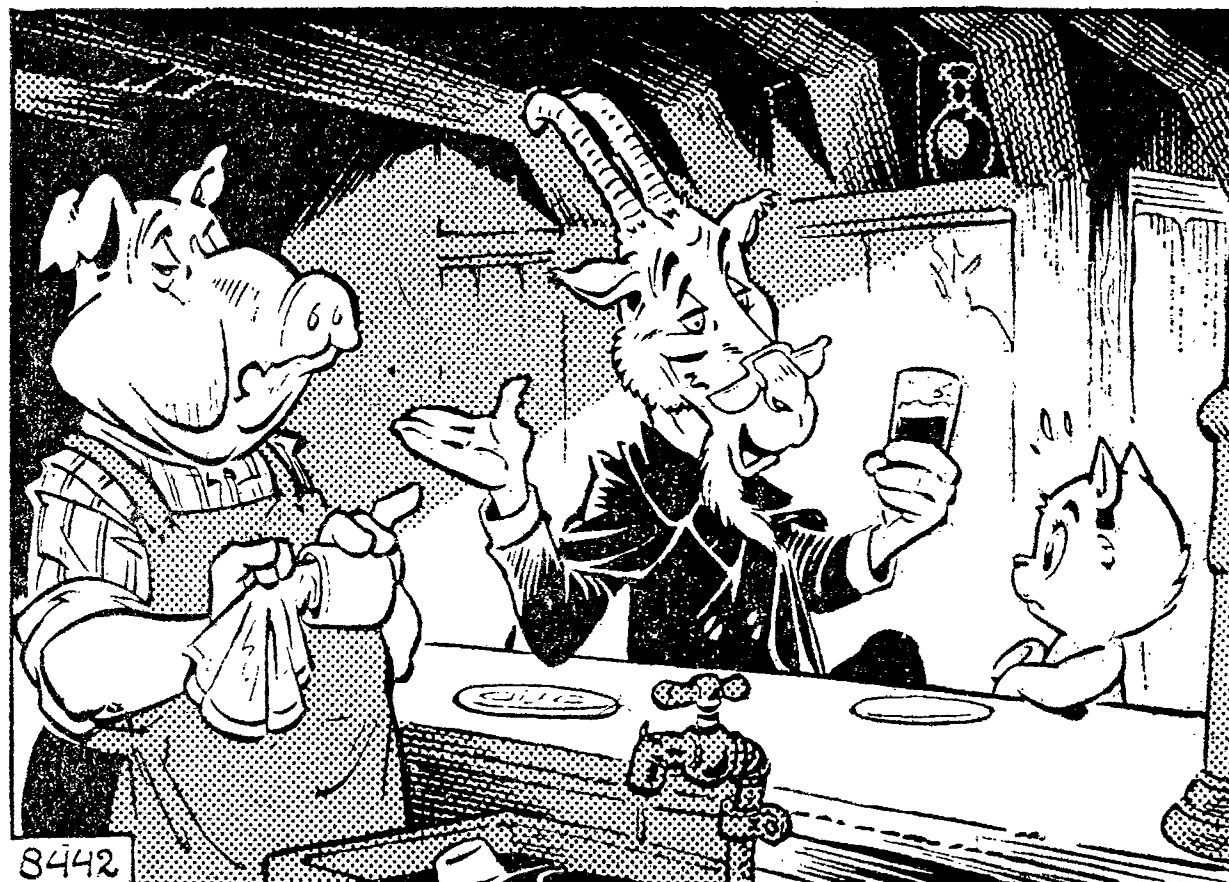
„Zbygniew Prlwytzkofski", herhaalde de ander smalend. „Dat is een knoeier. Zo'n analisator bestaat niet en dat is maar goed ook. De meeste doelstellingen kunnen beter verborgen blijven, neem dat van me aan. Waar zou het heen moeten met de politiek en de wetenschap?"

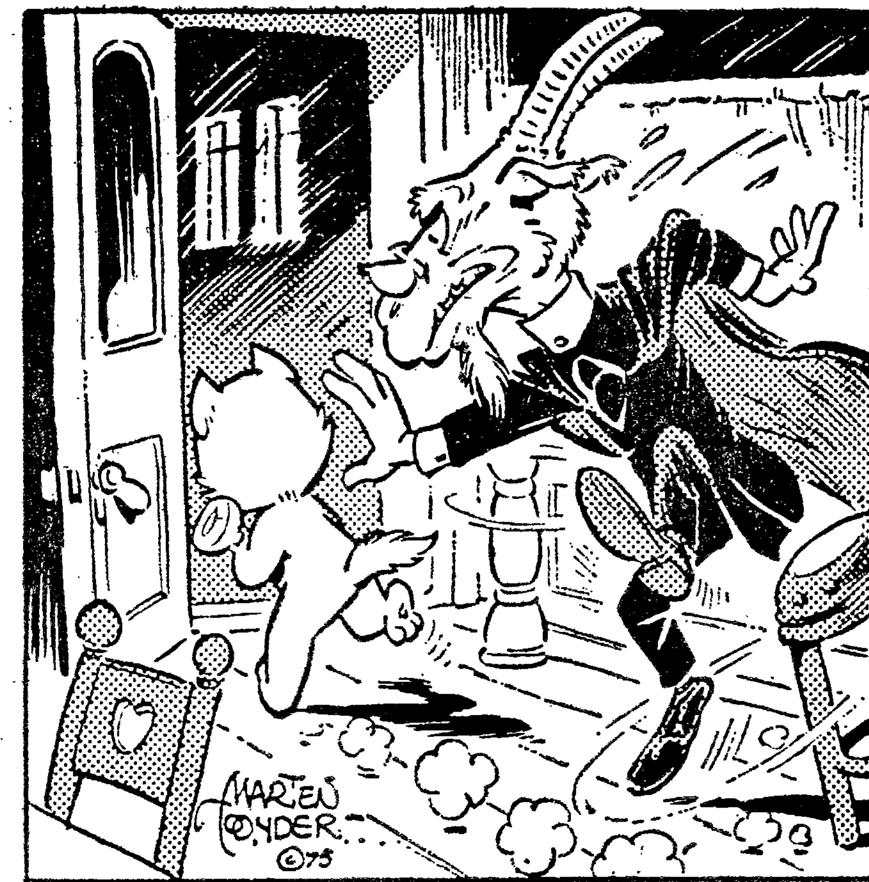
„Hm", mompelde Tom Poes. Hij begon zo langzamerhand een idee te krijgen en hij besloot nog een beetje verder te praten.

„Maar als iemand nu eens alles wist wat er te weten is", zei hij. „Wat zou er dan gebeuren?"

„Dan zou de stakker hoofdpijn krijgen", zei de geleerde met een mekkerend lachje. „Alles weten is onmogelijk geworden, en het heeft trouwens geen zin".

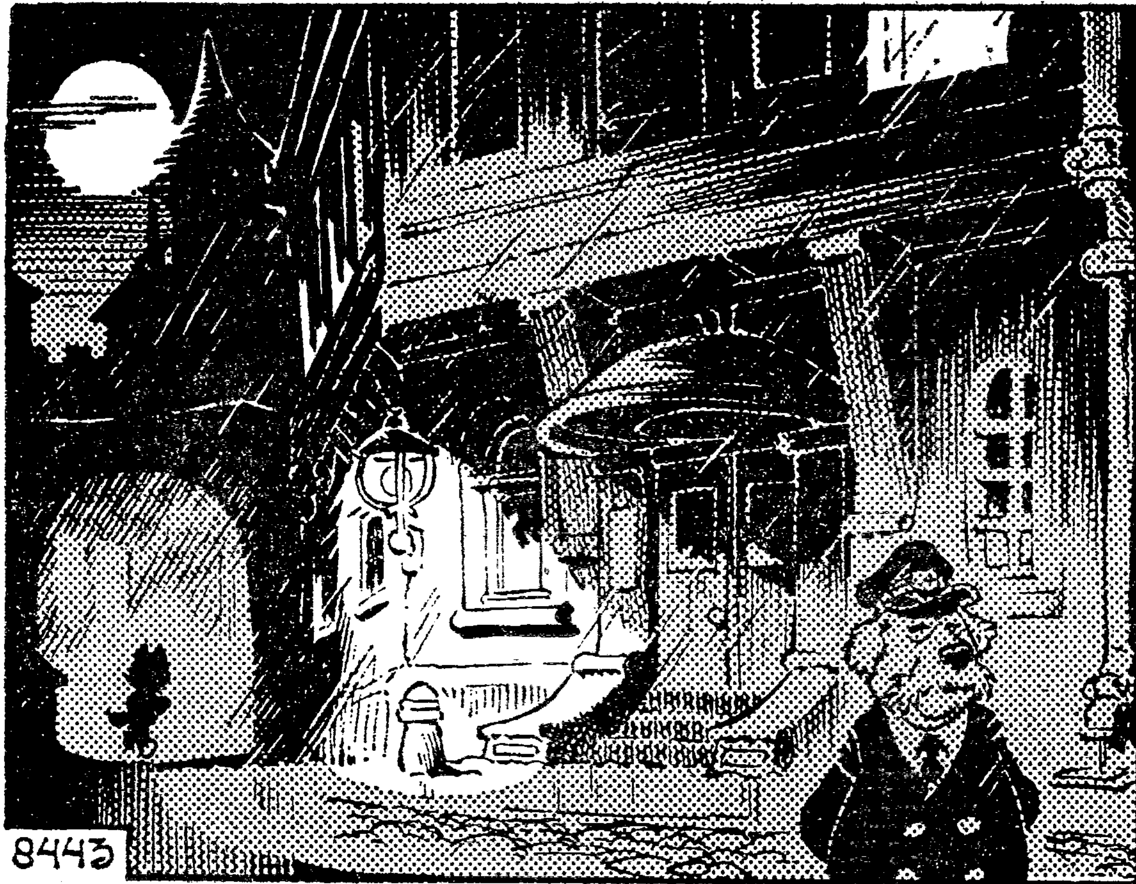
„Daar gaat het nu net om", zei Tom Poes.

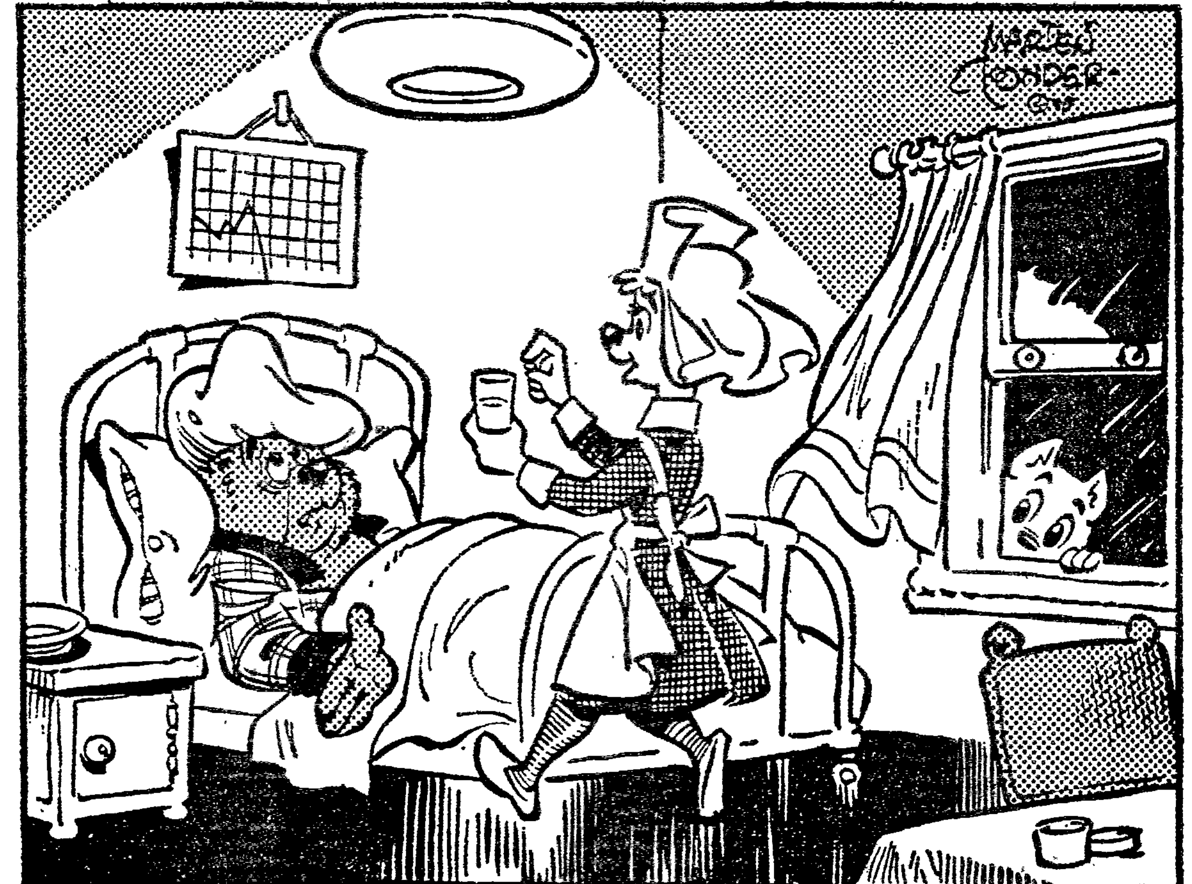

8442 „Iemand die alles weet wat er te weten is, heeft veel kennis", sprak professor Sickbock, die schik in het onderwerp begon te krijgen. „Maar waarom zou hij alles willen weten? Kennis zonder doelstelling is eigenlijk niet-kennis. Kunt ge me volgen?"

„Wat wil de jonge heer gebruiken?", vroeg de waard, die tot zaken wilde komen. „Een flesje kook?"
„Nee, bedankt", zei Tom Poes. „Ik moet weer eens gaan, en ik weet genoeg, geloof ik".
„Ei", mompelde de geleerde. Hij schoof zijn orgnet omhoog en boog zich loerend voorover. „Wat wilt ge eigenlijk, ventje?" vroeg hij streng. „Wat zit ge hier over een redenontleder te zeur3n?"
„Het is hier geen vrolijke inval", vulde de herbergier aan. „Als je hier wilt zitten, moet je wat gebruiken".
Tom Poes stond haastig op en liep naar de deur, maar nu kwam ook Sickbock in beweging.
„Wat is dat voor een apparaatje dat ge daar bij u hebt?" riep hij opspringend uit. „Wacht eens even, manneke, gij zijt iets van plan!"
Maar voordat hij hem had kunnen tegenhouden, rukte Tom Poes de deur open en snelde de regen in. Hij wist nu wat hem te doen stond.

8443 Het ziekenhuis lag verlaten in de regen toen Tom Poes eraan kwam. De voetstappen van een politiebeambte verwijderden zich soppend door de nacht en in het gebouw waren de meeste ramen donker. Maar op de eerste verdieping stond een venster open en daarachter brandde nog licht.

,,Heer Ollie kan natuurlijk niet slapen", dacht Tom Poes. ,,Ik wil wedden, dat hij dáár ligt. Dat treft, want er loopt een regenpijp langs. Ik zal mijn geluk maar proberen."

Met dat idee klemde hij Kwetals apparaat stevig vast en nadat hij even spiedend om zich heen had gekeken, begon hij te klimmen. Dat is iets wat hij goed kan en het lukte hem dan ook om heelhuids bij het open raam te belanden.

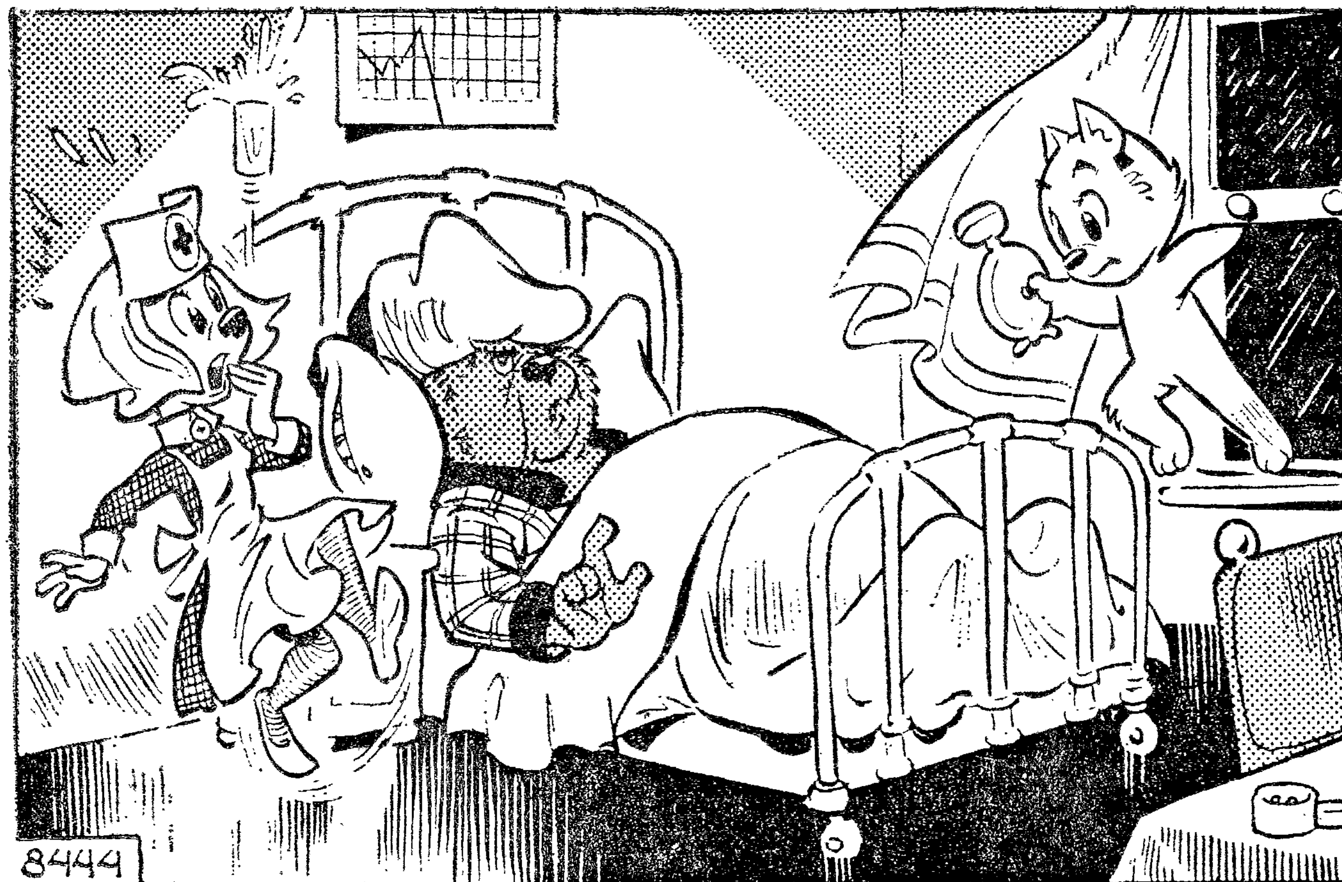
,,Strofantine", hoorde hij een bekende stem mompelen. ,,Is een glucosine. Heeft niets met strofe te maken. Strofen zijn versregels."

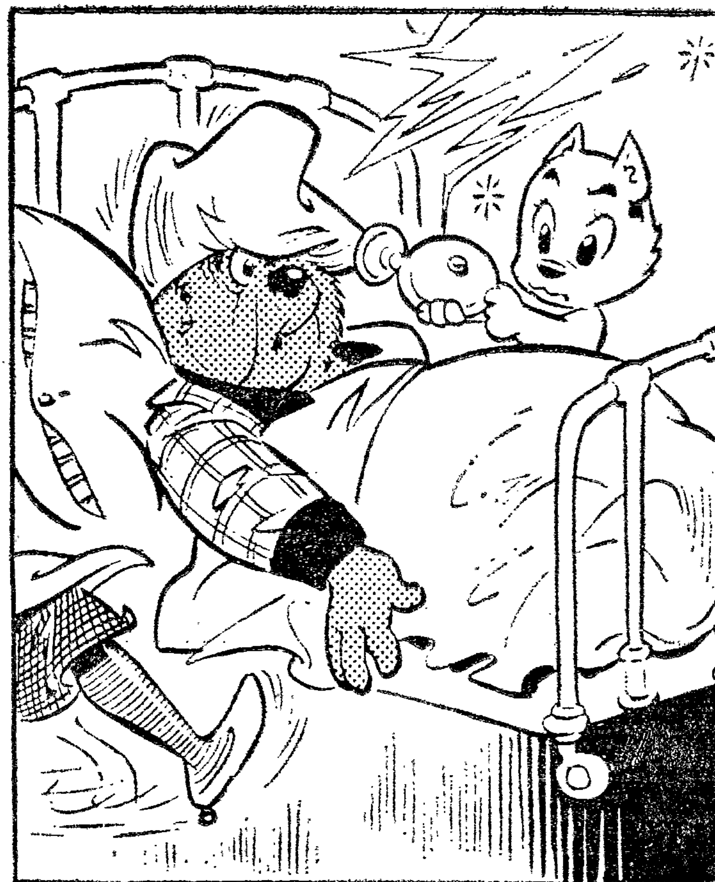
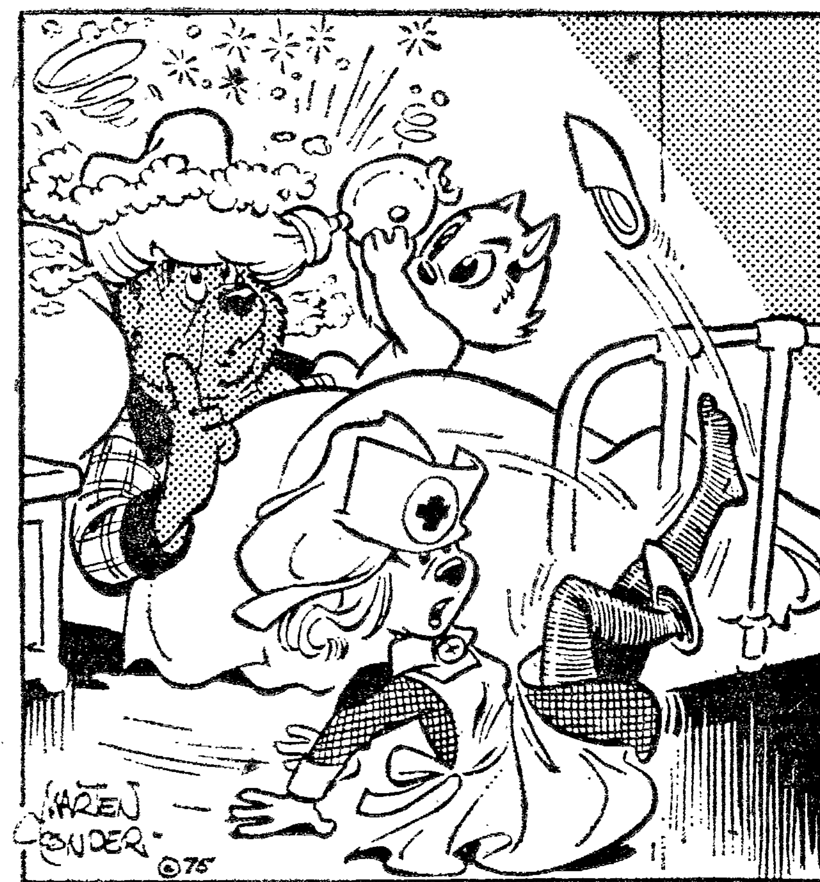
,,Ja hoor, stakker", zei een verpleegster, die met een glas in de hand het raam passeerde. ,,Hier heb ik een pilletje, dat zal u goed doen. Tocht het niet? Ik heb het raam maar een beetje opengezet, want de frisse lucht is goed voor u, zegt de dokter."

,,Pil..", prevelde de stem verder. ,,Piloon. Steuntoren in vakwerk. Heb steun nodig. Moet aan 't werk. Atoomgewicht 238. Kennis is macht.."

,,Ik zal u een steuntje geven", gaf de verpleegster vriendelijk toe. ,,Een beetje overeind hè? Dan kunnen we makkelijker drinken."

Tom Poes begreep, dat hij de goede kamer had gevonden en daarom ging hij tot handelen over.

8444Tom Poes werkte zich met een vlugge beweging op de vensterbank, en terwijl hij het raam een eindje verder openschoof, sprong hij de ziekenkamer binnen.

,,De balans moet positief gehouden worden'', sprak heer Ollie, die te veel in zijn eigen geweldige gedachten verdiept was om de storing te merken. Maar zuster Juultje schrok zo dat ze het glas en de rustgevende pil liet vallen.

,,Help!'', riep ze. ,,Ga weg! Of ik roep de p-portier!''

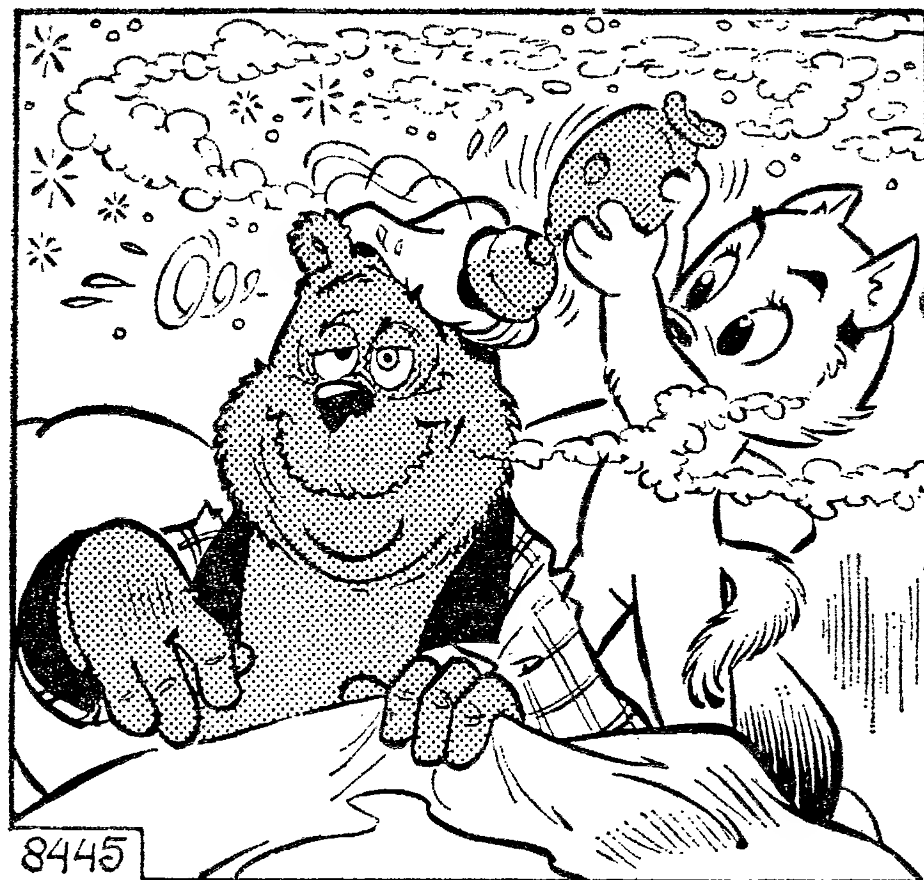
,,Even wachten'', zei Tom Poes haastig. ,,Als het lukt, is het zo gebeurd.''

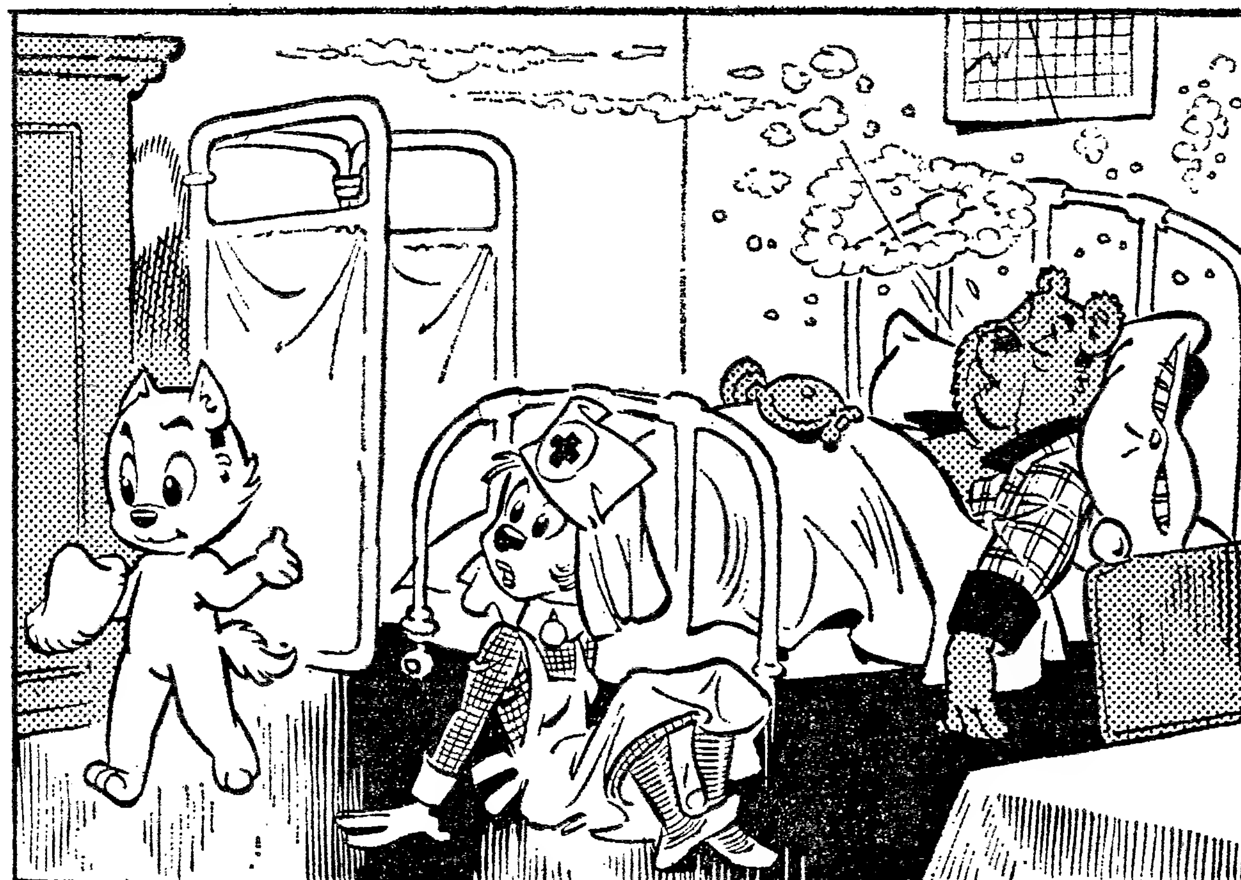
En met deze woorden draaide hij het knopje om dat aan de onderkant van het apparaat zat. Er klonk een gierend geluid en er schoten ook vreemd gekleurde lichtflitsen uit, toen hij het ding op heer Bommels hoed zette.

,,Ga weg! Ga weg, engerd!'', riep de verpleegster, terwijl ze een moedige sprong naar het bed nam. Helaas trapte ze zodoende op de gevallen pil en omdat die erg hard was, gleed ze uit en tuimelde op de gladde vloer.

,,Licht..'', mompelde heer Bommel door het geraas heen. Hij staarde dromerig naar de sterretjes die zich boven zijn hoofd ontwikkelden, en vervolgde: ,,Lux. Lumen. Fulguris. Mens agitat molem...''

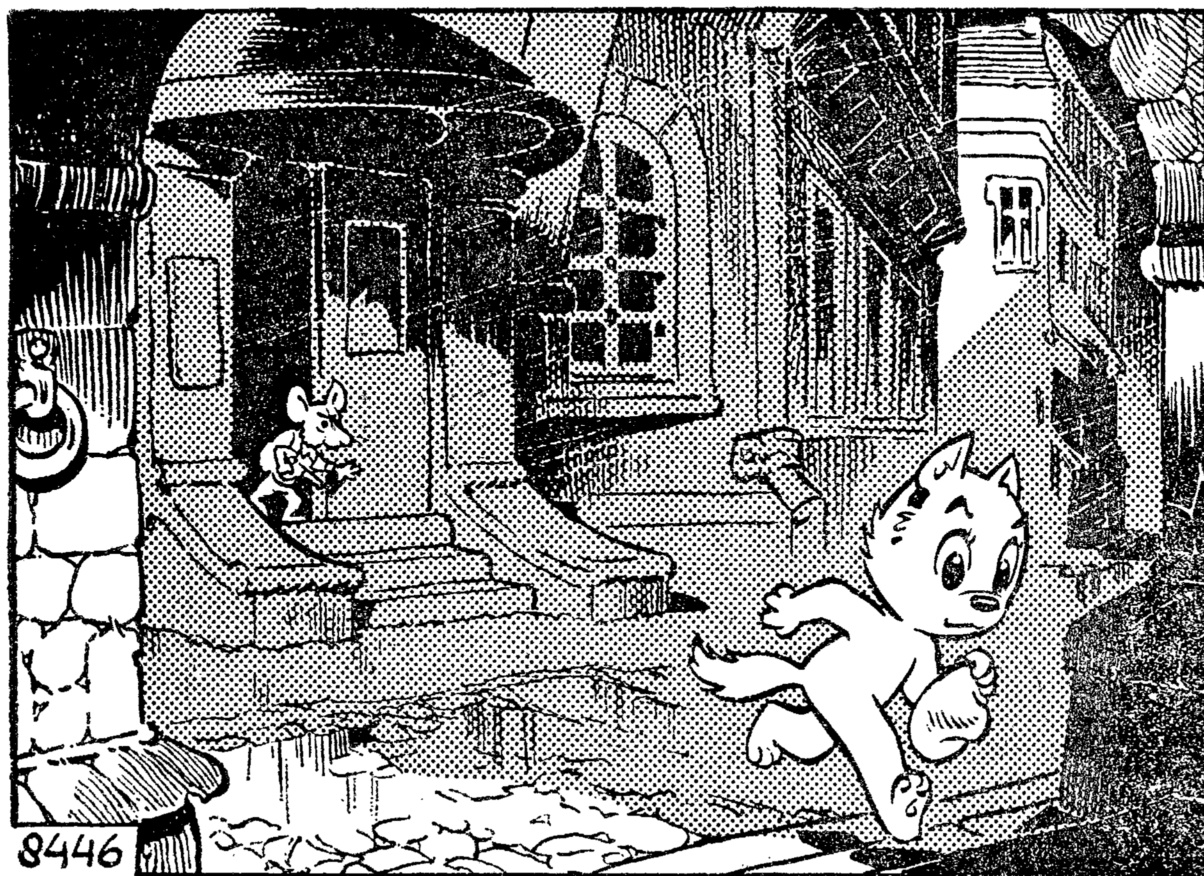
,,Ja, ja, het is goed, hoor'', riep Tom Poes. ,,Het werkt!''

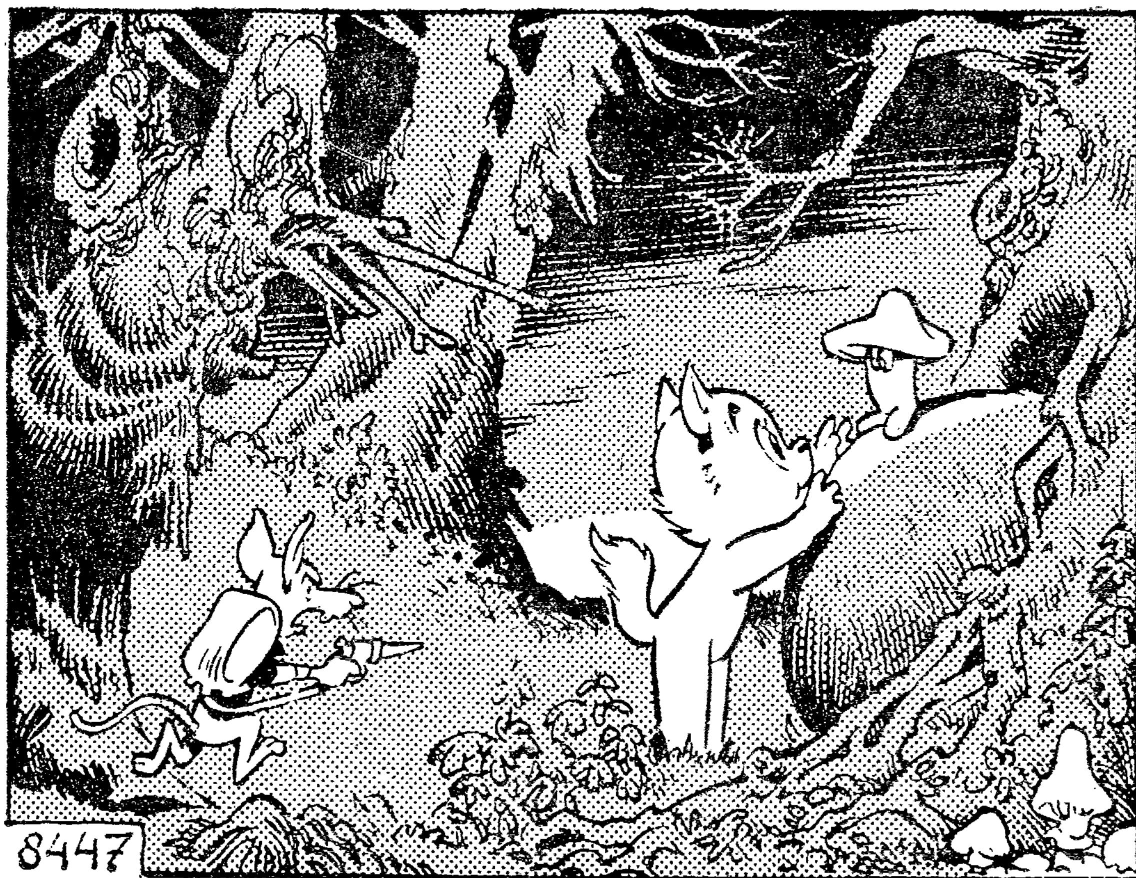

8445. Omdat al de wetenschap in heer Bommels zwamhoed geen doel had, begon het hoofddeksel te krimpen toen Tom Poes de ontleder er overheen haalde. De kennis viel uiteen tot losse stofdeeltjes die een poosje rond bleven dwarrelen, maar gaandeweg losten ze zich op in de ontsmettende lucht van het ziekenvertrek. En tenslotte liet de muts los, waarna hij slap aan het linkeroor van de lijder bleef hangen.
Een trek van onbeschrijfelijke opluchting verspreidde zich over heer Bommels trekken toen al het weten uit zijn schedel verdween.
,,Dank je wel, jonge vriend", sprak hij met zwakke stem. ,,Voor het eerst sinds maanden heb ik geen hoofdpijn meer. Dit avontuur is mooi afgelopen, wat jij? Nu kan ik rustig slapen".
,,Het is helemaal niet afgelopen", zei Tom Poes. ,,Kwil was uitgestuurd om kennis van de bovenaarde te verzamelen, en als hij niet terugkomt, zal er een andere Kwil gestuurd worden. We moeten zorgen dat hij met de juiste kennis teruggaat. En dat kan, want we hebben zijn hoed!"
Zo sprekende liep hij naar de deur en omdat die een eindje openstond, waren zijn woorden in de gang hoorbaar.

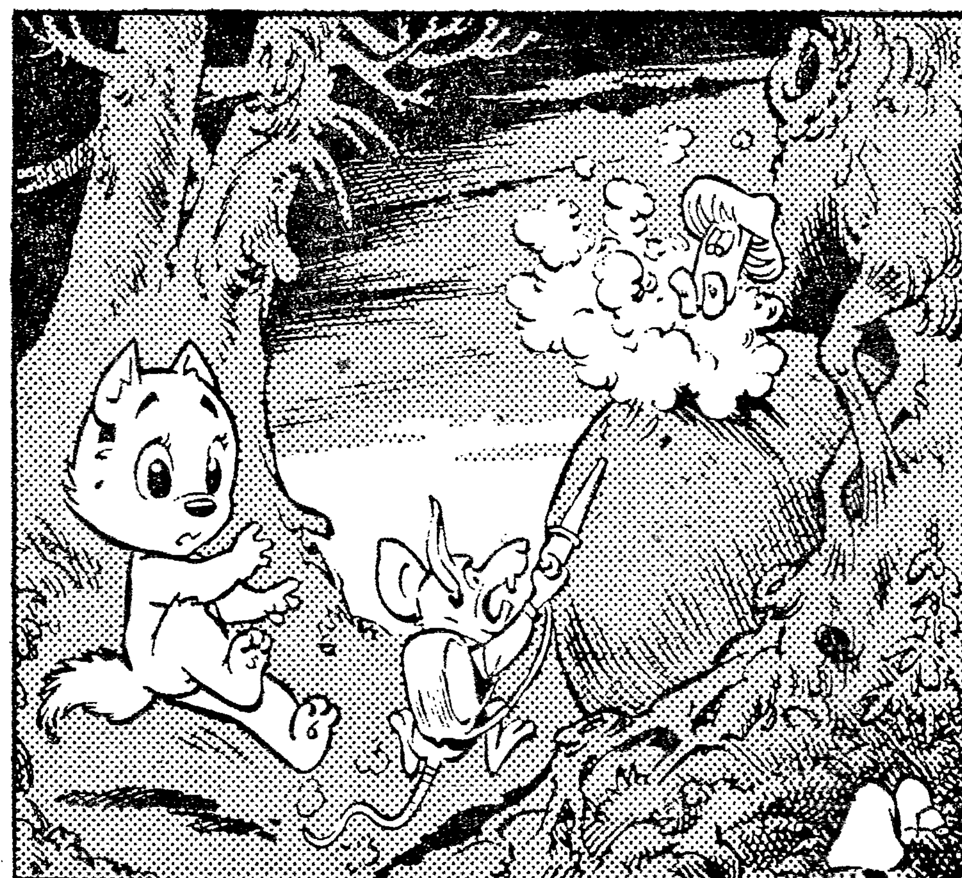
,,Ik wist het wel", dacht de assistent Pieps, die daar zwaar gewapend achter een wasemmer stond. ,,Ze maken gemene zaak met die zwamfiguren! Maar gelukkig heb ik ze in de gaten. Ik zal zorgen dat de aarde gered wordt".
Hij trok zich haastig terug toen Tom Poes op de drempel verscheen en zich omdraaide om te kijken waar heer Ollie bleef. Maar die was door uitputting overmand in slaap gevallen.

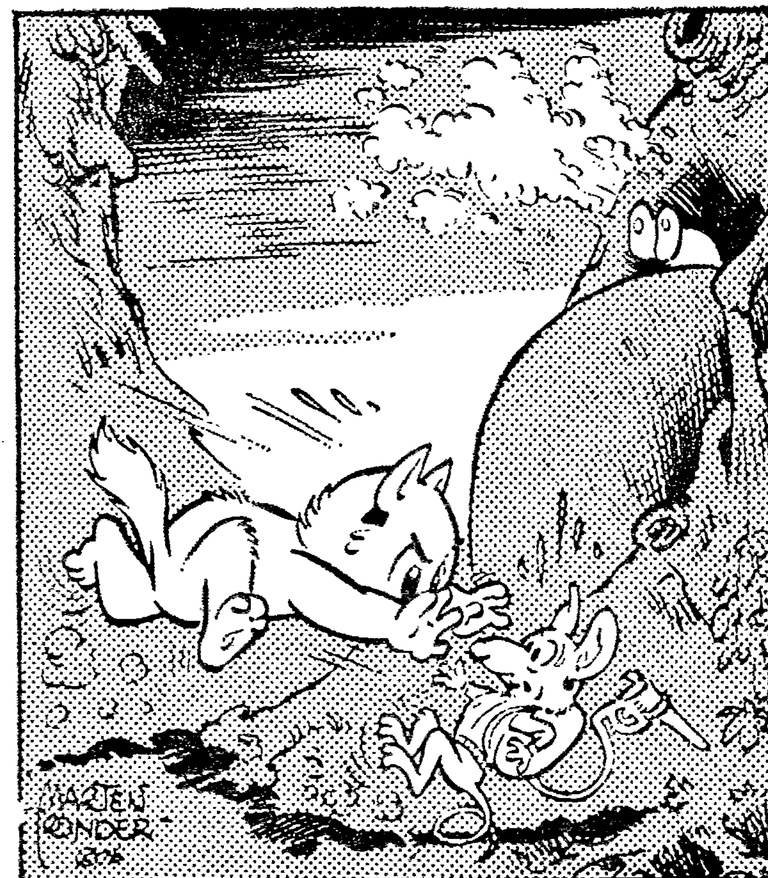

8446. Toen Tom Poes zag dat heer Bommel in slaap gevallen was, besloot hij alleen verder te gaan. Hij sloop het duistere ziekenhuis uit en omdat de portier was ingedommeld, raakte hij ongehinderd op straat. Gelukkig regende het niet meer en van de koude wind had hij geen last, omdat hij het meteen op een lopen zette.
Daardoor merkte hij ook niet dat Alexander Pieps in de schaduwen achter hem aan draafde. De assistent werd weliswaar gehinderd door de zware wapenuitrusting die hij met zich voerde, maar het besef, dat hij bezig was de aarde te redden, gaf hem reuzenkrachten.
„De verrader", dacht hij, terwijl hij hijgend voortholde. „Hij gaat de muts met kennis aan die zwam teruggeven! Gelukkig, dat ik hem in de gaten had. Ik zal daar een stokje voor steken!"
Tom Poes had intussen zijn huisje bereikt, waar Kwil in een oude vogelkooi was opgesloten. Het kostte hem niet veel tijd om de ongelukkige zwam daar uit te halen en hem de hoed op te zetten. Dat gebeurde in diepe stilte, want hij begreep dat praten het hoofddeksel opnieuw met kennis zou vullen. Zwijgend nam hij Kwil dan ook op de arm en liep met hem naar het bos.
„Mooi", zei Pieps tot zichzelf. „Alles loopt zoals ik dacht. Hij gaat de zwam terugbrengen naar de plek waar hij vandaan komt. En als ik weet waar dat is, zal ik zorgen dat alles grondig wordt opgeruimd!"

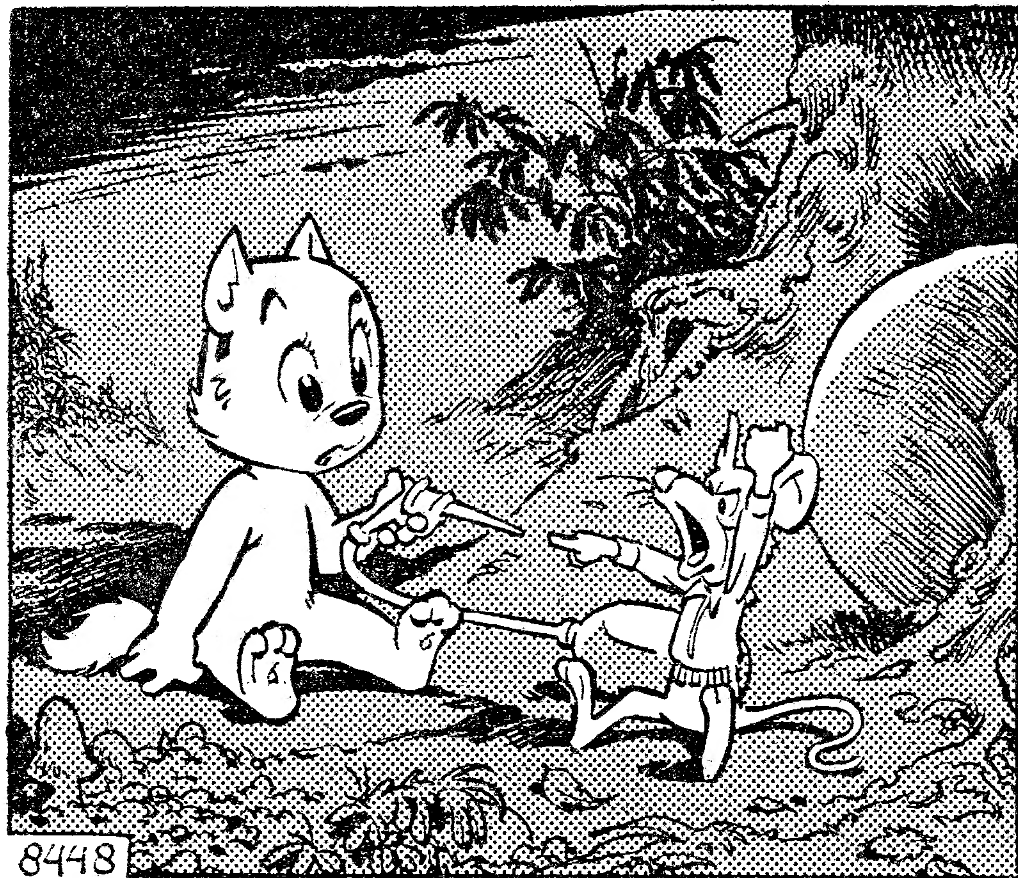

8447. De assistent Pieps had in het laboratorium naar een vernietigend wapen gezocht en dat had hij ten slotte in de kast gevonden waarin de professor zijn Laserstraal placht te bewaren. Hij voelde zich dan ook erg sterk, toen hij achter Tom Poes aan door het bos trok en tenslotte bij de oude eik belandde waar Kwil was uitgekomen.
,,Zo,'' zei Tom Poes, terwijl hij de zwam op de ronde steen zette. ,,Ga nu maar naar binnen om te vertellen wat je weet.''
,,Dat dacht je maar!'' schreeuwde Alexander Pieps, vanachter een boom te voorschijn springend. ,,Hij zal niks vertellen!''
Met die woorden haalde hij de trekker van zijn wapen over en een dichte wolk spoot de ongelukkige zwam van de voeten. Tom Poes deinsde geschrokken achteruit, maar ook Pieps verloor plotseling alle zelfvertrouwen. Hij verdedigde zich dan ook niet, toen Tom Poes hem met een sprong achterover wierp en hem het wapen uit de handen sloeg.
,,L-laat maar!'' riep hij uit. ,,Het is t-te l-laat!''
,,Wat is te laat?'', riep Tom Poes woedend. ,,Sukkel! Snap je dan niet dat Kwil gezond en wel terug moet? Anders sturen ze een ander en dan zijn we nog even ver!''

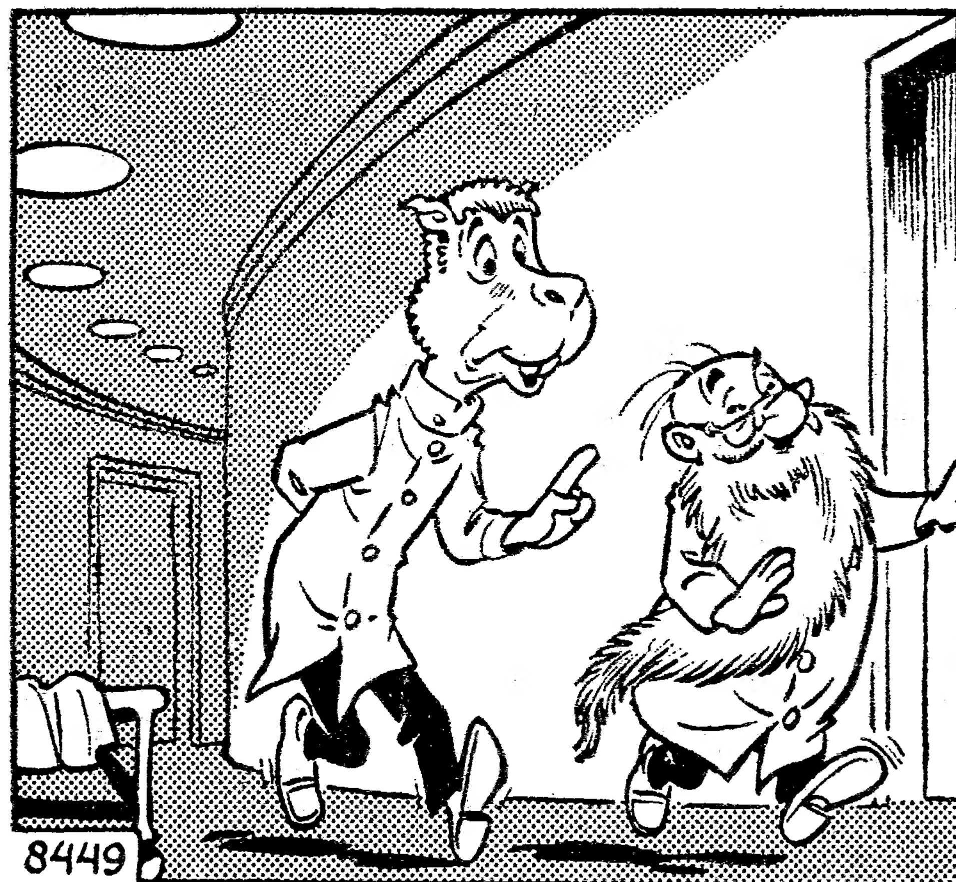
,,Gezond en wel'', herhaalde de assistent bitter. ,,Nu, dat is hij. Want dit is geen Laserstraal alleen maar een onkruidverdelger. Ik heb de verkeerde spuit meegenomen. En nu is het te laat. De aarde is verloren...''

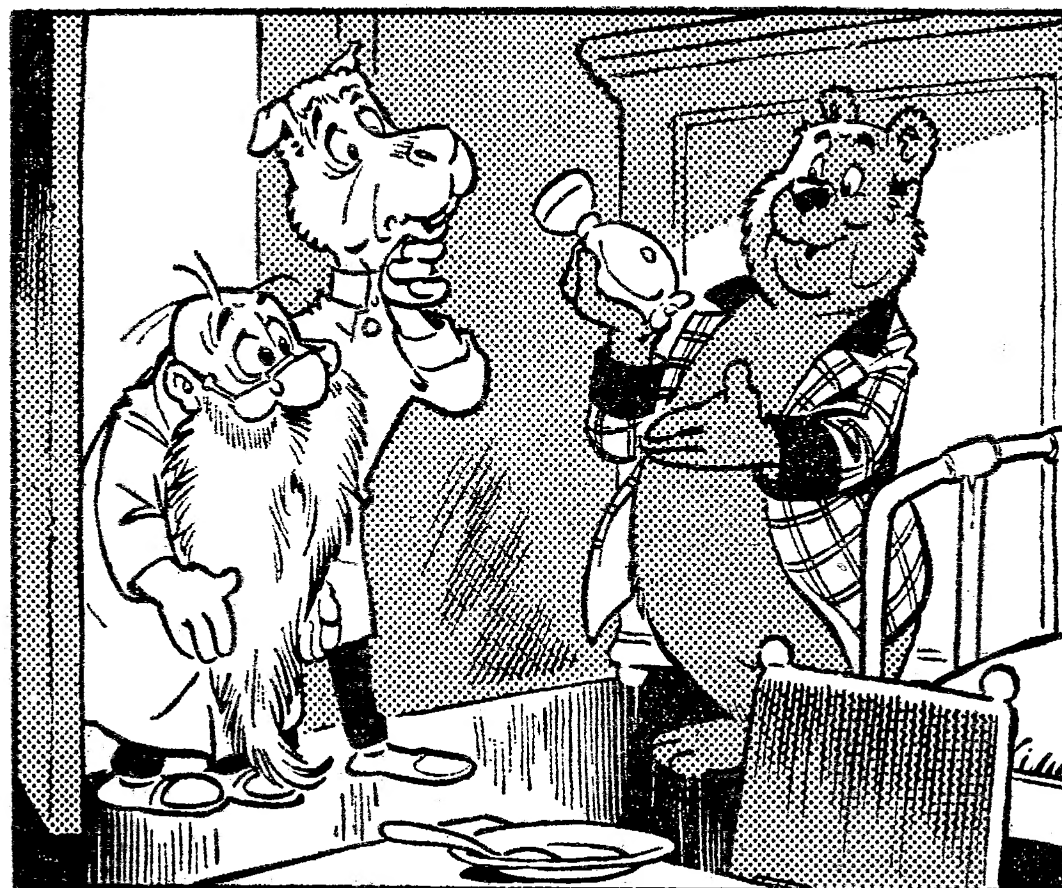

8448. Tom Poes pakte het wapen op en keek er verbaasd naar. ,,Een onkruidverdelger,'' zei hij. ,,En jij dacht dat het een vuurstraler was. Het is maar gelukkig dat je je vergist hebt, want anders was Kwil er geweest.''
,,Was het maar waar!'', tierde Pieps. ,,Dat had gemoeten. Ik heb het fout gedaan en nu is hij met alle kennis in zijn weetmuts teruggekeerd naar zijn soortgenoten. En het is jouw schuld! Jij hebt de aarde verraden!''
,,Maak je geen zorgen,'' zei Tom Poes sussend. ,,Weet je wat de kennis van Kwil is?''
Dat wist de assistent natuurlijk niet, want daarvoor had hij moeten afdalen in de onderaarde.
Kwil was daar na een moeilijke tocht aangekomen en had zijn plaats tussen de andere kwillen weer ingenomen. Maar omdat de onkruidverdelger hem op de membranen gelagen was, ging er weinig van hem uit. De niesbuien die aan zijn hoed ontstegen, vulden de grotten met daverende echo's. En omdat het hoofddeksel overigens niets meer bevatte, kwamen er geen mededelingen door zijn tentakels.

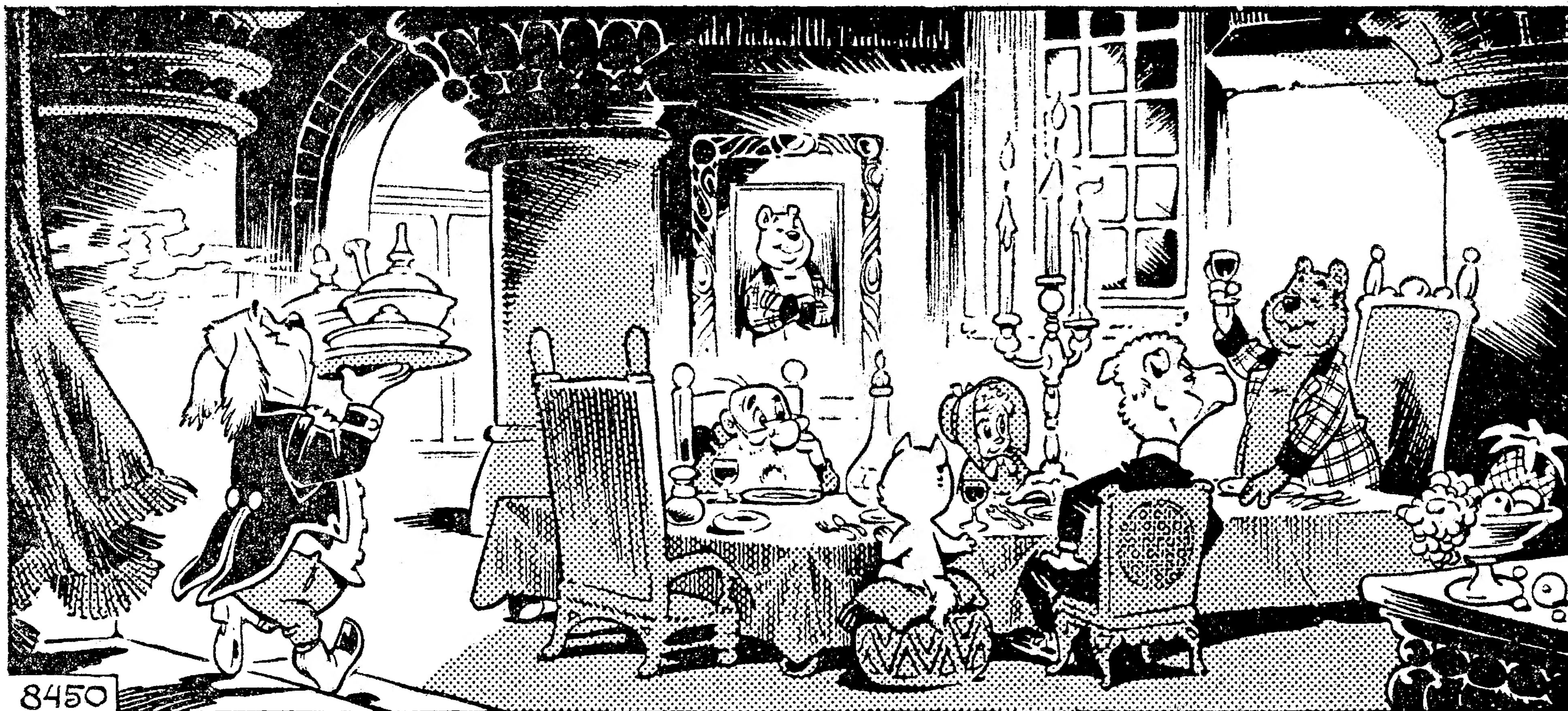
Het duurde dan ook niet lang tot het volk der Kwillen tot een besluit kwam: de kennis op de bovenaarde was in het geheel niets en bovendien kon men er een nare kwaal oplopen. Het was er dus ongeschikt voor bewoning, en pogingen om er door te dringen, moesten voorgoed worden opgegeven.
En dat was precies wat Tom Poes aan Pieps uitlegde.

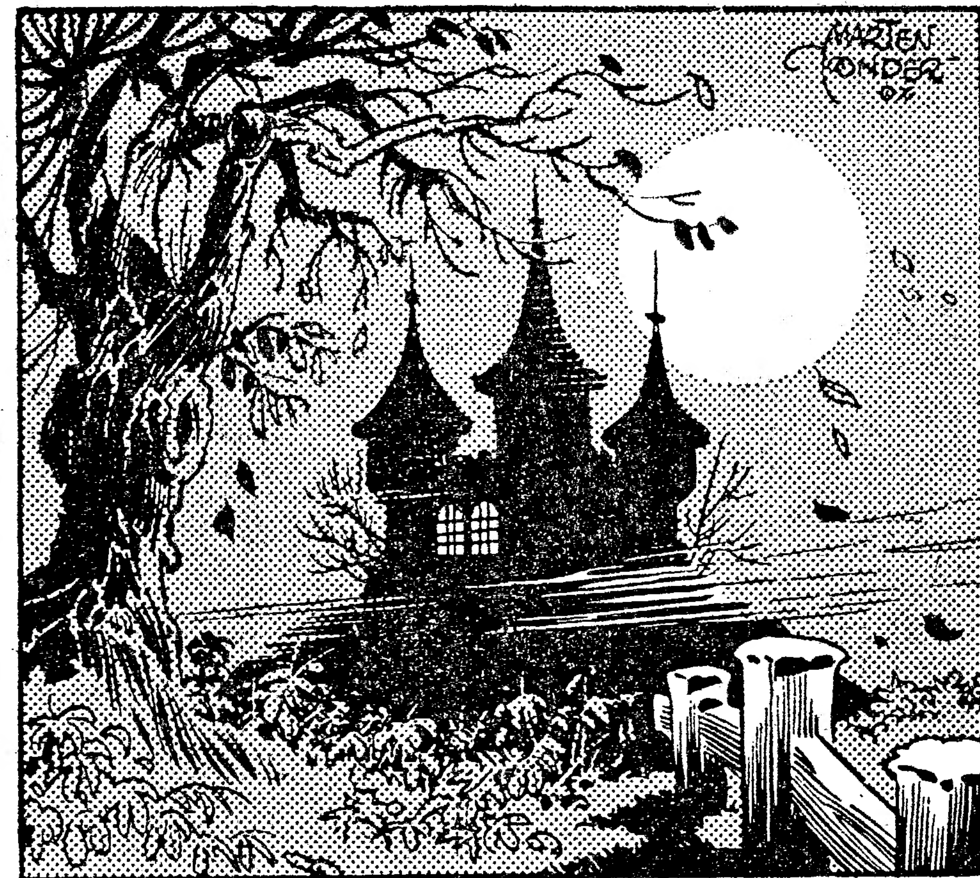

8449. „Nu gaat het loos", sprak professor Prlwytzkofski, die zich de volgende morgen met doctorandus Zielknijper naar het ziekenvertrek begaf om heer Ollie voor te bereiden.
„Ik ben tegen een ingreep", zei de zielkundige. „Het zal een schok zijn voor de fobie van de lijder. Een langdurige ontwenningskuur lijkt me meer aangewezen".
„Praw!", riep de hoogleraar uit. „Wetenschappelijk gaat het om der onderzoeking des weetmutses. Der hoed moet door voorzichtiger incisie voortgeschaft worden, dan kan ik aan der arbeid!"
Met deze woorden opende hij de deur van het vertrek, maar toen verliet zijn opgewektheid hem. Geen wonder, heer Bommel stond in fiere houding voor zijn bed en wenste de geleerden op heldere toon een goede morgen.
„Ik voel me geheel genezen, dank u", sprak hij. „Een goede nachtrust en een voedzaam ontbijt hebben wonderen gedaan aan mijn gevoelig gestel, zodat ik helemaal geen last meer heb van kennis en andere onzin. En wat die hoed betreft, die heeft de jonge vriend er even afgehaald met dit stofzuigertje".

„Ener m-motief-analisator", stamelde de professor, die zich plotseling de vragen van Tom Poes herinnerde. „Der kennis is verzwonden omdat hij gener motief had!"
„Ja", gaf de heer Zielknijper verslagen toe. „De patiënt praat weer normaal. Hij is genezen".
„Bent u niet blij?", vroeg heer Ollie. „Ik ook, hoor. Weet u wat? Ik nodig u uit voor de maaltijd vanavond. We gaan er iets gezelligs van maken!"

8450 — Joost had die avond zijn best gedaan op het eten, want heer Bommels opmerkingen over zijn kookkunst hadden hem toch te denken gegeven.
,,Ik ruik paddestoelen", zei juffrouw Doddel. ,,Daar ben ik dol op, dat had je goed onthouden, Ollie!"
,,Ach ja", zei de gastheer bescheiden. ,,Een heer heeft een uitstekend geheugen. Daarom houdt hij dan ook van ontwikkeld gezelschap — ook als hij geen hoed op heeft. Die droeg ik trouwens alleen om de aarde te redden van een verschrikkelijk gevaar, maar door de hulp van de jonge vriend kon ik hem weer kwijt raken".
Tom Poes keek een beetje verlegen door deze onverwachte hulde.
,,Het was eigenlijk de hulp van Kwetal", zei hij. ,,Die heeft mij een motief-analisator gegeven die hij gemaakt had".
,,Praw", mompelde professor Prlwytzkofski in zijn baard. ,,Der geleerde Kwetal is ener gevaar voor der wetenschap. Met zo ener apparaat blijft ja gans geen wetenschap overig!"
,,Zo is het", riep heer Bommel uit. ,,Daarom zal ik het zuinig bewaren, want je weet nooit hoe het te pas komt. En daarom stel ik voor op de gezondheid van Kwetal en Tom Poes te drinken".

De geleerden hieven met lange gezichten het glas. Maar omdat het een erg smakelijke maaltijd was, ontdooiden ze al gauw. En terwijl buiten de laatste bladeren vielen, werd het binnen een gezellige avond.

EINDE VAN DIT VERHAAL

760108

Heer Bommel en de weetmuts

door Marten Toonder